PC mesterjegy.

1386. sz.

Talpas pohár, trébelt
ezüst. Erdély XVII. sz.
M 18 cm. Illusztrálva
az LIII táblán

Ernst Múzeum
aukciói XV (1921)

MŰVÉSZETI MÚZEUM
ÁSODPÉLDÁNYAI,
ETEK SZÖVETSÉGÉNEK
AJÁNLOTT TÁRGYAI, VALAMINT
ÓZŐ MÁS MAGÁN-
AZÓ MŰTÁRGYAK.

ADÁSA, VI, NAGYMEZŐ-UTCA 8. S

lopott.

Tulajdonképen csak később tudta meg, mi történt vele és benne. Sokszor nem aludt. Rossz virrasztása közben megjelent előtte a tollkés. Az, amit a tábornokné elvesztett, de megnőve, fenyegető kisértet, óriási pengével. Erőt érzett magában, hogy megragadja. Ahhoz is, hogy belevágja akárki mellébe.

Pár hónap mulva már nem is gondolt senkire és semmire. Szorgalmasan tanitott tovább. Már többet keresett. Gyógyultnak volt mondható. Ujra szavak zümmögtek körülötte, cél-

66. FEDELES KUPA. Aranyozott ezüst. Liliomos oszlopokkal hat mezőre osztott testén szárnyas angyalfejes és gyümölcsös trébelt díszek. Tetején fehérezüst virágban tagozott gomb. M. 15·5 cm. Brassó, XVII. sz. P. B. mester műve.

Deckelkrug. Silber, vergoldet. Leibung durch Säulen in sechs Felder mit getriebenen Engelsköpfen und Früchten gegliedert. Deckelknauf in Weissilberblüte. Meisterzeichen P. B. Brassó, XVII. Jh.

O. M. Iparművészeti Múzeum.

P B mesterjegy

Brassó XVII. sz.

Erdélyi kiáll. 1931.

segítségéről gondoskodni, ezért részére a legfontosabb szociálpolitikai intézkedések egyike a biztosítás.

A munkásbiztosításnak különböző ágai vannak, betegség, baleseti, öregségi, rokkantsági stb. biztosítás. Mindezek arra az esetre nyujtanak a munkás részére támogatást, ha munkaképtelenné válik. Ezeket a biztosítási ágakat egészíti ki a munkahiány esetére való biztosítás, amely a *munkaképes* munkanélküli részére nyujt támogatást abban az esetben, ha munkakészsége dacára nem tud munkához jutni.

A munkahiány esetére szóló biztosítás lehet genti rendszerü, amikor a biztosító önkormányzattal biró magánszervezet amelyet a közület támogat, lehet hatósági intézmény és lehet hatóságilag ellenőrzött és támogatott önkormányzattal biró szerv is. A genti rendszer önkéntes jellegü, az állami biztosítás viszont kötelező.

A munkahiány esetére szóló biztosítás költségeit viselhetik a biztositottak, de viselheti a munkaadó, sőt a közület is. Rendszerint mindhárom tényező részt vállal a költségekből.

P C mesterei

Erdély XVII. 2

c

⇛Ernst Muzeum aukció⇚

XV 85, c

M.D.K.

P.D.

355. Taligás ló. Olajf. vászon./Szolnok városa/
Elveszett.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
23. l.
MUMOK. Bp. 1952.

P. F

ötvös. Segesvár
Könnagyötvj. 324.1.

+e

1923

PF

Fedeles kupa, vésett ⌈ jelenetekkel. XVII. század. — Deckel-
kanne m. grav. Szenen. XVII. Jh.
Ev. ⌊ gyház, Segesvár — Ev. Kirche, Schässburg.
M—H 23,3

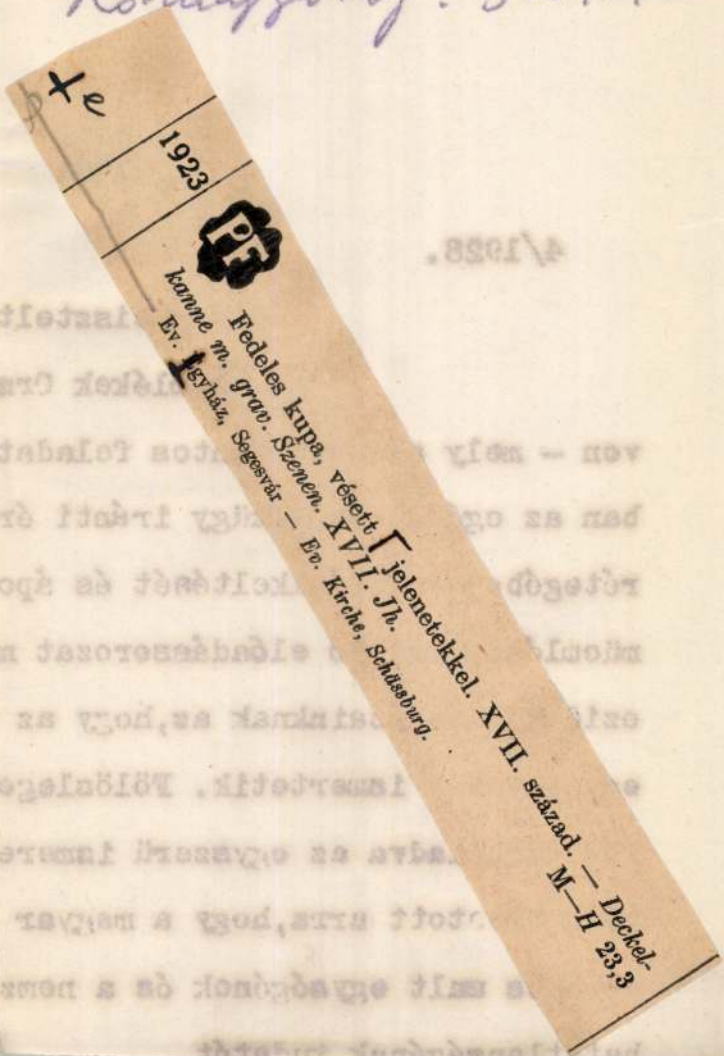

4/1928.

Mélyen tisztelt

A Műemlékek Orsz

ven – mely szerint fontos feladat

ban az egész műemlékügy iránti ér

rétegében való felkeltését és ápo

műemlékismertető előadássorozat m

ezidei előadásainknak az, hogy az

emlékeinket ismertetik. Fölöslege

kör, tulhaladva az egyszerű ismere

lóan hivatott arra, hogy a magyar

zeréves mult egységének és a nemz

hatatlanságának tudatát

P F jelü mester,éremmüvész

298.-RUDOLF,/Esztergom visszavétele/.--E/.RVDOLPHVS:II:ROM:IMP:SEM:AVG:Mellkép b.babérkoszorú,vért,fodros gallér.Lent :P-F:.---H/.TEXTERA.DOMINE.FEC.-Ülő férfi b. körüle tropaeum,lobogó és sisak.Lent 1595.--1595.négyszögü csegely 38+38 mm.ezüst,/14,42 gr./,vert.-P F jelü mester müve.-16.old. Fekete repr.50.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek xxkxgx katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig.I.Ujkor.1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadása. 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973

P F jelü mester,éremmüvész

298.-RUDOLF/Esztergom visszavétele/.--E/.RVDOLPHVS:II: ROMOIMP:SEM:AVG: Mellkép b.babérkoszorú,vért,fodros gallér.Lent :P-F9---H/.TEXERA.DOMINE.FEC.-Ülő férfi b. körüle tropaeum,lobogó,és sisak..Lent 1595.--1595.Négy szögü csegely,38+38 mm.ezüst./14,42 gr,/.vert.-P F. jelü mester müve.-16.old. Kép. 50.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig.I.Ujkor.1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadása. 5,csoport, 10.sz. Bp. 1973

PFL

budai ötvös

Mihrefpestiötv. 31. Tábla.

2. P. F. L. budai ötvös műve 1788-ból.
Cece. (Lásd: 4. sz.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

1232. NYELES LÁBAS, fedővel, ezüst. Födelén szőlőalaku gomb. Empire. PG. mesterjegy. Magyar
1800 k.

Ernst Muzeum aukciók
XII

P. K. mesterjegy

1573

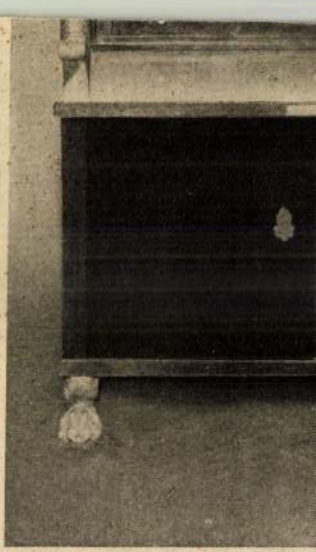

157

P. G. mesterjegy
nagyszebeni ötvös

l.

Wágner János VIII. 192

Ernst Muzeum aukcioi

XXXII 860 r

4378

Gebel János I. ö. 1631.
Gebel János II. ö. † 1688.
Gebel János, sz. 1760.
Gebel Miklós I. ö. † 1710.
Gebel Miklós II. ö. 1700
Gedő Norbert, f. 1815 – 1882.
Geduly Ferenc, r.
Geger Kristóf Dániel, f. XVII.
Gehra Dávid, hö. 1630.
Geiger Nep. János, f. 1805 – 1880.
Geiger R. l. Hegedüs G. R.
Geisetzer János, ö. † 1649.
Geiszbartt Bálint, ö. 1560.
Gekkel l. Tekel.
Geldner Lenárt, ö. 1573.
Gelinecek Ferenc, f. XIX.
Gellért Géza, f.

145. NYOLCSZÖGŰ POHÁR. Ezüst, részben aranyozva. Oldalain vésett barokk díszítés. P H mesterjegy. M. 15·5 cm. Nagyszeben, XVIII. sz. eleje.

Becher. Silber, z. T. vergoldet. Achtseitig, mit gravierter Barockverzierung. P H Meisterzeichen. Nagyszeben, Anf. XVIII. Jh. Báró Herczog Mór Lipót.

Erdélyi kiáll. 1931.

P H mesterjegy
Nagyszeben
XVIII.

920.

„P. I."

bécsi ötvösmester műve 1757 ből a felsőtárkányi rk. templom kelyhe.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII.
Budapest 1972.

7361

P I csizmadiamester

IV. Céhládák.-

1.-Nagyvázsonyi csizmadia kistársaság/legénytársaság/ ládája.-VBM.Mérete:58+32+26 cm.-Lapos fedelü,csuklós kánttal ellátott,berakasos.Felirata:"AM PI-1845-DM FI".25.kép. 414.old.

NAGYBÁKAY PÉTER: Ujabban előkerült veszprém megyei tárgyi emlékek 401.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz 1972. Veszprém, 1972

P I csizmadiamester

25.kép.-A nagyvázsonyi csizmadia legénytársaság ládája.1845.- 414.old. rekete repr.

NAGYBÁKAY PÉTER: Ujabban előkerült veszprém megyei tárgyi emlékek 401.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz. 197x. Veszprém, 197x

P. I. csizmadiamester

A nagyvázsonyi kis társaság, tehát a csizmadialegényeké lehetett a céhláda 1845-ből. A kulcscim alatt egy faberakásu kis csizma az egyetlen dísze. majd faberakással az A M, P I és D M, F I betük. Az A M atyamestert, a D M dékánkanymestert jelent, a P I, ill. F I pedig ennek megfelelően az atyamestert, ill. dékánymester nevének kezdőbetüi. Évszám 1845. 410.old. 25.kép.

NAGYBAKAY PÉTER: Ujabban előkerült Veszprém megyei tárgyi céhemlékek 401.old

A Veszprém megyei Muzeumuk Közleményei, 11.sz. 1972.-Veszprém, 1972.

1046

PJ

Nr. 1018	*a)* Gyöngyházfaragvány foglalata. — *Fassung einer Perlmutterschnitzerei.* Collectio Storno, Sopron — *Ödenburg.*
Nr. 1018	*b)* Evőeszközök. — *Tafelsilber.* Bencésrend, Komárom — *Benediktinerkloster, Komorn.*
Nr. 1019 +1030	*c)* Kanál. — *Löffel.* Mus. Nat. Hung.
Nr. 1019 +1030	*d)* Keresztelő kanna. — *Taufkanne.* — „1817." Ref. egyház, Komárom — *Ref. Kirche, Komorn.*

P. J.
ötvös
Komárom

Kőmagyötvj. 180. l.

P. 4

Plans
1944

54

P. 084

P. J. MDK

rézmetsző

Rézkarc: Bvda .~~/01/~~ Vulgo Ofen /Főv. Muz./
Sign.: P.J.
Buda látképe Ny-ról.
33.o. 43. szám.

/dr. Kelényi B.Ottó/: Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában. 1683-1718. Bp. 1937.

P. K.

otvös Nagyszeben
Kőmagyötvj. 257 l.

	1438	PK
		a) Te zun

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

MDK

P. H. K.(?), magyar fegyverkovács

Tata.

dr. Kalmár János közlése: Magyar fegyverkovácsok nevei.

Liebe

P. S. M. (?) [illegible]

[illegible]

P. I. [illegible]

[illegible]

1.

Korrespondenzblatt

1912. 143. l.

IX. tabla

P I. mesterjegy

Pest XIX sz

1016. MERŐKANÁL, ezüst, fekete fanyéll
schwarzem Holzgriff. Ungarisch, e. H

1017. TALPAS CUKORTARTÓ FEDŐVEL
Cseh, 1845 k. — Zuckerbehälter mit F
fuss. Gerippte Muschelform. Böhmisc

TILLUS-SERLEG, barokkos dis
kelyhén ugró lovas. Német, X
nförmig, den Kelch bilde
iter. XIX. Jh.

1019. ST ISZEDÉNY, ezü
kagylo XIX. sz. —
profielierte ckstil. Mit

1020. ECET-OLAJTA ányo
Ölkaraffe, auf Silbe sch

1021. ECET-OLAJ-, MUSTÁRT Ó ÉS
— Essig-Öl-, Senfbehälter und Zucke

1022. SPÁRGATÁL, ráccsal, ovális. Ezüst
Silber. Wien, E. XIX. Jh. 1080 gr.

1023. TALPAS TÁL, ezüst, kerek alak, k
Bügelhenkel. XIX. Jh. 1020 gr.

712. ASZTALDÍSZ, részben aranyozott. Filigrándíszű, hosz-
szúkás talpa 4 saskarmos lábon nyugszik. Ugyancsak
filigrándíszű kosarát 2 ágaskodó oroszlán tartja. M. 27·2
cm. P I mesterjegy. Pest, XIX. sz. e. — Báró Her-
zog Mór.

78.l

Csányregiezüst.

ER. — SCHMUCK.

1031—1060.

couleurs-diszitéssel, oldalán két medaillonban madár, csmai jelenet Ostade után. Francia, XVIII. sz. — Ovale auf der Wandung zwei Medaillone mit Vogel, am Deckel Französisch, XVIII. Jh.

s fehér beágyazott zománcdisszel. (Szendrey-gyüjtemény- sz. — Schliessenpaar, Gold, mit Rubine und weissblauem g Szendrey-Amateurausstellung.) Türkisch, XVII. Jh.
Illusztr. XXXIII. tábl.

ekete-fehér zománcdisszel, számos rubinnal és gyöngyök- ján kék alapon festett zománcdisszel. Erdély, XVII. sz. n, mit schwarz-weissem Emaildekor, Rubine und Perlen. Rückseite Maleremailbild. Siebenbürgen, XVII. Jh.
Illusztr. XXXIV. tábl.

ezüst, koráldisszel. Egy mentekötő, egy öv, egy forgó, gomb, két sarkantyu. (Ez utóbbi bronz.) Magyar, XIX. Silber, vergoldet, mit Korallen. Eine Schnalle, ein Gürtel, einere und 22 kleine Knöpfe, zwei Bronzesporen. Unga-

filigrán ezüst, zománcos és ékkövez disszel, 22 külön-

P. J. ötvösmester

Pest XIX. sz. eleje

lárd

Lay Bpest iparmúrkiáll

23. l.

MŰVÉSZE

V., Mária Va

nren

ESI

ÉS

PK

mestrzyczy

Ezüstkanál PK monogrammal, XVII. sz. 16 cm

Esztergomi Keresztény Múzeum

P. K. niesterjegy

Beszterce 1689.

l.

Arch. Ert. 1914.

372. l.

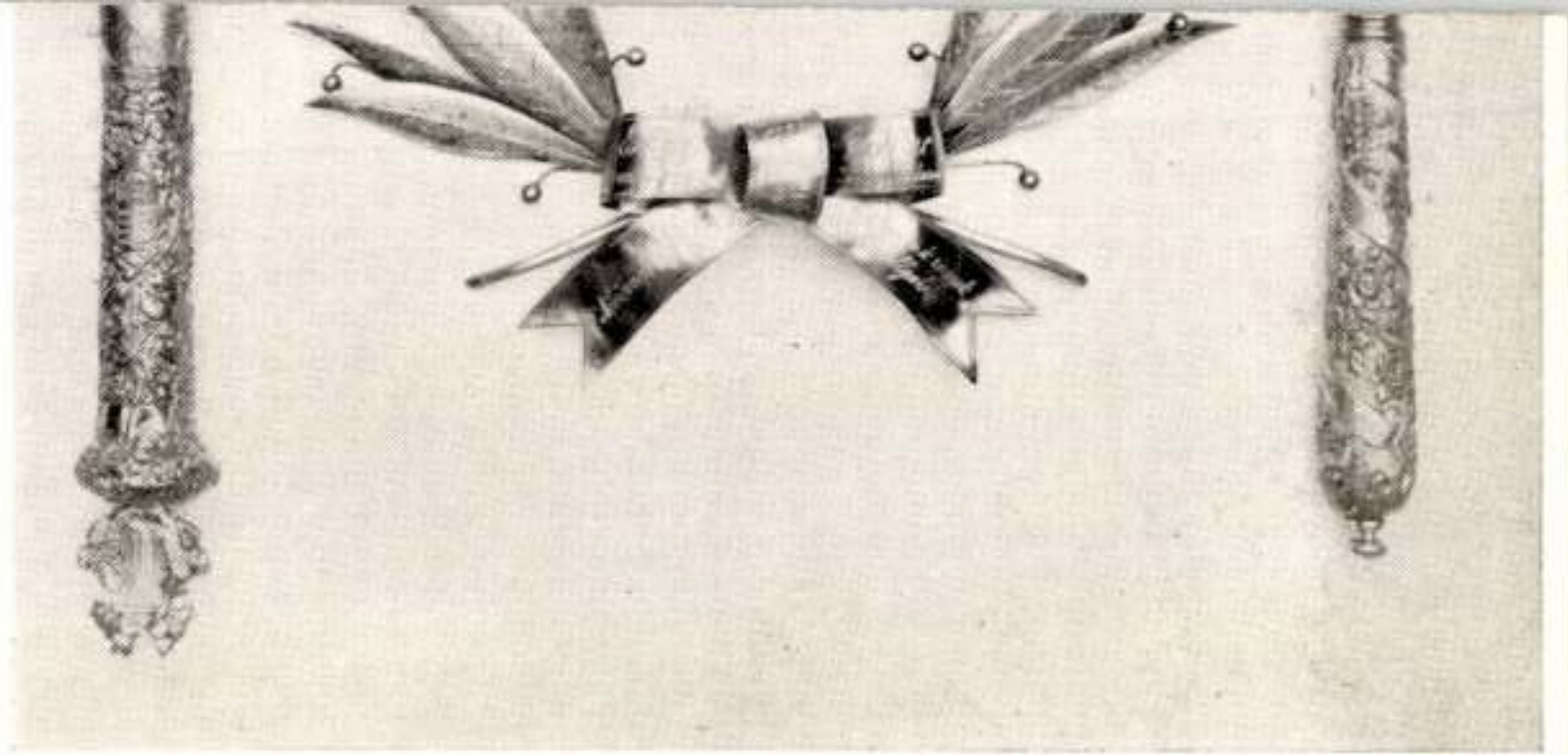

222., 224., 227. sz. Erkel Ferenc karmesteri pálcái és koszorúja.
Történeti Osztály.

P. K. fazekasmester

A dudari ref.egyháznál a dudari takácscéh zöldmázas, karcoltdiszü korsója. 1870-ból.-
21.kép.-A dudari takácscéh korsója. 1870. Fekete repr. 410.old.

MAGYBÍKAY PÉTER: Ujabbon előkerült veszprém megyei tárgyi emlékek 401.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz 1972. Veszprém, 1972

K. P. monogramos mester

1829 körül kimutatható.

Post. Ez.

Műve:

KP 302	 136	PESTH 210	Sótartópár 1829 Iparm. M.

Irodalom:
Iparm. M.

Pest-Buda 1977

P. Kálmán

neve szerepel a Münchenben 1968-ban kiadott „100 Jahre Münchener Künstlergenossenschaft" katalógusban.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 148 1

P.L. jelzésű festő

Nyáj. Olajf. 12x18.

Árverési Közlöny 1940.okt.4.rendk.sz. 33.oldal
95.aukcio

P. L."

"

mester jele a Rust-i evangelikus templom egüsttáljon.

Allgemeine Landestopographie des Burgenlandes, Eisenstadt, 1963.

II/a kötet

521 p

P K mesterjegy

Brassó XVII.

Erdélyi. Eladó. 1931.

205. TALPAS POHÁR. Ezüst, részben aranyozva, trébelt fülkagylós, lambrequines dísszel. P K mesterjegy. M. 17 cm. Brassó, XVII. sz. 2. fele.

Becher. Silber, z. T. vergoldet, mit getriebenem Muschelwerk und Behängen. Brassó, XVII. Jh. 2. Hälfte. Báró Herzog Mór Lipót.

...N, S...

...CKERDOSE, mi...
...auen Glaseinsatz, da...
... Louis XVI ist durch...
...Vasen und Guirlanden, de...
...Deckel ist gewölbt und mit ge...
... Rosetten verziert, der Knop...
...förmig. L. 13.4 cm. Französisch...
...VIII. Jh.

959. OVALE ZUCKERDOSE, Silber... am profilierten Deckel ein liegender Hun... und graviertes Wellenornament. An der Le... bung ein Fries, aus Männerfiguren. Empire... Meisterzeichen: A. K. — H. 14 cm. Wien... 1801.

960. ZUCKERDOSE MIT FUSS, i... Silber. Kahnförmig, mit viereckigen Fuß...

951. TRINKSCHALE, aus Silber getrieben, in fischblasenförmigen Feldern Blumendekor in orientalischem Stil. Im Fond Arabesken. Dm. 13.5 cm. Südslavisch, XVII—XVIII. Jh.

952. KLEINER SILBERNER TRIPUS, der zylindrische Körper steht auf drei Füßen, und ist mit Flechtornament geziert. H. 6 cm. Ungarisch.

953. UNGARISCHER EDELMANN, Silberrelief, getrieben. Meisterzeichen: I. P. (Josef Prantner ?) H. 19 cm. Pest, Ende XVIII. Jh.

954. UNGARISCHE EDELDAME, Silberrelief, ein Wickelkind haltend. Arbeit von Josef Prantner (?) H. 16 cm. Pest, Ende XVIII. Jh.

955. KLEINE SILBERNE VASE, von flacher Form mit Deckel. Die Vase ruht auf viereckigem Sockel, dessen untere Platte zum Öffnen ist. Stil Louis XVI. Meisterzeichen: P. P. — H. 8 cm.

956. SILBERNE VASE in Form einer Amphora, mit eingefaßten Kunststeinen. Meisterzeichen: I. R. — H. 10 cm. XIX. Jh.

PK mesterjegy

879. TALPAS POHÁR, ezüst, részben aranyozva, trébelt korabarokk díszítéssel. Fenekébe bevésve: IVNG. MICHEL. SCHLOSER. 1665. Mesterjegye PK.—M. 12.3 cm. Brassó, XVII. sz.

Ernst Muzeum aukcioi

II.

P.M. monogrammista

Férfiarckép. Vászon 52x41.

Ernst Muzeum aukciói XXXIV. 35.oldal

P. K. fazekasmester

A dudari ref. egyháznál a dudari takácscéh zöldmázas karcolt díszü korsója 1870-ből.
22. kép.-A dudari takácscéh korsójának felirata. 1870.
411. old. Fekete repr.

NAGYBÁKAY PÉTER: Ujabban előkerült Veszprém megyei tárgyi emlékek 401. old

A Veszprém megsei Múzeumok Közleményei, 11. sz
i972. Veszprém, 1972

P. M

mesterjegy Berzterce

XVII. sz

F. sz. Lf. Nr.	Mesterjegy Meisterzeichen	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur
45		*b)* Serleg, aranyozott, kerek talppal, füles nyélgombbal, kelyhe 6 oldalán angyalok, gémek. Felirata 1663-ból. — *Pokal, verg., m. rundem Fuß u. Bügelknauf, an d. 6-seitigen Schale Engel u. Kraniche getr. Inschrift v. 1663.* M—*H* 18,3 U. ott — *Daselbst.* V. Roth: Kdm. 182/443. Abb. H. 151/1.
		c) Fedeles kupa, aranyozott, alakos tréb., fedelén szarvas. XVII. század közepe, felirat 1702-ből. — *Deckelkanne, verg., figur. getr., am Deckel Hirsch. Mitte XVII. Jh., spät. Inschrift v. 1702.* M—*H* 20 U. ott — *Daselbst.* V. Roth: Kdm. 220/571. Abb. H. 182/2.
		d) 6 tányér, r. aranyozott, hatszögű szegélyén indadísz. — *6 Teller, verg., am sechseckigen Rand Rankenornament getr.* Átm.—*Dm* 23,6 Gróf Batthyány Lajos, Ikervár. Expos. 1912: 685.
		e—f) Ugyanaz, 6szögű. — *Ähnl. Teller, 6eckig.* Átm.—*Dm.* 25,5 *e)* Scitovszky Tibor dr., Bp. Expos. 1931: 227. *f)* Báró Prónay György, Bp. Expos. 1931: 220.

45

PM

a) Fedeles kupa, r. aranyozott, testén hólyagok, fedelén szarvas. Feliratai 1655. és 1702-ből. — *Deckelkanne, ~~j. verg.~~, am Körper Buckel getr., am Deckel Hirsch. Inschriften v. 1655. u. 1702.* M—*H* 29

Ev. egyház, Beszterce — *Ev. Kirche, Bistritz.* V. Roth ~~Kdm.~~ 218/565. ~~Abb. II~~ 174

teilv

a.a.O.

Tafel /.

Kőmagyötvj. 10–11. l.

P. M. mesterjegy
Brassó 1675

124. HÉT EGYBEJÁRÓ GYAPJAS POHÁR. Aranyozott ezüst. Oldalán két vésett koszorúban Teleki Mihály és Vér Judit címere 1675-ös évszámmal. P. M. mesterjegy. M. 13—24·5 cm. Brassó, 1675.

Häufebecher, 7 Stück. Silber, vergoldet. Wellig gravierter Grund mit Allianzwappen des Michael v. Teleki und

der Judith v. Vér und Jahreszahl 1675. P. M. Meisterzeichen. Brassó, 1675.

Magántulajdon.

Erdélyi kiáll. 1931

Ha könyvtárát elsőrangú irodalmi és művészi értékű munkákkal igen kedvezményes áron és kényelmes fizetési feltételek mellett gyarapítani óhajtja, lépjen be a

KÖNYVBARÁTOK SZÖVETSÉGÉBE

A több részletben fizethető évi előfizetési díj csupán 20 P, amelyért évente négy értékes illetménykötetet és a ***Diarium Könyvbarátok Közlönyét*** *kapja. A Közlöny megbízható jóbarátként tárgyilagos tájékozást nyujt az újabb könyvekről és minden jelentős irodalmi eseményről. A Szövetség minden könyvbarát számára folyószámlát nyit, amelyre bármely munkát megkönnyített fizetési feltételek mellett szállít.*

Az illetménykötetek sorában található:

CZAKÓ–GYÖRGYI: A MAGYAROS IZLÉS. Szemelvények a magyar népművészet, háziipar és iparművészet formakincséből. 590 fekete és 95 színes képpel és magyarázó szöveggel. Aranynyomású

P. M. mesterjegy

Brassó

XVII.

125. APAFI MIKLÓS NAGY POHARA. Ezüst, részben aranyozott. Testét poncolt cápás dísz borítja. Szájánál vésett kettős körben Apafi Miklós címere 1676-os évszámmal. M. 23·8 cm. P. M. brassói ötvös műve, XVII. sz. Becher. Silber, z. T. vergoldet, gepunzt, mit graviertem Wappen und Inschrift APAFI MICLOS 1676. PM Meisterzeichen. Brassó, XVII. Jh. Gróf Andrássy Géza.

Erdélyi kiáll. 1931

ismertető munkája hagyta el a sajtót.

Budapest, 1944 junius 3.

teilweise vergoldet, orientalisch dek
Fund aus Ungarn, XVI. Jh.

824. KEREK TÁLKA, ezüst, felhajló p
országi lelet, XVI—XVII. sz. — Ru
durchbrochene Reliefrosette. Fund

825. KEREK TÁLKA, ezüst, csillagos és
— Kleine runde Schüssel, Silber, m
XVII. Jh.

826. KEREK TÁLKA, ezüst, peremén
lelet, XVI sz. — Kleine runde Sc
XVI. Jh.

REK TÁLKA, ezüst, poncolt
sz. — Kleine runde Schüss
in Knopf. Fund aus Ungar

828. TÁLKA, ezüst, poncolt a
z. — Kleine runde Sc
Fu arn, XVI. Jh.

829. KERE ezüst, vésett körvo
XVII. e runde Schüss
Ungarn, Jh.

863. NYOLCSZÖGŰ TÁNYÉR, ezüst aranyozva, peremén trébelt palmettás disszel, közepén dudor. P. M. mesterjegy. Nagyszeben, XVII. sz. — Achteckiger Teller, Silber vergoldet, an der Rand-fläche Palmettendekor, die Mitte gebuckelt. P. M. Meisterzeichen. Nagyszeben, XVII. Jh.

Ernst Muzeum aukciói

XVII

P. M. mesterjegy. Nagyszeben XVII. sz.

Wien, Modern.

gbetéttel. Bécs. — Sechs Crèmeschalen, mit Fuss und Glas-

lel. London, XIX. sz. — Zwei Silberschaufeln. London,

rfonásos oldallal, üvegbetéttel. Angol, Queen Victoria. —
eflechtwandung und Glaseinlage. Englisch, Queen Victoria.

KA. XIX. sz. — Vier verschiedene Silberschüsselchen.

ullámos körvonallal. Kina, XIX. sz. — Visitkartenetui,

X. sz. — Streichholzbehälter. Silber. London, XIX. Jh.

ezüst, trébelt barokkdisszel. Hollandia. — Ovaler, grosser
or. Holländisch.

el. XIX. sz. — Flaschenbehälter, Silber, mit durchbroche-

, ezüst, egy tálca, két kanna, egy cukortartó. Bécs, XIX. sz. v.
ine Platte, zwei Kannen, eine Zuckerdose. Wien, E. XIX. Jh.

905. NYOLCSZÖGÜ TÁNYÉR, ezüst, aran
P. M. mesterjegy Nagyszeben, XVII.
fläche Palmettendekor, die Mitte gebu

906. NYOLCSZÖGÜ TÁNYÉR, aranyozot
— Achteckiger Teller, Silber vergolde

1210

889. KÉT
Salzbe

890. KÉT
Silber

891 KÉT

P. M. mestertegy
Nagyszeben XVII. sz.

Ernst Museum aukció
XLV.

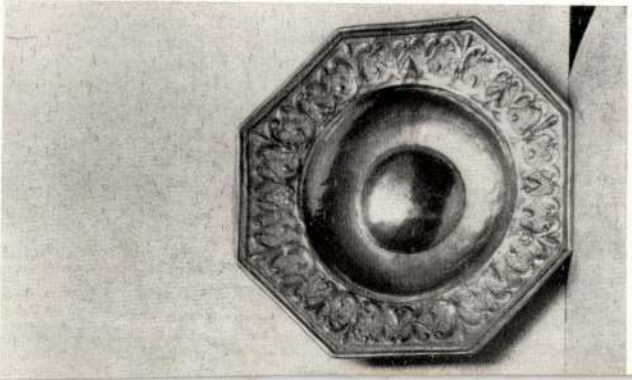

905

vésett koszoruban cimerpajzs, hatszögü szárán maszkos
ffel, Silber vergoldet, mit Wappenschild, und Mascarons.

, szelenceidomu, rokokó disszel. I. I. A. mesterjegy. Augs-
r, Silber, vergoldet, dosenförmig, mit Rokokodekor. Augs-

yozva, domboru rokokó- és virágdisszel. I. I. A. mester-
— Ei- und Salzbehälter, Silber vergoldet, mit reliefiertem
II. Jh.

ezüst, aranyozva, egy kis és egy nagy kanál, egy francia
és pengével. S. B. mesterjegy. Augsburg, XVIII. sz. —
oldet, ein kleiner, ein grosser Löffel, eine französische Gabel
spitz und Klinge, S. B. Meisterzeichen. Augsburg, XVIII. Jh.

négy oroszlánkarmos lábon áll. Ozstrák, 1830 k. — Stutz-
häuse auf Löwentatzen. Österreich, um 1830.

ezüst, empire szőlőleveles és áttört diszitéssel. Bécs, 1805.
, mit Empiredekor. Wien, 1805. 535 gr.

ott testtel, felnyuló füllel és empire diszitéssel. Bécs, 1808.
lache Leibung, mit Empiredekor. Wien, 1808. 860 gr.

hatkaréjos, trébelt levéldisszel, gombjában 6 piros ékkő,

P. M. mesterjegy

brassói ötvös

l

Va Hö Ernst gyűjt

57. 1.

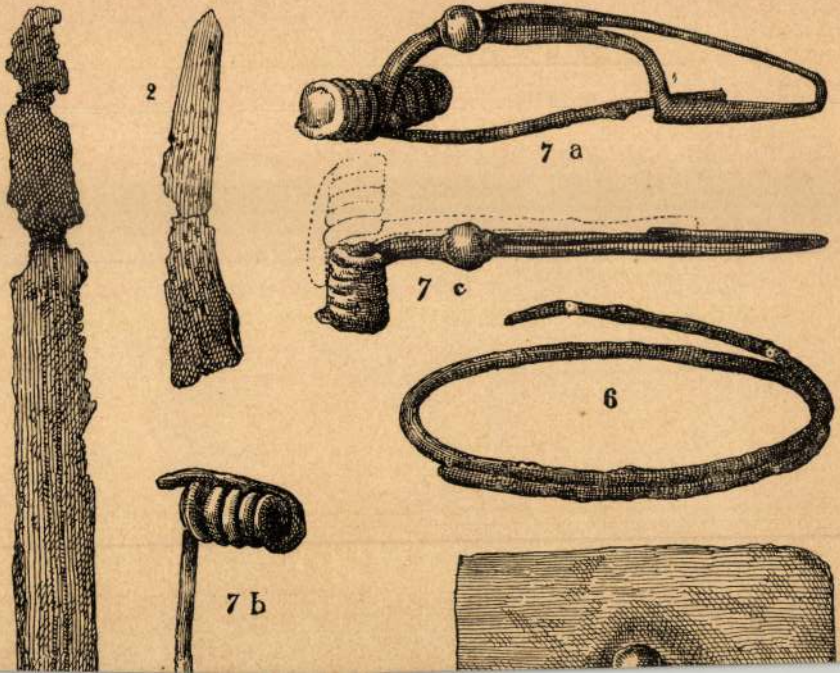
2
7 a
7 c
6
7 b

P. M. [illegible]

1663. Berstecce

l.

Arch. Ert. 1914

373. l.

BUDAPEST, 1937

ÁRA: 1·— PENGŐ

P M mesterjegy

Brassó XVII. sz

Csányi régiczüst

27. l.

179. APAFI MIKLÓS NAGY POHARA, részben aranyozott, poncolt oldalán címer 1676 évszámmal. M. 24 cm. P M mesterjegy. Brassó, XVII. sz. m. f. — Gróf Andrássy Géza.

27 l.

1771. PERZSARAJZU-S[illegible]EG, feh
XIX—XX. Jh. [illegible]n.

1772. BELUDSISZ[illegible]YEG. X

1773. SIRÁSZ [illegible] három med

1774. VIR[illegible]Ú SZŐNYEG,
21[illegible]

1775 [illegible]ŐNYEG, barnásvörös
[illegible]lichen Medaillonen. XI

[illegible]DAILLONOS-SZŐNYEG, fe
[illegible]X. Jh. 134×230 cm.

[illegible]. SIRÁSZ-SZŐNYEG, téglavörös
XIX. Jh. 198×122 cm.

1778. KAZÁK-SZŐNYEG, vörös tük
95×125 cm.

1779. NAGY TEBRISZ-SZŐNYEG,
teppich. XIX. Jh. 380×286 c

1780. SZÖVÖTT FALKÁRPIT, Jézu
darstellend. Modern. 295×235

1781. KILIM-SZŐNYEG, fehér alap.

. XIX. sz. — Anatolischer Teppich. XIX. Jh.

— Gebetteppich. XX. Jh. 113×156 cm.

uszdisz. XIX. sz. — Perserteppich. XIX. Jh.

el. XIX. sz. — Mosulteppich. XIX. Jh. 187×123 cm.

v. — Beludshistanteppich. E. XIX. Jh. 119×100 cm.

el. XVIII. sz. — Ghiordes Gebetteppich. XVIII. Jh.

IX—XX. sz. — Schirasteppich. XIX—XX. Jh.

VIII. sz. — Kulateppich. XVIII. Jh. 225×125 cm.

el. XIX. sz. — Teppich mit herater Muster. XIX. Jh.

rozettákkal. XIX—XX. sz. — Beludhistanteppich.

leiner Afganteppich. XIX. Jh. 115×86 cm.

ös tükörrel és kerettel. XIX. sz. — Kirmanteppich.

P.N. mester

Résztvett a Várpalotában rendezett kiállitáson.
A kiállitás 9oo év anyagát ölelte fel.

Kortárs, 197o./1. 149.o.

P.N. mester műhelye

Liptószentmiklósi szárnyasoltára Máriát Szent Katalinnal és Szent Margittal mutatja.

B. Lossky: A magyarországi művészet 10 évszázada; Magyar Műhely, 1966. XI. 15. 109. l.

P. N. mester

Művén József hiányzik; a háttérben, távol a hegyoldalon két pántor látható az örvendetes hírt hozó angyallal.

Radocsay Dénes: The Nativity in Hungarian Mediaeval Painting. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1967. 28. sz. 193-97 l 195 l.

P. M. mester

Táblakép „A Napkeleti bölcsek imádása", fa, 1.80 x 0.82 cm. Lille-i képmúzeumi múzeum; 61. sz. fekete-fehér reprodukció.

L'art de Hongrie du X au XX siècle

Kiállítás, Paris, 1966. katalógus.

P. M. mester

„A Napkeleti bölcsek imádása" c. művet a művészettörténészek majd összesége P. M. mesternek tulajdonítja.

L'art de Hongrie du X au XX siècle

Kiállítás, Paris, 1966. katalógus.

P. N. mester

„Krisztus születése" (1250-60) Szépművészeti Múzeum, Budapest, egész táblán színes reprodukció.

Radocsay Dénes: The Nativity in Hungarian Mediaeval Painting. The New Hung. Quarterly, Budapest, 1967. 28. sz. 193-97 l. 196 l.

F. M. mester

a XV. század legtehetségesebb oltárképe, festője Krisztus születését ábrázoló művén a jelenetet két oszlop közé helyezi – a fiatal karcsú szűzanya térdel az újszülött előtt.

Radocsay Dénes: The Nativity in Hungarian Medieval Painting. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1967. 28 s. 193-97 l. 195 l.

P. N. mester

Szent Borbála, fenyőfa, 190 x 37.5 cm
Liptószentmária, főoltár tábla-
képe 49 sz.

L'art de Hongrie du X au XX siècle,
Kiállítás, Paris, 1966. Katalógus.

P. N. mester

MDK

„Vizitáció" (reprod

Furhó Zoltán: A filmkép és a képzőművészet

Művészet, 1968. október - 14 lap.

P. N. mester műhelyéből

Lipto'szentmiklósi kármasoltár, XV. század közepe; fenyőfa; a) középkép: Szűzanya, Szt. Katalin és Szt. Margit között; 85 x 61.5 cm.

L'art de la Hongrie du X au XX siècle, kiállítás, Paris, 1966. katalógus.

P. N. mester műhelyéből

b.) két belső "zárnymező": egy püspök és egy szent: c) két külső "zárnymező": Mater Dolorosa és Kis dolorum 83.5 x 25 cm. Szépm. Muzeum. 50 sz.

L'art de Hongrie du X ou XX siècle, Kiállítás, Paris, 1966. katalógus

P. N. mester:

Mária, Szent Katalin és Szent Margit között (Szépművészeti Múzeum tulajdonában levő oltárkép). (Schiller Alfréd felv.)

Budapest VII. évf. 2. sz. 1965. febr., a hátsó borítón.

P. N. master

Műve a Vár kiállításán

Esztergami Lászlo: Nyolc évszázat
remekművei között
Magyar Hírlap, Bp. 1969. sep. 15. 6. l.

P. N. mester

liptószent máriai főoltár táblája
példa arról, hogy a XV. század köze-
pén az un. „gyengéd" stílus még ér-
vényben volt.

Radocsay Dénes: „Középkor és renais-
sance." L'art de Hongrie du X au XX
siècle. Kiállítás, Paris, 1966. Katalógus.

P. N. mester [festő],

MDK

Vizitáció

Repr

R. Gy.: Középkori művészetünk remekei

7

Népszabadság, Bp. 1968. márc. 19.

MDK

P.N. mester, 1450 k.

Szt.Borbála, a liptószentmáriai hajdani fő-
oltár táblája

A magyar müvészet kiáll. Párizsban. Szépm. Muz.
1966.

PN mester, 1450 körül

Szt. Borbála. A liptónentmáriai hajdani főoltár táblája. Fenyőfa, 190 x 37,5 cm. SzM. Ltsz. 55.890.2.

Szerepelt a „Magyar művészet kiállítása Párizsban" szépművészeti Múzeumban rendezett bemutatóján. (Kat.: 83. sz.)

A magyar művészet kiállítása Párizsban Bp. 1966. Kat. ber. Aradi N., Gerevich L.-né, Solymár J., Bp. 1966. 31 l., 20 t. – 18. l.

P. N. mester

műhelye: Mária út. Katalin és út Margit között. (repr.)

A magyar művészet kiállítása Párizsban. Bp. 1966.
Kat. bev. Aradi N., Gerevich L.-né, Solymár I.

P.N. mester festő M.D.K.

Jézus születése, 1450-1460 , a hajdani liptószentmáriai főoltár jobb oldali merev szárnyának felső baloldali képe.

Radocsay Dénes : Gótikus festmények Magyarországon , Bp. 1963. 41.1.

P.N. mester festő M.D.K.

Jézus születése a hajdani liptószentmáriai főoltárról, 1450-60 repr

Radocsay Dénes: Gótikus festmények Magyarországon Bp. 1963. 14. t.

P.N. festő M.D.K.

Liptószentmáriai főoltár a sorozat: Krisztus elfogatás és Kálvária jelenetén ábrázolt zászlón P. N. monogramm olvasható .
Stiluss a mateóci műhely festő modorához kapcsolódott

Radocsay Dénes : Gótikus festmények Magyarországon Bp. 1963. 17 .l.

PN mester

kiállitott müveit emliti rövid ismertetőjében /képpel/ K

B.Kuczka Judit:Régi magyar müvészet a Szépmüvészeti Múzeumban. - Budapest, 1972.4.sz. 23-25.l.

PN
mester

PN mester festette a lipkószentmáriai
főoltár tábláit, ugyancsak ő, készítette
a lipkószentmáriai kisebb kriptychont
is.

Radocsa Dénes: Romantika, gótika, reneszánsz.
Müvészet, 1971. október - 7. oldal

P N
mester

„Jerus Sinletése"
" (repro)

Radocsay Dénes: Romantika, gótika, reneszánsz.
Művészet, 1971. október — 6 lap.

P. N. mester, festő

„Lepkemhás alakok a magyarországi P. N. mester egyik képén."

Kep.

Gáborján Alice: A lepkemhás 1256 - 1259,

Élet és Tudomány, Bp. 1979, okt. 5 XXXIV/

P. P. mesterjegy

1596.

Evdélyi kiáll. 1931

159. TALPAS POHÁR. Aranyozott ezüst. Kartusos lambrequinek közt fent és lent három-három trébelt fej. Talpára alul bevésve: P. P. 1596. M. 14·3 cm. Magyar, XVI. sz. Becher. Silber z. T. vergoldet. Zwischen Kartuschenbehängen getriebene Maskarons. Am Fusse graviert: P. P. 1596. Ungarisch, XVI. Jh. Andrássy Géza.

511. ÜVEGHÁTLAPFE[illegible] nettel, f[illegible]

512. KIS FALIT[illegible] Velen[illegible]

513. CSILI[illegible] üvegcsüngől[illegible]

524. [illegible] és a drapériák, i[illegible]

[illegible]NYTERITŐ, sárga ala[illegible]

[illegible]A, fehér és pirosalapu aranybr[illegible]

[illegible]RUHA, két széle sárgaalapu brokát[illegible]

[illegible]MISERUHA, sárga és vörösalapu selyem[illegible]

529. KEREK ASZTALTERITŐ, gros point h[illegible]

530. KEHELYTAKARÓ, lila damaszt. Olasz, [illegible]

531. KEHELYTAKARÓ, zöld-fehér brokát. O[illegible]

532. KEHELYTAKARÓ, sárgaalapu brokát. [illegible]

533. KEHELYTAKARÓ, fehéralapu aranybr[illegible]

534. TERITŐ, fehéralapu aranybrokát. Franci[illegible]

535. KEREK KIS TERITŐ, piros damaszt. [illegible]

, gros-point himzéssel. Késő empire.	145.--
nyozott fa. Barokk stilus.	35.—
nyozott fa. Empire.	35.—
tel. Hollandia.	50.—
tekkel, Louis Philippe.	300.—
n. Biedermeier.	30.—
nz, három karral, XIX. sz. k.	300.—
t bronz aranyozva, hat karral. Louis Philippe	1200.—
	60.—
szitéssel. Német, XVII. sz.	25.—
uval. Német, XVII. sz.	30.—
Nürnberg, XVIII. sz. e.	35.—
a. Rokokó diszitéssel.	75.—
	80.—
ERREL, öntött bronz. Francia, késő empire.	400.—
	30.—

in Wien. Bécs, XVIII. sz
XVIII. Jh.

1868. NÉGYZETES ÁLLVÁN
Gestell mit Bl neimer,

1869. HAT TÁM
Nussholz chn

1870. FAL t és a
vá , XVIII.
K terreich, zw

187 EK, cseresznye
I. Schnitzerei. X

GYERTYATARTÓ
chter mit Gondel. XI

ALLÓ ÓRA, fekete fa, ara
bauer in Steyer. Osztrák,
retten und Adler. Österr

1874. VARRÓASZTALKA, dió

1875. KIS FALITÜKÖR, farag
— Kleiner Wandspiegel,

212. TALPAS POHÁR, talpán és oldalán vésettrajzú kartusos tusokban maszk-dísz, peremén vésettrajzú kartusos lambrequin. M. 14·5 cm. Talpán alul bevésve P. P. 1596. Erdély, XVI. sz. v. — Gróf Andrássy Géza.

Csanyi régiczuk
30. l.

Erdély 1596.

P P mesterjegy (?)

ÉK, keményfa, gyöngyházberakással. Arab,
Perlmuttereinlage. Arabisch, XIX. Jh.

lantidomu lábon, két fiókkal, felnyiló kettős
Ahornholz, braun intarsiert, auf leierförmige

nylappal. XIX. sz. — Konsoltisch, Nussholz,

rpitozásu üléssel. XIX. sz. — Stuhl, schwarzes
IX. Jh.

rok alak, piros bársony kárpitozással. Barok-
z, mit rotem Samt tapaziert. Barockstil.

rokokódiszü fa. — Zwei Eckzierden, Holz-

ött fa. XIX. sz. — Zwei grosse Rahmen, Holz

X. sz. — Rahmen, Mahagoni. XIX. Jh.

erakással, bársony kárpitozással. Bécs, 1870 k.
en und intarsiert, mit rotem Samt tapeziert.

258. SASALAKÚ EDÉNY. Aranyozott ezüst. Talpa dudoros szögfejes díszű boglár, teste kiterjesztett szárnyú, koronás sasidomú. P. R. mesterjegy. M. 25·5 cm. Nagyszeben, XVII. sz.

Ziergefäss (Adler). Silber, vergoldet. Sockel heftelförmig mit Knöpfen und Warzen geschmückt. Der Vogel gekrönt, mit ausgebreiteten Flügeln. P. R. Meisterzeichen. Nagyszeben, XVII. Jh. Dr. Friedmann Ignác.

Erdélyi kiáll. 1931

P R mesterjegy
Nagyszeben XVII.

61 KUPA FEDŐVEL. Ezüst, részben aranyozva. Hengeres testén három vésettrajzú kartusban Krisztus életéből vett jelenetek. P R mesterjegy. M. 17·5 cm. Brassó, XVII. sz.
Deckelkrug. Silber, z. T. vergoldet. An der walzenförmigen Leibung in drei gravierten Kartuschen drei Szenen aus dem Leben Christi. P R Meisterzeichen. Brassó, XVII. Jh. Báró Herzog Mór Lipót.

P R mesterjegy
Brassó XVII. sz.

Erdélyi kiáll. 1931

BUDAPEST, 1944 junius 19.
IX. HŐGYES ENDRE UTCA 10
TELEFON: 182-595

gos Asszonyom!

P. R. mesterjegy

Brassó, XVII. sz.

946. Cápáspohár, ezüst, részben aranyozva
Petrus Literati 1648
kővirattal

Ernst Múzeum aukciói

XXXIX.

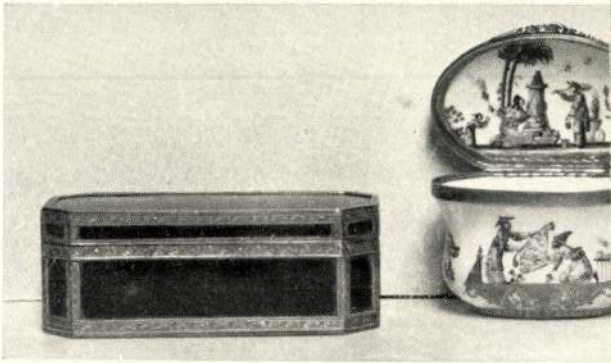

1265 1021

P. R. mesterjegy
Brassó XVII. sz.

Ernst Muzeum aukcioi

XXXIX

980. KUPA FEDŐVEL,
oldalán három gazd
tetején gomb. Györ
rajzu kerek medaill
Brassó, XVII. sz. —
vierung, drei Kartus
geschweifte Henkel n
mit Temperanciafigu

jeggyel. A
rippte, fas
Weinranke

988. KIS GYÖ
három gör
XVII. sz.
gerippt, au

schwarz glasierter Ton. Süditalienis

TÁL, fajánsz, ny
. Német, XVIII
ren und Blumen

fajánsz, a csésze
XVIII. sz. e.
ertasse Wappen

nes virágokkal
lätter. Mailand,

TÓ, olasz majoli

ánsz, szines virá
gem Blumendek

OBROCSKA, s
yel, XIX. sz.
udwigsburger M

ÖGÜ PALACK
ge Flasche mit

ó az előbbihez. Holics, XVIII. sz. — Dreieckige Schüssel,
, XVIII. Jh.

énycserép, zöld-kékszinü szőlőkoszoruval. Regéc, XIX.
, Steingut, mit Traubenkranz in Grün und Blau. Regéc,

énycserép, ovális alak, szines virágokkal. Bécsujhely,
ersatz, Steingut, oval, mit Blumendekor. Wr.-Neustadt,

, XIX. sz. e. f. — Ovale Schüssel, Steingut. Ungarisch,

irágdiszitéssel. Holics, XVIII. sz. k. — Ovale Schüssel,
mendekor. Holics, M. XVIII. Jh.

olics, XVIII. sz. v. — Ovaler Korb, Steingut. Holics

et ábrázolja. Magyar népies munka, XIX. sz. — Ton-
olkstümliche Arbeit. XIX. Jh.

rágokkal. Osztrák, XVIII. sz. — Grosse ovale Schüssel,
ch, XVIII. Jh.

900. SASIDOMU DISZEDÉNY, aranyozott ezüst,
zaton áll a kiterjesztett szárnyu sas. Leveh
XVII. sz. e. — Adlerförmiges Prunkgefäss,
kleinen Tierfiguren gezierten Sockel, steht d
barem Kopf eine Krone. P. R. Meisterzeich

X

912. D
pé
a
Si
ge

P. R. mesterjeg
Magyarben
XVII. 27

XXXVII

Ernst Muzeum aukcioik
XLVI.

900

P. R. monogramista:

„Kertrészlet" Olaj, fa 33×55

Jelezve lent balra: P. R. 87 Augusti

Vételár: 4000 ft.

BÁV 37.Művészeti Képaukció 1975 szeptember

„P. S."

mester mesterjogye az egri főszékesegyhár kényhén. Bécs. 1761 Reprodukció.

Voit Pál stb.: Hevesmegye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII

Budapest 1972.

434

„P. S." / P. Schiller /?

mesterjele az egri Szaicz Leo u. 5. sz. volt szervita templom úr mutatóján. Reprodukció.

Voit Pál stb.: Hevesmegye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII.

Budapest 1972.

4841

P. S.

otvoš Komarom
Kőmagyötvj. 1791.

P. S.

Petrus Schnell nagy-szebeni ötvös műve

Mellboglár, aranyozott ezüst, trébelt hajtott páros levéldísszel, ~~[illegible]~~ türkiszekkel és festett zománcdísszel. Hátlapján vésett virág. PS mesterjegy. Nagyszeben, XVII. század

1645 körül

Ipolyi-gyűjt (hátul rávésve

Erdélyi kiállítás, 1931, 341. szám

Kőszeghy 1402.
Mellboglár türkiszekkel

Esztergomi Keresztény
múzeum

28. KIS SERLEG. Aranyozott ezüst. Tagozott, levelesdíszű talppal. Szárán három oroszlánhermás fül. Félgömbös kelyhén trébelt csigás keretekben gyümölcskötegek. P. S. mesterjegy. M. 15·5 cm. Brassó, 1600 körül.
Pokal. Silber, vergoldet. Am profilierten Fuss Laubwerk. An der Mündung drei Henkel mit Löwenhermen. Am halbkugeligen Kelch in getriebenen Rollwerkumrahmungen Früchtbündel. P. S. Meisterzeichen. Brassó, um 1600. Magántulajdon.

Erdélyi kiáll. 1931.

P. S. mesterjegy
Brassó, 1600 k.

ROC DES FIZ TUBERKULOTIKUS GYERMEKSZANATÓRIUM

TERVEZTÉK:

P. ABRAHAM ÉS H. LE MEME

Az 1922-ben alapított L'Association des Villages Sanatoriums de Haute Altitude" egyesület céljául azt tűzte ki, hogy a szegényebb társadalmi rétegek számára is lehetővé tegye azt, hogy az egészségüket magaslati gyógykezeléssel helyreállítsák. Az egyesület terepeit amerikai mintára „gyógyfalu" formájában valósítja meg. Igy már az 1926-ban megnyitott, felnőttek számára épült Praz Coutant (1155 m. magasságban) ebben a rendszerben épült fel u. n. „alpin-stilusban". Az 1930. évi, a tetőben keletkezett tűzvész után, a leégett szárnyat P. Abraham és H. J. Méme korszerű terra-

422. NYEREG. Aranyozott ezüst lemezzel bevont kápaján gazdag trébelt leveles és virágos díszítmény. P. S. mesterjegy. H. 0·47 cm. Brassó, XVII. sz. 2. fele.
Sattel. Sattelknopf mit vergoldetem Silberblech überzogen, das reich mit getriebenem Laub- und Blumenwerk verziert ist. P. S. Meisterzeichen. Brassó, XVII. Jh. 2. Hälfte.
Gróf Dégenfeld Miklós.

A felső tetőterraszok lépcs[illegible] betegfelvonóval érhetők el [illegible] liotherápia céljaira is szo[illegible] ezért a kémények é[illegible] magasra nyúlnak, [illegible] suk ne legyen.

A négy gy[illegible] következ[illegible] raktár [illegible] fek[illegible] előterébe nyí[illegible] határ havas ruhák [illegible] közvetlen lépcső vezet [illegible] decsatlakozik a félköríves [illegible] pihenőterem, a teakonyha, a [illegible] helyiség és W. C.-csoport. A nagy [illegible] teremben 28 ágy számára van [illegible] hely, 2 ápolónőbox-szal. A terem egész hosszában széles fekvőterrasz vonul el.

A gyógypavillonoknál az építészek [illegible] gmesszebbmenő tanulmány tárgyává tették a legkedvezőbb keresztmetszetet, amely a legnagyobb napfénymennyiséget képes biztosítani és egyuttal a legnagyobb légteret adja, — de ugyanakkor a leggazdaságosabb is. A fekvőterraszt

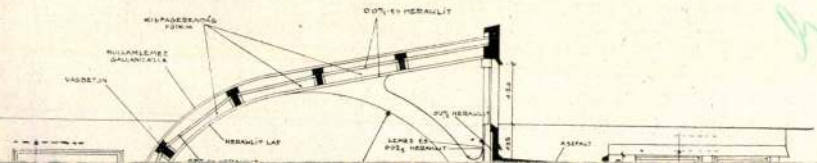

Magántulajdon.

339. HAT KIS BOGLÁR. Aranyozott ezüst. Kúposan csoportosított eperszemekből. Átm. 2·7 cm. Erdély, XVII. sz.
Knöpfe, 6 Stück. Silber, vergoldet. Aus kegelförmig gruppierten Erdbeeren. Siebenbürgen, XVII. Jh.
Magántulajdon.

340. HAT KIS BOGLÁR. Aranyozott ezüst. Áttörtműves hatkaréjú rozettán türkiszekkel ékített csillag. Közepén gyöngy. Átm. 3 cm. Erdély, XVII. sz.
Knöpfe, 6 Stück. Silber, vergoldet. Auf durchbrochener Sechspassrosette türkisenbesetzter Stern. In der Mitte Perle. Siebenbürgen, XVII. Jh. Magántulajdon.

341. MELLBOGLÁR. Aranyozott ezüst, trébelt hajlott páros levéldísszel, ékkövekkel és festett zománcdísszel. Hátlapján vésettrajzú virág. P. S. mesterjegy. Nagyszeben, XVII. sz.
Heftel. Silber, vergoldet, mit getriebenen Doppelblättern, Schmucksteinen und Maleremail. Auf der Rückseite gravierte Blume. P. S. Meisterzeichen. Nagyszeben, XVII. Jahrhundert. Esztergom, Ker. Múzeum.

Erdélyi kiáll. 1931.
341. 77.

Emailblüten. Ungarisch, XVII. Jh.
Gróf Andrássy Géza.

345. DÍSZBOGLÁR. Aranyozott ezüst. Kerek. Áttörtműves, plasztikus leveles és szőlőfürtös díszek közeiben zománcos lapokon színes üvegek, valamint türkizszínű zománcos virágocskák gyöngybibével. Közepén nyitott, aranyozott ezüst virágban piros foliós üveglap. Átm. 11·8 cm. Erdély, XVII. sz.
Heftel. Silber, vergoldet. Rund. Zwischen Weinlaub und Trauben bunte Schmucksteine und blaue Emailblüten. In der Mitte geschnittene vergoldete Silberblüte mit rotem Tafelstein. Siebenbürgen, XVII. Jh.
Gróf Andrássy Géza.

346. BOGLÁR. Aranyozott ezüst. Köralakú. Áttört, kacskaringós díszeken gyöngyös virágok és színes üvegek. Közepén sodronyos karikában nagy pirosszínű üveg. M. F. mester műve. Átm. 12·5 cm. Brassó, XVII. sz. vége.
Heftel. Silber, vergoldet. Rund. Durchbrochene Verzierung mit Blüten und bunten Schmucksteinen. M. F. Meisterzeichen. Brassó, XVII. Jh. Gróf Andrássy Géza.

P. S. mester, ötvös

Bécs 1761.

l.

Lepesztergkincs. 9. l.

P.N. Meister
Maestro P.N.
L'Eco Della Stampa
1972. maj,

Maestro P.N.:
Nascita di Gesù
particolare della Pala d'Altare
di Liptoszentmaria, 1450 c.
pittura su tavola
legno di abete
cm. 96 x 79
Budapest, Museo delle Belle Arti

dell'Ungheria, si delineano chiaramente all'epoca del regno di Santo Stefano, fondatore dello Stato. All'inizio della fioritura delle arti ungheresi, cioè all'epoca dello stile romanico, monaci italiani vennero in Ungheria e, insieme ad altri chierici provenienti da altre parti, promossero lo sviluppo ulteriore dell'arte ungherese. Un nuovo grande influsso italiano caratterizza l'arte ungherese nel corso del secolo XIV quando due membri del ramo italiano della famiglia degli Angiò occuparono il trono ungherese, e dopo di loro Sigismondo di Lussemburgo, divenuto poi Imperatore romano-germanico, tenne anche la corona ungherese. Re Mattia Corvino, per la sua cultura, il gusto nobilmente elevato, l'istintiva inclinazione verso le arti, divenne grande ammiratore dell'arte italica. Il suo atteggiamento favorevole verso le arti italiane fu intensificato dal matrimonio con una italiana.

Il volto dell'esposizione varia per epoche e per generi. Nel campo della scultura e dell'oreficeria si nota qualche volta l'influsso dei francesi, mentre per quanto riguarda le pitture e gli intagli si osserva nello stile l'influenza dei rapporti con i vicini austriaci, cecoslovacchi e con il più lontano popolo germanico.

L'esposizione offre un'ampia visione della storia delle antiche arti ungheresi.

Merita una particolare attenzione il primo gruppo di tesori, costituito dai caratteristici oggetti metallici che i nomadi magiari giunti nel bacino dei Carpazi portarono con sé. I vari ornamenti degli abiti maschili e femminili, le borchie di rame e di argento dei finimenti testimoniano che gli ungheresi che si insediarono nella regione del Danubio e del Tibisco giunsero nella nuova patria con un gusto e con esigenze artistiche già sviluppati, e vennero presto a conoscenza delle nuove bellezze dello stile romanico. A queste piccole borchie caratteristiche di metallo successero poi i lavori in pietra, le statue, le pitture, le ceramiche, le miniature, i mobili, le creazioni di oreficeria, i tessuti e altre opere del Medioevo e del Rinascimento; essi testimoniano che lo sviluppo dell'arte ungherese, come quello degli altri paesi, abbracciava tutti i campi della vita medioevale e rendeva solenni i fenomeni e le circostanze della vita con una maggiore o minore lavorazione. Questa è un'occasione unica per fare una conoscenza più diretta, nelle sale imponenti di Palazzo Venezia, di questa ricchezza molteplice dell'arte ungherese. Al termine dell'esposizione, i tesori dell'antica arte ungherese ritorneranno in patria, custoditi gelosamente nei musei budapestini, o nei piccoli musei di provincia, nei magazzini, nei forzieri. Vedere queste opere d'arte tutte insieme è un'occasione rara che probabilmente non si ripeterà nel prossimo futuro.

Roma

American Action Painting

La Galleria Marlborough di Roma ospita in questi giorni una mostra collettiva comprendente quasi tutti i più prestigiosi nomi della pittura di azione americana, da Pollock a Kline, da Guston a de Kooning, da Rothko a Still, a Reinhardt, Motherwell. Non si può certo dire che le opere esposte siano tra le più rappresentative di questi artisti, ma certo il loro insieme ci riporta nel vivo della problematica e delle polemiche che il loro apparire aveva suscitato. A distanza di più di dieci anni, anche se molti dei quadri esposti sono recentissimi, lo stesso giudizio sulla pittura espressionistica-astratta — come più comunemente era definita — è più distaccato e, talora, suscettibile di modifica.

La traboccante esigenza morale che aveva totalmente coinvolto, e talora tragicamente, tutta la loro esistenza, e non solo di artisti, oggi forse non ha più quel potere esaltante che ebbe, anche per molti di noi, prima del '60. E non perché allora si era più giovani, o non solo per questo. Li riconoscemmo come maestri di vita e di comportamento, oltre che maestri di una pittura più libera ed impegnata. Eppure, quasi in una ultima grande fiammata, Pollock e de Kooning, Kline e gli altri, allora bruciarono ogni nostro residuo sentimento romantico, lasciando a noi e a quelli che sono venuti dopo di loro, solo le ceneri dello scetticismo. Rivederli oggi, si avverte di non poter più condividere il loro individualismo, la sfida bohémienne che essi lanciarono all'ottimismo di una società troppo impegnata nella corsa al progresso. Diverso, e più obiettivo, è il comportamento che attualmente si richiede nel fare arte. E ciò, anche se il debito nei loro confronti rimane grande. Infatti non c'è dubbio che se oggi il grasso del colore ad olio che trasuda dalle tele di de Kooning può infastidire, se le forme di Gottlieb possono sembrare « fuori », appiccicate sul fondo, pure la dedizione completa di questi artisti al loro lavoro è ancora un insegnamento per tutti.

Più vicino alla sensibilità odierna appaiono le ipnotiche superfici nere di Reinhardt o i mistici spazi di Rothko. Particolarmente intensa la grande tela « Delphi sun box field » del 1970, di Theodor Stamos, di cui ricordo degli altrettanto ampi e lirici quadri articolati tra bianchi e grigi e datati intorno al '60: un pittore meno noto di molti dei suoi più celebri compagni, ma che certo meriterebbe di essere più conosciuto, almeno da noi. A distanza di tempo cresce anche la personalità di Guston, che forse poteva apparire troppo legato ad una tradizione impressionistica del colore e della pennellata fluida, ma che certo regge perfettamente all'usura del trascorrere del tempo, e di cui oggi si possono meglio apprezzare le liriche vibrazioni dei rosa e grigi e azzurri saggiamente calibrati. Stupendo quel suo piccolo disegno a inchiostro del 1965, degno di un grande maestro Zen. Ma non è questa la sede più adatta e il momento per un discorso su ciascuno degli artisti che diedero vita alla action painting americana: qui è sufficiente averli ricordati e segnalare, in definitiva, l'interessante mostra della Marlborough al pubblico romano.

Aldo Laurenti

Aldo Laurenti espone pitture e sculture alla Galleria Fiamma Vigo, in Roma. Si tratta di un giovane artista che attualmente risiede a Vibo Valentia, dove dirige il locale Istituto d'Arte. Tecnicamente ineccepibile, il suo lavoro denuncia un interesse particolare per le possibilità espressive dei singoli materiali usati, nel contesto di una tecnologia pertinente e, oserei dire, artigianalmente raffinata. Il mito della tecnica, come fede in una scienza dell'operare umano, non costituisce però, per Laurenti, motivo di alienazione da una realtà umana altrimenti tesa e drammatica. L'uso di colori puri e portati alla più alta timbricità, rossi, neri, bianchi, di indubbia derivazione espressionista, e certi tagli che, come laceranti ferite, scavano profondamente nelle levigate e ben costruite superfici, scoprono l'aspetto emotivo ed esistenziale della sua condizione operativa. Condizione dialettica, che effettua un controllo rigoroso sugli stati emozionali proprio mediante il preciso lavoro manuale. La tecnica è filtro catartico alla passionalità, la ricerca formale giustificazione alla esigenza espressiva. Un modo attuale di calarsi nelle contraddizioni di questa epoca, i cui paradigmi fondamentali sono, in definitiva, l'ottimismo del progresso tecnologico da un lato, e il disagio esistenziale dell'uomo di fronte ad un contesto alienante della sua condizione umana. Una sorta di lucida follia, nell'era della razionalità ad oltranza. E Laurenti coglie questa intima contraddizione, nell'ironia della perfezione formale dei suoi oggetti inutili, simboli totemici di una religione mostruosa e impietosa che governa, con leggi ferree, la società contemporanea.

Carlo Battaglia

Alla Galleria Editalia torna ad esporre, dopo le mostre del 1968 e 1969, Carlo Battaglia. Estremamente coerente, egli ripropone grandi stesure di colore-luce in cui si ripete il fluire continuo di pulsazioni intermittenti, concentrazioni luminose, in un rapido scorrere orizzontale. La tela per lui è solo un campo, frammento di uno spazio illimitato. La forma orizzontale della tela, l'indicazione di una lettura e di un movimento. Il colore dato a spruzzo, suggerisce ora variazioni e passaggi graduati, « nuvole » in espansione di diversa profondità « atmosferica ». I segmenti che, nei quadri da lui esposti nel '70 alla XXXV Biennale di Venezia, erano razionali interventi, con un valore nettamente strutturante della superficie, ora sono sostituiti da piccoli triangoli e rombi allungati di materia diversa, trasparente, che acquistano con significato di ambiguità luminosa e insieme di maggiore oggettività. Un indice della attenta analisi a cui Battaglia sottopone costantemente il suo operare, e di quell'affinamento e studio dei propri mezzi espressivi, che caratterizza questo momento della ricerca artistica in Italia. Si direbbe quasi un atteggiamento meditativo, il cui oggetto è il fare stesso, non più lasciato al libero arbitrio dell'istinto, ma esperito mentalmente, in una nuova dimensione metafisica.

Si spiega così l'ambiguità del colore che ha perso la sua naturale fisicità e determinatezza, la mancanza di ogni elemento strutturale. In questo senso, la stessa luce non ha più nulla di fisico e di concreto, ma acquista l'irreale suggestione dei colori cangianti dei riflettori di scena: cioè, una trasposizione dal naturale all'artificiale, dal vissuto al rivissuto, e ancora, in defi-

P. S. névbetüs bécsi ötvösmester. Barkóczy Ferenc egri püspök udvari, ötvöse. Fennmaradt tőle 1757-es bécsi városjeggyel a felsőtárkányi rk.templomban a Fuorcontrasti kastély kápolnájából származó urmutató és kehely. /Voit kézirat 1956./ 1758-ból ugyancsak tőle a szihalmi rk.templom bécsi városjegyü kelyhe, valamint 1759-ből az egri főszékesegyházi kincstár aranyozott rokokó kelyhe is. Az egri főszékesegyházi kincstár

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

még három P.S. jegyü azonos stilusu remekbe készült rokokó kelyhet őriz, egyet 1757-es, ~~egyek~~ kettőt 1761-es bécsi városjeggyel. Ugyanettől az ötvösmestertől való lehet a kincstár egy további kelyhe, amelynek jegyei már nem található.fel.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

M.D.K.

P.S. ötvös mester

Barhóczy bécsi ötvöse szinte évente szállitott egy-két azonos stilusu pompás müvü rokokó helyret. Nevére sem Bécsben, sem Egerben nem történik ormány szerü hivathorás. A felsotarkányi kastely kapolnája számára hesitett kelyhen az 1757-es évszám olvasható, az egri szeres egyház hinestárában levő négy körül az egyiken 1759.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 205-206. old.

287., 288. á.

PS névbetűs bécsi ötvös mest

Barhóczy Ferenc udvari ötvöse Femmaradt tőle 1757-ből a felsőtárkányi templomban a Fuorcontrasti kastély kápolnájából származó úrmutató és hebely; 1758-ból a szihalmi r.k. templom kelyhe; 1759-ből a főszereseghári kincstár aranyozott rozoró kelyhe, melyen kívül ugyanott még három PS jegyű, azonos stílusu, remekbe készült

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt. ./.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 385. old.

M. D.K.

PS névtelen, bécsi ötvösmester

... kelyhet őriznek, ezek 1757-ből, kettő 1761.-ből származnak. A felsorolt tárgyak mindegyike bécsi városjeggyel készült, de nem dönthető el, vajon Bécsben élő mesterről van-e szó, vagy olyan egri ötvösről, mint Schaizer, aki a bécsi céhnek külső tagja volt s a bécsi városjegyet használhatta.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 385. old.

M. D.K.

P S névbetűs bécsi ötvös
(Schiller P. ?)

műve feltehetően az egri főkáp-
talani sekrestye 1851-es evszám-
mal ellátott pásztorbotja.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 385. old.

MDK

P.S. mester

Pohár, domboritott késő-renaissance ékitményekkel, a később bevésett Ugron cimerrel és P.S. mesterjeggyel. XVII.század közepe.

Erdélyi művészeti kiállitás,Kolozsvár,1941. 12. l.

P. S.

mesterjeles Úrmutató az egri Szaicz Leo u. S. sz. a. templomból. 1762. Bécs. Magassága 68 cm., „talpátmérő" 23 cm.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt. Budapest, 1972.

4841

Paál Ákos

Szerepelt a dűcsarnok őszi tárlatán.

PH 1926. X. 24.

P.S. /Peter Schell/ MDK

Buda visszafoglalásának emlékérme, 1686.

Csányi K: Bpesti gyüjtők és művészek érem- és plakett kiáll. az Iparműv.Muz.-ban. 1924.
97 l.

P. S. mesterjegy

XVII – XVIII. sz.

1.

Arch. Ért. 1914.

373. l.

P. S. névbétüs bécsi ötvös. /--+ Schiller P.?/
Az egri főképtalani sekrestye 1851-es évszámmal ellátott pásztorbotja feltehetően a fenti ötvös müve. /Voit 1956./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

PN mester
Miniatur, 1941. okt.

PN mester: Jézus születése
La Nativité – Рождество Христова

Krisztus siratása Tardossinból
Lamentation sur le Christ mort, de Tardossin
Оплакивание Христа из Тардошшина

tősen megnő s a kis diptychon és triptychonokból fokozatosan kialakulnak azok a szárnyasoltárok, amelyek szekrényükben, oromzatukban a festett figurák számára biztosítottak helyet, képmezőkre osztott szárnyaikon pedig a táblaképfestészet nagy felvirágzásának lehetőségeit teremtették meg.

A szárnyasoltárok architektonikus díszeivel rokon faragványok, fiatornyok, növényi elemek ékesítik a korszak ránk maradt bútorait, templomi padjait. Domborműves keresztelőkutak, feliratos harangok készülnek a XIV–XV. század polgári bronzöntő műhelyeiben; laikus mesterek hímezik a miseruhák itáliai bársony alapjára a bibliikus témákat. S nagyszerű, európai rangú kupák, serlegek, kelyhek, oltárkeresztek s egyéb nemesfém-művek varázsolják oly ragyogóan csillogóvá a magyarországi gótika évszázadait.

Nápolyból kerül a XVI. század elején a magyar trónra az Anjou család tagja, Károly Róbert, s halála után nagy tehetségű, széles körű európai politikát folytató fia, Lajos lép örökébe. Az ország nemzetközi tekintélyének növekedésével, a királyi udvar nemzetközi kapcsolatainak megerősödésével együtt fokozódik a Kárpát-medence művészetének jelentősége is. Majd tovább tágul a magyarországi művészetek horizontja Luxemburgi Zsigmond félévszázados uralkodása idején, amikor Buda valóban fontos politikai és kulturális központtá fejlődik, s amikor az érett gótika, olykor protoreneszánsz jegyekkel is ötvöződve, legszebb virágait hajtja.

A XIV. századi magyarországi faplasztika kiemelkedő em- Selatvini (Slatvin) Madonna, amely karcsú arányaival, légies

Straub P. J: Szt. Rókus Egervárról
Saint Roch, de Egervár – Св. Рокко из Эгервара

tet nem csupán mesterének GH monogramja és 1471. évszáma sorolja a jelentős gótikus festmények közé, hanem kvalitása, osztrák rokonságú stílusa és a hajdani oltár donátorának, a királyi kincstárnok Ernuszt Jánosnak a személye is.

A 70-es évek kassai művészetének nagy tette, a hatalmas, 48 táblaképpel és kiváló szobrokkal ékesített főoltár megépítése. Ez az impozáns feladat önmagában is eleven helyi hagyományokra utal, s értékmérője egyben az utána következő oltároknak, táblaképeknek, faszobroknak.

Markáns vonásai, közvetett Stoss kapcsolatai irányítják a figyelmet a mély plasztikájú kassai Mária halála domborműre; a szepességi festészet kassai képviselője az a konzervatív hangú, bájos szépségű Madonna kép – Mária és a kis Jézus is rózsaszálat tart a kezében –, amely a retabulumoktól független, önálló táblaképek ritka magyarországi sorát gyarapítja.

A nyugati határszél néhány szórványos emléke közös stíluscsoportba nem fogható. A keszthelyi Pieta szobor nemes kvalitása, két ismeretlen eredetű, de talán a Dunántúlon keletkezett tábla Szent Márton életének egy-egy jelenetével ékesen tanúskodik arról, hogy e művészet rangja nem volt csekély. Stíluskapcsolataik elsősorban a szomszédos Ausztria festészetével, szobrászatával alakulhattak ki.

A későközépkori magyarországi festészet legnagyobb egyénisége, MS mester, főművével a bányavárosok vidékéhez kötődött. Oeuvreje számbelileg szerény: egy képét a Budapesti Szépművészeti Múzeum, négy festményét az esztergomi Keresztény Múzeum őrzi, egy táblája a Lille-i Múzeumba, egy a Varsói Nemzeti Múzeumba, egy pedig a szentantali (Antol) templomba került. Közülük a budapesti, szentantali és esztergomi táblák minden bizonnyal egy 1507-ben készült selmecbányai (Banská Štiavnica) oltárhoz tartoz[illegible]

P. T. mesterjeg

iglói mester

Kanál, 1647.

primási kimstár-

l.

Magytopograf

V.

PORCELLÁN- ÉS ÜVEG-TÁRGYAK

P T

otvös Igló

Körnagyötvj 134. l.

F. sz. *Lf. Nr.*	Próba *Beschau*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
793	—	**PT**	Díszkanál, kerek feje s hatoldalú nyele közti tagon öntött lengyel sassal s alábbi vésett felirattal. — *Prunklöffel, zwischen der runden Schaufel u. dem sechskantigen Stiel Verbindungsglied m. gegossenem polnischen Adler. Gravierte Inschrift:* „XIII. OPP. off. Aõ. 1647. I : O :“ (A XIII szepesi város ajándéka. — *Gabe des XIII Zipser Städte.)* Collectio Ipolyi, Keresztény-múzeum, Esztergom — *Christl. Museum, Gran.*

Od va

jó!

L r

x d

Debreczeni Kulturmérnöki hivatal

X. 92. 93

MDK

Paál

Dutka M: A vidék képzőművészete. Magyar Nemzet.
1954. dec. 7. 7 l.

Paál

Lezepel az alábbi táslaton

Schalken Pálma: 800 esztendő
művészete a budavári palotában

Körnevelés 1969 X. 17

Pavál

Emlékre, mint Benedés Követője

Délmagyarország, Szeged 1970. feb. 10.

Pavel

Emlitve

Dolgozó Lapja, Tatabánya
1470. feb. 10.

Pandl

Emlétve

Magányos útlörő
Pestmegyei Hírlap, Bp. 1970. feb. 10.

Pavel

Barabás Dzsuetője

160 évvel ezelőtt

Szemegyi Nyilvan, Kapusvár

1970 feb. 10.

Pavál

Emlékre

Népújság, Eger 1970. febr. 10.

Pavál

Bonabrást Zsivette

160 évvel ezelőtt
Napló, Veszprém 1970. feb. 10.

Pásl

Emlékre

Nógrád, Salgótarján 1970. feb. 10.

Pandl

Emlitve

Ma
Csongrád megyei Hírlap, Szeged
1970. feb. 10.

Paál [ ], festő MDK

Munkácsy-Paál-Szinyei kötet is megjelenik.

D. Fehér Zsuzsa: Az Én Múzeumom sorozatból 52.

A Könyv, Bp. 1963. december III/12

Radó

Szerepel a alábbi kiállításon

- borsky - : Exhibition in Buda Castle

Daily News 1969 ~~VIII~~ IX. 19

Paál

A XIX. század utolsó negyedében a művelen végleg külföldre gyökerezett.

Kanyzis Antal: A Magyar Képzőművészet Története.
Népszava, 1942. jún. 24.

Paál festőművész

Festmény a lakásban: az alanti vizsgálat-
hoz fontos volt a kérdés: milyen képek
találhatók az emberek lakásában. Hely-
színi szillabizálások segítségével némi
információt kapta. A művész repró-
ból találtak.

Vitányi Iván: Képzőművészeti ízlésvizsgálat
munkások között.

Új Irás, Budapest, 1973. okt. 45. old.

Pál

Mai magyar grafikákat és kisplasztikákat állítanak ki a Kovács u. 15. szám alatti teremben, a Magyar és Szlovák Képzőművészeti Alap és a prágai Art Centrum rendezésében. Szerepel a művek kerámiafigurái, melyek plasztikai hangvételűek.

B. J.: Mai magyar grafikusok Bratislavában.
Új Szó, 1975. dec. 30.

P I

iglói mester

~~Megnézni~~

nyelén öntött lenggel sassal.)

Erüstkanál, 20·5 cm. 1647 – vól. Felirata „XIII. OPP off. vtö 1647 I:O:" et tizenhárom 3 pobyi szepesi város ajándéka

PT iglói mester műve, 1647.

Kőszeghy 793 szám.

Esztergomi Keresztény Múzeum

M. D.K.

PTL névbetűs, augsburgi ötvös mester

, a füzesabonyi r. k. templom úrmutatóját, a helyi szóbeli hagyomány szerint, 1735-ben készítette.

Heves megye műemlékei I. írta Volt Pál,
Magyarország műemlékei topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 385. old.

mivel Paál a saját jegyzőkönyvtervéhez ragaszkodott, a *9-ik* ülés a 6. sz. jkv.-tervezet felülbírálását határozta el, azért, hogy a Rajzoktatás végre kinyomatható legyen.

A főtitkár többszöri sürgetésére, a felülvizsgálat csak a 13—14-ik (VI. 18. és 20.) ülésen történhetett meg. Grabowieczky, Baranski, Paál, (kik a jkv.-et közösen szerkesztették) és Holló, valamint a házigazda szerepét betöltő Kubinyi jelenlétében. Ez az ülés — *főtitkár tiltakozása ellenére* — az alapszabályellenes Paál-féle álláspontot juttatta érvényre, — a hibás 6. sz. jk.-vön kívül ugyanazon kérdést máskép tárgyaló 13—14. sz. jkv.-t, tehát 2 hibás jkv.-et szerkesztett, amelyek az I. választmányi ülés (1938. II. 9.-iki) már hitelesített jkv.-ének megmásítását, csonkítását kétféleképen tartalmazták s végül ezen alapszabályellenes jkv.-eket olyanok írták alá, mint hitelesítők, (Csömöry és Szabad), akik a 13—14. számú ülésen jelen sem voltak.

A főtitkár ez okból megfellebbezte úgy a 6., mint a 13—14. és egyben a 10. számú, szintén Paál Á. jegyző által készített hibás jegyzőkönyvtervezeteket. Megfellebbezte azért is, mert az elhunyt Nádler R. elnöknek a csonkítások ellenes álláspontját is meg kellett védenie, s azért is, mert ezen alapszabályellenes s érvénytelen jkv.-eket Grabowieczky ügyv. alelnök, a főtitkár aggályoskodására írott válaszában (416—1938. ikt. szám.), *mint mindenkire nézve kötelező erejűeknek jelölte meg.*

A 20.-ik (1938. X. 26.) ülés a főtitkár sürgetésére végre kiküldötte a 6., 10., 13—14. *Jegyzőkönyveket Felülbíráló Bizottságot,* amely az 1938. XII. 15.-i ülésen mindhárom jegyzőkönyvtervezetének szerkesztésére vonatkozó részletes megállapítások alapján, a jkv.-ek elkészítését Paál Á. jegyzőre bízta. — Paál Á. e megállapításokat — a lényeges részükben figyelemre sem méltatta, — sőt a Nádler R. elnök által 1938. április 21.-én kifogásolt régi alapszabályellenes célkitűzést tartalmazó mind a két jkv. tervezetét, s az erre vonatkozó hibás szövegrészeket meghagyta a főtitkárhoz küldött újabb jegyzőkönyvtervezetében. Ezenfelül úgy a főtitkárhoz, mint az alelnökökhöz írott polemizáló levelében, — *a maga részéről az ügyet véglegesen lezártnak minősítette.*

A VII. v. ülés is foglalkozott az üggyel. A fentiek következtében a Felülbíráló Bizottság a 6. és 13—14. jegyzőkönyvtervezeteket a korábbi megállapítások figyelembevétele alapján a főtitkárral iratta meg és azokat a Bizottság — terjedelmes (36. oldal) s egyben a Bizottság jelentését is magába foglaló — jegyzőkönyvének kiséretében a 28. sz. (1939. II. 27.) Igazgatótanácsülés elé terjesztette. Az Igazgatótanács a fentjelzett három jkv.-t a főtitkár szövegezésében elfogadva, a megfelelő záradékkal ellátva, véglegesítette és aláírásukra a kérdéses üléseken annakidején jelenvoltak közül kijelölte a hitelesítőket is. — *A VII. választmányi ülés (1939. III. 1.) ezt a jelentést tudomásul vette.*

A IX. v. ülés zárta le az ügyet véglegesen, azért, mert Paál Á. a 29. ülésen nehézményezte, hogy polemizáló leveleit, — melyeket a bizottság megállapításaival szemben írt, — nem olvasták fel. — *A főtitkár a IX. v.* (1939. III. 27.) *ülésen* bejelentette, hogy Paál a jkv. *aláírása céljából összehívott* Felülvizsgáló Bizottság ülésén (III. 6.) sem jelent (63-e.—1939) meg, sőt a neki (63-b— 1939 sz.) kiküldött meghívóra adott válaszában a kérdéses jkv.-ek ügyét, — miként azt a polemizáló levelében korábban is megírta, — részéről befejezettnek tekintette és a véglegesített jkv. tervek aláírását (63-e—1939.) is elutasította. A IX. választmányi ülés ezek alapján a hitelesítőkkel már aláírt jegyzőkönyvtervezeteknek a jegyzőt helyettesítő aláírásával a főtitkárt bízta meg s így a szabályszerűekké vált jegyzőkönyveket hitelesítetteknek fogadta el. *Ezzel a Paál-féle hibás jegyzőkönyveknek ügyét véglegesen lezárta.*

A fentiek következményeként megállapítódott, hogy Paál Á. egy esetben

Rajzoktatás. 1938. 7 - 10. sz.

alapszabályaikban előírt választással kapcsolatos közgyűlésüket. Be kell tartani a rendes ciklusos választási terminusokat, úgy a választmánynál, mint a tisztikarnál. A kilépett, vagy lelépett tisztviselőket nem lehet — már a bejelentés kötelezettsége miatt sem — a nyilvántartásban megtartani, mert az e tekintetben valótlan adatok bejelentéséért az elnök és a főtitkár ellen eljárás indítható. Az alapszabály szerint a lelépettek, vagy kilépettek helyét az elnök által kijelölt választmányi tagok kötelesek elvállalni. Ha a ciklus miatt ez a helyettesítés a közgyűlés idején túli évekre terjedne ki, akkor a közgyűlésnek kell az új elnököt vagy tisztviselőt a ciklus végéig terjedő időre megválasztani, akik a ciklus idejének letelte után, az új ciklusra — természetesen — újra választhatók.

H) A taglétszám reviziója a B. M. egyesületeket ellenőrző rendelete azon része alapján vált szükségessé, hogy az egyesületek csak a cselekvő (tagdíjfizető) tagokat vezessék nyilvántartásukban. Ezért a *12. ülés* a főtitkár jelentése alapján 35 tagot törölt, akiket anyagi nehézségeik bejelentése után több éven át — a kilépési bejelentés visszavonása reményében — a tagnévsorban nyilvántartott. — Ezt a kérdést azért sem lehetett teljesen lezárni, mert a személyes ügyekkel kapcsolatban az ügyv. alelnök által többször tétetett több tag esetleges kilépéséről említés.

A 28. ülésen — a B. M. rendelet értelmében való nyilvántartás lehetősége miatt — a főtitkár újból kérte az erre vonatkozó iratokat, mert a kilépés bejentése alapszabály szerint csak akkor érvényes, ha a kartársak aláírt iratukkal jelentik azt be. Szabad F. felolvassa több kilépést bejelentett kartárs nevét (Baranski L., Bundschuh O., Dörre Klotild, v. Komárnoky Gy., Spolarich L., Prenoszli I., Vedrődi I.) az iratokat azonban visszaküldte az ügyv. alelnöknek, s így ezekről a kilépésekről az egyesületnek ma sem lehet alapszabályszerűen tudomása. Ilyen irat csak Zala Mária kartársunktól, de tőle is utólag érkezett be hivatalosan.

A 28-ik és utána a VIII. v. ülés azonban sem ezeket a kilépési bejelentéseket, sem a 24. ülésen történt, utóbb írásban is bejelentett, — de később visszavont Grabowieczky, Szabad, Nagy, Csömöry, Gergely, Paál) és Páris E.-nek a személyes ügyből származó lemondásaikat nem vette figyelembe — és a jelölő bizottság javaslatának mellőzésével a Szavazólapot ilyen értelemben megváltoztatatva, készítette elő az 1939. évi márc. 31-én tartott közgyűlést.

E szerint a cselekvő tagok száma 285 (köztük 104 tisztviselő és vál. tag.) és ezért nem lehet kettős jelölést alkalmazni (285-ből 208-at jelölni). Csekély taglétszámunk arra kötelez bennünket, hogy minden rajzszakos tanár fogjon össze a közös munkára, és minden kartársunk hozzon be az egyesületbe legalább egy olyan kartársat, aki még eddig nem tag.

I) Több hibás jegyzőkönyvtervezet felülbirálása. Ezt az ig. tan. akkor végzi, midőn a jkv. terv.-ben hiba van s a jegyző azt kijavítani nem hajlandó, vagy a hitelesítők a jkv-et nem akarják aláírni. Ilyen esetek Egyesületünk életében csak most a személyes ügyek folytán fordultak elő.

Nem sorolható ezek közé a már kész és hitelesített I. és II. vál. ülés (a személyes ügyek kirobbanása) és a 4.—5. ig. tan. ülés (a fegyelmi ügyek kivizsgálása) jegyzőkönyveinek a *6.* ig. tanácsülésen Nádler elnök és az igazgatótanács akaratából történt olyan irányú felülvizsgálása, amelynek alapján azokban megjelöltettek a Rajzoktatásban egyesületi érdekből nem közölhető részek. Ugyanekkor szó volt arról, hogy a jövőben a jkv-eket rövidebbre kellene szerkeszteni. — Összesen öt fontosabb jkv.-tervezet felülbírálása lényegbevágó.

1. A *6.* ülésről készített jkv. célkitűzéséül Paál A., jegyző *„a már hiteles jkv.-ek megcsonkítását s új szövegezését tekintette"* s mert hibás jkv. tervezetét Nádler elnök nem fogadta el és a főtitkárral új jegyzőkönyvtervet készíttetett. De

Paál Akos

<Pál Ákos>

cikke

<7. A Műegyetem szabadkézirajzi tanszékének kiállítása és annak tanulságai.
Rajztanítás. 1941. II. évf. 2. sz. 11–14. képmellékletek.

kir. Minisztertől. -

dójának f. évi augusztus hó 2-án
e értesitem Méltóságodat, hogy
9-a egyelőre - az állami alkal-
pitására vonatkozó külön törvény
léptéig, - minden ujabb alkalmazást
ságnál megüresedett altiszti állás
irdetése iránti kérelemnek se adhatok

óber hó 28.
etéből:

48.▲
Jándi Dávid (1893-1944)

Szénásszekér a nagybányai Fő utcán
Olaj, vászon 73x100 cm
Jelezve jobbra lent: Jándi D.
Kikiáltási ár: 550.000 Ft

49.

49.▶
Balla Béla (1882-1965)

Napsütötte házfal
Olaj, karton 49,5x59 cm
Jelzés nélkül
Kikiáltási ár: 200.000 Ft

PAÁL ALBERT

51. ◀
Paál Albert (1895-1968)

Dáliák kaspóban
Olaj, karton 60x49,5 cm
Jelezve jobbra lent: Paál 924.
Kikiáltási ár: 220.000 Ft

P. T. L. névbetüs augsburgi ötvösmester. A füzesabonyi rk. templom urmutató talpának szividomban foglalt mesterjelzése szerint a tárgyat 1735-ben készitette a fenti ötvös. /Voit 1956./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

P.W.C.R.F.V.

MDK

Rézkarc 9 /Buda és Pest/

Alaprajz az 1686 évi ostromművek vázlatával, felrepülő sas karmaiban. Alatta fekvő oroszlán karmai közt vérző kutyával. Hátal várfal oldalában monogramm: P.W.C.R.F.V.

64.o. 187. kép. szám.

/dr. Kelényi B.Ottó/:Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában.1683-1718. 86 l. 16 repr Bp. 1937.

Paál, [Jenő]

MDK

"A Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata megvalósitotta végre régi tervét: kiváló művészek képeinek reprodukcióival diszitett levelezőlapokat bocsát ki."

A magyar mesterek közül

Munkácsy, Paál, Ferenczy Károly, Koszta és Derkovits, az élő alkotók közül Bernáth, Csók, Domanovszky és mások művei szerepelnek a képeken, melyek ára 1.5o Ft.

A: A Képzőművészeti Alap.....

Esti Hirlap, II.évf.1o9.sz. 1957.máj.12.vas.
2.oldal

MDK

Paál

Tragikus táj, repr.

Magy. remekművek. Ernst-Muz. 47.kiáll. 1921.máj.

4. tábla

MDK

Paál

Bénédite,Léonce: La peinture au XIX-iéme siécle.Paris.Flammarion 1925. c.könyvében emliti a magyar művészt.

Magyar Művészet, 1925.1.sz. 59-60.l.

MDK

Paál

Ybl R: Képzőművészet. Budapesti Szemle,
1927. nov. sz. 296 l.

MDK

Paál

képe az Ernst Museum emkeió kiállitásón

Képzőmüvészet 1935 18.1. 80.sz.

Paál _____, festő MDK

Sok Paál kamisítvány van.

Hajdu Andre: Vigyázat, kamisítvány! 2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. máj. 21.

MDK

Paál

A párisi magyar követség épületében magyar képzőművészeti kiállitás nyilt Munkácsy, Paál és Rippl-Rónai párisi magángyüjteményekből rendelkezésre bocsátott műveiből.

Cikk: Magyar művészek kiállitásai külföldön.

Hiradó 1946. 13.sz. 10.l.

Paál

Nemes Marcell képgyűjteményének
II. aukcióján az Ernst Múzeumban
szerepelt.

PN.934.IV.15.

L. Paál Erzsi ipakművész

Porcellántárgyakat másol a Központi Múzeumi Igazgatóság műtárgymásoló osztályán

Kovcogh Ákos: hűvészet vagy hamisítás

Tükör 1969 I. 28 24 old.

Lepold—Homor 72. l. — Őszi kiállítás, 1930, Ipolyi, 137. szám. — Lepold—Lippay 37. l.

BARÁTI ISTVÁN EREKLYETARTÓ KERESZTJE,

aranyozott ezüst és hegyikristály, piros ékkövekkel. Talpán Baráti István címere és felirat: „Gen. Do. St. Baráti genlis administrator Arhi-Epps Strigons Eiusdemque Cottus Comes Pred. Nob. Pat. Sacrrae Caes. Reg. etc. ad Laudem Dei omnipotentis fieri fecit et Rssmo Do. Jo. Telegdi Prep. Major. et Ep. T. Boz. exist. Ven. Capit. Strig. Donavit Anno Domini 1607." — A kereszt kristálylapja és foglalata olasz vagy olasz iskolázottságú magyar mester műve 1380 körül, a szár és a talp magyar 1480 körül, a corpus s a címer felirattal magyar 1607-ből. A felső szár mondatszalagán: RENOVAT A. 1781.

Baráti István prímási jószágigazgató és főispán ajándéka, 1607.

Bock 135—136. l. — Henszlmann: A bécsi 1873. évi világtárlatnak magyarországi résztvevőinek régészeti osztálya. Bp. 1875—1876., 188. l. — Esztergomi kincsek. Esztergom, III., 1876., 20. szám. — Árvízkárosultak, 1876., 44. l. 1482. szám. — A műipari és

Paál Ákos

A gyermekrajz körül kialakult vita a párisi kongresszuson c. felolvasását tartja meg a Rajztanárok Egyesülete 1937. nov. 3-iki ülésén. Ömaga is részt vett a kongresszuson.

Rajzoktatás
1937. 9–10. n. 162–164. l.

(Paál Ákos)

cikke.

(-) A nemzeti öntudat fejlesztése a rajzoktatásban és a műalkotások ismertetésében. (Rajzoktatás. I. Körl. 1943. IV. évf. 10. sz.

és u. o. 10 sz. 80. l.

U. a. II. Körl. Rajzoktatás 1943. IV. évf. 11. sz.

U. a. III. Körl. Rajzoktatás 1944. V. évf. 1. sz.

kell törekedni,a festési mu
kat ennélfogva a szentély m
tani stylusának megfelelően
ahhoz hasonló anyagokból ke
végrehajtani.A templom balo
li kijelölt oldalfülkéje az
relek emléktábláinak és a s
sirnak van fentartva.Diszes
és a célnak megfelelő stylu
kell festeni ezt az oldalfü
elterően a többi oldalfülke
A főhajó menyezetén levő sz
lőző rozetták - főleg rozsd
dás ellen - metall arannyal
tendők.A szentélyben csupán
falsikok lesznek ujra feste
A templom festésénél kötő a
Casain viasz használandó.A
járat melletti két kápolnán
az oldalfülkének,valamint a
templom előcsarnokának a 2-3
tónusbani festése megtartand
az ujra festésnél is.A sekre
tye és a templom raktárának
kétszeri meszelése egyidejül
keszitendő.Ezen 38.-ik tétel
minden anyag és munkával egy
értendő,de állványozás nélku
teljesen készen az ép.oszt.á
tal kifogástalan állapotban
ló átvétele mellett.Elszámol
a tényleg végzett m² szerint

< Paál Ákos >

cikke

( ) Általános iskolai tanulók képkiállítása.

Közoktatás

1948. júl. 1.

312, 313. l.

15.950 - 7

< Paál Ákos >

a Fővárosi Nevelés-
tudományi Intézet
rajzi osztályának ve-
zetőjének

cikke

( ) A gyermek rajza.
Korunk. 1947. 6-7.
22. Képekkel.

(Paál Ákos)

cikke

( ) Könyismertetés –
Laposcimle.

Rajzoktatás
1943. IV. évf.
8. sz.
61 – 63. l.

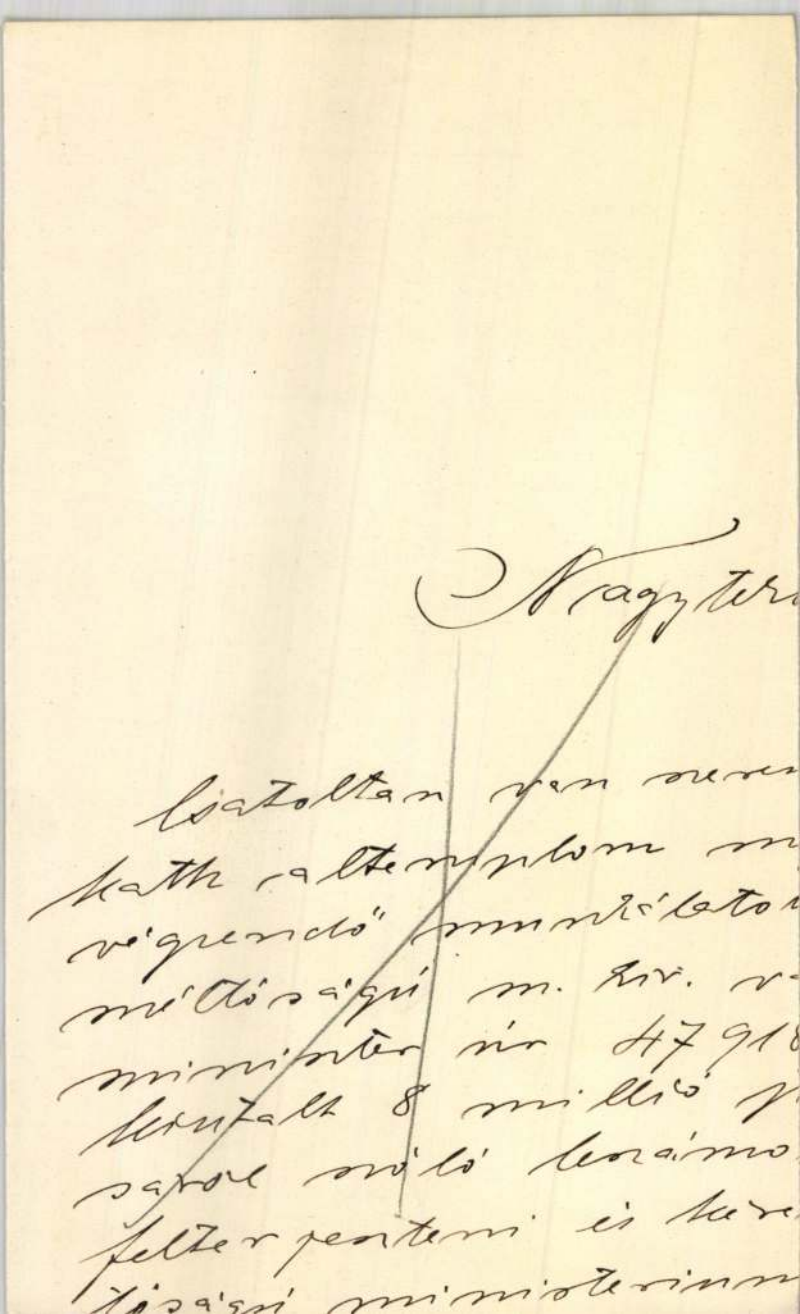

<Paál Ákos>

Cikke

<> A rajztanári hivatás. Rajzoktatás. 1941. II. évf. 4. sz. 29–31. l.

Európán kivül is érvényes.

Kedvezmények. 8. §. A társaság kötelezi magát arra, hogy a biztositást, ha arra legalább is teljes 3 évi dij befizettetett, a szerződő kivánatára visszaváltja vagy tőkésiti, vagy arra kölcsönt ad.

Visszaváltás. 9. §. A visszaváltási érték a tőke egyik felére nézve a 10. §-ban megállapitott tőkésitési összeg felének a társaság által meghatározandó kamatszázalékkal leszámitolt készpénzértéke, mely azonban a gyüjtött dijtartaléknak 60%-ánál kevesebb nem lehet. A tőke másik felére nézve, az ezen féltőkének megfelelő dijtartalék 75%-ában állapittatik meg.

Tőkésités. 10. §. A dijmentes (tőkésitett) biztositás tőkeösszege következőképpen állapittatik meg :

a) ha a kötvényt kölcsön nem terheli, az eredeti biztositott tőke a biztositás egész tartamára kikötve volt és a ténylegesen befizetett tiszta dijak arányában szállittatik le ;

b) ha a kötvényt kölcsön terheli, ugy az a) pont szerint megállapitott tőkésitési összegnek az a része, melynek visszaváltási értékéből a kölcsön fedezhető, visszaváltatik, s csak a fennmaradó összeg képezi a dijmentes biztositás tőkéjét.

(Száz koronánál kisebb összegről dijmentes kötvény nem állittatik ki, hanem a megfelelő visszaváltási érték — az 5 évi elévülési időn belül — a szerződő rendelkezésére áll).

Kölcsön. 11. §. A társaság által nyujtható kötvénykölcsön legnagyobb összege a visszaváltási érték. Az adott kölcsön után, mely a kötvényen előjegyeztetik, a társaság által meghatározott kamat, félévenként előre, továbbá illeték és a törvényes bélyeg is fizetendő. Dijmentes kötvényekre kölcsön nem engedélyeztetik.

A kölcsön és ennek esetleg hátralékos kamatai a társaság által teljesitendő bármely fizetésből levonhatók.

Ha a kölcsönkamatok nem fizettetnek pontosan, a társaságnak jogában áll a kölcsönt a kötelezvény alapján behajtani, vagy e helyett a kölcsönösszeget — a biztositott tőke megfelelő részének hivatalból történő visszaváltásával — törleszteni.

Érvénytelenségi esetek. 12. §. A biztositott összegre való igény elenyészik és a társaság csak a gyüjtött dijtartalékot tartozik kifizetni :

Párbaj. a) ha a biztositott személy párbaj folytán hal el ; ha azonban a biztositás már [illegible] 3 hónapon át érvényben volt, a biztositás érvénye a párbajra és annak

Paál Ákos

a Fővárosi Nevelés-tudományi Intézet rajzi osztályának vezetője és a Művészetpedagógiai c. lap szerkesztőbizottságának tagja

1949. ápr.

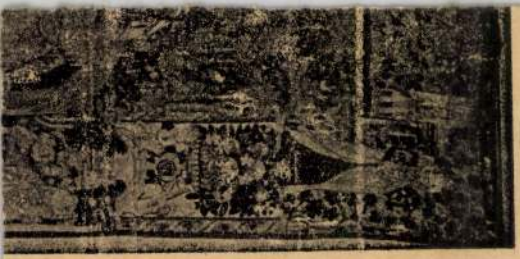

Nagyságos és Főtisztelemtő

Dr. Szőnyi Ottóinnek

Budapest

< Paál Ákos >

cikke

( ) A „művészeti nevelés" a III. Birodalom középfokú iskoláiban. III. Rajzoktatás. 1941. 9. p.

Ferti zül. Budapest
1899. jun. 1.

(Paál Ákos)

cikke

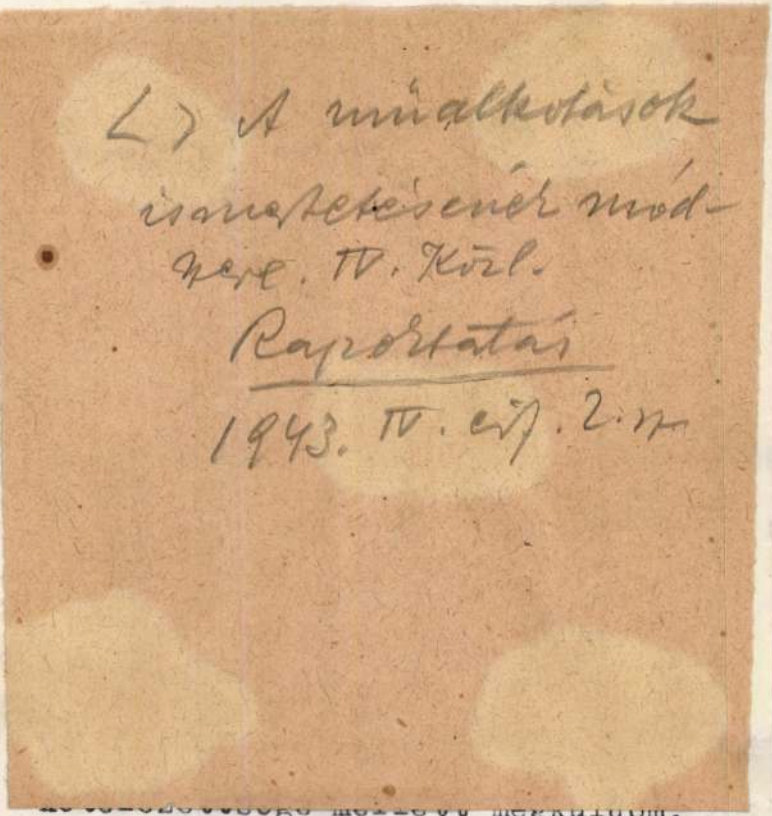

(-) A műalkotások ismertetésének módszere. IV. Közl.

Rapportatás

1943. IV. cif. 2. sz.

[illegible] megküldöm.

Budapest, 1928. május hó 31-én.

A miniszter rendeletéből:

atásügyi miniszternek jelen kelet és
IV. és Csekkosztályhoz intézett ren-

ezeti célok támogatása" cim. Rendes
: 1.-2. Bélyegilleték: nincs.-

, hogy a Pesti Hazai Első Takarékpénz-
fiókjának /Budapest, V. Berlini-tér 6.
izottsága 1928. évi junius havi java-

si költségekre . . . . . 47 P
ési " . . . . . 53 "

december hó 23.

rendeletéből:

tanácsos.

Budapest.

Paál Ákos

Könyvmelléklete

Rajzoktatás

1940. I. 3. n.

11. l.

Solymossy Lajos báró VIII. 216.

Paal Ákos

a Fővárosi Nevelés-
tudományi Intézet
rajzi osztályának
vezetője. A Művé-
szetszemlélet c. lap
szerkesztőbizottsági tag-
ja 1948-ban

132502-1911. szám.

A Műemlékek Országos Bizottságának, mult évi 686 számu föl-
terjesztésére, tudomása és az érdekelt vállalkozó értesitése végett kiadom.

Budapest, 1912. február hó 6.

A miniszter rendeletéből:

< Paál Ákos >

cikke

( ) A gyermeki rajz fejlődése. Tanítás és értelmi fejlődés – A Köznevelés Könyvtára. 3. Az. Bp. 1947. 104 – 117. l. Képekkel.

Paál Ákos

cikkei

lásd

Rajzoktatás

1939. 25. l.

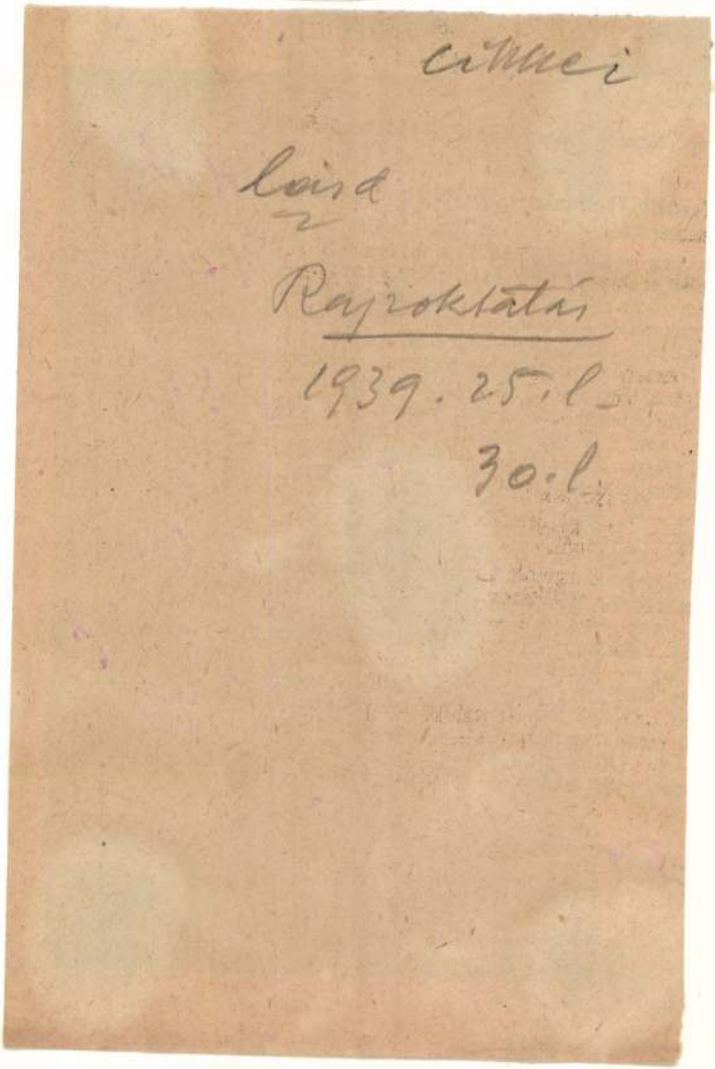

30. l.

Maria Antonietta Pogliani. — *La Luce.*

(Paál Ákos)

címre

( ) Megjegyzések az új gimnáziumi rajzi utasításhoz.

Rajzoktatás. 1940.

I. évf. ~~1. 2. 3.~~ 1–3. osztály

és 364324 számu 3 drb. kötvény
korona kölcsönt utalványoztunk
litett három, mint a 347010,34
vonatkozó összes hátralékos 7
haváig, valamint az utalványoz
lius 1-ig járó 53 kor. 98 fill
fenmaradó 500 kor. 44 fillt az
lett Meiszner Miklós urnak kés

A 336278,336610 és 36
nek hátlapjára a felvett 1350
maradunk

3 kötvény

T. o. 2. sz. 50.000 drb. 1912. VI/18. — 23306.

<Paál Ákos>

cikke

<.> A mindkotások ismertetésének módszere. I–II. közt – Rajzoltatás. 1942

III. cif. 9–10. sz.

Teodor Axentowicz. — *Festa rutena.*

Paál Ákos

Kongyormesetére

Rajzoktatás

1941. II. ev.

86, 27. l.

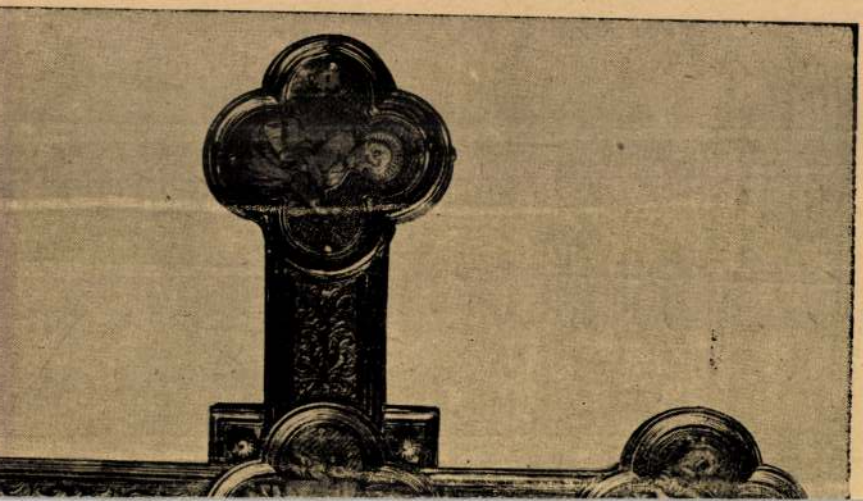

(Paál Ákos)

Cikke

( ) A „művészi nevelés" a III. Birodalom közepfoku iskoláiban. IV. Befejező közlemény

Rajzoktatás. 1941.

II. évf. 10. sz. 82–83 l.

< Paál Ákos >

cikke

<> A műalkotások ismertetésének módszere.

III. Közl. Rajzoktatás.

1943. IV. cit. 1. sz. 2–5. l.

Köppel –

PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET

Budapest, 1927. augusztus 27.

8519/1927.

T.

Müemlékek Országos Bizottsága,

Budapest.

VII., Állatkerti ut 1.
Szépmüvészeti Muzeum.

Van szerencsénk értesiteni, hogy az Önök folyószámláját

Pacil Ákos

Balaton, virf -

Nemzeti balon

MAPE 20 ik jub. kiáll.
kat. 1935. dec. 20 -
1936. jan. 6.

M.D.K.

Paál Ákos festőművész

"A művészettörténet előadója"-irja a lap "Angelo fotóakadémiájának tanári kara" cimmel.

Szinház, Bp. 1945.aug.22-28.I.évf. 2.sz. 2. lap

Paál Ákos MDK

Öreg ember, krétarajz

Műcsarnok 1926 őszi kiállítás

Paál Ákos

MDK

Önarckép

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Paál Ákos

1919/20 - 1925/26

Ferképzőmfoiskolvk

119.1

Paál Ákos

festő

Műcs. kiáll, 1925-től

Pipics 118.C.

Római filigrán munka

V. 245.

Paál Ákos

Mennarnot. Bpest Verpeléti ut 5

1925. tav. kiáll 184

1926. ösz. kiáll 51, 443

1926. téli kiáll 571

1927/28. téli kiáll 329

1929. tav. kiáll 320, 336

Villányi ut 1/a

Zára h. n. III. 45.

Pál Ákos

aranydiplomát kapott október 1-én
a Képzőművészeti Főiskolán.

Pál Ákos: Tanévnyitó a Képzőművészeti
Főiskolán.

Raktárnitás 1974/1 32 old.

Paál Ákos

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

Újság 1926. X. 24.

Paál Ákos

Balatoni tájkép

A Budapest-Szentimrevárosi kulturegyesület
képzőművészeti és iparművészeti kiállitása.
1935. 4 l.

Paál Ákos
Gémeskut, olaj

C.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 18 l.

MDK

Paál Ákos festő

Képzőm.kiáll. Magyarság, 1935. dec. 25. 23 l.

MDK

Paál Ákos

Régi temető, vf.

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.
29 l.

Paál Ákos

Ősember, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 16 l.

MDK

Paál Ákos, festőm.

Olf.-k, vízf.-k, pasztellek.

329. Tanulmányfej.

Képzőm. Társ. 1927-28. téli kiáll. Kat. 19. l.

Paál Ákos tárlatvezető

Gyenes Sitta és Kövecs albi festőművészek gyűjteménye kiállítása.

Szabad Nap 1948. máj. 22.-%.-

Paál Ákos

MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Paál Ákos MDK

Édesanyám arcképe, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállítás

MDK

Paál Ákos

Képzőművészet 1928. II. évf. 6.sz.
11.1.

Paál Ákos MDK

Szentendrei homokbánya, szénrajz

Szénsalakos domboldal, szénrajz

Mücsarnok 193o tavaszi kiállitás

MDK

Paál Ákos

MDK

Tanulmányfej, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállítás

Pál Ákos

Pályázat a Ferenc József
jubileumi alapítványra

M. 932. X. 8.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat els

"Magyar Tanácsköztársaság K
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre von

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

Paál Ákos festőművész

Régi temető

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa.1933.
Műcsarnok.

MDK

Paál Ákos f.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 37. l.

MDK

Paál Ákos

Ősember, of.

Tav. kiáll. Mücsarnok 1925. máj.

16. 1.

Pàal Àhos
festő

MDK.

A Székely Bertalan emlékérmet
kapta

— Hirek
Művészet, 1962. szeptember — 45 lap

MDK

Paál Ákos tanár

előadást tartott

Fővárosi Közművelődési Központ. Munkaterv.
1946. szept.

a

éért á 25 fillér, összesen 303.75 Ft.
Ft. Kifizetendő: 291.75 Ft, azaz
Ft, mely összeget a mai napon az

Polgárdy Gizella

/Polgárdy Gizella/
Bp.VII. Garay utca 3.
A munka elvégzését igazolom:

, példa. gépelésért, idegen

-30 Ft

MDK

Paál Ákos festő

Balaton. Vizf.

Nemzeti Szalon.-MAFE XX.Jub.Kiáll. 1935 dec.20.-1936. jan.6. Kat.

MDK

Paál Ákos

Képzőművészet, 1930. 29. sz. 100 l.

Paál Ákos

MDK

A szentendrei kikötő, szénrajz

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

MDK

Paál Ákos

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.l.

Paál Ákos MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1931 Müvészcsoportok kiállitása

Paál Ákos MDK

Ősember

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

MDK

Paál Ákos

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.l.

Paál Ákos MDK

Nyőri felhők,, vizf.

Mücsarnok 1934 Téli kiállitás

Paál Ákos MDK

Öreg paraszt, olf.

Mücsarnok 1926 téli kiállitás

MDK.

Paál Ákos

Rajz és müalkotások c. könyvének recenziója

Szocialista Müvészetért 1966 nov.

Paál Ákos

[redacted]

Régi temető, vizf.

Műcsarnok 1933. Fiatal művészek kiáll.

Paśi Ákos

Régi temető, vízf.

MDK

Paál Ákos

Nyár, vizf.

Mücsarnok 1934 téli kiállitás

MDM

Paul Adam

Hyère, var.

Microsimrock 1934 téli valuták

MDK

Paál Ákos

Egyházművészeti kiáll. plakátpályázata. Nemzeti Szalon. 1926.

Pál Ákos tanár

Alkotásaival szerepel az Eötvös József-reálisko
la tanárainak és növendékeinek munkáiból rende-
zett kiáll.-án.

B.H.936.III.11.

Paál Ákos

könyvismertetése:
Herbert Read: A modern festészet, Bp. 1965., Corvina-
– Rajztanítás, ~~1964~~. 1966. 8 ép. 6. n. 25. l.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

Paál Ákos

Vizfestménnyel szerepelt a "Fiatal Művészek Kiállitásá"-on a Műcsarnokban.

M.933.IX.10.

Paál Ákos

festőművész

Művésztalálkozó Szentendrén - a volt bárcsházi Bárczy kuria kertjében és épületében .A találkozó bankettjén emlékezett vissza a régi epreskerti életre és köszöntötte fel Réti Istvánt és az ugyancsak jelenlévő Glatz Oszkárt.

Magyarság
1935.VI.12.

Paál Ákos

Szerepelt a Magyarság képzőművészeti kiállításán.

M. 1933. XI. 5.

Paál Ákos

festőművész

Képzőművészeti Kiállítás Szentimrevárosban - a műbarátok által kitűzött díjak egyikét képével nyerte el.

Pesti Hirlap
1935.XII.25.

Paál Ákos

"Női portré" c. műve, az Eötvös József reáliskola tanárainak és növendékeinek munkáiból rendezett kiáll.-án.

M.936.III.8.

Paál Ákos

festőművész

Képzőművészeti kiállitás Szentimrevárosban - a műbarátok által kitüzött dijak egyikét képével nyerte.

Budapesti Hirlap
1935.VII.28

Paál Ákos

festőművész

Képzőművészeti Kiállitás a Szentimrevárosban - a
mübarátok által kitüzött dijak egyikét képével nyer-
te el.

Magyarság
1935.XII.25.

Paál Ákos tanár

Két vizfestménnyel szerepel az Eötvös József-reáliskola tanárainak és növendékeinek munkáiból rendezett kiáll.-án.

M. 936. III. 14.

Paál Ákos

festő

1.

1. f. II. 2.55 l.

Paál Ákos MDK

Önarckép

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Paál Ákos MDK

Öreg ember, krétarajz

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Paál Ákos MDK

Ősember

Mücsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Paál Ákos: MDK

Balatoni tájkép

A Budapest-Szentimrevárosi Kulturegyesület kiáll. 1935. Bp. XI. Horthy Miklós ut 15/d.

Paál Ákos

MDK

1921-ben ösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk. Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

...en an der Moldau und Elbe in Böhmen.

...öfte in Klecan.

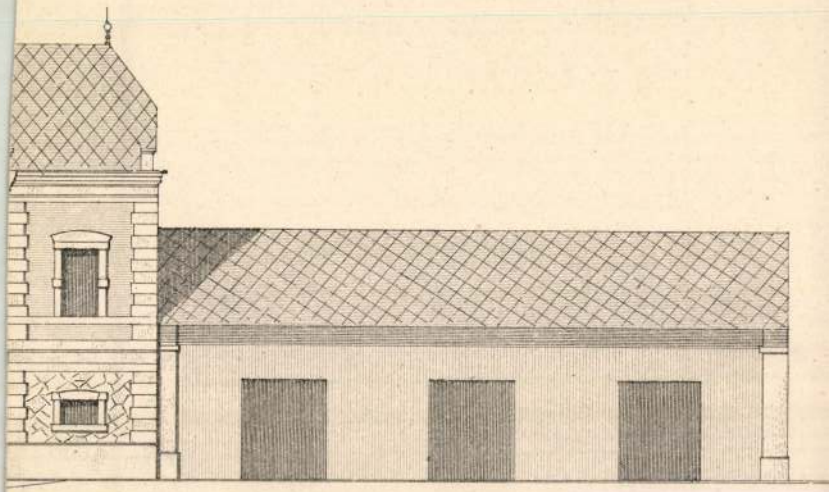

Magazin zur Aufbewahrung der Wehrnadeln.

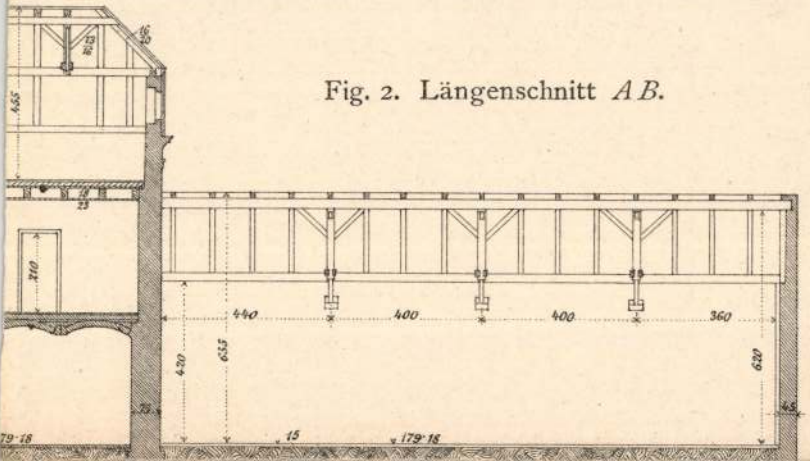

Fig. 2. Längenschnitt *A B*.

Paál Ákos

festő

Erd. 1928

Pzál Ákos

festő Horthy M. tér 3-a.

Műcsarnok

1930. tav. Eiáll. XI. t. 22, 24, 25

1934. téli kiáll. 359, 374.

289. Hollandi festő. 1613-

Térfi kéje.

478

Mellig, kissé jo
vegyüli; bajusza
nek kerek galle
háttér vörös és

11

Fa, mérete
Gróf van

Paál Ákos

festő, Kupeczky Társaság tagja.

KMTÁRS művésztok
1931 febr.-márc. kiáll.

V. 17

1932. febr. – márc. kiáll.

216.

Paál Árpád

festő Műcsarnok

1933. szept. Fiatal művészek

Kiáll. 244.

Paál Albert

lippai festő

részt vett az alábbi

kiállításon

Az Ország

1943. aug. 14.

(A délerdélyi magyar

képzőművészek kiállí-

tása [Brassóban]).

Déli Hirlap (Brassó)

1943. aug.

Pál Albert

festő

XII. Ágancs u. 5

MKSz 1947

Paál Albert

1942 jun. – jul. részt vett a délerdélyi magyar képzőművészek aradi kiállításán.

Esti Magyarország

1942 jun. 24

Paál Albert

Fenti Paál Gyula, ner Paál László testvérének fia. Született 1894. Festő tehetség volt. Lett belőle valamin?

A nagy művész nyomorgó rokonai. Aradi Közlöny. 1911. szept. 21.

U. 167.

Paál Alberta

P. László unokaöccse.
1912-ben 16 éves volt, és
dilettáns festő Aradon.
Lakár Béla tevékenykedett
a dekében, hogy Ferenczy
Károlynál Nagybányán ta-
nulhasson, a hova el is
jutott. Felszólítás a város
közönségéhez, hogy havi
80–100 koronával támo-
gassák a tehetséges fiút.

Aradi Közlöny

1912. okt. 2. (Egy
fiatal aradi festő.)

U. 479.

Paál Albert

festő

U. 479

Paal Alber

U. 1046.

Paál Albert

Hóra a fák között (olaj)

Nemz. Sportbiz. MKénzs
Kiáll. Katalógus 1975a

MDK

Paál Ákos

Gémeskut, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

18. 1.

MDK

Paál Ákos, festö

Ösember.

OMKT-Mücs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925 máj.-jun.
Kat. 16.1.

RAJZOKTATÁS

A MAGYAR RAJZTANÁROK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK FOLYÓIRATA

SZERKESZTÉSÉRT ÉS KIADÁSÉRT FELEL: BÁN TIBOR

1943.
10. szám

A nemzeti öntudat fejlesztése a rajzoktatásban és a műalkotások ismertetésében.*

Paál Ákos

I.

Mélyen tisztelt Elnök Uram!
Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

„A nemzetnevelés ma magyar sorskérdéssé lett." Ezekkel a szavakkal kezdi a gimnáziumi Általános Utasítás a „Nemzetnevelés" c. fejezetét s ezután a súlyos mondat után a gondolatoknak még hosszú sora következik, úgy az Általános Utasításban, valamint a Részletes Utasításban is.

Mindaz, ami a nemzetnevelésről az Utasításokban van, oly világosan van megfogalmazva, hogy azt magyarázni nem kell, mindaz annyira közismert is előttünk, hogy azt elismételni feleslegesnek látom. Ezért, — engedjék meg — hogy ezt a kitüntető alkalmat inkább arra használjam fel, hogy néhány olyan *didaktikai* kérdésről beszéljek most Önök előtt, amelyek — úgy hiszem — az Utasítások szellemét követik, ha bár expressis verbis nincsenek benne az Utasításokban és amelyekről, — úgy tudom — nem volt még szó a mi körünkben.

A *nemzeti* öntudatról lesz szó s ezalatt mi magunk a magyar öntudatot értjük, ámde ezt, — amint Fraknóy főigazgató úr üdvözlő előadásában kihangsúlyozta, — a Szent-Istváni értelemben kell szolgálnunk. Befogadjuk a magyarság képébe mindazokat a hatásokat, amelyek hozzájárultak annak a kialakításához s nem rekeszthetünk ki a magyar öntudat fejlesztéséből senkit, aki magyarnak akarja magát vallani.

Öntudatról lesz szó, tehát nemcsak szavakban visszhangzó irracionális érzületről, hanem annak a gyakorlati részletkérdésekben jelentkező racionális tudatáról is: didaktikai meggondolásokról.

A problémáknak ezután a rövid *fogalmi* körvonalazása után lássuk a nemzeti öntudat fejlesztésének a *feladatát*.

A nemzeti öntudat fejlesztésének a kérdése mindenekelőtt korszerű didaktikai álláspont elfoglalását kívánja meg. Ezért szakítsunk a rajz*tanítás* és a rajztanítással elérhető *nevelés* megkülönböztetésével. „Tanítás" és „nevelés": mind *lélektani* fogalmak, amelyek a feladatunkat a rajzoló *alanytól* s annak lelki szempontjaitól függően nézik. Van azonban ezek felett álló, eszmei tényező is, mint pld. az esztétika normái, vagy maga a nemzeti szellem. Az ú. n. „rajztanítás"-nak tehát megvan a maga viszonya ezzel, az alanyitól merőben különböző világgal is, amit az alanyi világgal való ellentétképpen nevezhetünk *„tárgyi"*-nak. Nem anyagi értelemben vett tárgyról van itt szó, (nem pld. egy paraszti korsóra, mint tárgyra gondolok), hanem a népi művészet szellemére, mint tárgyra, a rajzoló alannyal szemben. Ebben a felfogásban tehát nem az ember, a tanuló lelki működése alapján különböztetjük meg a feladatunk kérdéseit, a tanítás és nevelés

* A budapesti tankerületi főigazgatóság előadássorozatában 1943 október 11-én elhangzott előadás.

fogalmai szerint, mert ez az embert középpontba állító, „naturalista" álláspont lenne, hanem az emberrel, a tanulóval szemben, mint tagadhatatlan tényezővel szemben, állítsuk oda az eszméknek, mint pld. a nemzeti szellemnek ideális világát is.

Erre az álláspontra van mindenekelőtt szükségünk, ha a nemzeti öntudat fejlesztéséről akarunk beszélni.

Ha tehát a régi didaktikai fogalmak helyébe a tanuló alanyi és a nemzeti kultúra tárgyi szempontjait állítjuk az előtérbe, akkor ez azt kívánja meg, hogy a tanítás és nevelés mozzanatait is egységbe foglaljuk. A most előttünk álló problémában, a nemzeti öntudat fejlesztésének a kérdésében a tanítás és nevelés egysége gyakorlatilag azt kívánja meg, hogy ha pl. lerajzoltatunk az imitatívkészség gyakorlása céljából egy magyar díszítményi elemet, akkor azt használjuk fel a magyar esztétikai érzület nevelésére is. De hogyan? Ha ezt a két feladatot oly formában oldjuk meg, hogy az esztétikai nevelés csak mint kiegészítés, mint csupán a rajzhoz füzött magyarázat marad, akkor az nincs a lerajzolás menetébe eléggé élményszerüen beszervezve. A rajz*tanításunk* s a nemzeti öntudat *nevelése* így alkalomszerü maradna s azt csak a képzetkapcsolás szálai tartanák össze. Ez pedig kevés lenne. A helyes tehát az, ha a magyar díszítményi elem rajzolása közben bizonyos mozgásritmusok és alakszépség, vagy színösszhang megérzéseket, — a népi szellem objektív tartalmát, — a rajzolás szubjektív mozzanataival kötjük össze. Igy pld. a magyar díszítményi elem rajzánál, már a „befoglaló-forma", vagy „jellemző-folt" felvázolásánál is — magyarosabban: a kinagyolásnál is, — nemcsak az alak hasonlóságát figyeltetjük meg, hanem a forma kanyarintásának az ízét is: a mozgási érzetek útján a hajlás jellegét, szépségét is. Ezért, — akár a minta előtt, a levegőbe rajzoltatva, akár a papíron — el- és elismételtetjük az egyes jellemző vonalak húzását, de nemcsak azért, hogy az ú. n. „lendületes" vonalmenetet ismerje meg a tanuló, hanem azért is, hogy az, mint egy magyar jellegü motorikus érzet, minél inkább — amint mondani szokták, — a tanulónak a vérébe menjen át.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Fel kell ismernünk, hogy az ilyen s a hasonló eljárásunkban nem valaminő módszertani kérdésről van szó csupán, hanem az alapfogalmak tartalmi átértékeléséről. Nem arról van tehát szó, hogy a rajztanítás technikai és érzelmi oldala milyen viszonyban szerepelnek, hanem arról, hogy mindezek szerves egységét, egybeötvözödését milyen alapon teremthetjük meg? A rajztanítás és a nemzeti érzület nevelésének egysége, legmélyebb alapjában szellemi természetü kell, hogy legyen. A tanulónak a rajzi gyakorlatai során, éppúgy, mint a müalkotások ismertetésénél, azokat a szellemi tényezőket kell átélnie, ugyanazoknak az esztétikai értékeknek az élményére kell őket nevelnünk, — ahol máskép nem lehet, ott legalább analógiák módján, — amelyek a nemzeti szellemü müveket magukat hozták létre. Rekonstruálnunk kell tehát magunkban s a tanulókban a nemzeti szellem teremtő folyamatát.

A nemzeti szellem teremtő folyamatát úgy rekonstruálhatjuk a legjobban, ha az anyag és stílus problémáit kézzelfoghatóvá tesszük. Ezért a rajztanítás technikája minél inkább simuljon az eredeti magyar díszítményi minták *technológiájához*. Tehát pld. a keramika köréből vett mintáknál pingáltassunk ecsettel rögtönözve, — legalábbis akkor, amikor nem az imitatív-rajzkészség tanítása a célunk, — vésett-karcolt díszítményt rajzoltassunk redisztollal rögtönözve stb. Arról nem is beszélek, hogy mennyi lehetőséggel kínálna meg minket, ha kézimunka (szlöjd)-szerü gyakorlatok is lennének a gimnáziumban, mint ahogy akár a német gimnáziumok, akár az amerikai középiskolák azt nem röstelték a „magas" humaniórák tananyagába befogadni. *(Folytatjuk.)*

„Spencer elmélete: hogy a müvészet az erők feleslegének terméke, kifogásolható, mert minden élettevékenységünket is feltétlenül jellemzi a müvészi célzatosság és ez a müvészetért való vágyunk sokkal belsőbb ösztönünk, mint a küzdelem a létért, amennyiben a müvészi érzelem a legmagasabb testi gyönyör, amely a testi fejlődés szüksége."

(Lehel Ferenc)

Paál Albert festő

Arad nem dicsekedhet különösképpen gazdag képzőművészeti hagyományokkal. Igaz ugyan, hogy a helytörténészek hivatkozni szoktak a szobrász Tóth András és a termékeny festő Paál Albert aradon töltött éveire.

Szekernyés János: A festő becsülete
A Hét, 1975. szept. 19.

Paál Albert

Bemutatott műve:

155. sz. „Háza fák között," olaj.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapesten, 1945.

Paál Albert.

Az Kunst-Múzeumban rendezett orcképkiállításán szerepett esztergályos-orcképe. (említve.)

Magyar Nemzet, 1952. Júl. 2.

Paál Albert.

Nyomdász arcképe szerepelt az Kunst-
múzeum arckép-kiállításán, (említve)

Kis Újság. 1952. Júl. 13

MDK

Paál Albert

Nyomdásznő, olaj

Arckóp kiáll. Ernst Mus. 1952. aug. 7 l.

MDK

Péter A: A hónap kiáll. Tükör, 1936. máj. 379 l.

MDK

Paál Albert festő

Arad város ösztöndijával Nagybányán tanul.

Keritès c. képe kiemelve

z Aradi Képző és Iparmüv. Társ. 1913.évi karácsonyi
kiáll. Aradi Közlöny, 1913. dec.21. Aradi müvészek
tárlata.

MDK

Paál Albert

Nyomdásznő, of.

Arckép kiáll. Ernst Muz. x 1952. aug.

7 l.

PAÁL Albert N.D.K.

1921-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Páti: Nagybánya.....1964.388 l.

M.D.K.

PAAL Albert

L920-ban Nagybányán a Szabadiskola agja

Réti: Nagybánya ... Bp. 1954 334.l.

M.D.K.

M.D.K.

PÁAL Albert festő

1912-ben Nagybányán dolgozott a Szabadiskolában

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 330.l.

M.D.K.

PAÁL Albert festő

1913.-ban Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott.

Réti: Nagybánya... Bp., 1954. 331.l.

MOK

Paál Albert, festő.

155. Ház a fák között. of

Műv. és Keresked. Int. (v. Ernst Műz.) - Nemz. Szalon és a M. Képzőm. Szabadiskola kiáll - 1945 III - 11-26 - Kat.

MDK

Pál Albert, festő.

Esztergályos arcképe.

Ernst Mus. - Arckép kiáll. MN. 1952 jul. 2. - S. l. - Dutka M.

MDK

Pacál Albert, festő

Meghalt 1969. dec. 15-én
75 éves korában.
Temetése a farkasréti temetőben
jan. 2-án.
– :Halálozás 31.

Népszabadság Bp. 1969. dec. 25.

PAÁL Albert festő

M-D-K-

1915.ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Kétl: Nagybánya... Bp. 1954. 331.l.

M.D.K.

PAÁL Albert festő

1914.-ben Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott

Kátai: Nagybánya... Bp., 1954. 331.l.

MDK

Paál Albert, festö

33. Kertészház. Olaj.
35. Udvarrészlet. "

A Budai Közművészek Karácsonyi Kiállítása. 1947.
Kat.

Paál Albert, festő

MDK

Meghalt 75 éves korában
1969. dec. 15-én. Temetése
a farkasréti temetőben.

— : Halálozás 31.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 25.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Pál Balázs, Ybl-díjas építész

Az Építőművészek Szövetségének Gréckárában ma kiosztották az idei Ybl Miklós díjakat. – Pál Balázst építésztervezési és elméleti munkásságáért kapott Ybl-díjat.

Esti Magazin.

1980. márc. 31. Kossuth 18.30 | M |.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Paál Dénes
műépítész, építési
vállalkozó
Budapest Ferenc
Bp. V.
Nádor u. 13.
Szám.

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

K U L T U R P A L O T A

AZ ARADI ÁRUMINTAVÁSÁR ALKALMÁBÓL AUGUSZTUS 1-10-éig
RENDEZETT KIÁLLITÁS / 1925. /

K A T A L O G U S A

1.	Anyos Viola	Virágok	5000
2.	Arnold Adalbert	Bazsarózsa / akvarell /	1500
3.	"	Karakterbaba	1600
4.	Bálint Gyula	Szegény asszony	magánt.
5.	"	Betegágynál	"
6.	"	Erdő szélén	"
7.	"	Szomoru mese	"
8.	"	Szegényes virág	"
9.	Balla Frigyes	M.V.-né urnó arcképe	"
10.	"	Piros jumper	12000
11.	"	Virágzó kaktusz	4000
12.	"	Vásáron	10000
13.	"	Muzsikaszó	5000
14.	Dumbravean Teodor	Szt.Cecilia	10000
15.	"	A kis müvésznő	8000
16.	"	Csálai erdő szept.-ben	5000
17.	"	Fekete Körös partján	3000
18.	"	Csálai részlet októberben	5000
19.	Groza Gheorghe	Sziget a Tiberisen /Roma/	6000
20.	"	Réma környékéről	4000
21.	"	Olasz udvar	3000
22.	"	Római vásár	4000
23.	"	Római boros szekér	3500
24.	Dna Ispravnic	Dominica Pál apó	12000
25.	"	Zinika	15000
26.	"	Ménesi öreg	6000

27.	Dna Ispravnic Dominica	arckép	8000
28.	Latinca B.Elza	Brassó télen	4000
29.	"	Orgonák	4000
30.	"	Orgona és iris	4000
31.	"	Muskátli	1500
32.	"	Szegfük	3000
33.	Minisan Cornél	Tavasz	5000
34.	"	Ringloták	4000
35.	"	Tél	2500
36.	"	Rózsák	4500
37.	"	Fehér rózsák	6000
38.	Motorca Délia	Krizantémek	6000
39.	"	Micsandre, Violák	4000
40.	"	Őszi jelek	6000
41.	Muresianu Florean	Kert felé / akvarell/	
42.	"	Mese / akvarell/	
43.	"	Összejövetel / akvarell/	
44.	"	Szt.Miklós / akvarell/	
45.	"	Kertben / akvarell/	
46.	Paál Albert	Csendélet zöld virággal	15000
47.	"	Erdős táj	8000
48.	"	Földszakadék	6000
49.	"	Virág csendélet	5000
50.	"	Paraszt.csendélet	4000
51.	Pataky Sándor	Tavaszi barázdák	4000
52.	"	Ócskások	2500
53.	"	Külvárosban	3000
54.	"	Cigánytelep	3500
55.	"	Asszonyok a piacon	3500
56.	Stamatiad Letifia	Téli tájkép	8000
57.	"	Virágok	3500
58.	Toader Julian	Urvacsora	magánt.
59.	"	Öltözködés lámpafénynél	5000

60.	Toader Julian	Gyermekek szórakozása	5000
61.	"	Csendélet	3500
62.	"	Megvilágitott leányfej	3000
63.	Ulrich Victor	Vásári részlet	3500
64.	"	Rózsák	3500
65.	Wolff Károly	Fürdés előtt	12000
66.	"	Aranylakodalom	8000
67.	"	Cigányfiu	8000
68.	"	Gyümölcs csendélet	3000
69.	"	Román leány	4000

Szobrászok :

70.	Groza Georghe	Gyermekfej, gipsz
71.	"	Tanulmány, rajz magánt.
72.	"	A beteg, rajz magánt.
73.	Ladea Romulus	Gyermekportré, gipsz magánt.
74.	"	Leányportré , gipsz magánt.
75.	Rubleczky Géza	Gyermekportré, bronz magánt.

Jüry :

Elnök : Nicolae Petrescu,

Jüry-tagok : Balla Fr., Bálint I., Dr. Nichi L., Paál A., Dr. Olasz P., Popa C., Rubleczky G., Szántay L.,

Pražská 1924

Pošta
Hrad
1925

Přeneste

Do Brna

Rejsy čísel 1 a 2 [illegible]
[illegible] Pavlíkovi za
zprávu. Kéžby Tamměnské
Kirilloks [illegible] Kalp
[illegible]
Zdař. 1968. 12. X.

Laubbbb

Paál Dezső

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 APR 25

NÉPÚJSÁG
Eger

1021

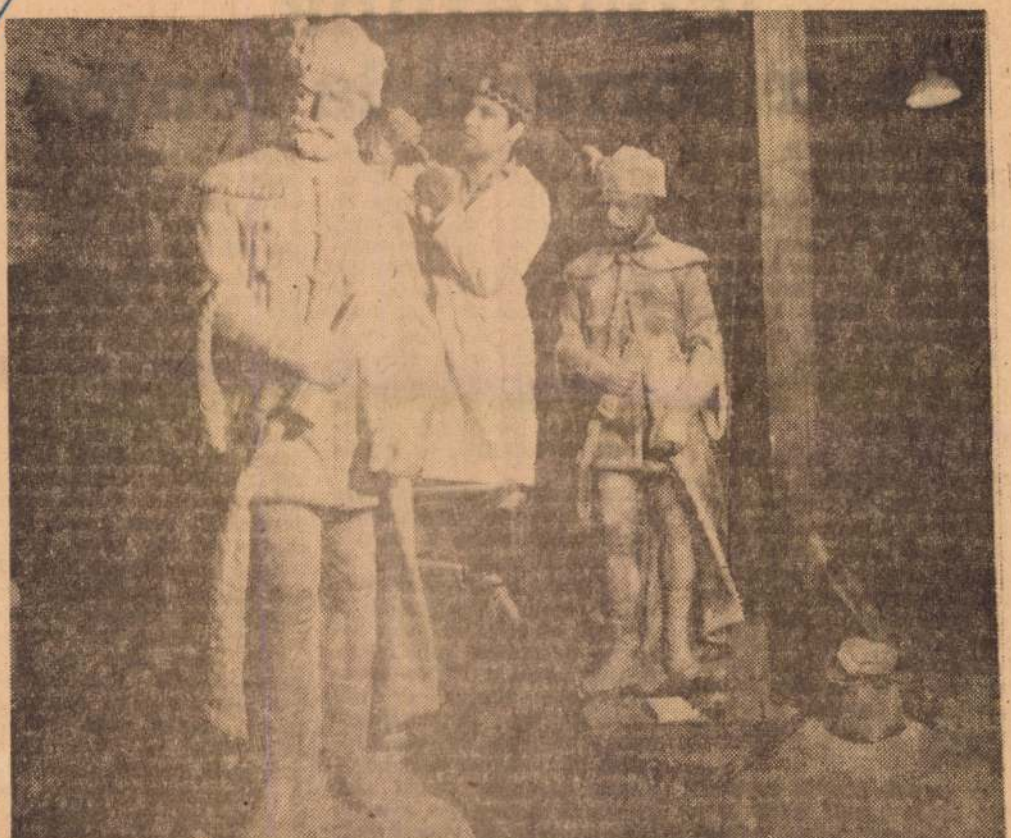

Kőszobrászok a Duna-parton A Parlament alatt, a Duna-parti műhelyben értékes műalkotások készülnek. Itt dolgozik a Kőfaragó és Épületszobrász-ipari Vállalat 15 munkása, akik elsősorban a Parlament felújításával kapcsolatos köszobrászmunkákat végzik. Képünkön: Paál Dezső köszobrász az időjárás viszontagságai miatt megrongálódott sóskúti homokkőből készült Báthory István-szobrot faragja süttői fagyálló kemény mészkőbe, eredeti nagyságban.

(MTI foto — Király Krisztina felv.)

Építl de a sorrend is fontos

Sokat emlegetjük, olykor már dicsekvésnek is hat, hogy mi mennyit építkezünk. Így van ez Gyöngyös esetében is. Még be sem fejeződött a déli városrészben a 3/A tömb, máris hozzáfogtak a Mérges utcai lakótelep megépítéséhez. Itt az M/11. és az M/12. jelű házakon már dolgoznak. Mind a két épületet még az idén átadják, befejezik.

És be sem fejeződik a Mérges utcai lakótelep kialakítása, amikor már a Vörös Hadsereg útja nyugati oldalán hozzáfognak az új, többszintes lakóházak felhúzásához. Nagy szükség van erre az építkezésre, hiszen a Hatvan felől érkezők látják a legélesebben, milyen ellentét van az út két oldalán. Az egyiken a modern házak, a másikon a régi, földszintes épületek.

A tervek szerint összesen 560 lakás készül majd el a régi, lebontott házak helyén. Természetesen illeszkedniük kell ezeknek az épületeknek a déli városrészhez. Különösen a már magasba nyúló toronyház szomszédsága követeli meg, hogy itt néhány nyolc-, tízemeletes épület is látható legyen, különben a tizenkilencemeletes toronyház nagyon kilógna a körcianak a ktsz az állami építőipari vállalat mellé Gyöngyösön. Úgy tűnik, hogy ez a versengés megalapozott, lehetősége reális, amit bizonyít a ktsz által megépített több szintes KISZ-házak és OTP-öröklakások lakóinak elégedettsége is. Dicsérik a ktsz dolgozóit a jó minőségű munkákért.

Az elkövetkezendő öt év alatt tehát ismét nagy változások következnek be Gyöngyösön.

De az elmúlt évek gyakorlata bizonyos tanulságok megfogalmazására is módot ad. Nevezetesen: nagyon jó az új lakás, igazán örülnek a lakók, amikor megkapják a kulcsot, és minden mást feledve, valamiféle kábulatban fognak hozzá a költözködéshez. Aztán eltelik egy hét, majd még egy, utána néhány hónap, és egyszerre szembeszökő lesz, hogy a szép lakóházak környéke csupa sár, koszos és rendezetlen, egy kiló kenyérért tíz percig kell gyalogolni a legközelebbi üzletig, a kisgyereket csak a két kilométerre lévő bölcsődébe, óvodába, iskolába veszik fel, a mozi félórányi út, a fodrász és a cipész sincs sokkal közelebb, de még egy pohár sört is csak akkor lehet meginni, ha legalább negyedórát megy érte az ember.

gépek felhordják rájuk a nyers földet. Öt év is eltelik, mire rend lesz a lakótelepen.

Amíg nem volt lakás, csak az volt a fontos.

Igaz, mindenre nem telik egyszerre az erőnkből. De az sincs rendjén, hogy bizonyos dolgok legutoljára maradnak, mint amilyen az üzlet, az iskola, a bölcsőde. Éretnek gondolat: megcserélni a sorrendet? De ha még nem is lehet erre számítani, jó volna legalább a párhuzamosságot megtartani. Ebben semmi rendkívüli nem lenne. Mint ahogy néhány évvel ezelőtt még megmosolyogták az építők azt a gondolatot, hogy minden új lakótelepen először az utakat kell megcsinálni, mert csak így lehet gazdaságosan építkezni — ma már ennek az elvnek az igazát senki sem vitatja. Sőt! Miért ne jönne el az idő, amikor polgárjogot nyer a párhuzamos építkezés gyakorlata is: a lakótömbök együtt növekednek a „kiszolgáló" létesítményekkel: az élelmiszerüzlettel, a bölcsődével, a Patyolat-fiókkal és a cipészrészleggel. Hogy mire az utolsó lakást is birtokba veheti boldog tulajdonosa, már az utolsó cserép tulipánt is kiültették a parkba a kertészek. Minden kész.

1970 JÚN 7

Paál Dezső

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPTO

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

VAS NÉPE

Szombathely

Kőszobrászok a Duna-parton

A Parlament alatt, a Duna-parti műhelyben értékes műalkotások készülnek. Itt dolgozik a Kőfaragó és Épületszobrászipari Vállalat 15 munkása, akik elsősorban a Parlament felújításával kapcsolatos kőszobrász munkát végzik.

Képünkön: Paál Dezső kőszobrász az időjárás viszontagságai miatt megrongálódott sóskuti homokkőből készült Báthory István szobrot faragja süttői fagyálló kemény mészkőbe, eredeti nagyságban.

(MTI foto — Király Krisztina felv.)

ok a k...ran

unk nagyhírű
tája zsürielnök
rendezvényén.
is elmondotta,
ı városban ta-
volt kisdiák.
dalmárt körül-
ik el. Ő frap-
zolt. S mikor
gítette, maradt
hátú, idős em-
ntszemű. S mi-
rodalmár, visz-
liákká: két ke-
ta, fejét félre-
sztelettől mere-
a király előtt,
áló tudós előtt...
híres irodalmár

yugdíjba vonul,
k nevelője ezt
ját. Ez az igaz-
ı, de tizennégy
ı dolgoznak. Az
v erejének meg-
Mert ez az em-
ovász. Úgy élt,
t senkit órára,
kezébe az osz-
en dicsért. Ke-
ak mindig volt
dszerében nem

koptatott el egyetlen nevelési elvet sem. Tantestülete azt vallja: ő tanította meg őket dolgozni, a hivatást, az iskolát szeretni...

★

A falusi pedagóguslakást sok tucat képeslap díszíti. A világ legszebb tájai színes, és fekete-fehér felvételeken. A tanító nem képeslapgyűjtő, a felvétclek mégis dísz-helyen vannak. Egy volt tanítványa — azóta a világot bejárt, élvonalbeli focista — küldte őket. Bárhol járt a nagyvilágban, nem feledkezett meg régi tanítójáról...

★

Valamennyiünket egyszer — régen, vagy kevésbé régen — kézen fogott édesanyánk, s elvezetett az iskolába. Az évek során egymás kezébe adtak bennünket nevelőink, tanítóink. Ők plántálták belénk mindazt a tudást és érzelmi gazdagságot, amely az embert hasznossá, alkotóvá, teremtővé varázsolja. Ezért az övék a mai nap. Övék minden váratlanul ért rákö-szöntés — hát nem ismer meg a tanító néni?! Övék a volt tanítványok életünket gazdagító sok-sok eredménye, övék az a jövendő, amelynek leendő acéljait, az ifjúságot ők edzik.

Ezért legyen — lehet — minden szál virág ma szimbólum, a szeretet és megbecsülés jelképe.

Szakály Éva

...kni

hogy ezt még behozhassák. A smuccoló műhelyben felháborító pocsékolás folyik, mázsaszám dobálják a hulladékba az értékes importanyagot...

És dőlt, dőlt a panasz a szegény nekikeseredett elnökből. Csongrádi Cson-

hondurasi zászlócskákkal volt feldiszítve. A nyélgömbölyítők nemcsak az elmaradást pótolták addigra, hanem terven felül még 319 villanyelet gömbölyítettek, kimondottan hondurasi exportra. A smuccoló műhely kiszistái pedig 120 000 babahajtűt készítet-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 6t
Telefon: 138-048, 337-748, 340-726

Paál Dezső

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

1977 APR 23

1021

HÍRLAP

KŐSZOBRÁSZOK A DUNA-PARTON

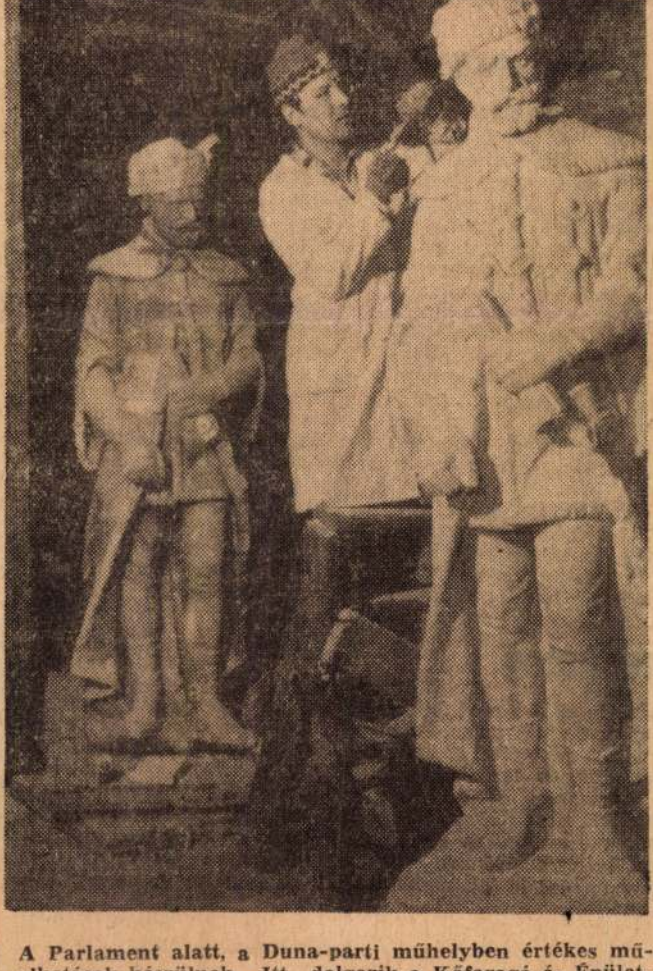

A Parlament alatt, a Duna-parti műhelyben értékes műalkotások készülnek. Itt dolgozik a Kőfaragó és Épületszobrászati Vállalat 15 munkása, akik elsősorban a Parlament felújításával kapcsolatos kőszobrász munkákat végzik. Képünkön: Paál Dezső kőszobrász az időjárás viszontagságai miatt megrongálódott sóskúti homokkőből készült Báthory István szobrot faragja süttői fagyálló kemény mészkőbe, eredeti nagyságban.
(MTI foto — Király Krisztina felv.)

HIRLAP

I POSTÁNKBÓL

y levél margójára

A tavasz hírnökeként vi-ok kerültek az utcai be-ültálakba. A virágokkal yütt azonban megjelentek tolvajok is. „Nem lehetne virágok közé áramot ve-tni, hogy hadd hulljon a rgese" — olvastuk egy szer-sztőségünkhöz érkezett le-lből.

Magam is szeretem a virá-t, s gyönyörködöm váro-nk virágos parkjaiban, li-teiben, s az utcán, tartók-n elhelyezett virágokban. agam is elítélem a virágok rbár pusztítóit. S ezen íté-tem a levélíró véleményé-k egy részével egyezik is. Az idézőjelbe tett mondat-redék azonban elgondol-oztat: áramot vezetni a vi-gok közé, hadd hulljon a férgese. Nem tudom, kire gondol a kedves levélíró? Ki a férgese? Mert a virágokhoz nemcsak a barbár tolvajok nyúlnak. Ha nem is a felnőttek, de a gyerekek. A kicsinyek. Az emberiség virágai. Akiknek nyiladozó értelmében, a gyermeki szavak szótárában még ismeretlen a lopás szó. S hogy mélyülne el a virágszeretet, annak ápolása érzelmükben, ha érintésükre áramütés érné őket. Mert az áram nem válogatná a hozzáérőt, nem tenne különbséget barbár felnőtt és gyermek között.

Inkább formáljuk az emberi, a gyermeki tudatot a virágok szeretetére, megbecsülésére, még azzal is, ha éppen hozzáérnek. **(lakatos)**

lőrengeteg

orlaszolja el a járdát Székesfehérváron a Géza u. 93. számú áz előtt. Ezen a területen még építkezések folynak, így ren-ezetlen a környék. A közlekedés gyalogosan és kisgyerme-ekkel ezen az egyetlen, a lakók által készített gyalogjárdán olt lehetséges. Mióta a kőhalmaz odakerült, kénytelenek a 6 lakásos ház lakói térdig járni a sarat, a gyermekeket és a yermekkocsit vállon cipelni a járható úttestig. Hogy a kő ázépítés, vagy útépítés célját szolgálja-e, és melyik vállalat észére rakták le ott, nem tudni. Nem lehetett volna egy ki-sit odább?

Kréner Péter,
Székesfehérvár, Géza u. 93.

Libalegelő vagy játszótér?

Három éve, hogy a Balin-kai Szénbányák vezetősége a gyermekek részére játszó-teret szerelt fel, ami bizony nem kis összegbe került. De a gyermekek mégis az utcá-

egyedüli megoldás. Sokkal inkább az, hogy a játszótér igenis legyen gyermekeinké. Ezzel érvényt szerezve egy tanácsi rendelkezésnek még olyan áron is, hogy az aprójószág

Paál Elek

Irányító szavakkal, művekkel, szervezi az ízlésfejlesztő munkát, a Pest megyei iskolában.

Losonci Miklós: Pest megye rajztanárai, képzőművészetünk örhelyen.

Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 15.

Paál Elek rajztanár

A váci Sztáron Sándor gimnázium állandó iskolagalériájának eredményeiben komoly része van Penkert Károly festőművésznek, aki 1964-ig volt a gimnázium rajztanára és Paál Eleknek, aki most gondozza az ifjú tehetségeket.

L. M.: Iskolagaléria Ráckevén és Vácott, Pestmegyei Hírlap, 1974. máj. 4,

Paál Ervin

121 Amon cigánylány, paszt.

Uj Szalon Őszi Kiállitása, 1934. szeptember
Budapest, katalogusa

Paál Ferenc

terverte a pêti telepes
közég munkásétkező
és fürdő ~~házát~~ épületét, a pêt-
fürdöi csendörségi
laktanyát

Tér és Forma

1942. 6. 7.

Krisztus Lázár sírjánál.

654 Antonio Pellegrini

Paál Ferenc

Tér és Forma: 1942. 6 sz.

(Sz.: A Péti Nitrogénmüvek Rt. község-építése és jóléti intézményei; képekkel.)

Müveretöi lakóház, fenti terve után

Pármándy Istvánnal együtt terverte a péti telepes község rk. templomát.

M. O.

Egyedül terverte a péti telepes község vendégfogadóját és üzletházát.

M. O.

Lovassy László II. 211.

MDK

Paál Ferenc

Pázmándy Istvánnal tervezték a péti telepes község rk.templomát.

Sz.: A Pétii Nitrogénmüvek Rt. községépitése és jóléti intézményei, képekkel.

Tér és Forma 1942.6.sz.

Pádl Ferenc iparművész.

Az Országalmában megnyílt iparművészeti tárlaton művei szerepeltek.

(Gy): Az aktivizáló iparművészetről.
Dalgozók Lapja Komárom, 1973. ápr. 7.

Paál Gábor

nobor

Semmi!

Résztvett a bpesti Madách-nobor első pályázatán 1938 febr.

lt Barátom !

f.évi junius hó 26-án megalakult az
zági Barátainak Egyesülete és elha-
i olasz és magyar nyelven, amelynek
meg az alakuló közgyülés.
sősorban a hazai római és olasz vo-
intése alkotja, majd és éppen ezért
tek évi termésének feldolgozására
emélyemtől eltekintve, a következő
rensekül:

becses közremüködésedre feltétlenül
érlek arra, hogy az 1936.év magyar tu-
yar problémákra vonatkozó külföldi i-
óber 15-ig alulirott cimére eljuttat-

rint 5-15 oldal között változhatik.
eredmények értékesitéséről van szó,
s a hibákat legfeljebb tapintatos

feltétlenül kéri
öszöni igaz nagyrabecsüléssel:
földi András s.k.

Paál Gábor

nobrázt

l. A. Pe Madách

7.

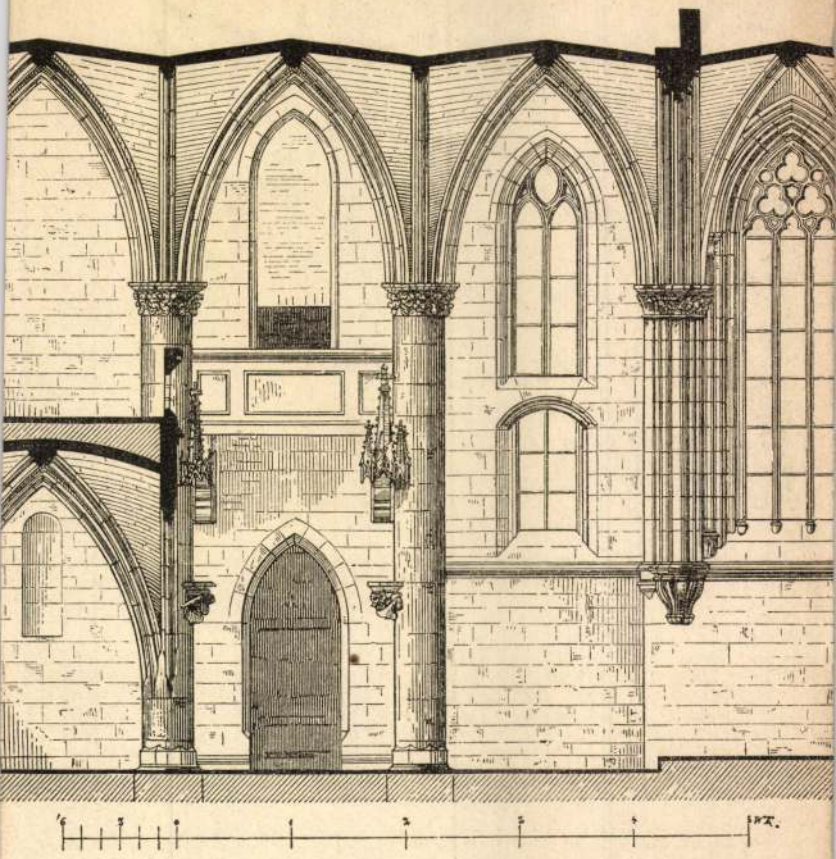

10.

MDK.

Paál Gergely asztalos.

Pécsi Kiállitás IV. kiállitási aranyérem.

Magyar Iparmüvészet 1907. 300. l.

MDK

Paáb Gergely

butor

Gaul K: Butorip. diszitőip. az ezr.éves o.kiállo.on.
MMÉKözl 1897, 6.füz. 263-276 l. képek

MDK

Paál Gergely

uriszoba butor

Karácsonyi ipm. kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1906, 3-4 l.

MDK

Paal Gergely asztalosmester

iparművészeti érmet kapott

A tavaszi kiáll. kitüntetettjei. Magyar Iparművészet 1907. 160.l.

MDK

Paál Gergely asztalosmester

iparművészeti érmet kapott.

Iparmüv. Társulatból. Vállalkozók Közl.
1908. ápr. 29. 5 1.

Paál Gergely

amatosmester

az 1900-ki restaurálás

alkalmanak készítette

az ily imaszékeket

valamint a többi ily

berendezési tárgyakat.

Parczel József:

Az óbudai izraelita

templom restaurálásá-

nak története

Bp. 1901. 11. l.

MAJTHÉNYI URIEL DIPTICHONJA,

ezüstözött és aranyozott vörösréz. Két vésett lemez, a bal a Keresztről való levételt, a jobb a Királyok imádását ábrázolja. A jobb lemezen alul címer is és VRIEL PREPOSITUS DE TVROCZ NATUS IOAIS DE MAYTHE. Külseje tölgyfakeret. Egy-egy szárny 41·2×29·5 cm.

Magyar munka, 1510 körül.

Majthényi Uriel 1510-ben a znióváraljai premontrei kolostor prépostja volt. E diptichon Kutassy prímás birtokából a pozsonyi társaskáptalanhoz, onnan ajándékképen Simor prímáshoz jutott, ki a kincstárnak ajándékozta.

Rómer Flóris: A pozsonyi káptalan újabban talált egyházi szerei. Századok, II., 1868., 95., 106—107. l. — I. A.: Magyar mű- és történeti emlékek kiállítása. Századok, X., 1876., 520. l. — Dankó 89—90. l. (Képe XXVI. tábla.) — Pulszky Károly: Az esztergomi főegyház kincstára. AÉ., XIV., 1880., 287—288. l. (Képe LIX—LX. tábla.) — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 368—369. l. — Tört. Főcsoport 1399. szám. — Czobor: Egyházi emlékek a történeti kiállításon. Bp. 1898., 69. l. (Képe 66—67. l.)

Paál Gergely

[illegible]

Bp.

l.

Ezredévi kiáll.

XII. csop. 32. l.

Belgrad.

E látképen a vár és város
Tonaw fl:-on két hadihajóval.

Kriechisch Wyssenb

és jelzése a vár kapuja mellett
a lap hátán pedig német nyomtat

Fm., mér. a vk. 11.5: 15.
Münster: Cosmographia 1550

Paál Gergely

antato

C

Közlezrkiáll

1386. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

Paál Gergely

ansatz

a XII. csop. (faipar)
jury jenek megválasz-
tott tagja

Közlezskiáll

1178. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Paál Gergely

butorgyáros

áll. ezüst erem

Közlezrkiáll

1234 l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakits időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

MDK

Paál Gergely

Leányszoba, repr.

Tavaszi kiállitás. Magyar Iparművészet 1907.
132.l.

Paál Gyula, festő

Szerepel az öt helyi művész tárlatán. (Nyíregyháza.)

–: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972 m.á.r. 4.

Paál Gyula

A Képcsarnok Vállalat művegyházi Benczur Gyula Termében öt művész kiállítása mélt meg, melyen művei szerepelnek.

Népszabadság, 1972. márc. 4.

MDK

Paál Ibolya

Agyag vázlat, agyag

Műterem őszi kiáll. 1938. okt.

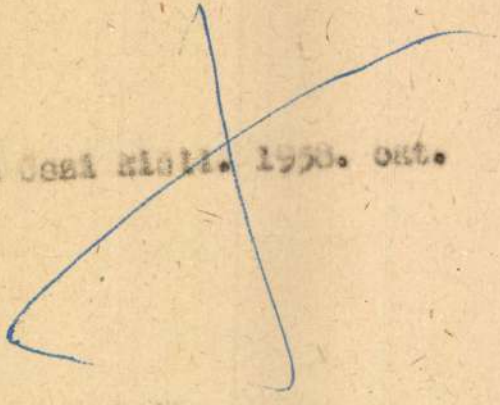
Autore Cesi Aloit. 1930. Cat.

M.D.K.

Paál István

Pécsi művész ex libriseket készitett. 309.o.

Romváry Ferenc: Az ex libris története Pécsett. 309.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1965. Pécs, 1966

M.D.C.

MDK

Paál István

Birkanyiró ember, gipsz

Studio 64. - Fiatal képzőművészek 5. kiáll.
Ernst Muz. 1964. dec. 16.o.

MDK

Paál István

Téli reggel, vf.

Pécsi Tabán, vf.

Pécsi Képzőműv. . . . Társ. 2. mohácsi kiáll. 1944. jan.

7 l.

MDK

Paál István

Téli reggel, vf.

Pécsi Tabán, vf.

Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. 2.kiáll. Mohács, 1944.

7 l.

Pacál István

„Mac Zól"
„nóbor Zomposicció", 160 cm., karanti
mén Zó",

Ogyő-Sopron Meye, Mosumagasóvár
III. n. uj Bölgöde.

Tájékoztató 64/65, képző és
Ipaművészeti Lektorátus

391.

Paál István

Pécs Széchenyi tér este, vizf.
Kilátás a kálváriáról, vizf.

Pécsi Képzőm vészek és Művarátok Társasága
első mohácsi kiállitás, Mohács 1943. katalogus
14 lap

MDK

Paál István, festö

Hegyi táj. Jel. Olf. Lemez.

v. Ernst Muzeum VI.müvészeti aukció. Kiáll. 1947
Kat. 24.l. okt 12-19.

Paál Istvánné
Nobrán

M.D.K.

Kisphasztikákon dolgozik
és magyméretű parasztember
szobor tervével foglalkozik
+ Tanulmányfej (repro)

Magyar Sfpiság, 1960. jun. 11.

Paál István

Fiatalok közöttl
-szc-

Csongrádmegyei Hírlap
1958. aug. 3.

Paál István

Pécsi kiáll. 1942. nov

őszi kiáll.

Kilátás a Péter-utcából (Pécs),
Pécsi tabán I-II.,
Tettyei romok I-II
Mindszent-templom (Pécs),
Rokusdombi részlet (Pécs),
Kálvária-kápolna (Pécs),
valamenyi
vőf.

ORSZÁGOS FŐFELÜGYELŐSÉGÉNEK ÉS ORSZ. [illegible]

HIVATALOS KÖZLÖNYE

V. ÉVFOLYAM

SZERKESZTI

MIHALIK JÓZSEF

MUZEUMI ÉS KÖNYVTÁRI ORSZ. FELÜGYELŐ

28 szöveg közé nyomott képpel

Paál István

festő

d.

Pécsi Kiáll. 1940

ősz.

AUGUSZTUS

31 nap | 32. hét

6 sárnap	
7 Hétfő	
8 Kedd	
9 zerda	
10 ütörtök	
11 Péntek	
12 zombat	

Paál István

pécsi festő

A pécsi 1940. évi
Ossi Kiállításán ne-
replő Tábortűz c.
vízfestményének
helyes címe
„Táborköz"
Király János
festő közlése

Paál István

festő

l.

Pécsi kiáll. 1941. ősz

Nagyságos

Dr Szentiványi Gyula

úrnak

Szeged

Ferences rendház

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Paál István

KÖZLEKEDÉS

1966 MAJ 10.

1021

Mártírjainkra, a legjobbakra emlékeztünk

Földvári Aladár elvtárs, szakszervezetünk főtitkára, ünnepi beszédet mond. Az első sorokban a mártírok hozzátartozói. (Wormser fotó)

Szakszervezetünk székházában került sor a munkásmozgalomért, a szabadságért, a boldogabb jövőért mártírhalált szenvedett egykori közlekedési dolgozók új emlékművének felavatására. A kegyeletes ünnepségen megjelentek első soraiban *a mártírok hozzátartozói* foglaltak helyet, sokan jöttek el a régi harcostársak közül is.

Földvári Aladár elvtárs, szakszervezetünk főtitkára mondott ünnepi beszédet. Hangsúlyozta, hogy azoknak az elvtársaknak állítottunk a szakszervezet központi székházában új emlékművet, akik *egy szebb, boldogabb jövőért, a szocializmusért, a legdrágábbat, az életüket áldozták.* Olyan történelmi időben álltak és küzdöttek a harc élvonalában, amikor vadállati módon tombolt a nyílt terror, dühöngött a fékevesztett fasizmus. Ahogy az ugyancsak mártírhalált halt *Radnóti* Miklós költő írta egyik örökszép versében:

„Oly korban éltem én e földön
Mikor az ember úgy elaljasult,
Hogy önként, kéjjel ölt, nemcsak parancsra."

— Mártírjaink harca és áldozata — mondotta *Földvári* elvtárs — nem volt hiábavaló. *A szocializmus zászlaját az utódok magasra emelték.* A Szovjetunió segítségével ráléphettünk arra az útra, amelyért a mi mártírjaink is küzdöttek: a szocializmus felépítésének útjára. Hazánk 21 éve szabad. Iparilag és mezőgazdaságilag elmaradt országunk helyén ma egy fejlett ország áll, ahol *teremtő béke honol és nagy nemzetépítő tervek valósulnak meg.* Pártunk helyes marxista —leninista politikája, dolgozó népünk töretlen alkotóereje és a proletár internacionalizmus biztosíték arra, hogy *mártírjaink álmát és vágyát, nagyszerű célunkat megvalósíthassuk.*

Végül megköszönte *Paál* István szobrászművésznek, az emlékmű alkotójának munkáját, amely *123 000 közlekedési és szállítási dolgozó kegyeletének, hálájának méltó kifejezője.* Az emlékmű leleplezése után az emlékezés, a hála, a kegyelet koszorúit helyezték el a márvány emlékmű talapzatán.

A munka győzelmét ü

Merész tervek kovácsolása a zalaegerszegi zászlóátadáson

Alig tartanak lakodalmi ünnepséget Zalában, hogy fel ne harsanjon valamelyik vígkedvű legény, vagy nótáskedvű asszony ajkán a híres, göcseji lakodalmas nóta, a hívogató:

Úgy gyüjjenek párostul,
Mint a csizmám, szárostul.

Ámde a jelek — most már három esztendeje — azt bizonyítják, hogy *a zalaegerszegi 16-os sz. AKÖV dolgozói nemcsak lakodalmasnak szánják ezt a nótát, hanem, tartalmát tekintve, a mindennapi termelőmunkában is szeretik a többesszámot.* Csakis így történhetett meg, hogy a minap *Zalaegerszegen három éven belül harmadszor ünnepelték a Minisztertanács—SZOT vörös vándorzászló átvételét.* Ritka, éppen ezért nagyon elismerésre méltó bravúr ez a munka frontján, nem csoda hát, hogy olyanok is eljöttek erre az ünnepségre, akik egy kicsit »leselkedtek« is, hogy rájöjjenek a zalaegerszegi titok nyitjára: hogyan sikerült ez a nagyszerű sorozat?

Kiss Dezső miniszterhelyettes vezetésével számos KPM szakágazatirányító, jónéhány vidéki AKÖV igazgatója köszöntötte a zalaiakat, szakszervezetünk képviseletében *Kaszás* Béla titkár üdvözölte a háromszoros győzelem kiharcolóit. *Antos* Sándor, a 16-os AKÖV igazgatója pedig nem győzte a választ megadni arra a kérdésre, »hogyan sikerült nektek ismét?« Ilyenkor, tréfáskedvű szerénységgel, csak *Keglovics* elvtárshoz, a statisztikai osztály vezetőjéhez irányította az érdeklődőket, aki igen készségesen fújta a választ:

— A költségszint csökkentés a tervezett 71 helyett 70,8% volt, ami 0,8-cal jobb a bázisnál. Az egy raksúllyal megmozgatott súly és átkm. 3,85%-kal volt jobb, a javításszázalék mindhárom profilban csökkent. Az egyéb mutatóink is jók voltak, különösen figyelemreméltó hogy

gését is meg lehetett volna hallani, amikor *Kiss* Dezső elvtárs ezt mondotta:

— Mint az elvtársak is tudják, az Ózdi Kohászati Üzemek öt izben nyerte el az MT—SZOT vörös vándorzászlót és ebben az évben is elérte az élüzem szintet. A sorozatos munkasikerek jutalmaként a Népköztársaság Elnöki Tanácsa, a Minisztertanács előterjesztése alapján, az Ózdi Kohászati Üzemeknek a Munka Vörös Zászló Érdemrend kitüntetést adományozta. Induljanak a 16-os AKÖV dolgozói is harcba, hogy a közlekedési iparágban is legyen ilyen nagyszerű eredménysorozatot elérő vállalat. Ehhez kívánok mindannyioknak sok sikert és jó egészséget!

Aztán hosszú időn keresztül folyt a 16-os AKÖV dolgozóinak kitüntetése, megjutalmazása. Makai Sándor szb-titkárnak végén már a szava is elakadt, annyi nevet olvasott fel a jutalmazottak listájáról. Az ünnepség elnökségi emelvénye fölé helyezett Juhász Gyula versidézet pedig mintha az egész ünnepség igazát tömörítette volna két költői sorba:

Hirdessük: itt nem boldogul más,
Csak aki alkot, aki munkás!

Vedres József

A kétműszakos üzemeltet a debreceni autójavítókna

Az élüzem címet jó munkájuk jutalmaként eddig kétszer kapták meg. Abban azonban hogy ők, a debreceni XIII. sz. Autójavító Vállalat dolgozói a Minisztertanács és a SZOT vándorzászlaját is elnyerhetik, csak titkon bíztak. Amikor azután már hivatalosan is tudomásukra jutott a győzelem, őszintén örültek.

„Manőverezés" a brigádokkal

Több éves kitartó, lelkiismeretes munka eredménye ez. A debreceniek szeretik üzemüket, munkájukat. Az országban egyedül ők szervezték meg az autójavító iparágban a kétműszakos üzemeltetést és ezzel nagyszerű eredményeket értek el.

— Nem volt könnyű az autójavító iparban a két műszakra átállni — mondja *Boronyák* Gyula főmérnök. — Ezt csak úgy valósíthattuk meg, hogy az egyazon szakmában dolgozó brigádokat — a javítás állandó változó munkafolyamatai miatt — kettévettük és a brigád felét az egyik műszakban, a másik felét a másik műszakba osztot-

nagyon eredményes. S hogy a vörös vándorzászlót elnyerték, azt ennek is köszönhetik.

Az üzem persze szűk, mint mindenütt, ez itt is napi téma. Hamarosan majd terjeszkednek, az üzem szomszédságában erre lehetőség nyílik. Szükséges is ez, mert *a tehergépkocsik nagyjavítása eddig a négyszeresére, a fődarab fel-*

14 000 FVV közös erőfe

Ünneplőbe öltözött emberek siettek április utolsó napján a Sport utca felé, ahol a szé-

Paál István
festmény

M.D.K.

Nem vett részt a tárlaton.

O.Á.: Biennale Pécsett
Délmagyarország, 1969 okt. 4

Paál János

Képekkel szerepel az alábbi
Tárlaton Debrecenben

Bánszki Pál: A Képzőmův. Körök
VIII. orsz. Kiállítása

Népművelés 1969 VII. sz. 32 old.

~~Pa'ál Yámos~~

Paál István
szobrász

M.D.K

Kisplasztikát mutatta be.

Kovács Gyula: Stúdió 1958-68
Művészet, 1969. április - 3 lap

Paál István

Kisplasztikákkal szerepel az alábbi tárlaton

Korán Gyula: Studió 1958-68

Művészet 1969 Tisz. 3 old.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Pál István nekrológja

Szerepel a fiatal képzőművészek V. kiállításán, az Ernst-múzeumban.

Kereki Kovács Gyula: Fiatal képzőművészek V. kiállítása.

Magyar Ifjúság 1964 XII. 12.

Paál István

MDK

Rudasgyürü, gipsz

Műcsarnok 1960. VIII. Magy. Képsőn. Kiáll.

Paál István

Romwalter Alfréd mellszobor, másfeles é. n., haranti mészkő,

Győr – Soprou megye, Soprou Erdőmérnöki Főiskola, Botanikus kert.

Tájékoztató 64/65, képző és Iparművészeti Lektorátus 13 l.

MDK

Paál István

Rudasgyürü, gipsz

VIII. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 196o. ápr.

MDK

Paál István

Szállitómunkás, gp.

Fiatal képzőművészek szemléje. Ernst Múz. 1963. jun.

Paál István
nobrán

M.D4

Birkanyíró ember" c. nobra
"szerepel a tárlaton.

Bolgár Kálmán: Studio 64.
Művészet, 1965. március - 38 kep

NDK

Paál István

Ülő nő, terr.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Mus.

Paál István

„Mackók" (1965) c. mészkő nobra (160 cm) a masonmagyarországi III. n. Bölcsőde előtt áll (emeltre)

Jelenkor 1966 VI. n. 561 old.

Paál István

MDK

Ülő nő, terr.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Múz.

MDK

Paál István

Képzőművészeti kiáll. Mohácson. Magyarság 1943. márc. 19. 9.l.

MDK

Paál István

A Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. müvésztagjai 1938.

MDK

Paál István

Szabadka. Bunyevác korzó, of.

Lizi, paszt.

A Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. 1938.őszi kiáll. tárgym. 13.1.

MDK

Paál István

Szállitómunkás gipsz 36 cm

Fiatal Képzőművészek Studiója IV.Kiállitása Ernst Múzeum 1963 Június. Kat. 37.1.

Paál István

MDK

Birkanyiró ember, gipsz

Ernst Muzeum 1964. Fiatal Képzőm. V. kiáll.

Paál István

Balatonberényben a Lala Megyei Tanács Gyermekü-dülőjét Paál István hétfigurás „Játszó-fiúk" kompozíciója díszíti.

------: Köztéri munkák.

Művészet, 1976. julius - 45. oldal.

Paál István

Anya gyermekével repr.

Vásárhelyi Találat
M. N. G. 1974. Jul.–Sept.

Paál István

Hajdúnánás főterére felszabadulási emlékmű tervezésére kiírt pályázatot Paál István és Pappvány Zsolt pálya munkája nyerte.

-----:Képzőművészeti pályázatok.

Művészet,1976.junius - 48.oldal.

PAÁL ISTVÁN

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

NÉPSZAVA

1982 JUL 11

6 1021

Jászberény felé menet, Rákoskeresztúron a Pesti út és az 502-es út közötti üres területen meglepő látvány, egy szobor születése fogadja az autóst: Paál István szobrászművész a helyszínen végzi ágaskodó pegazust ábrázoló süttői mészkőszobrának befejező munkálatait. A mű nyár végére készül el, a körülötte tervezett park azonban, anyagi lehetőségek híján várat magára

Fejér Gábor felvétele/

Paál István

strand, embernek

Szombati helyszín

Paál István

Id. Kapoli Antal gipsz
29 cm

Vásárhelyi Terlat
M.N.G. 1974. Jul-Sept.

Paál István

Anya gyermekével bronz 28 cm
Morzsoló asszony —"— —"—

Vásárhelyi Tárlat
M.N.G. 1974. Jul-Szept.

Paál István szobrász

A Szegedi Ünnepi Hetek keretében megnyílt a Képcsarnokban kisplasztikák, érmék kiállítása, melyen szerepelt műve.

T.L.: Három kiállítás,

Délmagyarország /Szeged/ 1974. aug. 6.

Paál István

Anya gyermekével, repr.

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív kiállítás 1964–73.

Paál István

Anya gyermekével – XIX. k.v. 28 cm
Morzsoló asszony – XIX. k.v. 28 cm

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív kiállítás, 1964–73.

Paál István

id. Kapoli Antal – XIX. gyjsz, 29 cm

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív kiállítás, 1964–73.

Paál István

Szerepelt a Fiatal Képzőművészek V. Kiállításán.

Magyar Ifjúság 1964. dec. 12.

Paál István

A tárlaton bemutatok műve:

„Borjú", gipsz, 28 cm.

Rozványi Márta: Vásárhelyi őszi tár-
lat, Hódmezővásárhely, 1971

Paál István, nobrán

Játszó kisfiú c. nobra

– : A XX. Vásárhelyi Őszi Tárlat anyagából
Műmelléklet: VI.

TISZATÁJ, Szeged. 1973. november XXVII/11.

Tóth Ilona

Borjú, gipsz, 28 cm

Vásárhely őszi tárlat, Tornyai J. Múz.
Hódmezővásárhely '71.

Paál István

Ülő Rislány | pat. gips. 38 cm
Ülő nő | — " — 32 cm

20 vásárhely Ösi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely 173.

Paál István

Asszony patyolatos tökkel, pat. gipsz. 48 cm
Játszó Risgini, — " — 24 cm

20 Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely 173.

Pavál István

Játszó Risfiú, repr.

20 Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely '73.

Paál István, nolván

L: Buza Barna

– Új közteri szobrok ... 9.

Népszabadság Br. 1981. jan. 7.

Paál István, rendező
dínlettervező

a szolnoki higligeti sínkói előadásának

a dínleteit tervezte

Koltai Tamás: Be van fejezve a nagy mű, igen? 7

Népszabadság Bp. 1981 jan. 21.

Paál István

Hajdúnánás
Paál István: Felszabadulási emlékmű, mészkő, figuraméret 260 cm; megbízás: 1975. X. (pályázatnyertes terv);
építész: Pappváry Zsolt

— : Köztéri munkáink
Művészet, 1980. augusztus - 47. lap.

Paál István, nobrán

L: Erdélyi Attila

73-83

- Emlékezés Erdélyi Attila

Új Auróra, Bélléscsaba, 1979.

MAHIR
Sajtófigyelő
NÉPSZAVA

1983 OKT. 01

Paál István
fertőn

1021

Paál István

CITERÁZ

l nagyszerű teljesí
osul bennük. Mégis
ıy. Ugye, lesz erőn
ık rémképei sohas
elen, ilyen őrjítő es
e, nem homokvárak

Galambosi László

LASSAN LEHAJLIK

Lassan lehajlik újra már az év,
esők mossák az ősz réz-küszöbét,
az ég ablakán fecskék szállnak át,
az erdő bevonja zöld zászlaját.
A fuvolák a beteg ág ölén
kettépattannak, puha-könnyedén
árnyakat bont a háztetők fölött
kendőjéből a narancssárga köd.

Lassan lehajlik újra már az év,
avarral szórom szívem küszöbét.
Lehunyják pillájuk a dáliák,
telik a csönd, az óriási zsák.
A fény kaszája összetörve lóg,
verdesve sír tollát-vesztett bozót.
Sorsom küllőit hamvazza a dér,
a tekintet száz szakadékba ér.

Parány a csillag, mi növeszti meg?
Fáradt-ujjú a küzdő szeretet
kibontani rózsás lángfényeit,
a társtalan remény sosem segít.
Kévékben hervad oldatlan a csók,
indák alatt az éles buktatók.
Lassan lehajlik újra már az év,
esők mossák a világ küszöbét.

Paál István
nohránművén

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1983 MÁR 3 7

ESTI HÍRLAP

1021

A Dési Huber István Képzőművészeti Körben mintegy százhúsz fiatal szobrász és rajzoló dolgozik. Képünkön: Paál István szobrászművész, az amatőrök egyik tanára.

(MTI Fotó — Pintér Márta felvétele)

fordulójáról emlékezik meg, aggodalommal kell, hogy eltöltsön mindenkit, mivel ez azt mutatja, hogy

az ENSZ Alapokmányával és az emberi jogok egyetemes nyilatkozatával gyökeresen ellentétes dél-afrikai elnyomó rendszer továbbra is fennáll.

Az évforduló alkalmat nyújt arra, hogy ismételten elkötelezzük magunkat az apartheid elmélete és gyakorlata elleni harc ügye

(Cikkünk a 4. oldalon.)

NICARAGUA FOLYTAT
ADÓSSÁGAI TÖRLESZ

Körül

ÁL István szob rász

Uj Irás 1989. 11. sz.

Pegazus=Petőfi

Kő, kő, kő, kő, kő, kő, kő, kő, kő, kő, kő, kő, kő, kő, paleovulkanikus kőviharzás, paleomitológikus kő=nyilallás, tektonikus mítosz=ősmozgás kő-ből, a kő-remélye, a kő fölszabadulása, ősanyag kezdet=magányból költészet=lombbá űr felé kiszakadó kő, titáni szárny=születés a kő-ből, a kő tomboló, vastag, ropogni ágaskodása, fölszáll a csöndhöz=ragaszto hallgatás=anyag éhes tömegvonzást legyőző nehéz szárnysuhogás boldogságanyag, fölszáll a gravitáción=szőrtes kősuhanás, a kősuhogás hatalmas szárnyai a költészet kő=diadalmát kiröpítik a zagyva és szomorú, együgyü szép természet tenyészet=kútjából, homály=ragályából a Titok=Akarat titkos, titkos, titkos Ihlet=Szive felé, a Varázsirgalom Teremtés elé, kő-tömbök, kő=lemezek, kő=deszkák, kő=roggyant tompor=tömbök, szétterpedt kő-szív=kő=ág ipszilon, gigász kő=combok, kő=harang=bojtvégü kő=horgok, pataszvastagkő=kampók, kőszirt=nyesítés, kő=halcsikó=kecsessy tengeri szempillás kés, kőgleccs=kötegek fölfele=zuhanása, mennybe=ütése, égbe=horgasztkodása ez a megkövesedett lemezes, horgonyos, tollas lángtorony, ez a kővé=változott eleven láng=vonitás, az őskezdet=Föld vulkanikus tüzr=lemezeinek összeforlódott vers=jajgatása, a kőszálka=kő-vályá=kő=gleccs=kő-árok=kő-has=kő-csövek=kő-orlik=kőszemgolyó földi legyező=villám fordított erőfény=elektromosság: a földről az égfelé haboson dübörgő. És epszirü, mint egy csillag és borzasztóan, mint egy fuszál zöldeny. És zeng, mint a kezdet: mint amikor az égiket lángoló kőviharokkal lemi kezdett, égő kőlapok földrészt égbe=túródásával csillagok tajtik=kőszörgit csókolta és karaptal. És fehér szivében Petőfi Sándor nér fehéren, a fiatal Ferencz Bári=arcu Petőfi Sándor, a kő=fehér szárnyas mindenség=virágból, és fehér arcában, fehér gipsz=arcában, fehér szemében, fehér gipsz=szemében, fehér homlokában, fehér gipsz=homlokában a fekete, fekete, fekete, fekete, fekete, fekete, fekete halál=futás vas, fut, mint fehér csillag a fekete űr=dohogásban, a tajtékos vérco kőrohigásban, pöncélos hab=csattogásban, fut a szabadság, fut a bekeritett darázs fal=alsóajak=szikállas fehér vilag=virgalma láng, fut az ihlet=csoda az elmúlás bőrén, mint viripók a feszes vízhártyán, s lábai alatt hőtükkép=szivárvány tölgylevelek félelemhő sugárzás hő=fodor csúszik ki, más=más=szúmi hőszivacs koronafodrok egymás körü parasszúlva, mint a jatekorosz csúszni, fut az élet hogy meg ne haljon, fut a költészet, hogy szabad maradjon, fut a fehér fehéren a feketében, ahogy a pusztán tündér=szellőben jár a szél, ahogy Shakespeare ajj=szemén tündér=tisztán vágtat a vágyat. És csak fehér és csak kékel és csak fekete és enyészet!

Fuhász Ferenc.

és hogy butának, alattomosnak nevezik, csakhogy könnyebb szívvel legyilkolhassák, felfalhassák őket, mint a mesébe illő hűséges kutyákat vagy a címerpajzsra való bátor sasokat. Látod, vizsgálóm és vallatóm nekigyűrkőzve feni a kést, hogy bár utólag igazolja, miért ölték le őket, mire jók, hogy pusztulásukkal elérték a disznók számára mások által kiszabott életcélt legalább, és bennünket sem ért kár. A hegylakók kelletlenül szalmát és vizet hordanak a keze alá, a szomszéd és felestárs tálakkal, kondérral csörömpöl máris, síratja a pocsékba elfolyt vért. Mintha díszőrséget állnának a bunkerom előtt: a hegylakók fején csálé katonacsákó – a szemközti völgyben épülő vízierőmű gátőreivel cserélik élelmiszerért, italért s talán asszonyi szolgáltatásokért, aztán úgy viselik itt fenn a hegyen, mintha külön birodalmukban senki nem vonhatná felelősségre őket, még a katonák sem, akiktől szerezték.

Vizsgálóm-vallatóm szálazza, a disznókra teríti a szalmát, és alágyújt, majd vasvillával igazgatja az izzóvörös csomókat, az enyhén megpuffadó, kitelő testeken, már csupa pernye és korom a ruhája, béna arca, de olyan buzgón dolgozik nyakkendősen is, mintha kollégái bűntettét szeretné jóvátenni azzal, hogy legalább utólag értelmet ad, azaz kölcsönöz neki, szokványos disznóöléssé változtatja a máglyán megégettetést, mert hiszen ez az. Sürög-forog, kést markoló keze fejével törli a verítékét, pálinkát kér, üvegből iszik, mint egy valóságos böllér, aztán szétvetett lábakkal a lecsutakolt fekete tetemek fölé hajol, levakarja a sörtét, végül gégétől induló, egyenes vágást ejt a hason, a kifejletlen emlőbimbók között, kétfelé türemkedik a kásás zsiradék, előbukkannak a kékes, lilás belek, és én az ablakon át is megérzem, hogy böllérünk megborzong, amikor a természetellenesen hideg zsigerek közé nyúl. A hegylakók komoran, féloldalasan figyelik, nem húzzák elő késüket, pedig azt még a bálokon is gyakran megteszik, nem segítenek neki, és talán ő se hagyná, már-már dühödten vág, tépi a beleket, és néha tál, víz vagy rongy után kiált. A szomszéd és felestárs sorra adogatja keze alá a kért holmit. A három katonacsákós ember a fenyőrönkökre ül, megmeghúzza a pálinkás üveget, rázza, csóválja, leszegi a fejét, méri és kevesli a disznókat, vizsgálóm-vallatóm egyetlen nyisszantással levágja a lucskos zsigerek közé belógó nyakkendője szárát, talán hogy felderítse a hegylakókat, hiába dobja azonban feléjük a lila-vörös selyemdarabot, azok csak ülnek a rönkön, gumicsizmásan, ahogyan a mezőre és a bálba is járnak, bámulnak az elvastagodott fejhúsukból, míg végül az alkalmi böllér hajoltában kapkodó előadásba kezd nekik, a csöndben az ablakon át is hallom, kislányom. Az életrajzát meséli – valamelyik életrajzát, akár vallatás közben –, a mindannyiunkéhoz hasonló gyerekkorát a lápos síkságon, apja vasutas-kalandjait és a szegénységet, hogy náluk a disznót egy év alatt sem bírták nagyobbra felnevelni, mint ezek itt, aztán miután leölték, két napra a földbe ásták őket, csak azután bontották fel, és a belsőségeiket a kutyáknak vetették; majd a katonaságát mondja, s az utána szakma híján rá váró kilátástalanságot. Az ő meséje sem jobb, mint az enyém, kislányom, bánja, hogy belekezdett és nem tudja hogyan abbahagyni, mindegyre visszakanyarodik – és ezzel kikerül bizonyos részeket –, előbb az apjához, akit tüdőgyulladás vitt el, miután a szabotőrök egy vagon műtrágyával együtt őt is a mocsárba fordították, a bezupált bátyjához és újra a mocsarakhoz, de nem árulja el, mi történt vele magával a katonaság után, abban a nagy kilátástalanságban, és én tudom, hogy soha nem szerelt le, és most már azt is, hogy miért nem, egyedül azt értem meg nehezen, miért nem meri humorosan előadni a történeteit, hiszen akkor talán elmosolyodnának a hegylakók.

Kisbaltával csapkodva éppen a legkisebb süldőt, legfájóbb hősi halottamat hasítja ketté a gerince mentén, nagyjából az általam meghúzott elméleti vonal mellett, amikor hirtelenváratlan franciára vált, azt a hegyvidéken rajtam kívül senki nem érti, és hangosan, már-már üvöltve mondja, hogy biztosan meghalljam a felső szobában is: zavarjam el innen ezeket a tahókat, elvégre az én szomszédaim, és ijesztőek a némaságukkal, egyébként sem jók egyébre, mint hogy eligyák előlünk a hurkatöltés utáni áldomást. Tahó, bunkó vagy akár prikulics helyett csőlakót, „clochard"-t mond, ami egyáltalán nem illik a hegylakókra, de más szó nem jut felhevült eszébe; fő, hogy mégiscsak használja valamire egyik közös nyelvünket. Hagyom, kínlódjon, bohóckodjon a hegylakóknak azon véresen, komoran, sárosan; a kis disznó átvágott, rózsaszín belsejű gerinc-csigolyáit és gyerekes, igen, kislányom, gyerekes bordáit nézem, rajtuk a kékesrózsaszín hártyát, végül a kezemet. Most arra gondolok, képes volnék-e baltával élő vagy akár holt húsba vágni, és hányingerem támad.

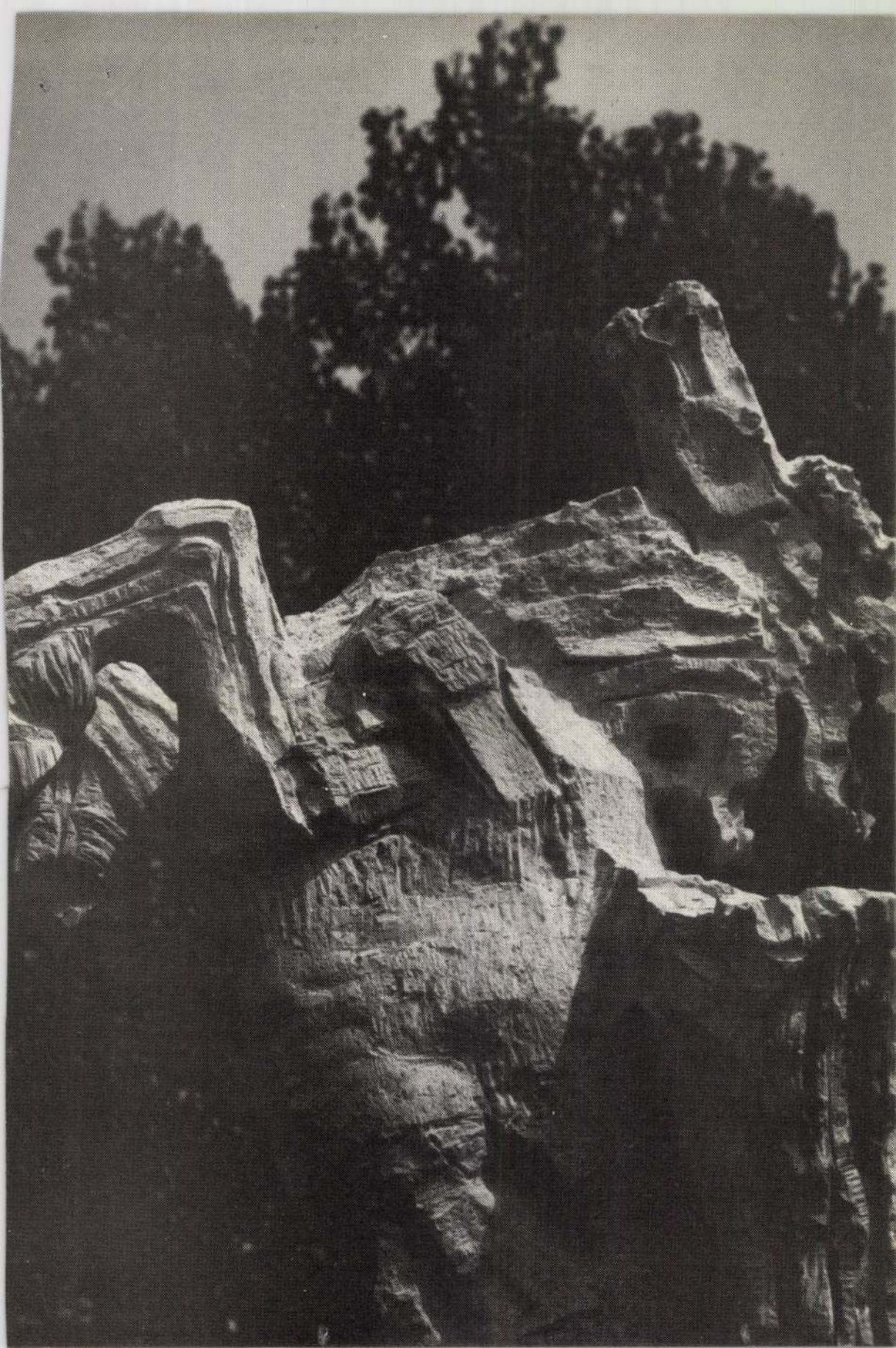

új írás

Ára: 17 Ft

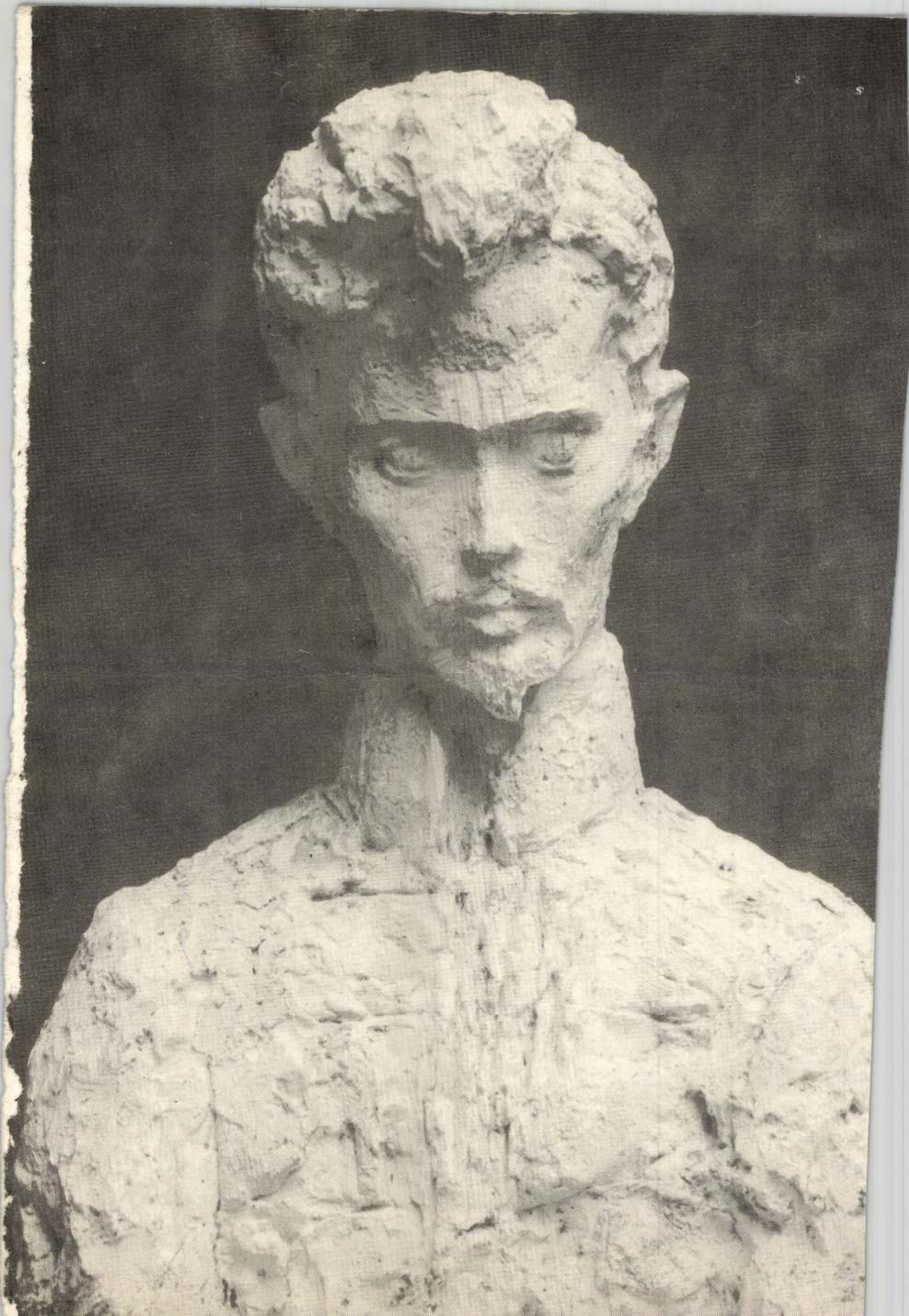

új írás

IRODALMI, MŰVÉSZETI
ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

XXVIII. ÉVFOLYAM
1988. NOVEMBER

11

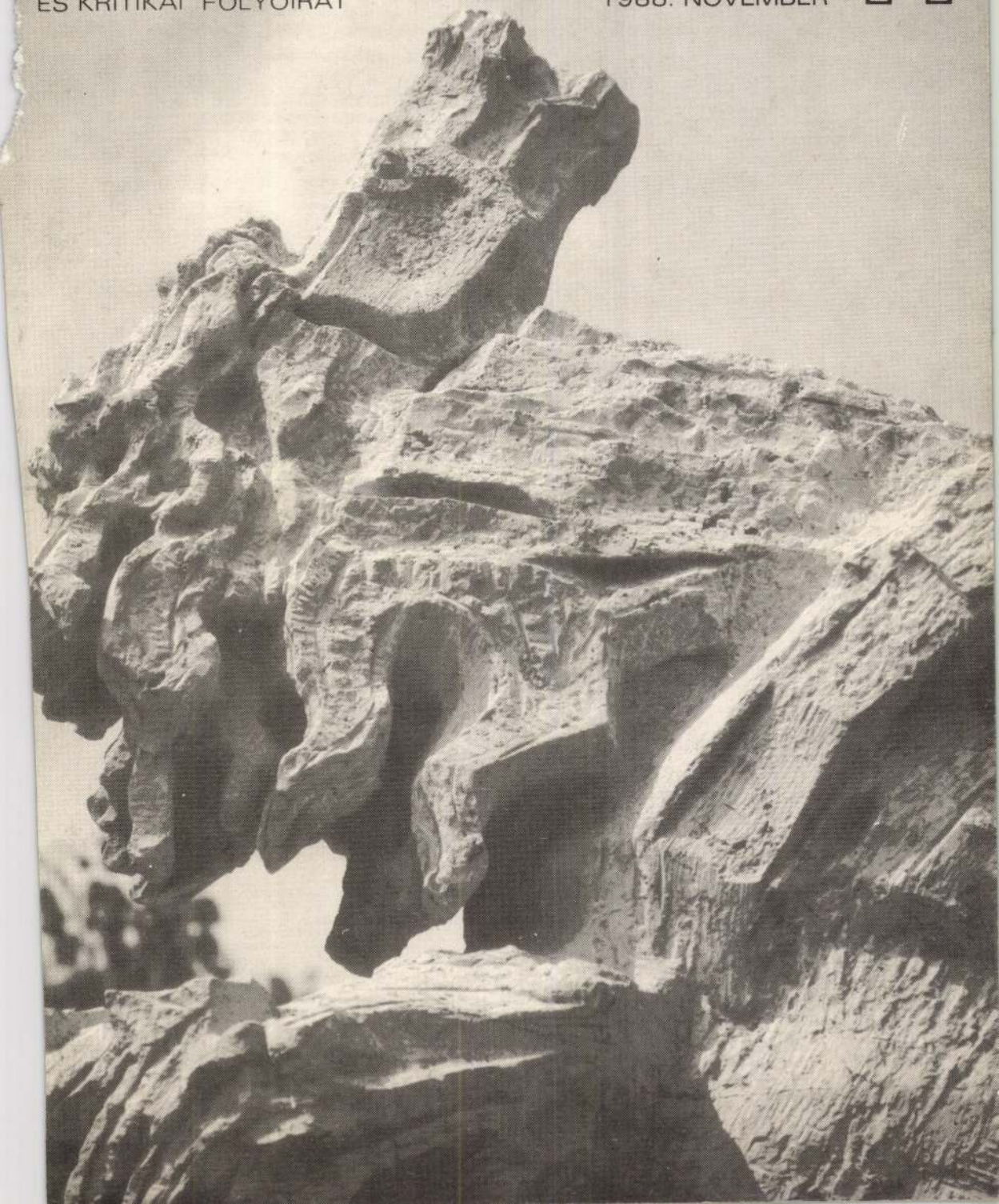

Paál István szobrás

Petőfi a képzőművészetben címmel kiállítás nyílt meg pénteken a kiskőrösi Petőfi Sándor Művelődési Központban. A helyi tanáccsal és a Petőfi Társasággal közösen meghirdetett pályázatra több mint félszáz alkotás érkezett, ebből huszonhat művész harminchárom alkotását választotta ki a zsűri. Első díjat kapott Paál István gipsz Petőfi-mellszobra és Wagner János Lobogónk — Petőfi című dagerrotypia-imitációja.

Magyar Hírlap 1983. VII. 30.

Képtár a kórházban

Dr. Kuncz Elemér, az Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézet vezető főorvosa hívta föl a figyelmemet arra, hogy a lipótmezei pszichiátria kápolnájának színes üvegablakait Nagy Sándor tervei nyomán Róth Miksa alkotta meg, s hogy a falakat borító fehér meszelés alatt is értékes Nagy Sándor-freskók rejlenek, ráadásul minden valószínűség szerint viszonylag könnyen restaurálható állapotban. Az ablakok restaurálása immár elkezdődött, az intézet a szakma egyik legjobb hazai képviselőjét, Mester Ildikót kérte föl az ablakok helyreállítására.

S minthogy a jó téma újabb jó témát szül, az Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézet épületébe érkezvén egy újabb különlegességre bukkantam. A harmadik szinten, egy három helyiségből álló, otthonos, barátságos, gazdag anyagot fölvonultató múzeum található. *Dr. Kuncz Elemér* bemutat *Plesznivy Editnek*, a Nemzeti Galéria művészettörténész-muzeológusának, a pszichiátriai múzeum és képtár vezetőjének.

– Legendák keringenek magáról a monumentális, grandiózus épületről is a köztudatban – mondja Plesznivy Edit. – Sokan még most is azt hiszik, hogy eredetileg *Lipót* osztrák főherceg vadászkastélya volt. De nem, 1860-ban kezdték el építeni, eleve elmegyógyintézeti célokra, s 1868-ban készült el. A kiegyezés után a magyar nemzet is föl akart mutatni valami nagyszerűt – Bécs után. Bécsi mintára készült: imponáló méretek, formák, hatalmas címer a főépületen. A század elején nagyon komoly műhelyek álltak a betegek rendelkezésére. Mivel a kórház a múlt század végén még igencsak kívül esett a város területén, ezért önellátásra rendezkedtek be, maguk termesztették a növényeket, s tenyésztették az állatokat. Ez a mostani munkaterápia őse volt egyben. Maga a gyűjtemény a húszas években alakult, egy *Selig Árpád* nevű orvos kezdte el gyűjteni a betegek rajzait és képzőművészeti alkotásait.

– A múzeum részben lipóti, részben angyalföldi indíttatású – mondja dr. Kuncz Elemér. – Selig Árpád alorvosként kezdte itt a pályafutását, azután átkerült az angyalföldi pszichiátriára, s ott folytatta a gyűjtést, ezért is őrizzük a múzeumban az angyalföldiek emlékkönyvét is, 1933-ból. Az anyag itt is gyarapodott. Selig Árpád halála után, fia, *Lelkes Kornél* belgyógyász főorvos adott át nekünk rengeteg anyagot, s aztán alakult ki a múzeum. 1945-ben a németek megkímélték a kórházat, be sem tették a lábukat, ellenben az oroszok annál inkább. *Vorosilov* marsall itt alakította ki a főhadiszállását, a betegeket emiatt elszállították. A múzeum anyaga is ide-oda került, nagyon sok értékes anyag el is veszett eközben. Amint a kórház visszatérhetett a Lipótmezőre, *dr. Fekete János* főorvos, aki később igazgatóhelyettes lett, lelkesen, megszállottan, szinte darabonként mentette vissza egyrészt a régi anyagból, ami menthető volt, másrészt folytatta dicső elődje munkáját. Amellett, hogy tekintélyes pszichiáternek is számított, amatőr muzeológusként is kiváló munkát végzett, hetven éves kora fölött ment nyugdíjba, s utána is bejárt gondozni a gyűjteményt. Később *dr. Veér András*, a jelenlegi főigazgató, átérezve és megértve a képtár és múzeum hatalmas jelentőségét, 1988-ban szerződtette Plesznivy Edit művészettörténészt és muzeológust, hogy szakszerűen katalogizálja a felgyülemlett anyagot. Ma az egykori műtőrész képezi a múzeum három helyiségét. Ez nagyon kicsi, ezért az anyag kétharmada egyelőre raktáron van. Alapítója, s újjáalapítója emlékére *Selig Árpád–Fekete János pszichiátriai képtár és múzeumnak* neveztük el.

Híres kórképek, elveszett-megkerült grafikák

– Magáról a gyűjteményről mit illik tudnunk?

– A húszas évek elején, amikor Selig Árpád elkezdte a munkát, a művészek, az intellektuelek rácsodálkozva újra fölfedezték az elmegyógyászattal kapcsolatos tárgyak különös varázsát – veszi át a szót Plesznivy Edit. – Gyűjtötték a betegek rajzait és egyéb képzőművészeti alkotásait, a mi múzeumunkban is, műalkotások, családfák, grafológiai gyűjtemények, érdekes egyéniségek kórképei egyaránt összegyűltek. A század elején a pszichológia is kiemelten kezdett foglalkozni a betegek alkotásainak vizsgálatával, egyrészt, mint gyógymóddal, másrészt ez a beteggel való megismerkedési lehetőséget is jelentette az orvos számára. Azt nem kell külön ecsetelnem, hogy egy alkotó számára milyen kimeríthetetlen, új forrást teremt ez a terület! Ekkor alakultak Európa-szerte hasonló értéktárak, a miénk mintájául a heidelbergi gyűjtemény szolgált.

– Kórképeket is említett, mondana néhány példát?

– *Szálasi Ferenc* elmeállapotáról látható itt egy 1939. január 28-án keletkezett szakvélemény. Egy országgyűlési képviselő küldte el egy elmeorvosnak a nyilasvezér *Cél és követelés* című elterjedt politikai röpiratát. Az elmegyógyász – sajnos, hiába – pontokba szedve írt egy figyelmeztetést, melynek végkövetkeztetése: óvakodjunk attól, hogy ez az ember politikai hatalomhoz jusson. Egy másik történelmi fenevad, *Báthory Erzsébet* perének kihallgatási jegyzőkönyve is nálunk van. Szelíd variáció *Madách Borbálának, Madách Imre* leányának kórrajza. Két nagynevű művész betegünk közül az egyik, *Nemes Lampérth József*, négy grafikáját is a képtárunknak adta, sajnos a háború alatt, az ide-oda költöztetés közben eltűntek, csupán az egyik került elő egy padlásföljáróról az ötvenes években. Fájó veszteség ez, mondanom sem kell. Itt, mellette látható *Nizsinszkij* orosz avantgárd balett-táncos kórrajza, aki 1941-ben rokonlátogatásra jött Magyarországra, a felesége, *Pulszky Borbála* ugyanis magyar volt, *Márkus Emília* színművésznőnek volt a leánya. Anyósának látogatásakor lett rosszul, s került be néhány napra az intézetbe.

Jelentős alkotónak számított *Paál István*, aki Kecskeméten is dolgozott, valószínűleg betegsége akadályozta meg abban, hogy teljesen kibontakozhasson. Ő a magyar *Van Gogh*-nak titulálta magát és *Michelangelo* utódjának. Van itt egy képe, amely elég erősen egy Van Gogh-kép utánérzése. A *Betegek társalgója* című kép Van Gogh *Kávéházi jelenet* című kompozíciójára emlékeztet, mindketten alsó megvilágításban helyeznek el középen egy alakot, Van Gogh a pincért, Paál az ápolót. Jellemző, ahogy a betegek magukba roskadva, teljes tehetetlenségben ülnek, a kezükben nincs semmi, s ez is sugallja a tökéletes kiszolgáltatottságot. Nem elég a bezártság, hanem arra is kárhoztatva vannak, hogy az emberi cselekvés lehetőségét is megvonják tőlük. Ez általában is a kórházi lét egyik legnagyobb iszonyata, ezen próbálnak a terápiás foglalkozások is segíteni. Amennyire ez lehetséges, visszahozzák a hétköznapi munkát, vagy az alkotó tevékenységet.

– Gondolom, találhatók itt betegek alkotásai is.

– Többségében ezek alkotják a múzeum képtári részét. A negyvenes évekből is tudok mutatni olyan műveket, amelyeket a munka-, vagy művészetterápiás alkotások őseinek is tekinthetnénk. Nők készítették őket gézrongydarabkákból, gipszkartonból. Egy skizofrén nőbeteg elkészítette a román királynő nyári és téli koronáját. Újabb alkotás egy jogász, *L. J. Múlt–jelen–jövő* című képe, ő a jövőt a halál jelképével ábrázolta. Ugyanő készítette el a szorongás jelképét, a szorításban vergődő emberét. Egy másik szorongásszimbólumot is mutatnék: amatőr festő, eredeti foglalkozása agronómus, a följegyzések szerint egy konkrét élmény indította el benne ezt a képet. A II. világháború után, 1948-ban egy erdélyi séta alkalmával látott egy emberi koponyába rakott madárfészket. Az élet és a halál szoros összefonódását ábrázolja benne.

– Igen gazdagok ezek a képek motívumokban. Van, amelyik komoly alkotói tehetségről árulkodik. Nem tudhatnám meg például ez utóbbi kép festőjének a nevét?

– Kétségtelen, egynémely kép nyugodtan kiállítható lenne profi kortárs képzőművész-tárlaton is, de mivel betegek készítették őket, a személyiségi jogaik védelmében legfeljebb a monogramjukat adjuk meg, hacsak nem olyan hivatásos képzőművész alkotásáról van szó, aki hozzájárult az anonimitás föloldásához. Van például egy beteg által készített kép, aki a századelőn kezdte el tanulmányait a müncheni akadémián, grafika szakon, de másodéves korában bekerült a kórházba, s itt élte le életének nagy részét. Paranoiás beteg, nagyon jellemző reá, hogy majd minden grafikáján élettelen, sziklás, növény nélküli sivár tájakat ábrázol. Ha élő fát fest, azt is csupaszon, ha néha előfordul nála egy-egy emberi alak, az többnyire háttal áll. A teljes elfordulás és elsivárosodás követhető végig e képeken, s az értékétől függetlenül ez a kép egyfajta kórkép szerves részének tekinthető, így a főiskolás tanulmányok ellenére sem célszerű eltekinteni a személyiségvédelemtől. Egy másik skizofrén nőbeteg képén kék, zöld és rózsaszínű macskákat látunk, ez is példázza a valóságtól való teljes elfordulást. S nézze csak az egyik kép címét: *Női pápa és bíboros, szárnyakkal és kopoltyúkkal*. A bizarr címadó fantázia is a skizofrénia egyik tünete.

– E múzeum a raktárban felhalmozott értékekkel együtt megérdemelné a teljes védettséget.

– Hála Istennek, 1990. július 16-án a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum védetté nyilvánította ezt a gyűjteményt is.

A művészet szentélye immár a betegeké

Végül dr. Kuncz Elemér és Plesznivy Edit elvisznek a kápolnába is. – 1913 óta működik önálló templomként – meséli a főorvos úr. – A krisztinavárosi plébánia filiáléja volt ez a kápolna. A *Róth Miksa*-ablakok restaurálása folyamatban van, s mivel a védőfestés nyilvánvalóan megőrizte a freskókat, azokat is restaurálnánk. Ez az épületrész két évtizede működik kultúrteremként. Amióta 1991-ben az állandó egyházi szolgálatot felújítottuk, ökumenikus templomként is funkcionál. Most épül egy új nagyterem, ami a műemlék jelleget egyáltalán nem zavarja. A nagy helyiség átveheti majd a konferencia- és kultúrtermi funkciókat. Csodálatos lenne, ha a művészet szentélye úgy válhatna a betegekévé, hogy a freskók is láthatóvá válnának! Abban már reménykedni sem merünk, hogy az őszi, 125 esztendős jubileumunkra elkészül, ehhez szponzorokra, külső segítségre lenne szükségünk...

Pósa Zoltán

Már elfuvaroztam fél Szabadkát

A vajdasági iskolákban a gyerekek gyakran „meglepik" tanítójukat ilyen kijelentésekkel:

– Én őszre már nem ide járok iskolába, mert elköltözünk! A tanító nénik az ilyen megnyilatkozásból tudják, hogy a szülők döntöttek, elhagyják szülőföldjüket, Magyarországon vagy valahol a nagyvilágban próbálnak nyugalmat, megélhetést, boldogulást találni a maguk meg a gyermekeik számára.

A vajdasági magyarok kivándorlása, elköltözése úgy látszik, egyelőre megállíthatatlan folyamat. Az okok ismertek: az állandó fenyegetettség, a fiatalok katonai mozgósítása, a rendőrségi razziák, a kisebbségi jogok állandó szűkítése és végül a gazdasági nyomor. Hiábavalónak bizonyul számos felhívás, így a jugoszláviai Magyar Művelődési Társaság intézőbizottságának a nyilvános felkérése a vajdasági magyar értelmiségiekhez, amelyet a *Magyar Szó* című napilapban április végén Maradjunk a végsőkig címmel jelentettek meg. Ebben azt ajánlják, hogy „csak a legközvetlenebb fizikai létveszély esetén válasszuk a távozás úgyszintén létbizonytalansággal súlyosbított útját... ne siessetek a sorsdöntő személyi lépések gyors megtételével". Akik pedig már eltávoztak, azoknak üzenik, hogy gondoljanak a visszatérés lehetőségére is.

Ez és a hasonló felhívások, akárcsak a pusztába kiáltott szó, talán már el sem jutnak azokhoz, akik összecsomagolva, útra készen állnak. Nemzeti szerencsétlenségünk a Vajdaságban egyéni sorstragédiákra lebontva tükröződik...:

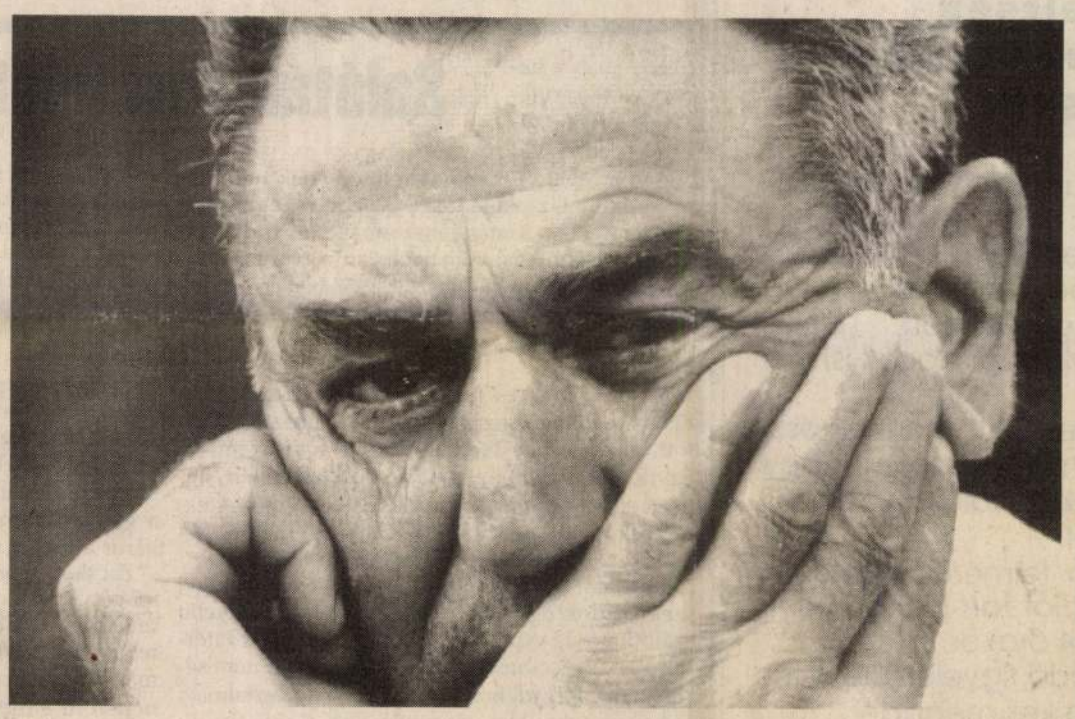

Sáfár Tibor felvétele

Becsén mondta egy elkeseredett férfi:

– Ez a ház volt az álmunk. Ezért vállaltuk a kinti létet, Bécsben 25 évet nyomtunk le. Én ott koplaltam, a feleségem itthon. Bánom már, hogy ezt a házat nem ott építettük fel. A gyerekek megírták, és élőszóban is megerősítették, hogy ide többé nem jönnek vissza. Szóval ezért hirdettük meg a házat, eladjuk, megyünk mi is utánuk. Talán találunk a közelükben egy rossz tanyát, ezt az üveglábakon forgót meg élvezze, aki megveszi. Eszembe jut mostanság a feleségem szava: „úgy építetted meg János, hogy örökös legyen, olyan fundamentumra állítottad, hogy el ne vigye az idő vihara, és most ehol van e'. Bécsben engem a 25 év alatt nem láttak sírni, de amióta lélekben mi is felszedtük a sátorfánkat, kiállok ennek a sokáig épült háznak a végébe, és azon kapom magam, hogy... Hogy nagyon nehéz...

Megkérdeztük a fuvarost, hogy sokan költöznek-e el mostanában a Vajdaságból Magyarországra.

– Bizony sokan. Már hosszú hónapok óta egyetlen szabad napom sincs. Állandóan úton vagyok, a jeles ünnepeket is a határon töltöttem. Már elfuvaroztam fél Kanizsát, Szabadkát.

– Kik azok, akik elmennek?

– Nagy az intelligencia, de mennek a szakemberek, a mesterek, az egyszerű falusi nép is. Nagy baj az, hogy a színe-java hagyja el a Vajdaságot.

Amíg a kamionra rakták fel a bútort, vevők érkeztek a házra. A háziasszony tízezer márkát kért érte, a vevő, egy jól öltözött asszonyság csak hétezret kínált. Ennyiben maradtak; azzal hogy az odakészített új téglát és cserepet is megveszi. A ház eddigi gazdái ugyanis pár hónappal ezelőtt még azt tervezték, hogy majd bővítik a családi házat, építkeznek, ezért készítették oda az anyagot.

Szilágyi, a kis bácskai falu lakossága is lassan de biztosan elfogy, mint a gyertyaszál. Van, aki Magyarországra költözik, mások meg a temetőbe. Alig van már fiatal, az üres házakat olcsón eladják, vészes gyorsasággal cserélődik a lakosság. Az üres házakat a menekültek (háborús területekről érkezett szerbek) veszik meg.

Dr. Aleksandar Raic, az újvidéki egyetem tanára a napokban elmondja, hogy létrejött egy ösztönös népvándorlás, méghozzá délről északra, azaz a fejletlenebb vidékekről a fejlettek felé. A folyamatnak még nincs vége. – „Az egykori Vajdaság? – teszi fel a kérdést és nyomban meg is adja rá a választ: – Soha többé! Az már a múlté, legalábbis a népesség szempontjából."

Szerinte ez pozitív folyamat, mert a Vajdaságban már kifogyóban van a munkára alkalmas népesség, és a munkaerő bevándorlására egyre nagyobb szükség van. A professzor úr csak éppen azt felejtette el mondani, hogy ezzel egyidejűleg a magyarok kénytelenek elhagyni ősi szülőföldjüket, és átadni a területet a szerbeknek, egy élet szorgos munkájával megteremtett és elődjeiktől örökölt ingatlanjaikat pedig potom pénzért elvesztegetik.

A magyarok feladják ezt a földet, igaz, nagy nyomás hatására, de mégiscsak önként távoznak. Sokszor, akik maradnak, már annyira idősek, hogy az elköltözést sem tudják vállalni. A mind tehetetlenebbé váló öregek őrzik még egy ideig az ősi fészket és reménykednek: egyszer talán visszatérnek a gyermekeik, vagy az unokáik...

Búcsú Ottó

Tasakba zárt konyhaművészet

Szabó Istvánt, a Maggi termékmenedzserét arra kértük: tájékoztassa lapunkat a Maggi ajánlatairól!

Új ízekre fogékony, igényes, de elfoglalt gourmand-ok számára Magyarországon kilencféle Maggi-gyártmányt – ötféle mártást, négyféle fixet – hozunk forgalomba.

Közös jellemzőjük, hogy szinte forradalmi változásokat idéznek elő a konyhában. Kézzelfogható az új termékek hatása, ugyanis, aki a Maggi-termékeket megveszi, egyetlen tasakban sok mindent megkap: megspórolja a sokféle élelmiszer bevásárlásával kapcsolatos utánajárást, várakozást, utazást; az átlagosnál gyorsabban készíthet összetett ízű, bonyolult ételeket; a rövidebb elkészítési idő révén a főzés energiatakarékos; az egyszerű elkészítés következtében pedig a szokásosnál kevesebb edény, konyhaeszköz szükséges, ezért kevesebb a mosogatnivaló.

A kiszámítható előnyökön túl lassanként változni kezd a hazai közízlés. Finom, de eléggé zsíros ételek, az ízek és fűszerek viszonylag szűk választéka jellemzi konyhánkat. Most elfogadható áron hozzáférhető a Gourmet termékcsaládból a gombamártás, a pusztamártás, a mexikói mártás, a vadászmártás és a madagaszkármártás. Lényegük, hogy a különböző húsételekhez hozzáadva, azok íze korlátlanul variálható, hiszen a Maggi Gurmet mártás csak alap, amit ki-ki kedve szerint még tovább alakíthat. Egy kiváló szakács találóan „tasakba zárt konyhaművészetnek" nevezi ezeket a gyártmányokat.

Újdonság a Maggi négyféle fix terméke is. Mit takar ez a Magyarországon kevéssé ismert név? A fix olyan előre elkészített, szárított élelmiszer, amely minden kiegészítőt tartalmaz egy-egy étel elkészítéséhez. Egy tasak *fix* tehát legtöbbször komplett fogásokat tartalmaz, és ezek tíz perc alatt elkészíthetők: bolognai spagetti, kínai húsfilé, chilis hússzeletek, indiai serpenyős hús.

A különböző tudományágak összhangját bizonyítja, hogy az idei közgazdasági Nobel-díjat az amerikai *Gary S. Becker*, többek között a családi erőforrások kutatásáért kapta. Becker átfogóan vizsgálta a családokat, „kis gyáraknak" tekintve őket, amelyek ennivalót, lakást, szórakozást „állítanak elő". A Nobel-díjas közgazdász elmélete a családok viselkedésénél nemcsak a munkamegosztást és az időbeosztást tartja fontosnak, hanem a házasságra, a válásra, a vállalt gyerekek számára vonatkozó döntéseket is gazdasági megfontolásokra vezeti vissza. A családi élet fent vázolt bonyolult összefüggéseinek egyik fontos részét is befolyásolhatják a Maggi termékei.

Végezetül egy érdekesség: *Julius Maggi* a századfordulón Magyarországon tanulta a molnár és a pék szakmát. De akkor még *Maggi Györgynek* hívták...

Bitburgi Bit

Meghívást kaptunk Bitburgba, ebbe a Saar-vidéki kis határvárosba, ahol már nemzedékek óta folyik a sörgyártás. Ha valaki kíváncsi, megtekintheti a gyárat. Először a régi sörgyár épületeit mutatják meg a városka központjában. Itt már nem folyik sörgyártás, viszont a minden kényelemmel és technikával felszerelt színházteremben diaporámán ismertetik a gyár történelmét és a gyártás folyamatát. Ezután saját autóbusszal a város déli részére viszik a látogatókat, az ultramodern, patika tisztaságú, tökéletesen gépesített, teljesen zárt rendszerű, komputerizált új gyárépületbe. Itt szakszerű, többnyelvű ismertetéssel mutatják be a teljes gyártási folyamatot – persze mindent csak az üvegfalon keresztül lehet megcsodálni.

A Bitburger sör gyártását a múlt század elején a *Simon* család kezdte el. A sörhöz a kitűnő minőségű helyi forrásvizet használták és használják mind a mai napig. Nagyon fontos a technológiai folyamat azon láncszeme, amikor a sörlét szűrik. E célra természetes anyagot, a helyben kitermelt bazaltőrleményt használják. A kész sör nem tartalmaz semmilyen vegyszert vagy tartósítószert. A leglényegesebb pontja a technológiának, amitől a sör elnyeri végső minőségét és amiben eltér a többi sörtől, az utolsó öthetes érlelés. Ahogy ők mondják: „Ettől lesz a sör ‚Bit'".

VERSENYTÁRGYALÁSI FELHÍVÁS

A Belügyminisztérium Beruházási Iroda

egyfordulós versenytárgyalást hirdet

a Letenye és Tornyiszentmiklós határőrizeti kirendeltség átalakítási, felújítási munkálatainak generálkivitelezésére

A beruházó által igényelt befejezési határidő: **1993. december.**

A pályázat kiírása - tender-tervdokumentáció - megvásárolható, példányonként 20 000 Ft + áfa befizetésével, számla ellenében a Nagykanizsai Határőr Igazgatóságon, június 7-étől, cím: Nagykanizsa, Erdész u. 26. Ügyintéző: Novák István alezredes.

Az ajánlatokat a dokumentációban részletezett munkák összességére kell kidolgozni, annak figyelembevételével, hogy többletköltséget, esetleges hiányosságokra való hivatkozás alapján, a beruházó utólag nem fogad el.

A tenderdokumentációval kapcsolatban felmerült kérdések tisztázására a beruházó helyszíni konzultációt tart június 15-én, Letenyén 11 órakor, Tornyiszentmiklóson 14 órakor.

A vállalkozási összeget a befejezési határidő figyelembevételével prognosztizált, végleges versenyáron kell megadni.

Az ajánlatok beérkezési határideje és a nyitótárgyalás időpontja:

1993. augusztus 4-én 11 óra,

helye: Nagykanizsa, Erdész u. 26.

Az eredményhirdetés időpontja: augusztus 11-én 11 óra,

helye: Nagykanizsa, Erdész u. 26.

BM Beruházási Iroda

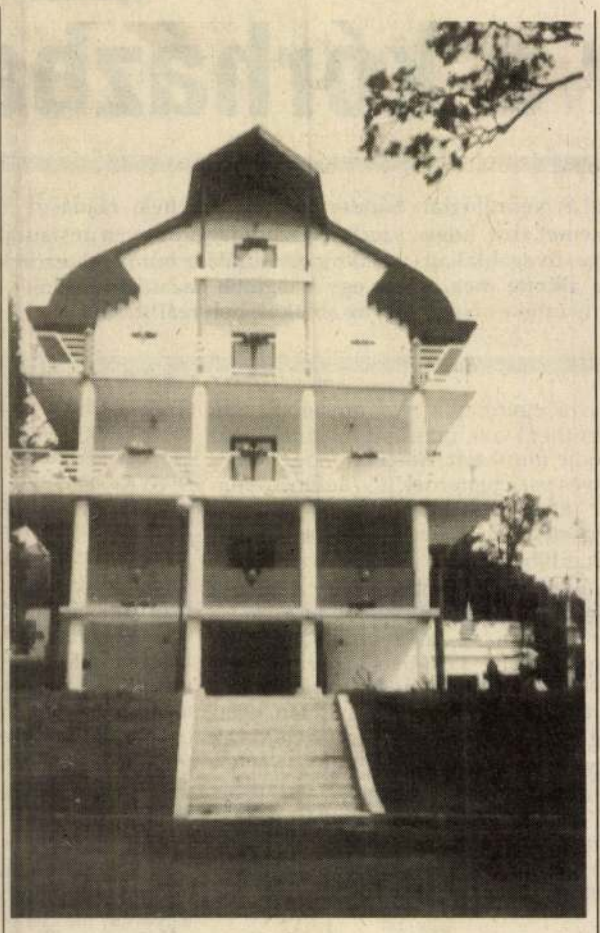

Ózon az ősfenyvesben

1936-ban, a kor stílusában felépült a hegy oldalában egy korszerű pihenőház a MÁV dolgozói részére: vasutasüdülőnek nevezték. Több mint ötven esztendeig nem sokat nyúltak az épülethez, de azóta sokat változott a világ, az igények megnövekedtek. Az épületet viszont, ahogy mondják, alaposan lelakták. Történetéhez tartozik, hogy közben a Mátra-Bükkvidéki Üdülési Igazgatóság kezelésébe került. Három esztendővel ezelőtt gazdái úgy döntöttek: mielőtt még összedől, bezárják és újjáépítik. S ha már építkeznek, akkor a legkorszerűbb formában próbálják újjávarázsolni.

A próba sikerült. Háromezerötszáz hektáros őstölgyes-fenyves parkban, a Mátra legszebb táján nyílt meg a Hotel Ózon, 720 méter tengerszint feletti magasságban. A természet meghatározza a ház hangulatát, formáját és mindazt, amit nyújtania kell. Mióta megalakult a Nemzeti Üdülési Alapítvány, az épület a magyar állam tulajdona. Ez teljesen új formát alakít ki az üdültetésben. A Hotel Ózon ma már kereskedelmi gyógyszálló, beutaltak tehát nem jöhetnek ide, de a vállalatok leköthetnek 2-3 hetet dolgozóik vagy partnereik részére.

Minden hét végén működik a nosztalgiabár, melybe a szálloda kis buszával hozzák-viszik a gyöngyösi vendégeket. Kérésre egyéni programokat is szerveznek, akár kívülállóknak is. A lehetőségek adottak, mert a természeti szépségek mellett Gyöngyös bortermelő vidék. Az ottani pincékben szívesen fordul meg a vendég, s biztosan jó hangulatban távozik.

A tervek szerint a szauna mellé uszoda is épül, valamint tenisz- és minigolfpálya is. Már működik a házban a háziorvosi szolgálat. A szomszéd üdülőkkel, szállodákkal is felvették a kapcsolatot, hiszen versenytársai ugyan egymásnak, de nem ellenségek. A cél közös, minél több olyan magyar és külföldi vendéget tudjanak fogadni, aki élvezi a táj szépségét és otthonosan érzi magát a Hotel Ózonban.

Gast Karintiában

Már szinte hazaérkeztem Klagenfurtba, a Gastra, hiszen hatodszor voltam vendége a hagyományos eseménynek, amely egyszerre vásár, bemutató, gasztronómiai kiállítás és verseny. Karintia fővárosában az utcákon mindenütt hatalmas plakát hirdette a Gastot. A város ünnepélyes keretekkel és sajátos hangulattal köszöntötte Európa különböző tájairól érkező ínyenc vendégeit, a magyar szakácsok és cukrászok csapatát. A természet is kegyes volt, mert ragyogó napsütéssel ajándékozta meg a résztvevőket.

A versenyéttermet egy kis pavilonban építették fel, a hozzá tartozó konyhával együtt, amely ebben az esztendőben is látványkonyhaként működött. Naponta két nemzet fiai és lányai mutatkoztak be itt, ebéddel és vacsorával. Szinte bábeli volt a nyelvzavar, de azért mindenki egyetértett abban, hogy az ízek összhangja, párosulva a színekkel, a lelke a gasztronómiának. A jó étel és a jó ital pedig megteremti a jó hangulatot és a barátságot a fehér asztalnál.

A karintiai szakácsszövetség 18 évvel ezelőtt vált ki az osztrák szakácsszövetségből. Az önállóság évei alatt világhírűek lettek, mert olyan gazdag programokat állítottak össze, hogy nemcsak a többi osztrák tartomány, de egész Európa felfigyelt rájuk. A Gast tavaszi rendezvényei szorosan kapcsolódnak a karintiai szövetség életéhez.

Lukács István háromszoros Oscar-díjas szakács, az Atrium Hyatt Szálloda séfje tizenöt éve jár Klagenfurtba különböző gasztronómiai versenyekre, rendezvényekre.

– Milyen benyomásokkal tért haza az idei rendezvényről?

– Nagyon szeretem Karintiát. Megtalálható itt három ország gasztronómiája, az olasz, a szerb és az osztrák, de nyoma van a magyarnak is. A Gast is bebizonyította, hogy rohamos léptekkel elindult a gasztronómia a teljes értékű táplálkozás felé. Vagyis úgy kell tálalni az ételt, hogy mindenki csak annyit fogyasszon, amennyit az egészsége megkíván. Nem többet és nem kevesebbet. Előtérbe kerültek a rostos alapanyagok, a bioélelmiszerek. Míg a múltban a gyümölcsök fontos szerepet játszottak a díszítésben és az egész gasztronómiában, most háttérbe szorultak. Helyüket a különböző magvak és magtermékek foglalták el, mint a búzacsíra, a burgonyacsíra, amelyek könnyen emészthetők, ugyanakkor megdolgoztatják a bélbolyhokat. A korpát, amit valaha csak az állatoknak adtak, kicsit finomítva naponta alkalmazzák a konyhán.

– Hogyan építi be a magyar szakács mindezeket a napi munkájába?

– Nem féltem a kollégáimat. De először meg kell teremteni a háttéripart, ezeknek az anyagoknak a gyártását és a forgalmazását, akkor a magyar szakácsok is biztosan szívesen fogják használni azokat. *Gombai Péter*, az Atrium Hyatt Szálloda cukrásza süt már korpás és szezámmagos kenyeret, sütemények. Itt ma már nemcsak szakácsok működnek közre a sikerben, hanem virágkötők, muzeológusok, kirakatrendezők, akik mind-mind a formagazdag látványt szolgálják.

Saláták Ausztriából

Uzsoki János a háború előtt a szüleitől és a nagyszüleitől leste el Vecsésen a savanyú káposzta eltevésének tudományát. Aztán Uzsoki Jánost a családjával együtt kitelepítették. Tudományát azonban nem tudták elvenni. Később Ausztriában elkezdte gyártani a híres vecsési savanyú káposztát. 1958-ban céggé alakult az Uzsoki-féle káposztasavanyító, amelyet *Seeburger* néven jegyeztek be az osztrák cégbíróságon.

Uzsoki János és felesége Ausztriában eleinte csak üveges és konzerv savanyú káposztát árusított, aztán céggé terebélyesedett a kisüzem, és egyre több különböző salátát – céklát, zellert, hegyes erős és csemege paprikát stb. – készítettek, melyeket 1979 óta Skandináviába, Németországba és a tengerentúlra, Amerikába is szállítanak.

1988-ban a környezetvédelmi, egészségügyi szempontok figyelembevételével és a könnyebb szállíthatóság végett az üveges áruk mellett rátértek a zacskós csomagolásra. Ez kizárólag nem sérülékeny, folyadékmentes, tiszta árut tartalmaz. Ebben a formában már nemcsak Európába és Amerikába, de Szingapúrba, Hongkongba is szállítanak, kisebb-nagyobb éttermekbe és szállodákba.

A két Uzsoki fiú, *József és János* is belépett a cégbe. Soha nem felejtették el, hogy Magyarországról származnak, olyannyira, hogy két évvel ezelőtt Csornán osztrák–magyar közös vállalatot alapítottak a rábaközi áfésszel üveges áruk készítésére. A csornai üzemben készült savanyúságokat – hegyes csemege és csípős zöldpaprika, babsaláta, káposztával töltött paprika stb. – Ausztriában, Németországban és Európa egyre több országában forgalmazzák. 1991 májusa óta a magyar üzletekben is megjelentek már a világszerte jól ismert készítmények, és szinte percek alatt népszerűvé váltak.

S amíg Csornáról üveges árukat szállítanak szerte a világba, addig Ausztriából zacskós saláták érkeznek hozzánk. A zacskós saláták legnagyobb előnye, hogy mindenre fel lehet őket használni, beleértve a meleg- és hidegkonyhát, a vegetáriánus étrendet is. Tartósítószert nem tartalmaznak, két évig hűtés nélkül is megőrzik eredeti minőségüket. Kinyitás után sincs konzervízük, hűtőszekrényben tíz napig elállnak, tehát adagolásuk sem okoz különösebb gondot. Tárolásuk egyszerű és könnyű, csomagolásuk környezetbarát: a fóliát és a gyűjtőkartont el lehet égetni, mert semmiféle káros anyagot nem tartalmaznak.

Zacskós csomagolásban 12-féle saláta kínálja magát: kukorica-, cékla-, bajor-, zeller-, szemesóriásbab-, zöldbab-, sárgarépa-, ínyencsaláta, ecetes cékla, zellerkarikák, krumpli-, gyöngyhagyma-, natúr, currys és kapros ízesítéssel. Ezenkívül népszerű a főtt minikukorica és az apró sárgarépa, amely díszítésre – vagy öntetekkel – köretként is használható.

A salátákat kinyitás után natúr lehet tálalni, de ízlés szerint fogyaszthatók különböző dresszingekkel is. A készítmények egy része natúr, mások enyhén ecetes lében készülnek.

A Seeburger saláta friss alapanyagból készül, ezért megőrzi eredeti aromáját, vitamintartalmát, s élvezeti értéke azonos marad a frissével.

Az oldalt írta és összeállította:
Ráczalmási György

„Vándorok" köszönete

A Békásmegyeri „Vándor" Kerékpáros Klub köszönetet mond mindazoknak, akik a 2000. évi személyi jövedelemadójuk 1 százalékával támogatták az egyesületet.

Az így befolyt *39.778 forintot* a kerékpáros túrák szállás és úti költségeire fordították.

Természetgyógyászat

Bástyai Frigyes lesz a Természetgyógyász fórum házigazdája május 30-án 18-tól 20 óráig a Csobánka téri közösségi házban. (A belépés díjtalan.)

A fák festője

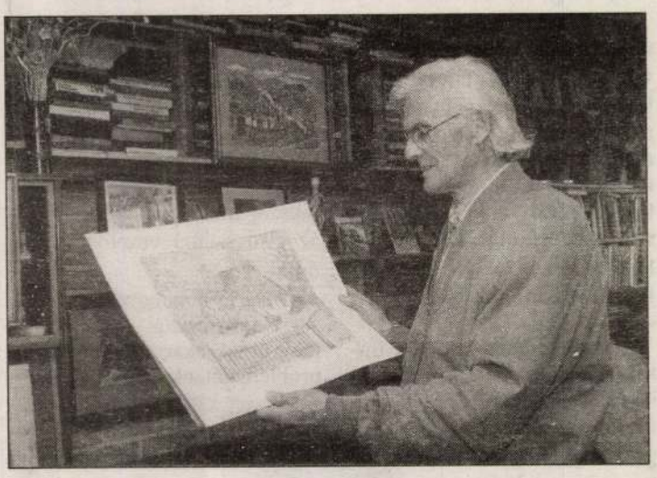

Paál István *16 éve él Békásmegyeren. Felesége elvesztése után azért költözött ide, hogy gyermekei közelében lehessen. Megszállott természetjáró és festő. Nagy családjában szinte mindenkit foglalkoztat(ott) a képzőművészet. Fiai: Bárány Paál László, aki iparművészből avanzsált operaénekessé, Paál Dezső pedig elismert kőszobrász. Ő maga korát meghazudtoló vitalitással és lelkesedéssel éli csöppet sem szürke hétköznapjait. Alkotásaiból nemrégiben nyílt kiállítás a Füst Milán utcai Szabó Ervin Könyvtárban. Realista, naturalista festő. Képei derűt sugároznak, akár maga az ember...*

- A képzőművészet szeretetét nem volt nehéz elsajátítanom, a családunkban kivétel nélkül mindenki tevékenykedett ezen a területen - mondta. - Rajzoltunk, festettünk, faragtunk. Ez az elfoglaltság soha nem esett nehezünkre.

- A tanulmányai, a pályája mennyiben kapcsolódott a művészethez?

- Mindig szerencsém volt a rajztanáraimmal, mert nagyon jó pedagógusok és festőművészek is voltak egyben. Láttak bennem fantáziát, ezért velem külön foglalkoztak. Elsőként *Reitter Ágoston* tanítványa voltam. A technikumban ismét jó kezekbe kerültem. A Bánki Donát Műszaki Főiskolán a mérnöki rajz készítése már egészen más tudást igényelt, de a precizitást megtanultam. Üzemmérnöki munkám nemigen kapcsolódott a festészethez, a természethez közvetett módon azonban igen. A Budapesti Faipari Vállalatnál a fákat kívülről-belülről alaposan megismertem. Közben kedvenc időtöltésemmel sem szakadt meg a kapcsolatom. Egymás után több képzőművész körnek is tagja voltam, most sincs ez másképp.

- Visszatérő témája a természet, azon belül a fák.

- Ötven éve megszállottként járom a természetet. A csodálatos környezetben feltöltődöm, minden gondomat elfeledem. Ásványokat gyűjtök, régebben fotóztam is, de úgy érzem, a festészettel közelebb kerülök alkotásaim tárgyaihoz. Azt hiszem a fákkal különleges kapcsolatban állok.

- Képei világosak, életigenlők. Milyen elvek mentén dolgozik?

- Pasztellt, temperát, vízfestéket felváltva használok. Gyakran alkalmazok úgynevezett komplementer színeket. Egyebek mellett meleg sárgát kékkel, vöröset zölddel ütköztetek.

(szeberényi)

Egészségnapok nyárelőn

Az Életfa Egészségvédő Központ Nyárköszöntő Fesztivált rendezett a megújulás jegyében május 5-én és 6-án a Békásmegyeri Közösségi Házban. Az ezoterikus kiállítás és vásáron kívül az érdeklődők egyebek mellett előadásokat láthattak-hallhattak a fitoterápia legújabb vívmányairól, a gyógyító ételekről, valamint a parafenomén képességekről. (Az Életfa Egészségvédő Központ címe: Kadosa utca 6. Telefonszám: 242-2612.)

Fotók: Antal István

A Békásmegyeri Közösségi Házban április 18-tól 21-ig megtartott ÖKO-7 zárónapján sportnapot rendeztek reggeltől estig a Csobánka téren, ahol kerékpáros ügyességi bemutatót is láthattak a résztvevők

Számítógépes tábor

A Békásmegyeri Közösségi Ház számítógépes tábort szervez általános iskolásoknak.

Az egy hét alatt a gyerekek megismerkedhetnek a szövegszerkesztés (WORD), a táblázatkezelés (EXCEL), valamint a grafikai programok (PAINT, POWER POINT, COREL DRAW) alapjaival. A foglalkozások 8-tól 12 óráig tartanak.

Az érdeklődők *május 18-ig* jelentkezhetnek a közösségi házban. A részvételi díj 10 ezer forint/hét, amely magában foglalja az ebéd, az uzsonna és a délutáni szabadidős programok árát. További felvilágosítás a *243-2432-es* és a *243-2433-as* telefonszámon kérhető.

Ságiné Megyeri Andrea:

„Gyakran cseng a telefon”

Ságiné Megyeri Andrea közalkalmazott, a kapitányság vezetőjének titkárnője. Amikor pályafutásáról kérdeztem, elmondta: tizenöt esztendeje dolgozik a „cég”-nél, ez az első munkahelye, miután elvégezte a közgazdasági szakközépiskolát. Három éve helyezték a III. kerületi Rendőrkapitányságra.

A munkanapja mindig iratok iktatásával, postázással kezdődik. Megszokta, hogy a titkárságon nagyon gyakran cseng a telefon. Ez hozzátartozik a munkahely légköréhez.

- Felveszem a telefont, de tudom, hogy sohasem engem keresnek, mindig a főnököt. Gyakran olyan ügyekben is, melyek valamelyik ügyintézőre tartoznak.

- Ilyenkor mit csinál?

- Elmondom, hogy melyik osztályon, ki foglalkozik hasonló panaszokkal, kik nyomoznak bűncselekmények után, és hasonló dolgokat. Próbálom meggyőzni az illetőt, hogy nem muszáj mindennel közvetlenül az első számú vezetőhöz fordulni

- Sikerül a meggyőzés?

- Nem mindig. Aki a kapitány úrnak akarja elmondani a problémáját, megteheti, de végső soron személyesen nem foglalkozhat minden üggyel.

- Izgalmas munkahely lehet egy nagy kerület rendőrkapitányságának a titkársága...

- Szerintem nincs itt semmi izgalom. Meghatározza a légkört, hogy a főnök mindig nyugodt. Még sohasem hallottam kiabálni.

Ványi Sándorné:

„Nálunk csapatmunka van”

Ványi Sándorné közalkalmazott, közel négy évtizede dolgozik az igazgatásrendészeten. Ennyi idő alatt szinte minden munkakörbe beletanult, bárhol megállja a helyét. Jelenleg az idegenrendészeten lát el feladatokat, és egyúttal az osztályvezető titkárnője. Mint mondta: kevesen vannak, ezért kell több posztot ellátni.

A megjelenésén is látszik, hogy szelíd, nyugodt asszony. Időnként pedig találkozik ingerült, türelmetlen ügyfelekkel.

- Előfordul, hogy valaki felemeli a hangját hivatalos ügyeinek intézése közben?

- Hát, néha bizony kiabálnak.

- Megteheti, hogy hasonló hangnemben válaszol?

- Még soha nem fordult elő velem. Ilyenkor fellép egy természetes gátlás, ami már beépült a viselkedésembe, és nyugodt maradok. De az biztos, hogy végtelen türelem kell ehhez a munkához.

Ványi Sándorné családanya, két felnőtt gyermeke van. A gondjait sohasem vitte haza a munkahelyéről. Az örömökről, a megbecsülésről viszont szívesen beszél. Most persze nagyon örül a kitüntetésnek. Azt mondja, hogy nemcsak saját teljesítményének tulajdonítja az elismerést.

- Nálunk csapatmunka folyik. Amit elértem, azt a kis csapatomnak, az egész osztálynak köszönhetem.

Az oldalt írta: *Gál Judit.* Fotók: *Antal István.*

Kellermajer Balázs

Az utca a munkahelye

- Előre semmit sem lehet tudni - mondta Kellermajer Balázs zászlós, a közrendvédelmi osztály munkatársa. Ez a kijelentés arra vonatkozik, hogy amikor járőrpárosban elindul megszokott útjára, az események szolgáltatják a tennivalókat. Baleset, betörés, családi botrány, csendháborítás, viszály a szomszédok között... Mindig történik valami, amit az ügyelet jelez, és azonnal indulni kell a helyszínre.

1996-ban szerelt fel, ekkor két év iskola következett. Járőrtársával, *Kelecsényi Lászlóval* négy éve teljesít együtt szolgálatot. Váltott műszakban dolgoznak Békásmegyeren, az utca a munkahelyük. Most már szerencsére van elég gépkocsi a járőrözéshez, nem kell gyalogolni a helyszínekre.

Amit nagyon nehéz megszokni, az, hogy gyakran szembesülnek tragédiával. Utcai balesetekhez mennek, és látják, hogy egy pillanatnyi kihagyás, figyelmetlenség, látszólag apró könnyelműség is végzetes következményekkel járhat. A fiatal zászlós a közelmúltban a Víziorgona utcában lakástűz után biztosította a helyszínt. Nagyon szomorú esemény volt. Mire a szomszédok észrevették, hogy baj van, és hívták a tűzoltókat, egy asszony meghalt az égő lakásban. A járőrök munkájuk során gyakran szembesülnek az élet sötét oldalával, de ezen túl kell tenniük magukat. Mint ahogy azt is nyugodt fejjel kell végig gondolni, ha például vitatkozó autósok között elcsattan egy-két pofon, mielőtt értesítik a rendőröket. Napi feladataikhoz tartozik, hogy gépkocsi feltörőket üldöznek, betörőket fognak. Számukra rutinmunka az, amit mások utólag is borzongva hallgatnak. Kellermajer Balázs még sohasem kényszerült arra, hogy a fegyverét vagy a gumibotját használja. A higgadt beszéd és a szakszerű intézkedés mindig elegendőnek bizonyult.

Kérdeztem, hogy mikor érezte magát veszélyhelyzetben? Azt válaszolta, munka közben ilyesmire nem gondol az ember.

Sisa Zsolt törzszászlós

Fenyegető levelet kapott

Mindig bűnügyesnek készült Sisa Zsolt törzszászlós, és elégedett, mert sikerült megvalósítania elképzeléseit.

- Hogyan kezdődött a pályafutása?

- Itt kezdtem, ezen a rendőrkapitányságon, 1994. október 1-jén. Először vizsgáló voltam, jelenleg pedig nyomozó vagyok. Lehetne nagy szavakat használni a munkámmal kapcsolatban, de azt hiszem, fölösleges. Bűnügyekkel foglalkozni nem egyhangú dolog, az biztos.

- Elmondaná egyik emlékezetes ügyét?

- Még vizsgáló koromban történt, hogy négytagú betörő bandára kellett rábizonyítani az elkövetett bűncselekményeket. Először mindent tagadtak, azután egyre jobban belebonyolódtak az ellentmondásokba. Sikerült fehéren-feketén rájuk bizonyítani ötven betörést. Három kötetes jegyzőkönyvet írtam róla, de nemcsak ezért maradt számomra emlékezetes ez az ügy.

- Hát miért?

- Kaptam akkoriban egy levelet. Újságcikkekből kivágott betűkből ragasztották össze a szöveget, ahogy az a detektívregényekben meg van írva. Megfenyegettek az ukrán maffiával.

- És mi történt?

- Semmi. Láthatja, jól vagyok.

Paál János

Egyre több határozott egyéni hang jelentkezik képein.

Bánszki Pál: A képzőművészeti körök VIII. országos kiállítása

Népművelés 1969/7 33old.

MDK.

Paál János

Kiállitási hir

Orion 1967 jan.25.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 JUL 31
Pestmegyei Hirlap
Paál József festő
1021

Pusztavacsi körkép

Házi kiállítás — és ami mögötte van

Hazánk földrajzi központja, megyénk déli sarka *Pusztavacs*. Gyönyörű vidék, érintetlen hely — szarvasok robognak az erdei temetőben, a ringó kalász, kukoricás; nyulak rejtekhelye. Couburg herceg hajdani birtokán, elhagyott pincesorának helyén pezseg az új élet, summásokból, kalapjukat szüntelenül markukban gyűrő zsellérekből végre emberek lettek. Milyen különös, hogy a Mátyás-templom múzeumában őrzött XVII. századi pusztavacsi népi faszobor olyan hitelesen mély és őszinte, hogy ez a zsellér Krisztus *Donatelló* folytatásának és *Veres Péter* szemléleti előzményének tekinthető. Erre gondolok, miközben a *Baráth Béla* főtiszt szervezte házi kiállításon nézem az alkotásokat.

Emlékakvarellek

Paál József abban jeleskedik, hogy tollrajzokkal és akvarellekkel örökíti meg utazásának tájait. E képi országjárás sok tanulsággal szolgál. Bakonyi vihar, gallyatetői ősz, pusztavacsi erdő, Szigliget jelenik meg a festőileg érdekesen gondozott felületeken. Egészen más a svájci hegyek színhatása, mert Paál József pontosan ügyel az egyedi hangulatok megragadására. Máskülönben ő Paál László, a nagy XIX. századi festő távoli rokona, ha nem is egyenes ági leszármazottja — Pusztavacs párttitkára és iskolaigazgatója, aki sokat tett azért, hogy korszerű oktatásban részesüljenek a Viktor-, Cset-, Péter- Újházi-majorból érkező pusztai gyerekek. A közelmúltban itt tanított Buda Ferenc, a neves költő — több művét a pusztavacsi környezet ihlette.

Képkrónikák

Romhányi Elemér tavaly érkezett Monorról e különös, erdőbe kapaszkodó településre. Ő is tanár és festő egy személyben. Dicséretes pusztavacsi sorozata. E vidék telített fel nem fedezett látványkincsekkel. Házak között vesztegel élő sebként a középkori romtemplom és a Szorító csárda — ahol ma nagyszerűen működő KISZ-klub szolgálja a vacsi fiatalok kultúrált szórakozását és önművelését. Romhányi Elemér képekben rögzíti a Couburgok hajdani mustházát, düledező istállóját, a ma is használatos szabad tűzhelyeket. E senki által eddig nem érintett világot alakítja festészetté, s ezzel canalettói feladatot vállal — aki a XVIII. század Velencéjében élt, és megörökítette a tovatűnő részleteket. Nekünk Pusztavacs is fontos; a hazai táj átalakulás előtti szöglete, s külön szerencse, hogy a krónikás kedvű Romhányi festményekkel ábrázolja a pusztavacsi majorság múltját, természeti környezetének pompáját. Virágcsendéleteiben is a sűrített évszakok tolonganak, s a gyerekek kedvessége, akik csokorba gyűjtik a színekben örvénylő mezőket, és élő jelképként nyújtják át nevelőiknek.

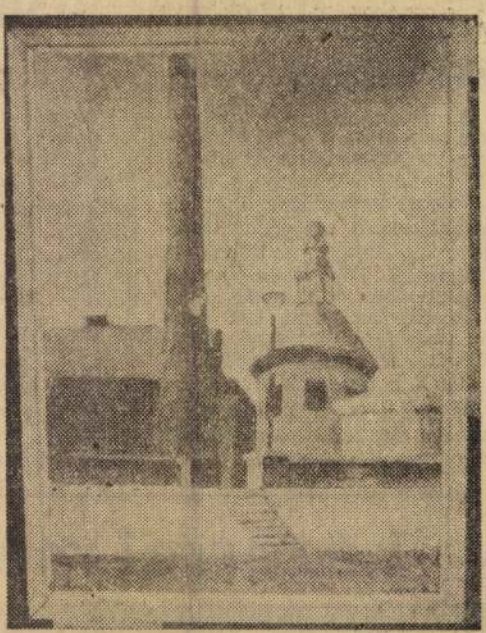

Varga István: Városrészlet

Katonafestmények

A laktanyában képzőművészeti szakkör is működik Paál József vezetésével. Tehetséges festőjelölt *Varga István* honvéd, aki Szabolcsból érkezett, s parancsnokainak figyelmességéből szabad idejében rajzol és fest. Jó formaérzékkel rendelkezik. Levelet író katonát komponál — éjszakai riadót, a látogatás bensőséges hangulatát. Úgy tűnik; nagyobb a jövője, mint a múltja, különösen akkor, ha leszerelése után tovább képezi magát.

Nagy eredmény, hogy Pusztavacson a fiatal katonák képességkibontakoztatásával ily sokat törődnek, s ezzel hozzájárulnak, hogy a hazafias szolgálat nemcsak kötelességteljesítés, hanem *élmény*. Biztos vagyok benne, hogy Varga István számára a két esztendő nemcsak fáradtság, hanem országjárás és hivatását felmérő belső utazás volt egyben, olyan tapasztalatszerzés, melynek során országos szemmel tudja megítélni teendőit. Minden bizonnyal általánossá válik a pusztavacsi gyakorlat, mely elősegíti a katonák és a hozzájuk látogató családtagok kultúrálódását azzal, hogy a körletben képzőművészet is várja őket a helyi műemlékek hatása mellett.

Varga Istvánnál maradva — nagyon jólesett parancsnokainak, Paál József és Romhányi Elemér festő tanárainak, a házi kiállítás után szervezett kis fogadás valamennyi részvevőjének, hogy meghívta őket soron következő tárlatára. Miért esett jól? Azért, mert figyelmességével igazolta: Pusztavacson lett ember és festő.

Losonci Miklós

tottak *tanácskozást* a határozatról, s eltervezték, hogy ősszel ők is kétnapos továbbképzést szerveznek. Módszereik közül egyet teszünk közzé: a KISZ KB határozatát *magnetofonszalagra* mondták, most sokszorosítják, s alapszervezeteik rendelkezésére bocsátják.

Jobb, mint a fokozatosság

Az értelmezés, a viták elején tartanak a váci HAGY-ban is. Nincsenek még kikristályosodott vélemények, megalapozott helyeslések vagy ellenérzések, a *meggyőző munka* képlékeny szakaszában dolgoznak. Tapasztalataik sem általánosíthatók, napról napra változók, inkább az első *impressziók* felvillantására alkalmasak. Hogyan *fogadták* a fiatalok a határozatot?

Maguk is megállapítják, mintha egy kissé *ellanyhultak* volna az utóbbi időben a fia-

tagok is érlsek. a
megszervezeti jell
zatlan, a mozgalom
elitgárdává.

Csővez

Érdek

... Cegléd—Hantház megszüntetése körül

A kis forgalmú vasútvonalak megszüntetése, illetve a személy- és áruforgalom közútra terelése központi téma a KPM közlekedéspolitikai koncepciójában. Mint ismeretes, a *Cegléd—Hantháza* vasúti pálya is a MÁV gazdaságtalan vonalainak feketelistájára került: a 20,4 kilométer hosszú, 1909-ben épült, tehát már elavult vonal költséges fenntartásán kívül Cegléd városfejlesztését is hátrányosan érinti.

Milliós kérdés

Több fórumon — a KPM forgalomszervező bizottság tanácskozásán —, legutóbb pedig, másfél hónappal ezelőtt a Pest megyei Tanács végrehajtó bizottsági ülésén is napirendre került a vasútvonal megszüntetésének ügye, amelyet a fuvaroztató vállalatok közül a *Borgazdaságok Export Vállalata* — a HUNGAROVIN — nem fogadott helyesléssel. A „lenni, vagy nem lenni" sok millió forintot jelentő kérdésben *érdekellentétek csaptak össze.* A HUNGAROVIN-t ugyanis érzékenyen érinti a vasút megszűnése, mivel eddig a MÁV háztól házig megoldotta szállítási gondjait, a telep kapuja előtt, nyílt vágányon rakodhattak. Nekik a változás, a forgalom közútra terelése 1975. december 31-től többletköltséget jelentene.

A végrehajtó bizottsági ülésen *elfogadták a vasútvonal megszüntetésére vonatkozó előterjesztést.* Mérlegelve a népgazdaság, valamint Cegléd és Csemő lakosságának érdekeit, a végrehajtó bizottság — a feltételek teljesítése mellett — hozzájárult a vasúti forgalom közútra teréléséhez, s a következő határozatokat hozta: Csemő község belterületétől Hantházáig — hogy *a tanyák tömegközlekedési hálózatba való bekapcsolását is megoldják* —, a vasútvonal mellett ötkilométeres utat kell építeni. A Volán 20-as Vállalat két új autóbusszal bonyolítja majd le a személyszállítást. Csemőn és Hantházán autóbuszfordulókat, s az utóbbi községben forgalmi irodát és személyzeti tartózkodóhelyiséget is építenek.

Két alternatíva

Az áruszállítás megoldható a fuvaroztatók igényei sze-

Lézerrel mérik

A Fővárosi Vízművek dolgozói a Szentendrei-szigeten csöveket fektetnek. A nagy teljesítményű munkagépek mellett új technikai eszköz, a lézerberendezés is segíti az építők munkáját. A lézersugár hajszálpontosan kijelöli a csövek helyét. Képünkön: a cső belsejében dolgozó lézerberendezés sugarával az előtérben látható céltáblát kell eltalálni, hogy a cső a pontos helyére kerüljön.

...milliárd forintos beruházásokra lesz szükség a következő évtizedben.

John Scowcroft, az Eurelectric környezet és egészség munkacsoportjának vezetője szerint a modern társadalmak létfontosságú eleme a villamos energia. Az egészség, a környezet és a fenntartható fejlődés három szorosan összefüggő terület –

energiára ... előnyein túl az energetikai célú földhasznosítás mellett szól, hogy az Európai Unióban a nem élelmiszer-termelésre használt termőterületekért komoly támogatásra számíthatnak a gazdák – jelentette az MTI.

Négy kiemelt területet fejlesztenek Szegeden

Szegeden négy terület került az önkormányzat középtávú fejlesztési programjának középpontjába. Kiemelt feladat az idegenforgalom és a gazdaság élénkítése, a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, valamint a kulturális célokat szolgáló beruházások bővítése.

BÁLINT JÓZSEF (SZEGED)

Régióközponti szerepkört betöltő város korábban is ismert volt fürdőiről, kiállításairól, vásairól. A kor követelményei azt diktálták, hogy ezen a területen jelentős fejlesztések történjenek. Ennek megfelelően fogalmazódott meg az igény, hogy mihamarabb korszerűsítsék a belvárosi gőzfürdőt, a nemzetközi vásár és kiállítás részére jelöljenek ki a meglévőnél lényegesen nagyobb, tágasabb területet – mondta el lapunknak *Tímár László* alpolgármester.

A Széchenyi-terv keretében meghirdetett pályázat útján az önkormányzat jelentős összeget nyert a gőzfürdő teljes felújítására, amely másfél milliárd forintba kerül. Ehhez kapcsolódik egy négycsillagos, 140 szobás szállodának a felépítése is. Terveikben szerepel továbbá a Dorozsmán található Sziksós és az újszegedi strandfürdőnek a felújítása. Idegenforgalmi célokat szolgál az a fejlesztés is, amelyet a kultúra területén igyekeznek megvalósítani. Tímár László ennek kapcsán a Kisszínház felújítását említette. Erre 1,1 milliárd forintot szánnak.

Ami a gazdaság élénkítését illeti, kiemelkedő gazdasági övezetet hoztak létre a volt szovjet laktanya területén. Itt a helyi tudományegyetemmel közösen technológiai innovációs központot, illetve logisztikai központot hoznak létre hazai vagy külföldi befektetők bevonásával. Munkahelyteremtés szempontjából óriási jelentőséget tulajdonítanak ennek a beruházásnak. A közlekedés fejlesztésénél kiemelt szerepet kap a repülőtér, amely nemrég került ismét a város tulajdonába, ezenkívül a helyi tömegközlekedés. A regionális repülőtér korszerűsítéséhez befektetőket kívánnak bevonni, hiszen az önkormányzat önerejéből aligha lenne képes finanszírozni a több milliárd forintba kerülő beruházást.

Szegeden a Fonógyári úton helyet kapott vásárközpont létrehozását is gazdaságélénkítő beruházásnak tartják, amely július 1-jén debütál. Ez részben önkormányzati tulajdonban van, de magántőkét is bevontak. Azok a piaci szereplők fogtak össze, akik vásárszervezésben kiemelkedő szerepet töltenek be. A tízezer négyzetméternyi terület és a vásáron kiállítók számát figyelembe véve méltán állítható, hogy Szeged hazánk második legnagyobb vásárvárosává nőtte ki magát.

A város középtávú programjában szerepel a Mars tér rendezése is, ahol az autóbusz-állomás és Szeged legnagyobb piaca található. A tervek szerint itt új buszpályaudvar, valamint vásár- és piaccsarnok épül. Akár önkormányzati, illetve állami támogatásból folytatni szeretnék a lakásépítési programot is.

Felújítások a szigligeti várban

Az állam idén is támogatja a munkálatokat

Állami támogatással folytatódik a szigligeti vár helyreállítása: idén nyolcvanmillió forinttal járul hozzá a vár maradványainak megmentéséhez a központi költségvetés. A támogatás felét a Széchenyi-terv keretéből fedezik.

OSGYÁN EDINA

Ingyen használja az önkormányzat az állami tulajdonú szigligeti várat, az üzemeltető egyébként az 1991-ben alakult Szigligeti Vár Alapítvány. Az első hét évben az alapítvány önerőből mintegy százmillió forintot költött a vár maradványainak megmentésére, a Kincstári Vagyoni Igazgatóság 1998 óta járul hozzá a munkálatok költségéhez – közölte *Paál József* építész. Az alapítvány munkatársa hozzátette: az állagmegóvást néhány hete befejezték, jelenleg a műemléki helyreállításon dolgoznak. A nyolcvanmillió forintos állami támogatás segítségével az alsó várban féltető került a volt istállóra, a felső várban pedig egy boltozatos teret alakítanak ki a vártörténeti kiállítás számára.

Az alapítvány a teljes évi bevételt rendszeresen kutatásokra és restaurálásra fordítja, így a tavalyi 14 millió forint, önerőből származó összeget ásatásokra, építőanyagra és munkadíjakra költötték. Segítséget jelent az is, hogy az önkormányzat közmunkásokat foglalkoztat a területen.

Paál József szerint az ideihez hasonló mértékű hozzájárulással akár már három-négy éven belül befejeződhetne a feltárás és a helyreállítás, ehhez azonban a Széchenyi-terv keretéből származó támogatásra is szükség lenne. Önerőből és a Kincstári Vagyoni Igazgatóság segítségével hét-nyolc évig bizonyosan nem készülnének el a munkálatokkal. Hozzátette: a Balaton által valamikor szigetként körbeölelt Szigliget értékeinek megóvása azért is fontos, mert a Balaton-felvidéki faluban a magyar építészet különböző koraiból fennmaradt emlékei találhatók, így a réhelyi Árpád-kori templom romja, a középkori hangulatot őrző, nádtetős házakból álló Ófalu, a klasszicista rókarántói kápolna és az Esterházy-kastély.

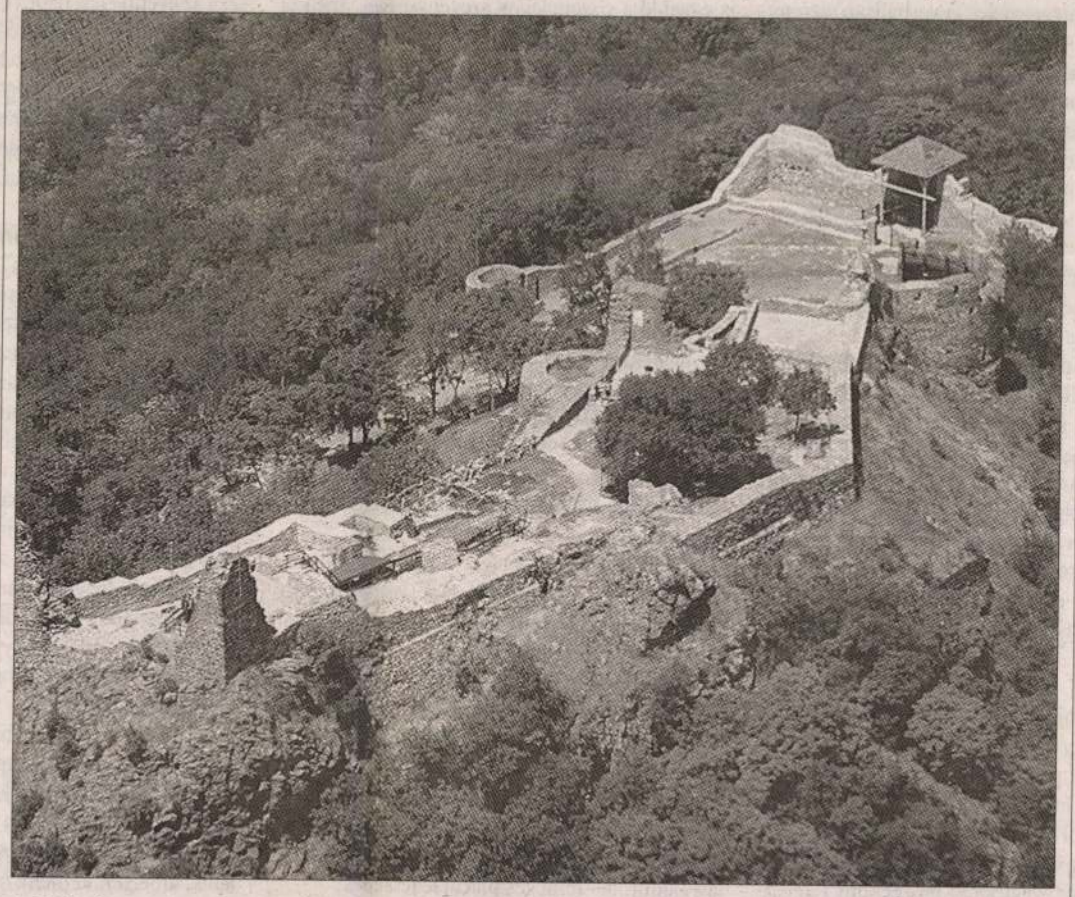

A felső várban egy boltozatos teret alakítanak ki a történeti kiállítás számára

FOTÓ: MTI/ H. SZABÓ SÁNDOR

A Biogal vállalja a kárelhárítást

DOMBI MARGIT (DEBRECEN)

Az ötvenes-hatvanas évek penicillingyártása, illetve a benzol helytelen tárolása okozta azt a talajszennyezést, amely miatt Debrecen öt víztermelő kútját be kellett zárni a hét végén. Az ártalmas anyagok jelenlétét már a kitermelt víz tisztítása előtt felfedezték, így azok semmiképpen nem kerülhettek be a vízvezetékrendszerbe – derült ki tegnap az ügyben érintett hatóságok és vállalkozások közös tájékoztatóján.

A Biogal képviseletében *Gyökér Lajos* osztályvezető a cég sajnálkozását fejezte ki a szennyezés miatt, és jelezte, hogy a gyógyszergyár vállalja a kárelhárítást. Ennek költségét 300-500 millió forintra becsülik. A szakember azt is hangsúlyozta, a szennyeződések jórészt azelőtt történtek, hogy a Teva megvásárolta volna a Biogalt. A jelenlegi technológia mellett ilyen típusú és mértékű környezetszennyezés nem fordulhat elő. Amint azt *Pápai Páltól*, a Tiszántúli Környezetvédelmi Felügyelőség igazgatójától megtudtuk, a Biogal és a gyár környéke talajának szénhidrogén-szennyezettsége a megengedett értéket több ezerszeresen meghaladja. E tényre már a múlt év októberében fény derült, ám a terület rétegvizeiben a szennyeződés akkor még egyáltalán nem volt kimutatható. A negatív eredmény, illetve annak ellenére, hogy a Biogal idén februárban megkezdte az általa kiengedett szennyvíz speciális tisztítását, márciusban a felügyelőség újabb vizsgálatot rendelt el. Ez utóbbi vizsgálat befejezésekor, május 23-án nyilvánvalóvá vált, hogy a 10. számú vízműkút szennyezett: a benzol a megengedett értéknél tizenhatszor nagyobb mennyiségben van jelen, és kimutatható diklór-etán-szennyezés is. A III. fokú vízminőség-védelmi készültség elrendelését, vagyis a szennyezetten kívül még négy kút bezárását múlt pénteken rendelte el a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság.

je fokozatosan még mindig elérhette, hogy az ellenség végül belátta, célkitűzéseinek megvalósítása túlzott anyagi és véráldozatot követel. Azért, hogy egy hadsereg hatékony műveletekre folyamatos készenlétben álljon, és hogy az állam idejében tudomást szerezhessen esetleges ellenséges készülődésről a szomszédos országban, a második feladat lett a háttér-információ szüntelen gyűjtése. A katonák azonban stratégiai feladatokra és harcra termettek, s nem szükségszerűen alkalmasak a politikai döntéshozatali körökbe történő behatolásra, így hát a két feladatkört megosztották, úgyhogy korunkban már minden állam rendelkezik polgári és katonai hírszerző szervvel. Végül, bár legsürgetőbben, felmerült a belső stabilitás és a törvények betartásának kérdésköre. E téren a fenyegetés kétrétűnek bizonyult. Egyrészt szembe kellett nézni az ellenséges hírszerzők, ügynökök és szabotőrök tevékenységével, másrészt biztosítani

ágyazott szerkezet későbbi átrendezésének és megzavarásának beszédes illusztrációját nyújtotta az a mód, ahogyan a NATO reagált szeptember 11. tragikus eseményeire. Amikor a washingtoni szerződés eredeti 14 pontját az alapító tagok megírták, magva, az ötödik cikkely – „egy mindenkiért, mindenki egyért" – tömör mondanivalója nagyon is meghatározott forgatókönyvre vonatkozott. A képzelt helyzetben egy, a Szovjetunió és a Varsói Szerződés tagállamai által európai szövetségesek ellen irányuló támadás zajlott főként Nyugat-Németország területén, azaz olyan külső agresszió, amelyben az ötödik cikkely alapján garantált lett volna az USA segítő közbelépése bajba jutott európai szövetségesei oldalán. Végül is a NATO megnyerte a hidegháborút anélkül, hogy egyetlen puskalövés eldördült volna, s a farkasszemet nézve eltöltött négy évtized folyamán az ötödik cikkely soha nem lépett hatályba. Ez csak

nyomozás, bár köztudott, hogy az országos hajtóvadászatok nagyon is nem kedvelt zavart jelentenek az alvilág számára, úgyhogy ilyen tetemes összeg árán akad olyan tagja, aki feladja ismerősét. Úgy tűnik tehát, hogy tanúi vagyunk olyan külföldről eredő új fenyegetés kibontakozásának, amelyre a hagyományos munkamegosztás és ismert eszközei nem nyújtanak kellő reagálást. Minthogy első látásra a bűntett bankrablás jellegű, a nyomozás és az elkövetők elfogása a rendőrség feladata. Nincs azonban olyan rendőri erő, amelynek hatásköre kiterjed nemzetközi, valószínűleg katonai természetű fenyegetés felgöngyölítésére, s a források határai sem engedik meg az ilyen tevékenységet. Még akkor is igaz ez, ha bevethetők olyan szervezetek, mint az Interpol és az Europol. Ez a két, valaha rivális intézmény, igen ritkán, mondhatni egyáltalán nem foglalkozik nemzetközi bűnözők utáni aktív nyomozással,

hívást intézhetne világszerte tenni... deményezések érdekében. A szükség egyértelmű. Bár az Amerika elleni terrortámadások életre hívták az ötödik cikkelyt a szövetségesek körében, az eseményeket követő afganisztáni, Fülöpszigeteki és grúziai műveletek mégsem voltak hivatalos NATO-küldetések. Ennek talán az az oka, hogy míg a szervezet munkatársai közt számos Oroszország-szakértőt találunk, addig nem vonatkozik ez a terrorizmus elleni küzdelem, a szervezett bűnözés és a narkóterrorizmus területére. Mindeközben az újszerű, nem hagyományosan katonai jellegű fenyegetésekkel máris szemben találjuk magunkat, így hát itt az ideje, hogy természetüket tükröző, veszélyességükhöz mérhető reagálás legyen válaszunk, újonnan képzett védelmezők révén.

A szerző az Euroatlanti Integráció és Demokrácia Központ igazgatója

Egy elszólás jelentősége

TŐKÉCZKI LÁSZLÓ

A miniszterelnök parlamenti bemutatkozása kínos elszólással volt megterhelve. A verbálisan szerény szinten álló, de szociálisan hihetetlenül érzékeny politikus ugyanis arról beszélt – állandóan a volt miniszterelnököt hamisan cikizve –, hogy ő többek között „szegénységpárti kormányt" alakít. Nos, én azt hiszem, ekkor *Medgyessy Péter* igazat mondott. Egy neoliberális globalista kormány, mint az övé – noha a választásokat szociális demagógiával nyerte meg –, tényleg csak ezt ígérheti – felelősen. Az államot minimalizáló és a piacot maximalizáló célkitűzéseknek ugyanis szükségszerűen ez lesz a következménye.

Ha az új miniszterelnök a szegények pártján állna – mint milliárdos –, akkor nem lehetne liberális, s akkor a sokat emlegetett, de ma már jórészt halott „régi típusú", kisembervédő szociáldemokrata volna, akit a nemzetközi spekulatív buborékgazdaság és csicskás újságírói *Orbán Viktornál* is jobban gyűlölnének. De nem hogy nem gyűlölik a volt kommunista apparatcsikot – tehát a „burzsoázia" egykor halálos ellenségét –, hanem nagyra tartják, s a profitjuk hazai növekedését várják tőle.

S ilyenkor szokott felhangzani napjaink „modernizátorainak" kórusa a munkahelyeket teremtő korszerű tőkéről s arról, hogy nincs is más út, mint a profitmaximalizáló befektető érdekek feltétlen kiszolgálása. S ha jobban megnézzük, akkor erről beszélt Medgyessy Péter is, amikor szegénységpárti új kormányát dicsőítette. Hiszen a globalista, végtelenül mozgékony („telephelyileg" is és energiapazarló, tisztán kiscsoportos magánérdekeket szolgáló „szállítási mobilitásban" is) transznacionális tőkének alárendelt bérmumnkáslét lassan már foglalkoztatás közben is egyenlő a viszonylagos szegénységgel, anélkül pedig az abszolút szegénységgel.

A gazdasági patriotizmust elvető felújított internacionalisták kormánya tehát azt ígéri, hogy biztosítja a szegénységet. Hiszen – más oldalról – többször biztosítottak mindenkit arról, hogy ők nem fognak a nemzeti érdekek védelmében hepciáskodni. Nem hogy a Nyugattal szemben nem, de még a nemzeti érdekeiket vadul védelmező szomszédokkal szemben sem. S az állítólag demokrata szlovák miniszterelnök is felfújja magát, arról beszél – mintha jogosítványa lenne ilyesmi osztogatására –, hogy Budapesten az európaibb politika győzött. Európaibb tehát az a politika, amely hatékonyan szolgálja a szlovák nemzeti érdekeket. Netán *Binder* úr gátépítési reményeit is! Igen, Medgyessy Péternek igaza van, ha mindez elkövetkezik, akkor kormánya a magyar szegénység (megerősítésének) kormánya lesz.

Olyan kormány, amelyet még véletlenül sem lehet majd „nacionalizmussal" vádolni, ami egyébként egyenlő lenne az „emberiségi" halállal. Miért? Egyszerűen csak azért, mert minden nemzeti „öncélúság", vagyis hazafiság akadály a globális profitmaximalizálás útjában, akadálya annak, hogy a népek egyszerű költségtényezővé, illetve fogyasztói „közönséggé" zülljenek. De a nemzetek még nagyobb gátjai annak, hogy korunk legnagyobb üzletágának, a médiaiparnak korlátlanul manipulálható – mélypszichológiailag aládúcolt – tömeges piacai lehessenek.

A szegénységpárti kormányzatnak persze e téren lesz gondja a szegényekre, nehogy „független" műsorok és hírmagyarázatok nélkül, netán a saját fejük szerint gondolkodjanak. Ingyen – rádió- és tv-előfizetés nélkül – gondoskodni fog arról, hogy mindenkor népszerűen primitív, jó üzletet jelentő „programmal" múlassa idejét az egyre inkább európai szegény, akinek transznacionális identitása, állapota szerfölött kívánatos. Hiszen az ilyenné lett népek elsőrendű kiszolgálókat állítanak bárki rendelkezésére. A lényeg az egyéni zsigeri jólét, netán egyesek még sztárrá is lehetnek. Ha nincs szegénység – így a régi „liberális" bölcsesség –, nincs motiváltság sem. A középrétegek közül sokan feleslegesen önérzetesek, öntudatosak, azt hiszik, hogy a saját fejük szerint gondolkodhatnak.

A szegénységpárti kormány kigyógyítja e betegségből a „nacionalista" magyarokat. Egyértelművé téve azt, hogy ők csupán véletlenül magyarok, úgyszólván csak telephelyileg, leginkább azonban az emberiséghez tartoznak, amelyet jó néhány magyar származású amerikai testesít meg, akik állandóan szemmel tartják e rossz történelmű nép politikai nevelését. Büszkék lehetünk rá, hogy egyébként jelentéktelen etnikai csoportunkkal olyan márkás műhelyek foglalkoznak folytonosan, mint a Washington Post vagy a New York Times, s a kiváló holland lapok. Csak hálásak lehetünk, hogy rólunk semmit sem tudva állandóan elmondják a legkorszerűbb elképzelésüket arról, hogy hogyan lehetünk másoknak hasznosak. Utálva saját magunkat, s szeretve ellenségeinket.

Ez persze nem valami obskurus kereszténység, hanem a szegénységpárti kormány jó üzlete: olyan verhetetlen üzleti kínálat „befektetőknek", amely máshol még nincs a világon. Mert máshol még uralkodnak a bennszülött civilizálatlan indulatok, amelyek kemény nemzeti érdekvédelemre szorítják még az ottani neoliberális kormányzatokat is. Itt, Magyarországon a szocializmus egy magasabb foka uralkodik mostantól: a monetarizmus tudományos rendszere. E világszínvonalú élenjárásban mindenkinek jár segély, aki nyugton marad, de senkinek nem jár támogatás, aki (függetlenedni) igyekszik. Hiszen azok a végén nem lesznek a szegénység részei, tehát pártfogás sem jár nekik.

Nekünk a szegénységre van szükségünk, ők szavazták ránk újra és újra, míg a lélekben félrevezethetők, akiknek eszményekre van szükségük, azok hazafiaskodtak, s azt hiszik, hogy a nyugati demokraták így elfogadják őket egyenjogúnak. Tévednek, a nyugati demokraták nagy része is szegénységpárti, mert az az igazság, hogy nem lehet mindenki gazdag, s ők már azok. A nyugati demokraták és liberálisok – a világ gazdagjai egyesüljenek jelszó alatt – szegénységpártiak, ami jól mutatja szociális érzékenységüket és emberjogi eltökéltségüket. Tehát leginkább úgy pártolják a szegénységet, hogy szigorúan antidiszkriminációs a szemléletük, egyébként pedig a mindent tőkévé változtatás korlátlan szabadságában látják a szegénység legfőbb biztosítékát.

Az új magyar kormány mindenben egy az „emberiséggel", a nyugati (poszt)modernséget habozás nélkül utánozni kell mindenben, különben még kommunistának gondolnák őket, régi MSZMP-seket. Még szerencse, hogy itt vannak az SZDSZ-esek, akik még megbízhatóbb haladó erők, akik még azt is kimondják, amit egy névleg szakszervezeti pártnak mégsem lehet kimondani. Így ők még szegénységpártiságról sem beszélnek, egyértelművé téve azt, az a helyes, hogy aki bírja, marja. Ez a helyes, hatékony módszer, de választást nyerni vele közvetlenül nem lehet. Ehhez kellünk mi, „szociáldemokraták", mert a szegénység még mindig a miénk – a szimpatikus újgazdagoké.

Pál József

a Dél-Pest megyei Nagy István kép-
zőművészeti csoport Tóalmáson ren-
dezett kiállításán alkotásaival sze-
repelnek.

Losonci Miklós: Kiállítás Tóalmáson.

Pest Megyei Hírlap, 1971. okt. 29.

Paál József

a „Nagy István" képzőművészeti csoport tagja, Tóalmáson szerepel kiállításon

Pestmegyei Hírlap 1971 október 24
12. old.

Paál József

a posztimpresszionista képépítés hire

Losonczi Miklos: Pest Megyei Pedagógusok Dabasi Tárlata

Raptanitás 1972/4 32 old.

Paál József tanár festő

A monori művelődési házban nyílt meg a Nagy István csoporthoz tartozó 3 tanár festő. Munkái: szigligeti és szepesi tájak. (említve)

Sasonci Miklós: Kiállítótermekben. Pestmegyei Hírlap, 1974. szept. 2.

Pádl József, festő

a Nagy István csoport hagyományos őszi tárlata megnyílt Cegléden, melyen a művész akvarelljei szerepelnek.

Losonci Miklós: A Nagy István Csoport kiállítása Cegléden.
Pest Megyei Hírlap, 1948. okt. 24.

M.D.K.

Paál József

Budapest - szálló

építés vezetője

Magyar Építőművészet 1968/4. 26-27.l.

ÖZV PAÁL Lajósné Testó

M-D-K-

1915.ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 331.l.

PAÁL Lajosné, özv.

M.D.K.

1917-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Rét.: Nagybánya.... Bp. 1954. 332.l.

M.D.K.

PAÁL Lajosné, özv. fenb.

1918.ban Nagybányán a Szabadiskola

Réti: Nagybánya.. 1954. 332.l.

Paál [, festő] MDh

Az Ein múzeum sorozatban Paál László munkásságáról nótó füzet jelenik meg.

— : Múzeum a polcon 2.

ESTI HIRLAP

Bp. 1964. aug. 24.

M.D.K.

Paál László

Déry Béla: "A Nemzeti Szalon tárlata" cimmel irja beszámolójában: "eddig kevesek által ismert alkotásai kerültek bemutatásra", s a legjobb magyar tájképfestők egyikének tartja a kritika.

Képes Családi Lapok, Bp. 1904. okt. 16.
26. évf. 42. sz. 762. lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Paál László

Mívei a Nemzeti Galeriában vannak

Tibor Sándorné: Élmény volt

Textilélet 1969 VII. 18

Paál László
festő

M.D.V.

A parasztí-népi társadalom
helyzetképeinek ábrázolását
teremtette meg.

Nagy Zoltán: Ol magyar alföldi festő kiállítása
Művészet, 1969. junius – 12 lap

MDK

Paál László, festöm.

nem volt letompitva , mint Telepynél ami fe
nyegetö nagyság, romboló erö. Paál L. borzongató
erömélvei.

Lyka Károly:
Magyar Galéria-Telepy Károly.

Uj Idök. 1922.XXVIII.évf. 37.sz. 187.l.

Paál László

Fontainebleaui iskola követője.

The Hungarian Quarterly, Vol I No. 1 1936

(François Gachot)

Paál László festő M.D.K.

"apos ház az erdőszélen c. képe

Kiállitották az alt-aus-seei sóbányából hazakerült képepket

Magyar Nemzet 1963. december 1. 9.1.

Paál László

Tájképtestő

THE HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. VI. No. 2. 1940

(Kállai Ernő) Mednyánszki László

Paál László

Az Ernst-museum retrospektív kiállításán szerepeltek művei

Mo. 1932. XII. 18.

Pásl László

Az Ernst-museum retrospektív kiállításán szerepeltek művei.

M. 1939. XII. 18.

Paál László

Az Ernst-muzeum retrospektív kiállításán szerepelt művei.

Só. Újság 1932. XII. 20.

Pál László.

A Szépművészeti Múzeumban rendezett „XIX. század magyar festészete" c. kiállítás bemutatja műveit.

Világosság, 1952. Júl. 11.

Belgium

Paál László tanulmányutja

MŰVÉSZET
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy-és más Paál Lászlóról"

B a r b i z o n

Paál László lakóhelye
1873-1879.

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és más Paál Lászlóról"

T á t r a f ü r e d

Paál László kirándulása

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és más Paál Lászlóról"

Z á m

Paál László születési helye/1846/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és más Paál Lászlóról"

H o l l a n d i a

Paál László tanulmányutja

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és más Paál Lászlóról"

London

Paál László tanulmányutja.

MŰVÉSZET
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és más Paál Lászlóról"

M ü n c h e n

P a á l László tanulmányutja

M Ű V E S Z E T
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és má Paál Lászlóról"

O d v o s

Paál László gyermekkori lakóhelye

M Ű V E S Z E T
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és más Paál Lászlorol"

P á r i s

Paál László lakóhelye
1872 - 1879.

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és más Paál Lászlóról"

R a m s a u /Bajorország/

Paál László tanulmányutja

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és más Paál Lászlóról"

R á d v á n y

Paál László tartozkodóhelye
/1868/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és más Paál Lászlóról"

C h a r e n t o n

Paál László halálának helye
/1879/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és más Paál Lászlóról"

C o l p a c h

Paál László tartozkodása/1872/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és más Paál Lászlóról"

Düsseldorf

Paál László tartózkodási helye
1870.

MŰVÉSZET
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és más Paál Lászlóról"

D o b s i n a

Paal László kirándulása

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és más Paál Lászlóról"

A r a d

Paál László gyermekkori lakóhelye

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és más Paál Lászlóról"

Budapest.

Lantos Magazin.1930.12.sz.994-997.l.

Paál László emléktábla
Barbizonban.

B é c s

Paál László tanulmányai
/1863-1868/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
297-318.
"Egy és más Paál Lászlóról"

Paál László festő

Magyar Müvészet 1925. 2. sz. 4-29. o.
Lázár Béla: Munkácsy lelke.

Paál László festő

Magyar Müvészet 1925. 2. sz. 56. o.
Kiállitások.

Braun Josef.

Tér és Forma. évf. 6. 1932. 279-280 l. 2 kép

Szőllősi Dénes: A debreceni városháza és krematórium épületéről.

Paál László festő

Magyar Müvészet 1925.121-126.o.
Farkas Zoltán:Iványi-Grünwald Béla.

Básthy István.

Tér és Forma. V. é. 6. 1932. 160 l. utáni IV–V táblázat.

Egy uj Körúti Kávéház.

Paál László, festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLVIII. k. 157-161. l.

Sárosi Béla: Paál László.

München (Paál László itt él [redacted]

Pásztortűz, 1927 9 sz.

213. l.

Jakab Géza: Paál László harátér.

München

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLVIII. I. 157-161. l.

Sárár Béla: Páál László.

Hollandia

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLVIII. Z. 157-161. l.

Lázár Béla: Pavel László.

Clarendon. Paál

Pesti Hirlap. 1879. márc. 15.

Kacziány Ödön: Paál László

Charenton. Paál

Pesti Hirlap. 1879. febr. 12. 5.

Paál László Kitünő tehetségü....

Fontainebleau. Paál

Pesti Hirlap. 1879. máj. 15.

Kaczián Ödön: Paál László

Düsseldorf

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLVIII. f. 157–161. l.

Kóbor Béla : Paál László.

Anglia

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLVIII. I. 157-161. l.

Lázár Béla: Pavál László.

Barbizon

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVII. a. XLVIII. I. 157-161. l.

Lénárd Béla: Pál Lénárd.

Bécs (Paál László érettségi után ide került)

Pásztortűz, 1927. 9 sz.
213. l.

Jakab Géza: Paál László haraté r.

Bécs

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLVIII. I. 157-161. l.

Hézár Béla: Pál Lámbó.

Párizs

Pásl László.

Nouvelle Revue de Hongrie

1941, XXXIV. année, LXV. Tome,
539 – 544. l.

Farkas Zoltán: Pásl László.

Páris, Paál és Munkácsy

Pesti Hirlap. 1879. márc. 11. 5.

Paál László +

Páris

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLVIII. k. 157–161. l.

Lázár Béla : Paál László.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1961 NOV 25.

ESTI HIRLAP

Nagy mesterek – fillérekért

„Reprodukciók vásárlásával kezdtem" — mesélte az az oroszlányi bányász, akinek ma öt eredeti Szőnyi-kép lóg a falán. Ez a műgyűjtő vájár ma még kuriózum, de holnapra talán már nem lesz az. Ahol tegnap még cicás csendélet díszítette a falat, oda ma *Van Gogh* napraforgóit akasztják fel, a gitáros cigánylányokat *Manet Olympiája* váltja fel, a hattyús-tavas tájképek helyébe *Paál László Erdei útja* vonul be.

A silányságtól, az igazi műalkotás igényléséig a reprodukción át vezet az út. A fiatal házaspár, akinek a bútorvásárlásra minden pénze elment, több ezer forintos festményről vagy több száz forintos grafikáról még csak álmodik — de *Csontváry Magányos cédrusát* 12 forintért addig is megveszi és kiakasztja a modern lakás falára. A képzőművészettel barátkozó ifjúság is reprodukciók gyűjtésén keresztül szerzi első és eltörölhetetlen benyomásait a festészetről.

A hazai nyomdákból kikerült, magasnyomású vagy ofszet eljárással készült reprodukciók minősége felveszi a versenyt a legjobb külföldi nyomatokéval; ami pedig az árakat illeti, szinte fillérekbe kerülnek a méregdrága nyugati reprodukciókhoz képest. Az olcsóság titka minden nyomdai terméknél a nagy példányszám: *nyolc év alatt 31 ezerről 223 ezerre nőtt a nyomatok száma* az igény arányában. A Képcsarnok Vállalat november 23-tól december 7-ig meghirdetett reprodukciós hetei újabb lendületet szándékoznak adni ennek a növekvő igénynek. Akciójuk igazán nem elsősorban üzleti, hanem művelődéspolitikai vállalkozás. S hogy mennyire így van, arról meggyőzött mindenkit a Paál László-teremben most bemutatott reprodukciós anyag, gazdag választékával, igényes kiállításával.

(f. f.)

a nemzetközi
elnök a Fehé
kozott *Truma*
is, s hosszabb
getést folytato
AFL—CIO e
szervezeti szö
vel.

A tegnapi
tanácskozás

(*Folytatás az 3. oldalon.*)

maradtak életben.

olt a rendőrök barátja

se-
a
áb-
ack
a
yil-
Lee
dot.
pok
ítói
met
rtu-
kon
llá-
a
sz-
tek
an

Paál László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
• Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

20

1021

KISALFÖLD

A győri múzeum visszakapja az Ausztriába hurcolt képek egy részét

Magyar szakértői bizottság utazott az ausztriai Altausseebe, hogy átvegyen közgyűjteményekből származó 135 magyar festményt — egy részét annak a kereken 1200 festménynek, amelyeket a náci csapatok a háború befejezése előtt hurcoltak el Magyarországról és az ottani sóbánya üzemen kívül helyezett tárnájában rejtettek el.

Az MTI tudósítója jelenti. A visszaszolgáltatott képek átvételére kedden Bécsbe érkezett Garas Klára műtörténész, aki egyébként 1960-ban már járt az Altaussee-i „sóbánya-múzeumban".

Nagyon örülünk — mondotta az MTI tudósítójának —, hogy sok év után a képeknek legalább egy viszonylag kis részét visszakapjuk. A budapesti Szépművészeti Múzeum tulajdona Hans Vonaachen „A Hungaria felszabadítása" című festménye, valamint Paál László egy vászna, míg a többi kép jogos tulajdonosához, a győri múzeumhoz kerül vissza.

Népszabadság

GYEI TANÁCS LAPJA

XIX. ÉVFOLYAM
271. SZÁM

„Céljaink, felad

A lengyel

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára, a forradalmi munkás—paraszt kormány elnöke kedd

Paál László, festő MDH

Tárlatvezetésen ismertetik művénetet.

← : A hét végi kulturális programból 11

NÉPSZABADSÁG bp. 1966. febr. 26.

mdk

1

Paál László

Aradról indult s egy francia ideggyógyintézetben halt meg. Kiddyit gyermekkorában megviseltik a szabadságlare utáni borzalmak. (Anyjat egy jól ingben kikötik az osztrákok s testvérével labdáznak hogy megkínozzák őtet) az aradi minőszlakhoz jár jól rajzol de gyengén tanul.

Huszella Ödön. A remek mühálala Kolozsvár 1937

27. l.

mdk

2

Pál László

Aradon megismerkedik Böhm Pállal aki pártfogásába veszi a tehetséges ifjut. Barátai vál bizárja Erdély festői tájait, rajzol és fest. Retyezát Borszék Torda, Csomafalva. A tájkép festés költője volt

Kuzella Ödon A rémekenü halála Kolozsvár 1937

28. l

3 Mdk.

Paál László

1870-ben Hollandiát utazza be s ott bontakozik ki nagy festőegyénisége.

1872-ben Munkácsyval Párisba utazik és mütermet nyit. Párisi közönsége Luvósen fogadta. A nagy francia festők is csak a 80 évek végén értékelik. A magyar kritika csak halála után.

Huzella Ödön. A remekmű halála Kolozsvár 1937 28 l.

mdk.

Paál László

Halála után is üldözte a balsors. A budapesti Szalonban rendezett retrospektív tárlata (külföldi műgyűjtők is küldtek Paál képeket) 1902 ben tűz martaléka lett. 12 festménye elpusztult, megsongálódott.

Huszella Ödön. A remekmű halála Kolozsvár 1937

29. l.

cndk

Páál László és Markó Károly

mellett „Kelety Gusztáv a tájkép festés jelentékény úttörője"

Nagyella Ödön: A remek műtalala

Kolozsvár 1937. 20. L

mdk

Pál László

1902 ben a Nemzeti Szalonban tűzkövetkez
tében elpusztult képei:

1.) Fonamebleani út, 3x2 m. 1876 tulajdonosa
Seddmayer Paris. Teljesen elégett.

2.) Vízpartja nagyság: 1x0:50 meter 1872 tulajd.
Volkhardt düsseldorfi gyűjtő volt. Elégett.

Huzella Ödön. A remekmű halála. Kolozsvár 1937

2/8.

mdk.

Paal László

1902 ben elpusztult képei Nemzeti Szalon kiállításakor. 3.) Halászófiú IX.0.50 m. 1872. Forbes nevű gyűjtő tulajdona volt Londonban Teljesen elégett reprodukció sem maradt.

4.) Erdő mélye IX.0.50 m. 1872 Forbes tulajdona teljesen elégett, reprodukció sem maradt.

Huzella Ödön A remekmű találá Kolozsvár 1937.

23. L

mdk.

Paál László

1902 ben elégett művei.

5.) Fatanulmány 50×50 cm. 1876.
Barbier versailles mugfujtöé volt
Teljesen elégett.

6.) Erdő tetenekkel 2×1 méter 1872.
Forbes londoni mugfujtöé volt Erösen sérült

Huzella. A Remekmu talála Kolozsvár 1937. 29. l

MdK

Paal László

1902 ben elpusztult művei.

7.) Fűzes 50×50 cm. 1872. Forbes londoni gyűjtőé. Vagyon megszerült. Ez a kép tipikus magyar tájat ábrázolt. Patakparton sulykoló pad fehéringes parasztnő, parton, bokron száradó ruha

Huzella Ödön: A remekmű halála Kolozsvár 1937. 29. l.

mdk

Páal László

1902. ben elpusztult művei.

8.) Erdő mélye 1.50 x 1 méter 1875. Tulajdonosa Löwenstein Paris. Ez a kép nagyon megpörkölődött

9.) Erdő belseje 1.50 x 1 méter 1875. Löwenstein tulajdona. Megpörkölődött

Huszella Gdön. A remekmű halála. Kolozsvár 1937

29.l

mdk

Paál László

1902 ben elpusztult művei.

10.) Naplemente 70×50 cm. 1876. Sedelmayer tulajdona. Megpörkölő dött.

Huszella Ödön: A runckum kalála

Kolozsvár 1937. 29. l

mdk

Paál László

1902 ben elpusztult művei:

11.) Tenger 1·50 x 1·50 m. 1869. Tulajdonosa Schauer aradi műbarát. Megpörkolódott.

12.) Erdőrészlet 2 x 1·50 m 1876. Schlesinger pesti műbarát tulajdona. Vagyon megsérült. Egbolt átcsillan a falombok között.

Huzella Ödön. A remekmű lalála Kolozsvár 1937 29. L

MDK

Paál László

Falurészlet, of.

Árverési Közlöny 1937. okt. rk. sz. 33.l.

MDK

Paál László /1846-1879/

Tanya.Olajf. 42x64./Jelzett./ /Illusztral-
va a IX.táblán./
Erdőrészlet.Olajf.52x62./Jelzett./
Tájkép.Olajf.42x60./Jelzett./ /Illusztral-
va az V.táblán./

Arverési Közlöny.1936.febr.1.rendk.sz.21.1

MDK

Paál László

Sziklás erdő, repr.

Képzőművészet 1929. 24. sz. 221.l. 222.l.

Paál László, festöm.
1846-1879

Tanya. Olf. Jelz.
Tájkép. " "

Árv. Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 47.l.

MDK

Paál László /1846-1879/

Erdőrészlet.Olajf. 52x62./Jelzett./

Árverési Közlöny.94.aukció. 35.l.

MDK

Paál László /1846-1879/

Táj fákkal.Jelezve.Vászon.48x79.5 cm.

Ernst Múzeum aukciói. 49.sz.l.r. 7.l.
Nemes Marcell magyar képgyűjteménye.

MDK

Paál László, festöm.

összesen 29 festmény van kiállitva a teremben, közöttük fentnevezett müvész müve is.

Különfélék. - Cim a komplett pl.-ban: melyik kiállitás?

Magyar Iparmüvészet. 1905. 223.1.

Paál László

MDK

Fontainebleau-i erdőrészlet

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Paál László

MDK

Erdő széle borulászkor

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

MDK

Paál László /1846-1879/

Erdőrészlet.Olajf.52x62./Jelzett./
Hegyvidék.Olajf. 100x135

Árverési Közlöny. 93.aukció.31.l.

Paál László, festő MDK

Tárlatvezetésen ismertetik.

– A hét végi kulturális

programból 10

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. dec. 12.

MDK

Paál László

Tájkép, repr.

Árverési Közlöny. 1936. febr. 1 rendk. sz.

MDK

Paál László festő

"Wolff" az ifjabb Paál László, Trianon után
Aradon élő magyar festő.

Spectator, Arad.Városkép.
Bp. é.n. 86.l.

MDK

Paál László

Paál László művészetével foglalkozik Kemendi András a Magazine of Art c. amerikai művészeti folyóiratban írott cikkében.

Cikk: A "Magazine of Art" a modern magyar festészetről.

Pesti Napló, 1939. jun.28.

MDK

Paál László

Magyar Müvészet 1926. 47.l.

P A Á L László/1846-1879/

Müvészi pályája során hasonló állomásokon tartozkodott, mint Munkácsy: Aradon Böhm Pál volt a mestere, innen Bécsbe került, ahonnét a Rahl-iskola merev epigonizmusa üzte tovább, 187o-ben pedig már Hollandiában találjuk, ahol behatoan tanulmanyozta a XVII. század mestereinek alkotásait. Paál Lászlonak éaki mindenféle iskolával szembehelyezkedett, s ennek folytán sohasem tanulta meg hibátlanul az alakrajzot -a hollandok voltak az igazi tanitomesterei, az ő m müveikben fedezte fel a természetnek azt a szeretetét, amely minden tárgynak figyelmet szentel. Munkácsy hivására Düsseldorfba költözött, innen Párizsba vezetett utja, de nem telepedett meg a francia fővárosban, mert ekkor már megigézték a barbizoni festők. Igy Barbizonba költözött, a fontainebleau-i erdőbe.

Végvary Lajos: Munkácsy és kora, Budapest 1962.
TIT József Attila szabadegyetemének előadásai 51.

P A Á L László/1846-1879/ 2.

fontosabb művei:Erdei ut/1876,MNG./,Napsütés az erdőben /1875,MNG./ , Nyárfák/MNG./,Mocsras táj /MNG./ Puszta táj /MNG./.

Végváry Lajos:Munkácsy és kora,Budapest 1962. TIT József A. szabadegyetemének előadásai 51.

Paál László

fájai a nemzeti realizmus képviselői, mint Munkácsy Mihály, Székely Bertalan fájai is.
A 40-es években született nagy realista nemzedék (Munkácsy, Szinyei, Székely) fagja.

Dobai János: Székely Bertalan. Bp 1955. – 19 l., (TIT útmutató előadói számára.) 18. l. 19. l.

M.D.K.

Paál László, festő

művészi nagyságát „a legszerencsé-sebb véletlenség" – nek nevezi Bölönyi György „A Nyolcak" kiállításával kapcsolatban.

Idézve: Világ, 1911. ápr. 29. 1-3. old-ról
Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos,
Bev. és összeáll. Perneczky Géza,
Bp. 1967. Corvina, 101. old.

Paál László, festő

MDG

Tárlatvezetésen ismertetik műveit.

-: A hét végi kulturális programból

11

Népszabadság, Bp, 1967. nov. 18.

M.D.K.

Paál László

A "Láttuk Hallottuk Olvastuk" c. rovatban Berend Ilona: "Kiállitások" cimmel ir a Szépmüvészeti Muzeumban rendezett kiállitás ról, amelyen szerepelnek a müvész alkotásai

Szinház, Bp. 1948. aug. 1o-16. iv. évf. 33. sz

M.D.K.

Paál László

Naplementét ábrázoló müve kerül aukcióra az Ernst Muzeumban a "Holitscher aukció" során.

Szinház és Divat, Bp. 1917. febr. 25. II. évf. 8. sz. 26. lap

M.D.K

Paál László
festő

Méltatás

Telepy Katalin: Fenyes Adolf emlékkiállítása kecskeméten.
Művészet, 1967. december - 40 lap.

MDK

Paál László

Erdei ut, o.

Nyárfák, o.

A magyar művészet kiáll.Párizsban. Szépm.Muz.1966.

MDK

Paál László

az előszóban neve emlitve

A magyar müvészet kiáll. Párizsban. Szépm.Muz.
1966.

MDK

Paál László

Erdeimut, repr.

A Magyar Nemzeti Galéria 1965

MDK

Paál László

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966.okt.

MDK

Paál László

Marosmenti táj, o.

Fák, cer.

Tompa Kálmán képzőművészeti gyüjteménye
Rippl Rónai Muz. Kaposvár 1966.ápr.

MDK

Paál László

A Magyar Nemzeti Galéria 1965.

Paál László

„Mukácsy Mihály és Paál László" c.
kiállítást megkosszabbították
a Pesterzsébeti Múzeumban

Magyar Nemzet 1907 XII. 31

Paál László

Az első világháb. után mégaz tiedé-
lesen volt répvivelve a Sépm. kin.-ba
B3. l.

Lyka Károly, Festénelőtt a két
világháború között. Bp. 1956.

Paál László, festő (1846-1879) M.D.K.

Munkácsy barátja volt és művészetében is volt valami rokonsága vele. Egy hollandiai tanulmány út után Barbizonban telepedett le és ott festete tragikus ihletésű, drámai erejű tájképeit, főleg erdőrészleteket, melyek elérik a legjobb barbizoni mesterek nívóját. Fiatalon halt meg.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,

Akadémiai Kiadó, Bp.1968. 926. old.

„Erdőrészlet" egész old. 927. "

MDK

Paál László, festő

A pesterzsébeti múzeumban ismerletik műveit

~: A hét végi kulturális programból 13

Népszabadság, Bp. 1968. jan. 13

Paál László, festő

MDK

Tárlatvezetésen ismertetik munkásságát

– : A hét végi kulturális programból

11

Népszabadság, Bp., 1967. dec. 2.

MDK

Paál László, festő

Munkácsy – és Paál-műveket mutat be a pesterzsébeti múzeum.

– : Kis Hiradó

2

ESTI HIRLAP, Bp., 1967. dec. 1

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismertetik működését.

(Nemzeti Galéria.)

– A vasárnapi kulturális programból 12

Népszabadság, Bp., 1967. dec. 10.

MDK

Paál László, festő

Tárlat vezetésen ismertetik.

– : A két végi kulturális
programból 8

Népszabadság, Bp. 1967. dec. 23

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismerteti k munkásságát. (Pesterzsébeti Múzeum.)

– : A hét végi kulturális programból

11

Népszabadság, Bp. 1967. dec. 30.

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismertetik

műveit. (Pesterzsébeti Múzeum és

Nemzeti Galéria.)

-: A hét végi kulturális programból

11

Népszabadság, Bp. 1968. jan. 20.

MDK

Paál László festő

Tárlatvezetésen ismertetik műveit.
(Petőfi Irodalmi Múzeum.)

–: A hét végi kulturális programokból 11

Népszabadság, Bp. 1963. jan. 6.

Paál László, festő

MDK

A pesterzsébeti múzeumban

láthatók művei.

–: A hét végi kulturális programból

11

Népszabadság, Bp. 1968. jan. 27.

MDK

Paál László, festő.

Tárlat-vezetésen ismertetik kiállított műveit.

(Pesterzsébeti Múzeum.)

— : A hét végi kulturális programból 11

Népszabadság Bp. 1967. dec. 16

MDK

Paál László, festő

„Remekműveiből" kiállítást rendezvek a pesterzsébeti múzeumban.

—: Ezt ajánljuk

6

ESTI HIRLAP, Bp, 1967. dec. 5.

08

Paál László festő M.D.K.

1910-ben a berlini Secessionban magyar reperezentativ kiállitáson vesz részt. / ekereső művészek is szerepelnek/

Passuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967. 75.l.

PAAL LÁSZLO/1846-1879/ 1.

Paál Erdélyben született, két esztendővel az 1848-as szabadságharc előtt. Apja jómódu postamester, közéleti társasági ember, aki szeretett mulatozni. Paál vidám, szinte máról holnapra élő családban nőtt fel. Nagyon szeretett barangolni a környező erdőkben. Lelkébe vésődött a szabdságharc leverése utáni elnyomatás keserüsége, amiről sokat hallott otthon is.

Kontha Sándor: Paál-Mészöly-Szinyei Bp. 1964.
30 l. 18 képmell. Az én muzeumom 7.

PAAL LÁSZLO/1846-1879/

Százéves asszony 1871,olaj,vászon 53 x 86 cm

Magyar Nemzeti Galéria /repr./

Erdőszéle 1872.olaj,vászon 55 x 84,5 cm.

Magyar Nemzeti Galeria /repr./

Reggel az erdőben 1875.olaj,vászon 62 x 78 cm.

Magyar N emzeti Galéria /repr./

Kontha Sándor:Paál-Mészöly-Szinyei Bp.1964.

3o l. 18 képmelleklet Azén muzeumom 7.

PAAL LASZLO/1846-1879/

Nyárfák 1876 olaj,vászon, 53,3 x 72,6 cm.

Magyar Nemzeti Galéria /repr./

Erdei ut 1876. olaj,vászon 69,7 x 49,6 cm.

Magyar Nemzeti Galéria /repr./

Ut a fontainebleau-i erdőben 1876. olaj,vászon

91,5 x 63 cm.Magyar Nemzeti Gal. /r epr./

Kontha Sándor:Paál-Mészöly -Szinyei Bp.1964.

30 l. 18 képmell. Az én muzeumom 7.

Igy Paál, Bécsbe került, mint Munkácsy és mint Mészöly, mint Szinyei és mások, ugyancsak ezt az utat járva. Megfordult sok más városban, sok más országban is, hazájától távol tanult es dolgozott. Paál sajátod müvészete fokozatosan bontakozott ki. Hamar abbahagyta az akadémián tanult aprolékos részletezést, a természet dolgainak preciz lerajzolását. Ehelyett összefoglalta a látványt, egys égesebben meggyözöbben festett.

Kontha Sándor: Paal-Mész ly- zinyei Bp.19[illegible].
30 l. 18 képmell. Az én muzeumom 7.

PAAL LÁSZLÓ/1846-1879/ 2.

Életének, művésszé válásának fontos állomása volt Arad, ahol középiskoláit végezte. Itt ismerkedett meg Munkácsy Mihállyal, akihez ettől kezdve élete végéig őszinte barátság füzte, Hogy maga is festő lett, az részben megismerkedésük eredménye volt. Együtt kezdték szőni művészi álmaikat, Volt idő amikor közös müter mben dolgoztak.

ntha Sándor: Paál-Mészöly-Szinyei Bp. 1964.
30 l. 18 képmell. Az én muzeumom 7.

Munkácsyval összekapcsolta müvészetük rokon hangzása is.
Paál fiatalsága éveiben nehéz utra lépett,aki a müvészi pályát választotta.A tehetség fejlesztese kimüveléss nem volt egyszerü dolog.Mindenekelőtt a s zülői ellenkezés t kellett leküzdeni,igy P. szülei is,csak a jogi pályát tartották megfelelőnek fiuk számára.Idehaza akkoriban még nem volt szervezett müvészi oktatás.Bécsbe és Münchenbe mentek tehá

Kontha Sándor:Paal-Mészöly-Szinyei Bp.1964.
30 l. 18 képmell. Az én muzeumom 7.

Festményeinek sötét tonusát az alapozáshoz használt sötétbarna festék, az aszfalt adja, amelyet rajta kivül sokan használtak ez időben, igy Munkácsy Mihály is. Páál kizárolagosan tájfestő, sőt jobban mondva az erdők festője. Paál rövid élete alatt nem érte meg a sikert és az elismerést. Nem figyeltek fel, rá a kiállitásokon, müveiért nem versenyeztek a megrendelők és a mükereskedők. Hosszu szenvedés után egy Párizs környéki elmegyógyintézetbenelhunyt

Kontha Sándor: Paál-Mészöly-Szinyei Bp. 1964.
30 l. 18 képmell. Az én muzeumom 7.

PAÁL LÁSZLÓ/1848-1879/ 6.

Paál László temetéséről Munkácsy Mihály gondoskodott.

Kontha Sándor:Paál-Mészöly-Szinyei Bp.1964.
30 l. 18 képmell. Az én múzeumom 7

Paál László/1846-1879/ 7.

Paál több évet töltött Barbizonban, a Párizs közelében fekvő Fontainebleau-i erdő kis falujában. Itt készitette el a Reggel az erdőben cimü kompozicioját.

Az Erdei ut c. festményét még Munkácsy Mihály választotta ki a Nemzeti Muzeum akkori képtára számára.

Kontha Sándor: Paál-Mészöly -Szinyei Bp. 1964.
30 l. 18 képmell. Az én muzeumom 7.

MKD

Paál László, festő

Műveiből kiállítás nyílik a pesterzsébeti múzeumban.

–: Hír

6

ESTI HIRLAP, Bp, 1967. nov. 28.

MKD

Paál László, Jestő

Az új dia – sorozatban nezepel.

– Diapozitívek – remek művek ről 2

ESTI HIRLAP, Bp, 1967. nov. 17.

MKD

Paál László festő

Paál László kép is okozott gondot az aláírás miatt. Külföldön pedig előkerült olyan Paál-kép, melyre Corot nevét hamisították.

Schiffer ferenc: Hamis volt a kút is

ESTI HIRLAP Bp, 1967, nov. 11.

40
+ 3

PAÁL LÁSZLÓ /1846-1879/

Munkácsy Mihály közvetlen követője és barátja volt.

Végvary Lajos: Munkácsy Mihály Bp. 1955. 48 t. 24 l.
/1844-1900/

Paál

Szerepel a párisi magyar kiállításon (1966)

Nagyvilág 1966 Sz. 1435 old.

Pál László

festőművész

Pesti Hirlap
1929.I.29.

MDK

Paál László

Kiállitási kritika

Népszabadság 196/ okt.14.

Paál László

festőművész

Paál László Társaság kiállítása - Nemzeti Szalonban ~~kénével szerepel~~. amiak a nemes emlék táblának a gipszöntvényével, - mely a Társaság Paál László borbizomi házának falába illesztett, és Górdos Aladár szobrász diszérettes munkája.

Magyarság
1929.I.27.

Paál László

festőművész

Paál László Társaság kiállitása - Nemzeti Szalonban - ~~képével szerepel~~. Halálának 50 ik évfordulójára Gárdos Aladár szobrára által minőségi emlékmű is bemutatásra kerül.

Magyar Hirlap
1929.I.27.

Paál László

Nem tartozik azok közé, akik mindig jót tudnak alkotmi. Erdő belseje, Nyárfák, Fontainebleau-i erdőrészlet képei a modern magyar festészet 1920ban átrendezett kiállitásán szerepelt.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965. 30

Paál László
festőművész

Műrubezi magyar Hét képzőművészeti kiállításának katalógusa mint a finomázású tájkép festőről emlékezik meg. —

Alemzeti ujság

1929. 11. 26

Padl László
festőművész.

A müncheni magyar hét alkalmából
Petrovics Elek, a szépművészeti museum
igazgatója, a városi színházban tartott —
a magyar művészetről összeállított előadása —
ban ismertette művészetét. —

Uemzeti ujság
1929.1.26.

Paál László
Istőművész

Nürnbergi magyar Népszőművészeti kiállítás-
képével szerepel. –

Magyarság
1929 III. 6.

Pál László
Istőmüvész

Magyar Hét Nürnbergben-képével szerepel

Pesti csapló
1929 II. 24

Paál László
festőművész

*** A Nemzeti Szalon művészeti programja.** A Nemzeti Szalon e hó 26-án, szombaton zárja be a KUT kiállítását, mely után a *Paál László-Társaság* rendezi meg a Nemzeti Szalon kiállítási termeiben kiállítását. A kiállításnak érdekességet kölcsönöz, hogy ez alkalommal állitják ki azt az emléktáblát, amely *Paál* Lászlónak, a fiatalon elhunyt nagy magyar festőművésznek, barbusoni tartózkodását fogja megörökiteni. Az emléktáblát *Gárdos* Aladár szobrászművész mintázta. Február hó 10-én nagy ünnepségek színhelye lesz a Nemzeti Szalon, ekkor nyilik meg a *KÉVE* művésztársaság huszadik jubiláris kiállitása, amely egyben jubileuma a Nemzeti Szalonnak is, mert ez a Nemzeti Szalon fennállása óta a négyszázadik kiállitás. Március 3-án nyilik meg *a francia modern művészet reprezentativ kiállitása* s ez alkalommal a francia művészetet bemutatják visszamenőleg egészen az impresszionizmusig.

Magyarság
1929 I. 24

12

Újra be kell mutatni: ..... n .....

Magyar királyi államva

Iktató-szám ..... 19 ...

..... osztály.

A beadvány { száma ..... / kelte ..... / beérkezése .....

Tárgy:

..... db melléklet ..... csomag ..... súly

Paál László
festőművész

*** A magyar kiállítás sikere Oslóban.** *Oslóból* jelentik, hogy a magyar képzőművészeti kiállítás alkalmával a norvég sajtó terjedelmes cikkben foglalkozik nemcsak a magyar művészettel, hanem az irodalommal, Magyarország történelmével is. Már a kiállítás megnyitását megelőző napokban megjelent az *Aftenposten*ben „Magyar rapszódia" cimmel Magyarország földjét, történelmének utolsó századát, irodalmát és képzőművészetét áttekintően ismertető cikk. A kiállítás megnyitásától egymást érték a lapokban a magyar művészetet tárgyaló beszámolók és mükritikák. A *Norgels Handels og Sjörfartstiende Magyar művészet* cimmel beszámol a magyar mükiállításról s kiemeli, hogy ez nem egy állam művészetének őszét mutatja be. Nyoma sincs itt annak a szegényességnek, amelyet az utóbbi időben szinte már megszoktunk. Olyan művészetet látni, amelynek kedvéért érdemes visszatérni a kiállítási csarnokokba, mindamellett, hogy a kiállításon 352 mütárgy szerepel. A *Morgenbladet* két terjedelmes cikket szentel a magyar kiállításnak. A cikkiró annak a reményének ad kifejezést, hogy minél előbb elkészül az uj oslói kiállítási csarnok, mert a mostani a megnyitáskor annyira szűknek bizonyult, hogy az első nap látogatóinak ajánlja, nézzék meg még egyszer, mert a kiállítás méltó előzetes hirére. A lap mükritikusa komoly tanulmányt irt a magyar kiállitásról, amelyben főként a képzőművészet nemzeti jellegének lényegét jellemzi. A magyar festők néhány sulyos egyénisége a multban nem tudott hazájában érvényesülni, hanem külföldön dolgozott s ez is hozzájárult, hogy a faji hagyományok és a fejlődöttebb művészet között hézag támad. Ismerteti ezek során Paál László, Munkácsy Mihály és Szinyei-Merse Pál pályafutását, majd sorbaveszi a kiállításon résztvevő későbbi művészeket. A *Tidens Tegn* hasábjain Odd *Hölaas* méltatja a magyar kiállitást. Helyesli, hogy az élő művészek képein kivül a magyar tradiciót képviselő néhány régebbi művész alkotásai is szerepelnek s különös rokonszenvvel méltatja Szinyei-Merse Pál és Munkácsy Mihály művészi karrierjét. Paál László és Székely Bertalan méltatása után a fiatalabb magyar tájképfestőkkel foglalkozik,

Magyarság
1929 I. 22

34

..... osztálynak.

ıvasutak igazgatósága.

Tisztázta: .....

Összeolvasta: .....

Kiadta: .....

Előirat száma: .....

Utóirat száma: .....

Összefüggésben ..... számmal.

Egyuttal elintézett szám: .....

Előterjesztés előtt

Paál László

Halála után 188o-ban két tájképét mutatták be tárlato
idehaza addig ismeretlen volt a közönség előtt. Ke-
lety Gusztáv a Pester Lloyd-ban megjelent cikkében
1880 okt. 17. Diaz mellé állitja.

Rabinovszky Márius: Két korszak határán Bp. 1965 41.1

Paál László
Istőmüvész

A nürnbergi magyar két képzőművészti kiállításának katalógusa történelmi összefoglaló sorában szerepel. —

Nemzeti-szíráj
1929 II. 26

Paál László
7 stőművész

— **Döntő sikere van az oslói reprezentativ magyar kiállitásnak.** A magyar képzőmüvészeti kiállitás alkalmából a norvég sajtó terjedelmes cikkekben foglalkozik nemcsak a magyar müvészettel, hanem az irodalommal, sőt Magyarország történelmével is. Már a kiállitás megnyitását megelőző napokban megjelent az Aftenpostenben „Magyar rapszódia" cimmel egy Magyarország földjét, történelmének utolsó századát, irodalmát és képzőmüvészetét áttekintően ismertető cikk. A kiállitás után jelentek meg a lapokban a magyar müvészetet tárgyaló beszámolók és mükritikák. A *Norgels Handels og Sjörfartstidende* „Magyar müvészet" cimmel beszámol a magyar mükiállitásról. A cikkiró megemlékszik a magyar képzőmüvészet multjáról, kitér a Norvégiában is ismert Munkácsy Mihály alkotásaira, majd rámutat, hogy Magyarországon hat különböző müvészegyesület van, amely versenyez abban, hogy a külföldnek nemzeti szellemü magyar müvészetet mutasson. A *Morgenbladet* szerint a kiállitó helyiség a megnyitáskor annyira szüknek bizonyult, hogy a kiállitás első napi látogatóinak ajánlja, nézzék meg még egyszer, mert a kiállitás méltó előzetes hirére. A *Morgenbladet* mükritikusa komoly tanulmányt irt a magyar kiállitásról, amelyben főként a képzőmüvészet nemzeti jellegének lényegét elemzi. *Kifejti, hogy Magyarország müvészetének története éppugy, mint a többi államé, az európai fejlődésnek egyik fejezete.* Ismerteti *Paál* László, *Munkácsy* Mihály és *Szinyei-Merse* Pál pályafutását, majd sorbaveszi a kiállitáson résztvevő későbbi müvészeket. A *Tidens Tegn* hasábjain Odd *Hölaas*

Nemzeti Újság
1929 I. 22

37

méltatja a magyar kiállitást. Hangsulyozza, hogy valósággal bámulatraméltó, milyen stilusosan és természetesen jelent meg Norvégiában ez az idegen müvészet. Különös rokonszenvvel méltatja *Szinyei-Merse* Pál és *Munkácsy* Mihály müvészi karrierjét. Megemlékszik arról, hogy amikor egy emberöltővel ezelőtt Munkácsy „Krisztus Pilátus előtt" cimü képét Oslóban kiállitották, a hallatlan tömegekben felvonult nézőközönség sulya alatt a nemzeti képtár padlója beszakadt. A mostani kiállitáson csak három képe van Munkácsynak, ezek azonban kitünőek és igazolják legendás hirét. *Paál* László és *Székely* Bertalan méltatása után a fiatalabb magyar tájképfestőkkel foglalkozik, majd egyenként ismerteti a résztvevő müvészek [illegible]ny kiválóbbját.

osztálynak.

nvasutak igazgatósága.

Tisztázta: .....

Összeolvasta: .....

Kiadta: .....

Előirat száma: .....

Utóirat száma: .....

Összefüggésben .....

Egyuttal elintézett .....

Előte

Paál László

Napsütés az erdőben.1875.M.N.G./repr./

Végvári Lajos:Munkácsy és kora
Bp.1962.551./A TIT Szabadegyetemének előad.51./

Paál László

Erdei ut.1876.M.N.G./repr./

Végvári Lajos:Munkácsy és kora
Bp.1962.55l./A TIT Szabadegyetemének előad.51./

P A Á L László/1846-1879/

A magyar művészet sajátos helyzetéből adodott az a körülmény.hogy sem Munkácsy,sem Paál művészetenek nem volt igazi követője.Számosan foglalkoztak a nep életének megörökitésével,a magyar táj ábrázolásával, de egyikük sem közelitette meg a mintaképeket.

Végváry Lajos:Munkácsy és kora,Budapest 1962.
TIT József Attila szabadegyetemének előadásai 51.

Paál László
festőművész

Szinyei Merse Pál társaságban Glatz Oszkár festőművész megemlékezik az 50 évvel ezelőtt Franciaföldön Barbizonban elhalt művészről.

Nemzeti Ujság
1929 III. 6

Paál Lánló
festőművész

Szinyei-Merse Pál Társaság előadásán Glatz Oszkár elnöki megnyitójában megemlékezett az ötvén évvel ezelőtt Barbizonban nyhalt művészről. — ugyanezen az előadáson néhány kiváló képreprodukcióra vetitettek le. —

Magyarság

1929 III.6

Paál László
festőművész

Paál László Társaság kiállítása – Nemzeti Szalon-ban – Gárdos Aladár szobrász bemutatja emléktábla gipszmodelljét, amelyhez meg fogja jelölni a Társaság Paál László barbizoni lakóházát, – a művész halálának félszázados évfordulóján.

Pesti Napló
1929 I 27

Paál László
Fotoművész

Magyar képzőművészeti kiállítás – Oslóban –
képe szerepel.

Nemzeti újság
1929 I. 20

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismerteti műveit.

(Nemzeti Galéria.)

—: A hét vége kulturális programjából 11

Népszabadság, Bp., 1968. febr. 17

M.D.K.

Paál László festő

Müve a köztulajdonba vett müvek kiállitásán

Gerelyes Ede: A magyar muezumügy a két forradalom időszakában 1918-1919. Bp. 1967. 207.l.

MDK

Paál László, festő

Több műve látható a Václav.

(Schiffer): Megnépült Tornyai, Paál, Munkácsy

2

ESTI HIRLAP Bp., 1968. jan. 2.

MDK

Paál László

Marosmenti tá , o.

Fák, o.

Tompa Kálmán gyűjtemény. Rippl Rónai Mus.
Kaposvár 1966 IV.

MDK

Pál László, festő

Kiállításának műveiből

Nyírbátorban.

—: Munkában Nyírbátorban

2

ESTI HIRLAP Bp., 1968. jan. 19.

MDK

Paál László

Erdei ut, repr.

M. Nemz. Galéria, vezető 1965.

MDK

Paál László

M. Nemz. Galéria, vezető 1965.

MDK

Paál László, festő

Szerepel a Vázpalotában lévő tárlaton.

Rózsa Gyula: „Nagyobb igazra sokse volt nézőnek"

8

Népszabadság Bp. 1967. okt. 14.

Pál László
festőművész

Est
1929 I. 27

— **Pál László-társaság a Nemzeti Szalónban.** Már harmadszor jelenik meg ez a társaság a nyilvánosság előtt. Kegyelettel fordulnak Barbizon felé s a nagy magyar mesterüknek házát emléktáblával akarják megörökíteni. Az emléktáblát *Gárdos* Aladár készítette. A régebbi tagok művészetük legjavát válogatták össze, az újak frisseségükkel, elevenséggel hatnak. *Lakatos* Artur néhány érdekes portrét festett s folytatja szép tájainak sorozatát, mély megfigyelője ő a természet szépségeinek. *Szigeti* Jenő pasztellszínei finomak. *Vesztróczy* Manó régi kvalitásaival jelentkezik. *Biró* Józsefben sok a dekoratív erő, *Rózsaffy* Dezső több képe megállít. *Czizik* Gyula vízfestményeit bámulatos áprólékossággal dolgozza ki, a régi képek hatása alatt áll *Bátky* József. *Gara* Arnold impressziói nagyon szépek. Az ifjabb generáció legerősebb képviselője biai *Föglein* István, *Bortalan* Albert komoly tehetséget két kép reprezentálja, *Belányi* Viktor csendéletei, színes rajzai meglepően szépek. *Feszty* Masa fantasztikus olasz tájképeiben sok a romantika, *Barta* Ernő komolyan mélyed el dolgaiban, *Csabai Ékes* Lajos most is figyelmet kelt és kár, hogy *Vadász* Endre csak néhány kisebbigényű dolgot küldött. A kiállítás mindenesetre komoly érdeklődésre tarthat számot.

Le a bevételt... ...							
Kifizetendő összeg							

30. sorsz. Könyv. minta. — Palla

y:

.....

A fizetés $\frac{\text{készpénzben}}{\text{cheque kibocsátásával}}$ megtörtént

192..... cheque száma.....

A főpénztár:

.....

Paál László festőművész.

A Paál László-társaság harmadik kiállitása

A Nemzeti Szalonban másfélszáznál több alkotását mutatja be tizenöt festőművész, akik közül egy, *Bátky* József, szobrászművész is egyuttal. A *Paál* László-társaság, a legnagyobb magyar tájfestő zseni neve körül tömörült alkotóművészek társasága, s amint azt eddig mindig megállapitottuk, nem azok kapcsolták össze művészetüket, akik irányban akarják követni *Paál* Lászlót, hanem azok, akik a nyugati haladás szellemében, iránykötöttség nélkül akarják szolgálni a művészetet. Haladni, ez a jelszó igen nemes, de ez nem egészen azonos a *megujulás* fogalmával, mert a haladás a megállásnélküli mozgás meghatározása, a megujulás ellenben elernyedt, esetleg álló helyzet, előregedett tény uj életre keltését, tovább élését jelenti. A *Paál* László-társaságnak ez a kiállitása valóban haladás, s igy a katalógusukban leirt jellemzést jó lesz törölni.

A kiállitó művészek egyébként alkotásaikkal élénken tagadják a program téves szavait, talán a szerző, *Rózsaffy* festő az egyetlen, aki valóban valami megujulásféle irányban alkot. Biai *Fögtein* István határozott lépésekkel méri az előre vezető utat, a Teniszruhás lány portréja, a 47. számu csendélete, a 48. sz. arcképe bámulatos könnyedséggel és elegánciával adja az örök szép, a művészet értékét. *Feszty* Masa ismét ad egy kollekciót a szerkezettömörség tanulmányaiból s nagy örömünkre szolgál, hogy ezen a téren szinte tökéletesen be is fejezte tanulmányait. Most már várjuk az uj *Feszty* Masát. *Belányi* Viktor az élő szinek képalkotó erejét a tárgyilagos formalátásával a legmodernebb irány szolgálatába tudja állitani. 18. sz. csendélete nagy érték. *Biró* József a hideg fehér szineket mintha már lágyitaná, néhány tájképén már melegebb a levegő. Alkotásait egytől-egyig előkelő előadása teszi vonzóvá. *Lakatos* Arthur tájszemlélete jelent helyes elhelyezkedést a *Paál* László-társaságban.

Csabai Ékes Lajos grafikus erő, nála a szin csak kiegészitő, s igy a forma nem egy bravuros ábrázolása kelti azt az érzést, hogy a szin alkalmazása nélkül is teljes az, amit nyujt. Igen érdekes egyéniség *Bátky* József. Az antik művészet nemes értékeit egyenesen átmenti a haladó művészet számára s könnyü megjósolni, hogy *Bátky* valami uj, meglepő formában fog még megjelenni. Igen érdekes a karakterteljes *Barta* Ernő, a konstrukciós *Bertalan* Albert, a finom és graciöz grafikus-

Esti Kurir 1929 I. 27

| | | |

Paál László MDK

Marosmenti táj, 1864. o.v. 42x58 cm.

Fák, cer.p. 38x25 cm.

Veszprém 1965. Tompa Kálmán Képzőm. Gyüjt. kiáll.

_ PAÁL_LÁSZLÓ

és De Marches báró felesége adták vissza Munkácsy élet kedvét miután 1872 elején öngyilkossági kisérletet hajtott végre.Ebben az időben Colpachon tartozkodott Paál László.

V égvári Lajos:Munkácsy és kora Bp.1955.48 t.24 l.
/1844-1900/

MDK

Paál László

Kiállitás Székely Bertalan és Paál László müveiből
Kolozsvárott. Függetlenség 1941. nov. 9. 11.l.

MDK

Paál László

Képkiállitások. Magyarország. Esti lap. 1940. máj. 15.

PAÁL LÁSZLÓ

rás

ajlamos visszatekinteni,
dő szűk marokkal mér.
emberek többsége szá-
vált. Akkor alakultak
aztán a két világháború
t, és a nagy felvirágzás
rlók között megjelentek
kaságokat keresik a bol-
ző és az illusztrátor által

ott könyv. Talán egy de-
azonban a jelek szerint
dély apáról fiúra száll.

nyvet nem szeretni.
dol, amikor órákat töl-
cses fogásként tekintett
edikált kötetre, amelyet
izony, húsz–huszonöt
olt dedikált Karinthyt,
rúdyt, Szomoryt vagy
kkor úgy gondolt ezekre
emre. Ha éjszaka felébb-
szerzeménye.
orakoztak a polcán, úgy
Ült a fogorvosi székben,
Nem fájt semmi.

e?
ntikváriumba, nem talál
könyvek megpihennek

ahol a gyűjtők kasztja
t. A böngészésnek, a
viszont szaporodnak a
szeresen tart aukciót.
zonhetedik árverését,
ntikvárius tartja meg

lássuk benne. **(fehér)**

kül

már nincsenek rene-
izadban, a technikai
érteni. De abba talán
nesen beszűkül körü-
k van becsülete, ami
Hogy egyre többen
aki még mindig nem
orra elé. Így azután
k olyanok, akik a mi
ob kultúrához és több
k cseréltek észmét a
zi Francia Központ-
akik írtak, festettek,
or országhatárokon és

er, Libanon állandó
gai nagykövete, Salah
ncia lírikusok között
séli, annak idején,
rszág fővárosában,
oz, nyelvéhez. Azóta
, lombkoronájával a
a kettő együtt élteti.
in, sokféle hatásnak
nazája – mondja. És
on élő művészeket,
lehetséges sokféle
ányterületeket és
a mi is gyakrabban

(ferch)

A Magyar Nemzet galériája

1993 márc. 6

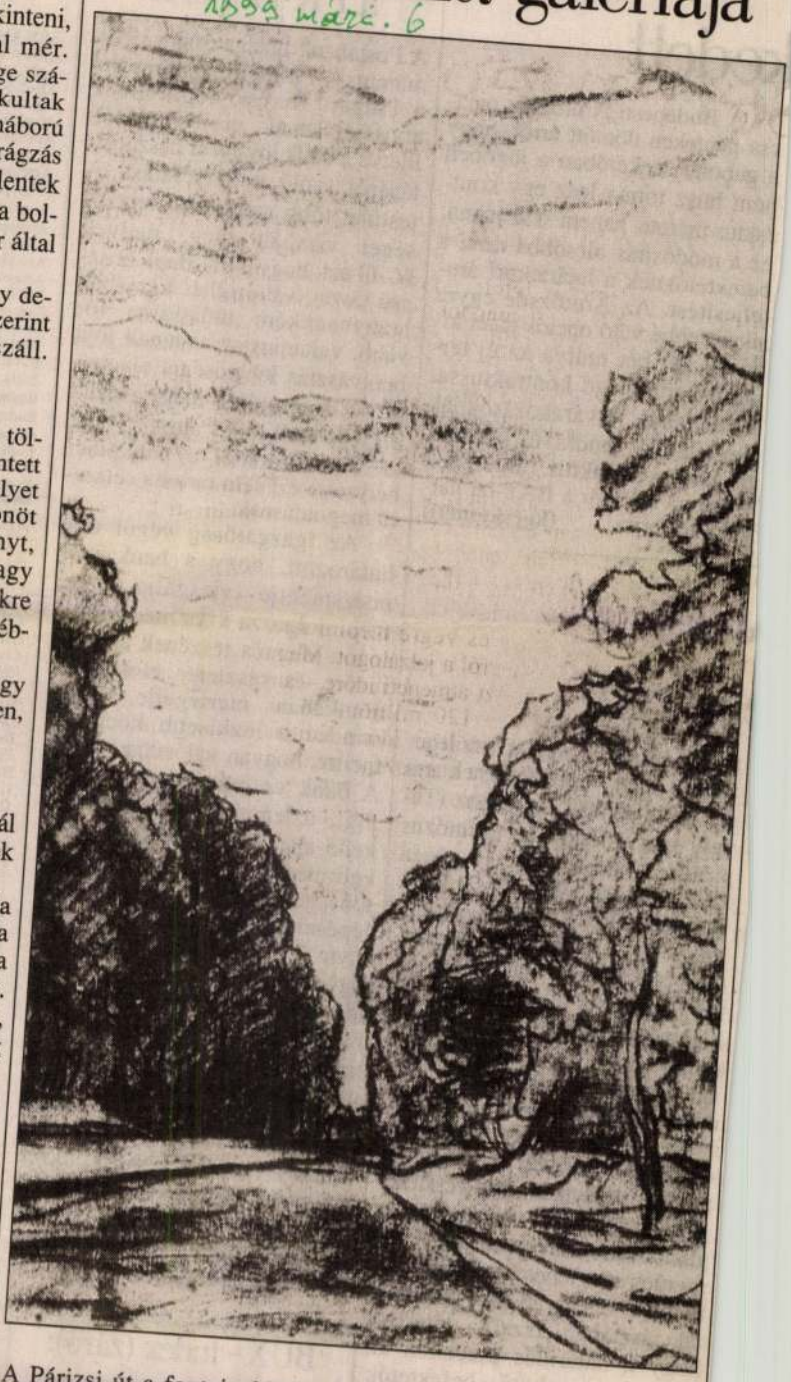

A Párizsi út a fontainebleau-i erdőben című képet, amelyhez e
szénvázlat is készült, az 1879-es világkiállítás zsűrije arany-
éremmel tüntette ki. Alkotója akkor már másfél esztendeje élő-
halottként feküdt egy szanatóriumban, sikere nem juthatott el
tudatáig. Múlt századi festészetünk tragikus alakja Paál László,
alig egy évtizedre terjedő alkotóidejét zárta le evvel a munkájá-
val, még 1877-ben. Harminchárom évesen távozott ebből a vi-
lágból, a hazai közönség számára ismeretlenül, rövid életének
tekintélyes eredménye csaknem negyedszázad elmúltával, Láz-
ár Béla kutatása nyomán került a Szépművészeti Múzeumba.
Az ápolt külsejű, választékos viselkedésű, testi és anyagi
természetű nyavalyáit hősiesen elviselő festő tiszteletre méltó
következetességgel járta a maga útját. Korai, Hollandiában ké-
szült képei közül több művésztársai tulajdonába, s így
közgyűjteménybe került, de angol és francia kollekciókba is ju-
tott belőlük. Napjainkban mint a legizgalmasabb idegen szár-
mazású barbizoni festőre tekintenek az iskola kutatói és a
műbarátok. Ezt talán elsősorban azzal magyarázhatjuk – és erre
már a kortársai is ráéreztek –, hogy ellentétben a kor
művészeivel, akik a városból kivonulva kuriózumnak tekintet-
ték a többé-kevésbé érintetlen természetet, Paál László otthono-
san mozgott benne. Feltehetően ebben Erdélyben töltött gyer-
mekkora is jótékonyan befolyásolta. Szokás sötét erdei útjait,
borongós hangulatait sorsa tükörképének magyarázni. Ha így
van, csodálattal állunk nemes tartózkodása előtt, mely ilyen
emelkedett művészetté lényegítette hétköznapi keserveit.

öntött

kedett

csa pénteken döntött arról, hogy a gabona szekcióban a jövőben nem húsz tonna lesz egy kontraktus mérete, hanem száz tonna, ez a módosítás olcsóbbá teszi a befektetőknek a lejáratkori áruteljesítést. Az Árutőzsde egyre sikeresebbé váló opciós piaci kínálata két hét múlva az új termésű napraforgó kontraktussal bővül majd. A várakozásoknak megfelelően rendkívül felfutott az euró kontraktus, amelynek forgalma ma már a BÁT-on hatmilliárd forint. **(kecskeméti)**

atalt

ségről

mert a tőzsdei hangulat már lehetőséget adott a befektetőknek arra is, hogy bukjanak a tőzsdén. (Tavaly megoldódott az ominózus probléma azzal, hogy év végén szembeállíthatják a befektetők veszteségeiket a nyereségeikkel) Mivel a PM elismeri, hogy a törvényes vélelem csak addig áll fenn, amíg az ellenkezőjét nem bizonyítják, a TEBÉSZ úgy gondolja, hogy éppen azért hibázott két éven át az APEH, mert nem engedte meg a befektetőknek, hogy bizonyítsák, nekik bizony emelkedő tőzsdei árfolyamok mellett is keletkezhetett veszteségük. Ezt ugyanis egy brókercégüktől származó igazolással egyszerűen megtehették volna. Úgy tűnik, a törvényalkotók nem voltak tisztában azzal a ténnyel, hogy a határidős piacokon az ügyletet megkötő befektetők egyike nyer, a másik pedig ugyanennyit veszít, magyarán egymástól nyerik a pénzt, tehát a tőzsdei hangulattól függetlenül lesznek vesztesek és nyertesek.

A TEBÉSZ most úgy látja, a PM-állásfoglalás nyomán megnőtt az esélye annak, hogy a spekulánsok visszakapják szerintük jogtalanul visszatartott pénzüket. . **(á. g.)**

A Postabank a PK jövőjéről

A Postabank Igazgatósága 1999. március 4-i ülésén megtárgyalta a Polgári Kereskedelmi Bank átvilágításának eredményéről, illetve a bank jövőbeni hasznosításáról szóló előterjesztést. A testület több megoldási lehetőséget vizsgált meg, melyek közül azt, hogy a PK Bank hosszú távon, változatlan formában leánybankként működjön tovább, valamint az azonnali jogi beolvasztás lehetőségét elvetette. Az igazgatóság megvizsgálta a gyors értékesítés alternatíváját is, de tekintettel a bankpiaci helyzetre ezt sem tartotta célszerű megoldásnak.

Az igazgatóság végül úgy határozott, hogy a bank menedzsmentje vizsgálja meg, majd dolgozza ki az üzleti állomány jelentős részének átvételi tervét, és részletes előkészítő munkában mérlegelje, hogy mindez a legkisebb kockázat mellett hogyan valósítható meg. A bank vezetőségének tehát a jogi, üzleti és piaci feltételek kellő alaposságú felmérése után kell ütemtervet készítenie a biztonságos megvalósítás tervezett lépéseiről. Az igazgatóság felhívta a bank menedzsmentjének figyelmét arra, hogy az átmeneti időszakban törekedjen a két bank közötti szoros és jó együttműködésre. A Postabank igazgatósága várhatóan ez év közepén, a részletes terv birtokában dönt majd a forrás- és eszközállomány átvételének konkrét módjáról, menetéről, valamint a megmaradó PK Bank szakosított pénzintézetként való esetleges további működéséről.

BUX–index (záró):
5335,58 pont (+82,55)

Az oldalt szerkeszti:
Kecskeméti Judit

NYÍLT VÉGŰ A

Alap	
ABN AMRO Aranykosár Befekt. Al	
ABN AMRO Aranykosár Befekt.Al.	
ABN AMRO Navigátor Alap	
Alpok Nyílt Végű Részvény Alap	
Alpok Nyílt Végű Állampapír Ala	
Alpok Tradíció Nyílt Végű Bef.	
Amethyst Alfa Nyílt Kötv. alap	
Aranyhal Befektetési Alap	
Aranypolgár II.Nyíltv.RV.Bef.A	
Aranypolgár III.Nyílt Áll.B.A.	
Aranypolgár IV Nyílt Végű Növ.A	
Aranypolgár Nyílt V. KV.Bef.Alap	
Aranypolgár V. Nyílt.Nemz. Kötv.	
Aranypolgár VI. Nyílt.Nemz. RV.B	
Aranytallér Nyílt Végű Bef.Alap	
BONUS II.Nyílt Végű Bef.Alap	
Bonus Befektetési Alap	
Bonus Részvény Bef. Alap	
Borostyán Nyílt Végű Bef.Alap	
Budapest Bonitas Bef.Alap	
Budapest I. Bef. Alap A	
Budapest I. Bef. Alap AA	
Budapest I. Bef. Alap C	
Budapest II.Befektetési Alap C	
Budapest Nemzetközi Kötv.Alap	
Budapest Nemzetközi Részv.Alap	
Budapest Növekedési Alap	
Budapest Számlafedezeti B. Al.	
CA Devizakötvény Alap	
CA Devizarészvény Alap	
CA Kötvény Alap	
CA Növekedési Alap	
CA Pénzpiaci Alap	
CA Részvény Alap	
CIB Nyílt Végű Részvényalap	
CIB-Kincsem Nyílt Végű Bef. Alap	
Civis 95 Befektetési Alap	
Concorde 2000 Befekt. Alap	
Concorde Fedezeti Alap	
Daewoo Garancia Bef. Alap	
Daewoo NOVA Bef.Alap	
Duna Tízsdei Bef. Alap	
Első Hazai Lakásalap Bef. Alap	
Holding Nyílt Végű Bef. Alap	
Hunnia III. Befektetési Alap	
Hunnia IV.Deviza Nyílt Végű B.	
Hunnia Kamatvadász Bef.Alap	
Hunnia Pénzpiaci Bef. Alap	
Hunnia Részvény Nyílt Végű B.A.	
Imperial Befektetési Alap	
Imperial R Befektetési Alap	
Kh I. Értékpapír Bef. Alap	
Kontó Befektetési Jegy	
Korinthos Nyílt Végű Bef.Alap	
Kurázsi Értékpapír Bef. Alap	
MKB II. Részvényalap	
MKB Állampapír Bef. Alap	
Monéta Részvény Nyílt V. Ért. B	
Monéta Állampapír Nyílt V..Ért. E	
Nívó Befektetési Alap	
Nívó Részvény Nyílt Végű Bef.A	
OTP Optima Befektetési Alap	
OTP Paletta Nyílt V.Bef.Alap	
OTP Quality Részv. Alap	
Partner Nyílt Végű Befekt.Alap	
Piaszter 68 Befektetési Alap	
Pillér 1. Ingatlanbef. Alap A	
Pillér 2. Ing. Bef. Alap A	
Postabank Családfa	
Postabank Hozamgarancia Bef.A	
Postabank Lokomotiv	
Procent I. Részvény Nyílt V. B.	
Procent II. Kötvény Bef.Alap	
Procent III. Fedezeti Alap	
Procent IV. Pénzpiaci Alap	
Profit Nyílt Végű. Befektetési	
Profit Prima Befektetési Alap	
Prémium Befektetési Alap	
Quaestor Ingatlan Bef. Alap	
Rabobank Állampapír Nyílt Vég	
Reálszisztéma Befektetési Alap	
Sydney 2000 Befektetési Alap	
Takarék Diszkont III. Bef.Alap	
Tallér Nyílt Végű Értékpapír B.	

cius 5.)

orgalom	Az elmúlt 52 hét min.	max.
–	1 250	15 000
27 623 030	2 950	5 200
–	6 150	9 800
11 250	990	2 040
–	385	730
–	200	425
57 088 030	2 850	8 030
8 895 690	1 150	5 400
–	2 150	2 350
4 170 000	605	4 300
72 000	700	2 450
71 167 960	2 160	6 250
–	365	970
–	12 000	12 500
3 673 950	11 950	14 600
50 697 050	9 500	24 000
4 000	400	5 250
05 228 635	2 950	12 800
–	17 000	19 850
8 938 815	6 000	9 900
–	3 500	5 950
3 920 605	73	224
	550	

Az Országos Tudományos Kutatási
Könyvtárpályázat

A pályázat célja

A pályázat célja a hazai felsőoktatási és akadémiai kutatóintézeti hálózatban kutatók, oktatók, hallgatók részére a legfontosabb kutatási területek nemzetközi szintű műveléséhez elengedhetetlenül szükséges információk biztosítása.

A fenti cél elérése érdekében az OTKA Bizottság 150 millió Ft összegben, 1999. évi felhasználással kívánja támogatni az elektronikus adathordozókon, illetve hálózaton elérhető

- adatbázisok és
- full text" folyóiratok

ÉVFORDULÓ

150 évvel ezelőtt, 1846. július 30-án született Zám községben Paál László festőművész, a múlt századi magyar művészet kiemelkedő alakja. Munkácsy kezdeményezésére kezdett festeni, Münchenben, Hollandiában tanult, és Londonban – Constable képeivel megismerkedve – alakult ki egyéni stílusa. Kizárólagos témái a tájak voltak. Kedvelt motívumait a misztikus erdőrészek alkották. Az 1873-as bécsi világkiállításon az Erdei út című képével díjat nyert, Lázár Béla monográfiát írt róla, legutóbb Bényi Lászlónak sok illusztrációval ellátott könyve jelent meg „Paál László" címmel (1978).

gatlanügynökség.

HUNYADI utcán, V. emeleti, 60 négyzetméteres 2+fél szobás lakás 1 800 000 Ft-ért eladó. István úton, VII. emeleti 66 négyzetméteres, 2+fél szobás lakás 1 850 000-ért eladó. Érdeklődni: Pásti u. 2. Ingatlanügynökség.

TÓCÓVÖLGYI 3 szobás, IV. emeleti lakás olcsón eladó. Telefon: 445-931.

ÁLLÁST KÍNÁL

BÁRUNKBA táncos konzumhölgyek jelentkezését várjuk. Havi 300 000 Ft kereseti lehetőség, lakást biztosítunk. Kezdőket is foglalkoztatunk. Érdeklődni: (77) 422-059, 14 órától.

HIDEGBURKOLÓ szakmunkást kiemelt bérezéssel azonnal alkalmazok. Érdeklődni: Debrecen, Széchenyi u. 10. sz. Tagina kerámiabolt, 9-17 óra között. Telefon: 06-60-

OKTATÁS

ANGOLBÓL, németből nyelvvizsga- és pótvizsgafelkészítés, kiscsoportos tanfolyamok. Telefon:

MDK

Paál László

Péter A.: Székely Bertalan. Tükör 1935. nov. 37.l.

Paal László (zámi szül.) F. Mg. 19.2.

Hirnekelő fia /Ly.N.r./

Nagy Péter első rajztan.ja Aradon. /Ly.N.r.99./

1866 bé si ak. Wurzinger tanitv. A ddig rajzolgató pesti jogász. (Ly.N.r.117.)

Paál László, festő [illegible]

Wrábel Sándor Paál László modern követője.

Artner Tivadar: Magyar festők sincere Milanóban 2.

ESTI HIRLAP, Dn. 1965. szept. 10.

Post Card

This Card Entitles the Bearer to
One Free Drink

Paál László, festő

MTI

Restaurálták a Nemzeti Galériában
egy festményét.

— : Hí :—

10.

NÉPSZABADSÁG, 1966. márc. 3.

Paál László, festő MDK

Keresztrejtvényben szerepel.

–: A honfoglalás korától napjainkig

14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. szept. 4.

Paál László festőművész

Kleinberger Ferenc newyorki mükereskedő birtokában van egyik legszebb tájképe

Pesti Hirlap 1930.IX.13.

Paál László

festőművész

Kiss Emil newyorki bankár gyüjteményében képével szerepel.
"Erdő belseje"

Pesti Hirlap 1930.VIII.5.

MDK.

Paál László

Müveinek restaurálsáról

Hétfői Hirek 1966 szept.19.

M.D.K

Paál László
festő

Képei szerepeltek a tárlaton.

Quadi Nóra: A magyar művészet . . .
Művészet, 1966. November - 37 lap.

MDK

Paál László

Évk. KMT 1929. 133-136.

Paál László festő M.D K.

Ma ismert müveinek száma kb. 150 re tehető
A békák mocsara c. képe lappangás után került elő
1875-ben készülhetett. sorozat darabjaként
repr.

Horváth Béla: Ismeretlen Páal László kép
Müvészet 1965.márc.

MDK.

Paál László

Müveiből a drezdai Albertinumnak kölcsönöznek

Magyar Nemzet 1965 okt.13.lap-

M.D.K.

Pál László, festő

nevét, az első szovjet kép-
kiállítás megnyitásakor, a
magyar festészet haladó ha-
gyományai között említette
Révai József.

Láncz Sándor: A szocialista realizmus művészetéről
1949 - 1956

Művészettörténeti Értesitő, 1965.XIV.évf. 2. sz

110. old.

Paál László, festő

MDK

Tárlatvezetésen ismertetik.

–: A hét végi kulturális programból

14.

NÉPSZABADSÁG

sp. 1965. nov. 6.

M.D.K.

Paál László, festő

és több 19. századi híres magyar festő képeinek reprodukcióiból kiállítás nyílt meg a bécsi "Kleine Galerie für Schüle und Heim" helyiségében, mely még a szürke változatokban is felhívta a figyelmet az "igazságtalanul nem kellően ismert magyar forradalmi festészetre."

Österreichische Zeitung, 1954, nov. 2.

Paál László.

A győri Múzeumban megnyílt XIX. és XX. század magyar festőművészeink kiállításán művével szerepelt.

Győrmegyei Hirlap, 1951. Máj. 8.

MDK.

Paál László

Müvei a Tompa-gyüjteményben

Tükör 1966 máj.1o lap 3o.

Paál László MDK

Brezovai ut

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Paál László

Festő

Heitler L.: Művének, művek és műgyűjtők

Jelenkor 965 9 sz, 856 l.

K é

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . .Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatá

Paál László.

Medyánszky Lászlóval festette a „barlicsni erdő"-t. (emlétve.)

Független Magyarország, 1952. ápr. 21.

MDK

Paál László

Mircea Deac: Arta revolutionara Maghiara. Contemporanul 1958. szept. 26.

MDK

Paál László

Napnyugta, repr.

Magyar Müvészet 1936. 230.1.

MDK

Paál László

Paál László. Irta Lázár B. Ismertetése: Művészet 1905. 68.l.

Paál

"Nyolcvan év magyar művészete a Műcsarnokban" kiállításon neve szerepelt.

M.O.932-II-21.

Paál László

Műcsarnok reprezentatív kiállításain tájképeivel szerepelt.

B.H.932.Ü.21.

Paál László

Műcsarnok kiállításán: "A magyar művészet 1850-től – 1932-ig" tájképeivel szerepelt, legmeglepőbb a 11. számú tájkép.

N.M.932.II.21.

Pál

Műcsarnok reprezentatív kiállításán
"Borus lája"-val szerepelt.

PN.932.II.20

Paál László

Műcsarnok kiállításán: "Nyolcvan esztendő magyar képzőművészek" neve szerepelt.

PH-932. II. 20.

MDK

Paál László

Százéves asszony, of.

Királyi vásárlások a Mecs. tárlatain. SzmKT 50-155.l.

Paál László

festőművész

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat hetvenéves fennállását ünneplő,Műcsarnokban rendezett kiállítása alkalmából megemlékezik a magyar művészet ragyogó korszaka alatt alkotott nagy művészről.-

Magyarország
1930.XII.21.

Paál László

Ujság, 931. IV. 19.
Est. 931. IV. 19.
P. H. 931. IV. 19.

ÁG 1931. IV. 19.

KÉPZŐMŰVÉSZET

** **Az Ernst-muzeum aukciói kiállitása.** Készülő negyvenhatodik aukciójának anyagát, szokás szerint, kiállitáson mutatja be az Ernst-muzeum. Az anyag gazdagságánál is meglepőbb — az országnak és minden polgárának ebben a válságos idejében — az aránylagos jó minősége Ez a megállapitás ugyan inkább a kiállitás iparmüvészeti részére vonatkozik, de a festmények között is akadnak érdekes darabok. Ilyen egy Hieronymus Boscht utánzó hollandus festőnek fantasztikus tárgyu festménye (Krisztus a pokol tornácán), Cornelius Poelenburgh finom kis képe (Szent Jeromos a pusztában), Jan van Kesselnek főként szinben igen vonzó allegóriás képe, a magyarok közül Munkácsynak egy nagyon finom, csaknem egészen kész pasztelje, Paál Lászlónak több

Gyermekek
gyulaország.
kisét

Paál László

táj

Képei emelkedik ki a magyar alkotá-
sok körül.

G. E.: Az Andrássy-mükincsek ötvöres
kiállítása.

B. H. 930. XI. 23.

Paál László

Két képe a legnebb a hagyatékban levő magyar festők művei között.

Aukció gróf Andrássy műtárgyaiból
Est. 930. XI. 23.

Paris, le 3 février 1923.

Mon cher ami,

Je suis heureux de vous annoncer la naissance de notre fils Jean, le 30 janvier dernier.

Nous espérons que vous viendrez bientôt nous le présenter.

Bien à vous,

Jacques et Hélène Dupont

Paál László

két borus, robusztus erdőtanulmánya
a gróf Andrássy Lagyatékban.

(O.) Tőzíme kastélyok emlékei.

M. 930. XI. 23

Paál Lassló

Művével is találkozunk itt.
Talán legszebb darabja a kiállításnak
romok őszi tája.

Az Ernst-múzeum aukciós anyaga.
P. N. 930. XI. 30.

Dear Sir,

I am sorry to have to inform you that
I shall be unable to attend the
lecture after today.

Yours faithfully,

G. H. Jones. M. Sc.

Paál László

a regebbi nemzedéket képviseli mester műveivel.

Aukciós kiállítás Ernstnél.
Est, 930. XI.

Prof. Wiehle

z Instytutu Matematyki Uniwersytetu
Poznańskiego.

Poznań Wielka 6
tel. 93-61.

Paál László

Két barbizoni tája; sem Th. Rousseau, sem Millet, sem a többi, egyedül Corot az, aki a barbizoni francia mesterek közül fölemelkedik P. L. magaslatához.

Fóthy János: Aukciókiállítás az Ernst-Muzeumban.

P. H. 930-XI. 30.

Paál László

harom alkotasa, s ezek közül talán a leg-
szebb a St. Etienne de Maloire-táj kerül
kalapács alá.

Magyar mesterek a gróf Zichy-hagyatékban.

E. K. 930. XI. 30.

Liebe Mutter!

Heute nachmittag 1 Uhr 7 Minuten ist Hans Paul zu Dir hinüber gegangen. Er ist sanft entschlafen.

Herzliche Grüße

Dein Sohn Fr. Ge. Be.

Paál László

a régi nagy magy. mesterek közül vali.
Szerepel

Az Ernst Museum aukciója.
N. U. 930. XI -30.

Mail stencil

a keep sweep sweep machine stencil mail
sharpen

Paál László -

tól két festmény látható a magyar képek között

A töketerebesi Andrássy-kastély műtárgyai aukciósa kerülnek

P. N. Bo. XI. 23

Paál László

Alkotása szerepelt az Árverési Csarnok aukcióján.

M.H.932.III.4.

Nr. 252.III.4.

Paál László festő

M.D.F.

Művei a kiállításon

A párizsi Petit Palais-ban megnyílt a magyar kiállítás

Magyar Nemzet 1966. ápr. 27. 4.l.

Pál Lánló

Neve említve

? 1927. ápr. 1.

Paál László

A Képművészeti Múzeum XIX. századi magyar gyűjteményében szerepel.

N. u. 1942. VI. 14.

Paál László festő

szöveg a Párisban rendezett kiállítás résztvevőjeként említi.

Művet nem említi.

Ulrich Seelmann Eggebert:
„Ein Jahrtausend ungarischer Kunst"

Stuttgarter Nachrichten 1966 juli. 19.

Paál László

Neve említve

M. 1927. IV. 1.

Paál László festö

M.D.K.

Mü a MNG gyüjteményébe került

Napos Ház az erdöszélen / Reggel / 1869, c. képe visszakerült, amit a II. világháboru alatt kül - földön volt

2 variánsa is a Galéria tulajdonában

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1962-1963-as évben

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei V. köp. 1965.

162. l.

M.D.K.

Paál László festö

Alkotása a MNG gyüjteményébe került

Erdörészlet, szénrajz vázlat

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1962-1963-as évben

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei V. Bp. 1965

161. 3 l.

MDK

Pgál László, festöm.

40. Erdörészlet. Repr.

Árverési Közlöny. 1929. 5.rk.sz. VIII.1.

Paál László MDK

Erdőrészlet 187=. olf.

Tájkép, 1871, olf.

Műcsarnok 1919 Köztulajdonba vett műkincsek kiállítása

Paál László

MNK

Vázlat az Erdő széle-hez, szénrajz

Mücsarnok 1919 Köztulajdonba vett műkincsek kiállitása

Paál László MDK

Erdőrészlet, kréta

Mücsarnok 1919. Köztulajdonba vett műkincsek kiállitása

Paál László MDK

Erdőszéle, olf.

Mücsarnok 1919 Köztulajdonba vett mükincsek kiállitása

Paál László MDK

Falusi ut, olf.

Tájkép, olf.

Erdő széle, olf.

Tájkép, olf.

Mücsarnok 1919 Köztulajdonba vett mükincsek kiállitása

Paál László MDK

Erdőrészlet, olf.

Mücsarnok 1919 Köztulajdonba vett mükincsek kiállitása

Paál László, festő MBK

Műveit ismertető diafilm
Készült.

– : Képzőművészeti diafilmek múzeumainkban 7.

NÉPSZABADSÁG bp. 1966. november 17.

Paál László

Alkotása szerepelt a Postatakarékpénztár Árverési Csarnokának márciusi aukció-kiállitásán.

P.H.932.III.5.

Paál László.

Múzeumainkban őrzött alkatásai részt veznek a varsói magyar kiállításon, a lengyel művészegyesületek külön kérésére.

Magyarság, 1927. márc. 6.

Tisztelt Igazgató.

Mellékelem az igazolást, amelyet az illetékes
szervek szerint a vasárnapi nagygyűlésen
kiállítanom, a jegyzőkönyv mellékletét
szintén leküldöm.

Budapest, 1947. márc. 6.

Paál.

A napokban megnyíló varsói magyar reprezentatív kiállításon műveiből néhány szerepelni fog.

Perti Napló. 1927. márc. 25.

Titel.

(1 Ansichtskarte mit Text)

Paál László.

Az ápr. 2.-án megnyíló varsói magyar kiállításon műve szerepelni fog.

Magyarság. 1927. márc. 19.

Frau Frieda.

Die Ofen 2.- im ursprüngl. rechten Flügel
Fensterbänke unter Fensterflur Ofen.

[illegible] 1917. Mark M.

Paál László

Erdőrészlet c-képe látható az Árveréri Csarnok aukciókiállításán.

PH. 1931. II. 26.

Paál Lanti

„Erdei virtet" – e szerepel a Hagyatéki kiállitáson.

Tamás Ernő: Az Andrássy (mű.) Gyűjtemény kiállitása a Műcsarnokban.
P. H. 930. nov. 23.

Páál Lászlónak

Két szép képe van a kiállításon.

dr. Andrássy Kincsek.

Ujság. 930. XI. 23.

Paul Verlaine, mort

Hier soir Hugo mon ô Bouche fermée.

Ste. Chapelle Pénitents.

Lyon 1896. [illegible] 23

Pál László

A főváros műgyüjteménye a Műcsarnokban

irta: Márjás Viktor

A székesfőváros nyolc esztendő gyüjtését mutatja be csütörtökön megnyilt kiállitásán a Műcsarnok termeiben. Ez az utolsó nyolc esztendő anyagi és müvészetpolitikai szempontokból egyaránt nehéz volt, ezekben a prosperitástól nem éppen tultengő években ugy kellett a mecenás szerepét vállalni, hogy a főváros a művészi és szociális igényeknek egykép eleget tehessen. A keret adva volt, de muzeális értékü anyaggal emelni kellett a szinvonalat és számolni kellett azzal, hogy a gyüjtés végcélja egy önálló fővárosi muzeum megteremtése, olyan muzeumé, amely öncélu is, de egyben kiegészitője is a Szépművészeti Muzeumnak, olyanféle módon, mint a Luxembourg Párisban. Emellett a kulturális elkötelezettség mellett az idők arra is kötelezték a fővárost, hogy mecenási szerepében vállalja a művészek nyomasztó helyzetének javitását, vásárlásainál szociális szempontok is vezessék és gyakran akkor is, azt is megvegye, ami a muzeális igényeknek nem felel meg, de mint szociális kötelezettség elháritathatatlan. És gondoljuk meg, hogy mindez olyan időkben történt, amikor a művészet ideologiákon nyargalt, pártokra szakadozva ellenfélként, sőt sokszor ellenségként állott egymással szemben. A konzervativakat áthidalhatatlan szakadék választotta el az ujitóktól, az ujitókat a még ujabbaktól. De még az azonos szemléletü és célkitüzésü művészcsoportok is széttagozódtak, tovább bomlottak a testvérháboruban. Arányt, igazságot, az apró szenvedélyeken, a muló viszályokon felülemelkedő szempontokat keresni, ez volt a fővárosnak, mint vásárlónak a kötelessége, annak a fővárosnak, amely maga is kemény és szakadatlan politikai és világnézleti harcok operációs területe volt.

Nos, a főváros megfelelt feladatának, eleget tett kétirányu kötelezettségének: müértéssel gyüjtött és meleg szivvel támogatott, ha kellett. Ahogy most a hivatali szobákból, az ismeretlenségből előkerültek a képek és a szállitásra alkalmas szobrok és kikerekedett ez a bemutató, ami kiállitásnak esemény és kevés rostálással muzeumi anyagnak is kitünő, a főváros vezetősége és intéző tényezői, de különösen is a kitünő *Csánky* Dénes igazgató valóban megérdemli a hálát és az elismerést. De ez az eredmény kötelez is, most már nem lehet kitérni az elől a kötelesség elől, hogy az önálló Fővárosi Muzeum ügye végre megoldásra kerüljön. Anyag is van, a Károlyi-palotában rendelkezésre állnak a helyiségek, kitünő vezető- és tisztviselőszemélyzet is van, a mondat végére már csak a pont hiányzik.

•

A kiállitás anyaga világosan és áttekinthetően tagozódik: a nagyterem az *elhalt nagyok* munkáit reprezentálja. A legnemesebb értelemben vett muzeumi hangulat uralkodik a termen, az az atmoszféra, amelyet csak a reprezentativ képek tudnak felidézni. Abszolut értékü munka *Paál* László 29. számu tájképe, a legjobb *Barabás* Miklós-alkotások közül való a „Fehérselyemruhás női arckép", *Rippl-Rónai* József európai viszonylatban is legelsőrangu „Kalitkás nő"-je mellett még négy, ugyancsak kiváló Rippl-Rónai-kép szerepel itt. A drágakövek tüzében ég *Mészöly* Géza „Faluvége", néhány erős *Ferenczy*-kép mellett feltünik *Pentelei Molnár* János hypernaturalisztikus csendélete, *Kőrösfői-Kriesch* meglepő képsorozata, *Perlmutter* Izsák karakterisztikus „Parasztszobá"-ja, *Pataky* László leheletfinom „Virágzás"-a, egy jó *Székely* Bertalan, egy kitünő *Benczur* mennyezetvázlat és *Bihary* Sándor magyaros izü zsánerképe. De a terem minden képe külön-külön érték és ha megemlitjük *Markó* Ferenc, *Grimm* Dezső, *Jankó* János, *Böhm* Pál, *Gyárfás* Jenő, *Strobenz* Frigyes képeit és *Balló* Ede ismert Horthy-portréja mellett *Ligeti* Miklós kitünő Rippl-Rónai arcmását — beszámolónk akkor sem teljes.

A következő termekben szinte az egész élő magyar müvészet képviselve van és kevés kivétellel reprezentativ alkotással. Kétségenkivül akadnak képek, amelyek inkább szociális cselekmény jegyében, semmint esztétikai, vagy muzeális szempontok alapján kerültek bele a galériába, de ha ezek nem is ütik meg az általános szinvonalat, jelenlétük nem bántó és ha majd a muzeumi rostán fenn is akadnak, arra mindig jók lesznek, hogy dekorálják a hivatali szobákat.

A *II. teremben* feltünik *Réti* István közvetlenségében is monumentális *Kossuth-portréja*, *Csók* István, *Vaszary* János, *Márffy* Ödön, *Karlovszky* Bertalan, *Fényes* Adolf, *Rudnay* Gyula, *Iványi-Grünwald* Béla. *Márk* Lajos, *Szőnyi* István, *Aba-Novák* Vilmos, *Magyar-Mannheimer* Gusztáv, *Hatvany* Ferenc báró, *Márton* Ferenc, *Patkó* Károly, *Mattyasovszky-Zsolnay* László, *Bosznay* István, *Udvary* Pál, *Basilides* Sándor, *Kacziány* Ödön, *Déry* Béla, *Perlrott Csaba* Vilmos, *Kukán* Géza és *Pajzs Goebel* Jenő egy-egy kitünő képe és *Kisfaludi-Stróbl* Zsigmond jó bronzszobra.

A *III. terem* legjobbjai *Thorma* János, megint *Vaszary* és *Réti*, feltünik egy remek *Egry* József-kép, *Feszty* Masa nagyon jó portréja, *Balló* Ede és *Iványi-Grünwald* képei, *Pásztor* János erős bronzszobra és *Kövesházi Kalmár* Elza kőbefaragott nagyszerü *„Fiatal leány"*-a.

A gazdag szobrászanyagból külön is ki kell emelni *Meggyessy* Ferenc dr. férfias erejü bronzportréját, néhai liptóujvári *Stróbl* Alajos *„Feleségem"* cimü felejthetetlen márványbüsztéjét, *Telcs* Ede Hüvelykmatyiját, *Sidló* Ferenc, *Martinelli* Jenő, *Beck* Ö. Fülöp, *Pásztor* János, *Róna* József, *Szentgyörgyi* István és *Lux* Elek mellett a fiatalabb generáció két elsőrangu és reprezentativ tehetségének, *Páczay* Pálnak és *Csorba* Gézának, továbbá *Somló* Sárinak és *Wilt* Tibornak teljes értékü plasztikáját.

A modernek és fiatalok között *Szőnyi*, *Feszty* Masa ismét jó dolgokkal szerepelnek, de a sok jó kép között is vonzza a szemet *Czigány* Dezső „Menton"-ja, *Egry* József „Balatoni kép"-e, *Cselényi Walleshausen* Zsigmond, *Lehel* Mária, *Szobotka* Imre, *Kádár* Béla, *Klie* Zoltán, *Pólya* Tibor, *Benedek* Péter, *Cserepes* István, *Orbán* Dezső, *Wagner* Géza, *Nyilassy* Sándor, *Peterdy* Andor és *Pataky* Tibor egy-egy szép képe.

A VI. teremben feltünik *Benghardt* Ágoston, *Merész* Gyula, *Spányi* Kornél, *Hámor* Ilona, *Dabis* Rózsi, *Kató* Kálmán, *Czencz* János, *Mihalovich* Miklós és *Endrey* Sándor vászna. A VII. teremben *László* Fülöp önarcképe, *Kandó* László, *Pálya* Celesztin és *Zombory* Lajos a vezető értékek. A VIII. terem a külföldi művészeké: átlagszinvonal, amelyen érezni, hogy udvariassági aktusoknak és viszonossági vásárlásoknak az eredménye. Kiemelkedő érték nem akad ebben a teremben, talán csak *Carpi Aldo* és *Jaroczki* Vladislaw képeit kell külön megemliteni.

A következő termekben nagyobbrészt olyan művészek szerepelnek, akiknek alkotásait már az előzőekben is láttuk, de *Szüle* Péter, *Fáy* Dezső, *Farkas* István, *László* Fülöp, *Náray* Aurél és *Vass* Elemér megérdemlik, hogy itt is néven nevezzük őket.

A grafikusok és akvarellisták között *Bornemissza* Géza, *Molnár* C. Pál, *Komjáti* Gyula, *Zádor* István, *Baransky* E. László, *Szlányi* Lajos, *Bardócz* Árpád és *Gedő* Lipót a legjobbak.

Kulturhistóriai érdekesség az utolsó teremnek a festménysorozata, amely Budapestről szól. Itt kapott helyet *Lotz* Károly *„Dekorativ sorozata"* és *Molnár* József kitünő női arcképe is.

Az érdekességek sorában meg kell emliteni a kiállitás két valóban érdekes képét, az egyiket *Kossuth* Ferenc festette *Kossuth* Lajosról, a másikat *Feszty-né Jókai* Róza „Ház a lombok alatt" cimmel.

Négyszáz műalkotás, élők és holtak, öregek és fiatalok, konzervativak és modernek — békésen egymás mellett. Mindez a főváros érdeme és a magyar kultura dicsősége. Ez a mérlege a kiállitásnak.

•

A kiállitást csütörtökön délben nyitotta meg *Ripka* Ferenc főpolgármester. A megnyitón résztvettek: *Glattfelder* Gyula dr. csanádi püspök, a Képzőművészeti Társulat elnöke, *Sipőcz* Jenő polgármester, aki meggyőző előszót irt a katalógushoz, *Liber* Endre alpolgármester, *Némethy* Károly tanácsnok, a kultuszminisztérium képviseletében *Petri* Pál államtitkár, *Kertész* K. Róbert h. államtitkár, továbbá *Tihamér* Lajos miniszteri tanácsos. Nagy számban jelentek meg a fővárosi bizottsági tagok, továbbá a kiállitó művészek. *Liber* Endre alpolgármester üdvözölte a megjelenteket, utána *Ripka* Ferenc főpolgármester mondott megnyitó beszédet. A kiállitás lényegében — mondotta — a főváros számadása a közönséggel szemben arról, hogyan használta fel a polgárság nagylelkü áldozatkészségét a művészet érdekében. A nyolc év előtt rendezett kiállitás a virágzás teljében lévő magyar élet művészetét mutatta be, a mai kiállitás a nehéz időkben teljesitett kötelesség bizonyitéka. Régebben a főváros lelki szükségletét elégitette ki a művészetpártolással, a mai időkben pedig üvegház módjára nyujtja a meleget és ápolást a kultura virágának, a művészetnek, amely a zordon időkben rengeteget szenved.

A főpolgármester megnyitó szavai után a megjelent előkelőségek *Csánky* Dénes muzeumigazgató kalauzolása mellett megtekintették a kiállitott négyszáz képet és szobrot.

tel elnökletével csütörtökön délelőtt értekezletet tartott a képviselőház bizottsági termében, ahol *Sipőcz* Jenő elnök vezetésével megjelent a városok országos kongresszusának elnöki tanácsa is. *Ugron* Gábor megnyitó-beszédében rámutatott arra, hogy a napi politikától teljesen mentesen akarják a városok országgyülési képviselői megismerni a városok bajait és kivánságait, hogy azokon mielőbb segithessenek.

Sipőcz Jenő, Budapest székesfőváros polgármestere meleg szavakkal mondott köszönetet, hogy a városi képviselők blokkba tömörültek. *Eberth* Géza győri tanácsnok terjesztette elő ezután a városok kongresszusának hét pontban összefoglalt határozati javaslatát, amelynek legfontosabb részei a következők: Továbbra is biztositani kell az inségenyhitést, a külföldi kölcsönök tőke- és kamattörlesztését 1932 julius elsejétől kezdődően egy évre függesszék fel, a függő kölcsönöket 1933 julius harmincig hosszabbitsák meg és mérsékeljék a kamatokat, állitsák fel a garanciabankot, a fázisrendszer bevezetése folytán a városok javára mutatkozó különbözetet utalják ki, a városokra átháritott terheket az állam fokozatosan enyhitse és a városoktól elvont jövedelmi forrásokat fokozatosan adják vissza.

A javaslathoz elsőnek *Somogyi* Szilveszter szegedi polgármester szólt hozzá és hangoztatta, hogy egy városnak sincs annyi adóssága most, mint volt a háboru előtt, a kamatteher azonban sokkal nagyobb. *Őrffy* Imre, *Chikán* Béla és *Sándor* István szavai után *Éber* Antal a tranzfermoratórium megszüntetéséről és a garanciabank felállitásának szükségességéről szólt. *Szauter* Ferenc felsorolta, hogy milyen jövedelmeket vont el az állam a városoktól. *Vendel* István és *Propper* Sándor felszólalása után *Esztergár* Lajos ismertette a kongresszusnak az inségenyhitésre vonatkozó javaslatát, amelyhez *Semsey* Aladár és *Malasics* Géza szóltak hozzá. *Szabóky* Jenő elismerését fejezte ki a városok polgármestereinek az inségenyhités nagy munkájáért.

Petrovácz Gyula kifogásolta, hogy Budapest, bár állami szükségadó cimén 37.5 millió pengőt fizetett be, az inségakcióra ennek még a 10 százalékát sem kapta vissza. Az inségakció lebonyolitására egy közvetlen elintézésre hivatott szervet kellene felállitani, akár kormánybiztos legyen az, akár egy államtitkár.

A vita végén a városi képviselők

[illegible] jelentését. Istmertette *Homonnay* Tivadar országgyülés képviselőnek a vasutasok érdekében tartott képviselőházi beszédét és *Kenéz* Béla dr. kereskedelmi miniszternek e beszédre adott válaszát. Homonnay sürgette az automatikus előlépés visszaállitását, az idejüket már kiszolgált 291 tisztviselő s mintegy 1540 segédtiszt nyugdijaztatását és az ezáltal elérhető megtakaritásoknak az előléptetésekre és kinevezésekre való forditását, mert *1094 tisztviselő közül 2279 vár előléptetésre* s a legalacsonyabb fizetési osztályban levők várakozási ideje 15—25 év. Sürgette továbbá a gyakornoki intézmény visszaállitását, a cimis jelleg-adományozások bevezetését s a vasutas-házakban a lakbérek leszállitását.

Kenéz kereskedelmi miniszter válaszában kijelentette, hogy a vasuti személyzet, különösen annak a külszolgálatos része az ő nézete szerint is *különlegesebb elbánást érdemel*, mint az állami tisztviselők többi kategóriái. Amint az államvasutak pénzügyi helyzete kissé megjavul, a régóta nélkülözött és teljesen megérdemelt *automatikus előléptetést ujra vissza fogja állitani*. A nyugdijtörvény módositásról az államvasuti alkalmazottak különleges helyzetét figyelembe veszi s az utánpótlásoknál elsősorban a vasutasok gyermekeit juttatja kenyérhez. A *lakbérek leszállitását* az államvasuti és államvasuti nyugdijintézeti bérházakban méltányosnak tartja,

végül előadta a főtitkári, hogy úgy érzi, hogy a *vasutasságot*, ha nem is az illetménycsökkentés terén, *még ujabb veszedelem fenyegeti*. Ezért a nyári szünet alatt is állandóan résen lesz az elnökség és kellő időben megteszi a szükséges intézkedéseket. *A tagok kisérjék állandó figyelemmel* a napisajtó, különösen *a Nemzeti Ujság hiradásait*, amely lap a vasutasság minden megmozdulásáról hiven és részletesen beszámol és közli a szükséges tudnivalókat. Ez annál is inkább fontos, mert a Szövetség hivatalos lapja a nyári szünet alatt nem jelenik meg.

A főtitkári jelentéshez elsőnek *Viola* Árminn (Szolnok) szólt hozzá és azt fejtegette, hogy a vasutasságnak különálló nyugdijtörvényre van joga és szüksége. *Kemény* Gyula szerint a nyugdijasok örömmel veszik tudomásul az elnökség lépéseit és kérik, hogy a szerzett jogokat védjék meg s hassanak oda, hogy visszaállitsák a vasutasok külön nyugdijintézetét. *Nagy* Domonkos a vasuti ipari munkásság érdekében szólalt fel.

Cséplő József főfelügyelő biztositotta a gyülést, hogy a MÁV igazgatósága is a legjobb akarattal intézi a vasutasok ügyét és a Szövetség minden javaslatát elfogadja s azon van, hogy a felmerült méltányos kivánságokat teljesitsék. *Schworbauer* Lajos (Miskolc) szerint a jóakarat kétségkivül megvan a fel-

határok következtében állandó árzélyek fenyegetik, miután az egy- vizrajzi területek szétdarabolásá- árvizvédelmi intézmények is szét- solódtak és egységes intézkedés a yek elháritására *a románok maga- miatt alig volt lehetséges*. A közt azt kivánja, hogy a kormány, ha pp nem megy, *vigye a kérdést a övetség elé* és hasson oda, hogy a okat a vizmüvek karbantartására zzék. A közgyülés végül határozozott *az agglegényadó bevezetése ében* és a kisgyülés határozatával en az agglegényadó bevezetése *mel*glalt állást.

gyar—román pénzügyi tárgyalá- imen a Bukarestben időző *magyar yi bizottság* közleményt adott ki, szerint a magyar kormány kikül- junius 3-án megkezdték a tárgya- t Bukarestben a román kormány zottaival. E tárgyalások eredmé- ppen *négy egyezményt* kötöttek, pedig:

lz egyenes adóügyekben felmerül- kétszeres adóztatás elháritásáról;

hagyaték után járó örökösödési és illetékek kétszeres kiszabásának ülléséről;

3. a két állam hatóságai által adóügyekben nyujtandó *kölcsönös jogsegélyről* és

4. *esetenkénti egyezményt az adóbehajtásról.*

A kétszeres adóztatás elháritására irányuló egyezmény kiterjed az ingatlanból származó jövedelmekre, továbbá a vállalati jövedelmekre, a munkából származó keresetekre, az egyik országból huzott fizetések, nyugdijak, tantiémek, életjáradékok és általában az egyik országból származó különböző jövedelmek megadóztatására. A hagyatékok után kiszabandó örökösödési illetékekről szóló egyezmény ugy a hagyatéki ingatlanok, mint a hagyatéki ingó vagyon tekintetében határozottan megjelöli azt az államot, amely az örökösödési illetéket kizárólagosan kiszabhatja. A tárgyalások a két kormány megbizottai között a *kölcsönös megértés* szellemében folytak és érdemlegesen junius 14-ikén nyertek befejezést. A két kormány megbizottai az egyezményeket *Bukarestben junius 16-án irták alá*, a külügyminisztériumban. A tárgyalásokon a magyar kormányt *Bobrik* Arno, a bukaresti magyar követség ügyvivője, továbbá *Knappo* Sándor miniszteri tanácsos és

Paál László

színnel ki lehet fejezni, tudjuk, hogy a kép törvényei szerint a fekete is elmondhatja azt, amit a nap vörösének kellene (vörös?, hát hol marad a tűz sárgája, kékje, hol marad a fény minden színt magába záró hatalmas íve?), nem is beszélve arról, hogy amikor a vegyi törvényeknek engedelmeskedve leegyszerűsítünk, a fénykép másoló papírján is fekete lesz a vörösből. S ha most Bizse János mellékelt ábráját tekintjük, fehérre-szürkére-feketére egyszerűsítve, a nap sem mond ellent önmagának, szürkével és feketével is ragyogó korong, központja a képnek, nap, mely felé sóvárgón és magát kitárón fordul az ifjúság. A fény felé. Ez a mondanivalója ennek a négy és fél négyzetméternyi, selymes fényű, lemosható műanyaggal és színező pasztával készült képnek, melyhez az Alap megbízása alapján a pécsi Városi Tanács adott kellő anyagi támogatást.

Pécs városa elől jár országunkban helyi művészeinek rendszeres támogatásában (nemrégen tíz művészének, írójának adott egy havi fizetést szabad alkotói tevékenységre), Bizse Jánosnak sem ez az első megbízatása. Apjától, a neves műkovács mestertől örökölt műtermében fekszik kirakva a pécsi uránvárosi legénységálló nyaktagjához — két épületet összekötő folyosójához — készült, öt és fél négyzetméternyi, hét színből készült mozaikja. Pécs városának illuzorikus képe ez, természetesen nem topográfiai hűséggel. A város műemléki és ipari jellege szól ki belőle. Előterében kötélpálya szerkezeti elemei (az István aknából kötélpályán jön a szén az erőműhöz, mely Dél-Dunántúlt ellátja villamos energiával), középső síkjában a város távlati képe, hátterében hegyek. Csak a felrakása három hónapi gondos munka. Mintha Bizse János mesterének, Martyn Ferencnek szavait hallanánk: „A művészet mesterség." Bizse János, a pécsi fiatal művészekhez hasonlóan, nemcsak a művészet iránti hűséget veszi komolyan, de megtanulta a szerkesztés fontosságát is. Találkozás ez, nem eltanulás. Bizse János, a kovács apa gyermeke, Aba Novák Vilmos tanítványa, a kitűnő szőnyegszövő és művészeti író, Kovács Diána férje, a kép legfontosabb elemének, állványának tartja a szerkezetet. De nem múlt el nyomtalanul az sem, hogy Bizse Szőnyi Istvánnak is tanítványa volt a főiskolán. Ha éppen definiálni akarnánk, ezt mondhatnánk: impresszív konstruktivista, — ami azt jelenthetné, hogy: a kép szerkezeti elemeiben elsősorban a hangulatot hangsúlyozza. Csupa fény, derű, ragyogás az óvodai képe, nem kevésbé, mint a Tillai Ernő tervezte tabi kultúrház számára készült falképe is. Ha ezt a derűt nem sikerült bevinnie a mozaikjába, a rendkívül nehezen beszerezhető anyagot tegyük felelőssé. Tervei, vázlatai nem nélkülözik.

Sok más tanulság alapján, de Bizse János példáján is rögzítsük le: igen fontos lenne egy üzem, mely a mozaik alapanyagát előállítaná, hogy ne kelljen művészeinknek nehézséggel, kerülő útakon beszerezniök, különösen most, monumentális épületterveink megvalósítása idején; egészséges művészi életet segíthet elő, ha egy város saját jó művészeinek ad megbízatásokat; fontossá lett épületterveink és festményeink összehangolása (sajnos, Bizsének a tabi kultúrházhoz készült terve nehezen alkalmazkodott egy nem festményhez készült felület dekorálásához, s valójában a pécsi ovóda sem adott elég teret, mélységet lépcsőházában a festői képzelethez). Bizse János példája erre figyelmeztet, s emlékül hagyja bennünk egy, a konstruktív logikus pontosság, s az érzelmi mélység hangulati gazdagságát, a játékos dallam és kemény, építő fegyelmezettséget egyesítő művész őszinte keresését. Kívánjuk, hogy sikerüljön átvinni falképeibe is azokat az eredményeket, melyeket olajképeiben megtalált.

Koczogh Ákos

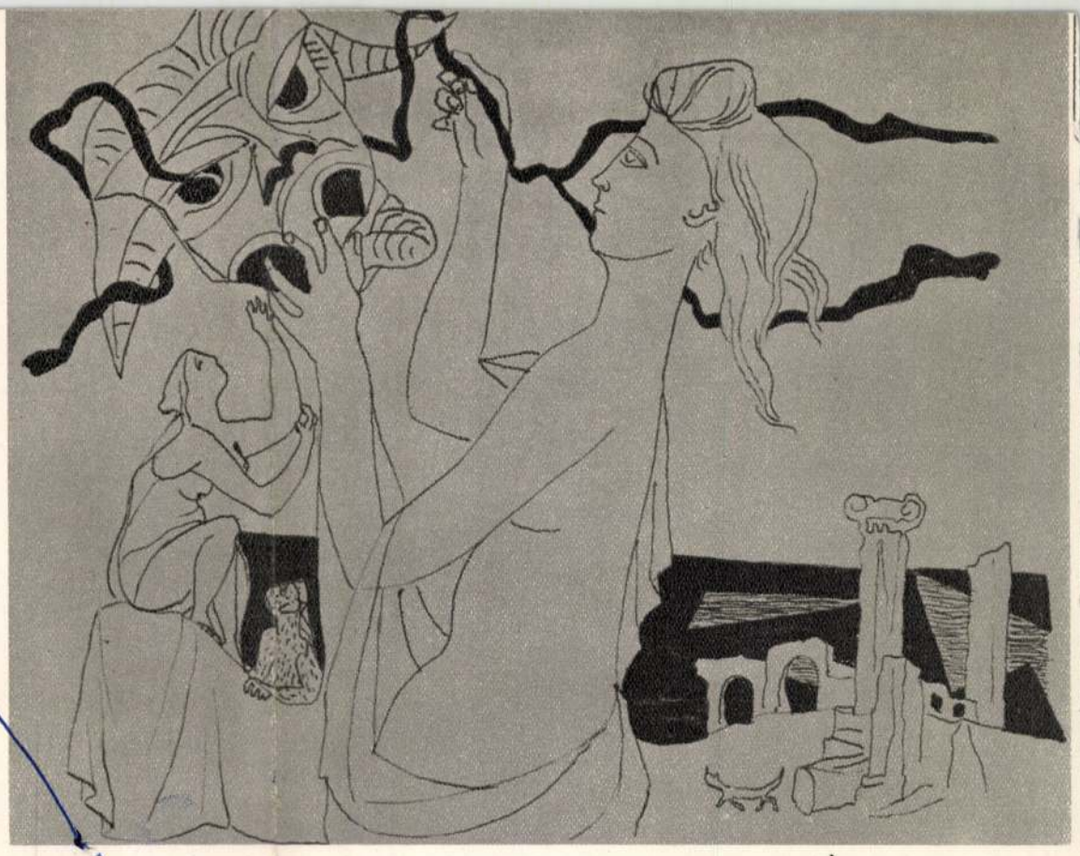

Duray Tibor: Itáliai emlék – Souvenir d'Italie – Воспоминание об Италии

Demjén Attila: Ischia – Ischia – Ишиа

Paál László festmény bukkant fel

A Magyar Nemzeti Galéria bíráló bizottsága elé nemrégiben egy 62 × 49 cm méretű olajfestmény került, amelyet felfedezője Paál László művének vél. Meglátszott róla, hogy évek hosszú során át kellő megbecsülés nélkül hányódott, kissé megkopott, sőt voltak részei — bár nem nagy kiterjedésűek — ahol valaki avatatlanul ahelyett, hogy letisztította volna a rárakódott majdnem százéves piszoktól, kicsinosítani akarta, s ezért átfestette jó ügyetlenül, nem sokat törődve azzal, hogy alsó bal sarkában *L. de Paál* jelzés olvasható, amely neki alighanem semmit sem mondott.

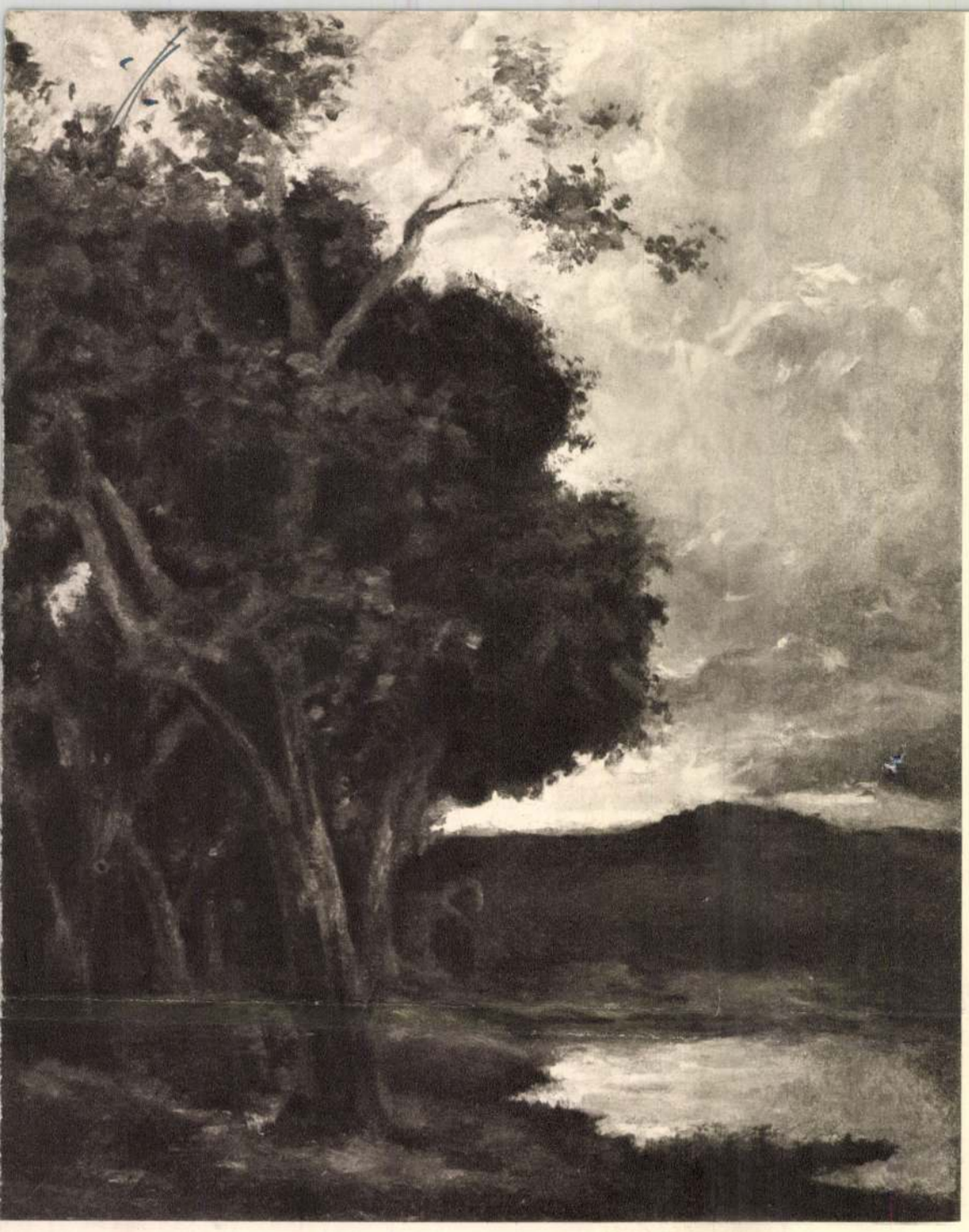

Paál László:
Mocsaras táj – Paysage marécageux
Болотный край

A bíráló bizottság teljesen tisztán akart látni, tehát azt kívánta, hogy végleges ítéletének kimondása előtt a mű jól felismerhető állapotba jusson. A restaurálás munkáját Devich Sándor kellő óvatossággal és hozzáértéssel végezte el, s így ma már eredeti szépségében élvezhető egy eddig ismeretlen „*Mocsaras táj*". A bíráló bizottság is ezen a véleményen volt és „jó qualitású"-nak minősítette, s egyszersmind védetté nyilvánította.

A Paállal foglalkozó kutatás eddig nem tudott felőle, aminthogy igen valószínű, hogy számos egyéb műve is lappang még. Oka ennek az, hogy nagy jelentőségét hányatott életében, s azután számos évtizeden át nem ismerték el, amiért nem egy képe elkallódott, vagy pedig más név alatt rejtezik francia földön, mert a barbizoni festőkhöz való rokonsága révén ezek nevét hamisították rá s így Rousseau, Dupré nevével kerültek forgalomba.

Lázár Béla 1929-ben kiadott befejező monográfiájában mintegy 135 kétségtelen Paál festményt sorolt fel, s az azóta eltelt harminchárom év nem sokkal szaporította ezt a számot. F. Z. 1954-ben megjelent tanulmánya idejében ezen felül még mintegy 15 olyan műről tudott, amely Lázár katalógusában nem szerepelt. Össze vissza tehát 150 körül lehet a ma ismert Paál alkotások száma.

Ezért fölötte örvendetes, hogy néha néha egy egy eddig nem ismert műve felbukkan, különösen ha jó, amiképpen ez. Megállapíthatja már reprodukciójáról is az olvasó, hogy egyáltalában nem ismétlés, hanem a gazdagon variált témának olyan megoldása, amely az eddigiektől változatosan eltérő.

Csatlakozni fog a bíráló bizottság véleményéhez, mert Paál viharosan hányódó lelkiségének olyan jellegzetes visszatükröződésével találkozik, amely a barbizoni mesterektől sokszor megünnepelt fontainebleaui erdő mocsaras részén fogant, ahol a viharvert vadon büszkén kínálja lefestésre ihlető regényességét.

Paál e műve ottélésének második felében készülhetett. Erről tanúskodik széles ecsetű könnyed festésmódja, sötétes színezése, de legfőképpen mozgalmasan izgatott lelkisége, amely közel áll az 1875 évben festett viharos egű festményeihez. Nem erdőrészlet, nem fatanulmány, hanem az égnek és a földnek ölelkezése széttépett felhők kavargó fényében, amely a föld peremén ragyogóvá fokozódik és élesen verődik vissza az előtér mocsaras pocsolyájában. Az erdőszéli facsoport sötétlő lombsátorát ősziesre vált vöröslő levélcsomók elevenítik és szürkésen alig hangsúlyozott girbe-gurba fatörzsek támasztják, alattuk pedig egy görnyedt anyóka ballag, aki aligha érzi, hogy az elemek ölelkezése körülötte milyen gyönyörű látvánnyá alakult.

Farkas Zoltán

MŰVÉSZET 1963 febr

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGÉNEK FOLYÓIRATA

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG:
ARADI NÓRA, D. FEHÉR ZSUZSA, ÉK SÁNDOR, FARKAS ZOLTÁN, GÁBRIEL FRIGYES, POGÁNY Ö. GÁBOR
Felelős kiadó: NEMES BÉLA, a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalat igazgatója
Felelős szerkesztő: POGÁNY Ö. GÁBOR * Műszaki vezető: SZEDLÁK GYÖRGY * Műszaki szerkesztő: SÜTŐ LÁSZLÓ
Szerkesztő: SOLYMÁR ISTVÁN
A szerkesztőség címe: Budapest VII. Kertész u. 36. Telefon: 427-378
Készült az MSZ szabvány szerint, 23,5×31,5 cm alakban, 48 oldal terjedelemben, 7200 példányban
624982 Athenaeum Nyomda. Felelős vezető: Soproni Béla igazgató. A képanyag mély-, a szöveg magasnyomással készült
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Bp. V. József nádor tér 1.) és a postahivataloknál
Előfizetési díj 1/4 évre 30,— Ft. Csekkszámlaszám: egyéni 61,280, közületi 61,066

Paál László MDK

Szénaboglya, olf.

Faluvége, 1871., olf.

Mücsarnok 1919 Köztulajdonba vett mükincsek kiállitása

Paál László MDK

Szénaboglyák, olf.

Erdő széle, olf.

vizpart, olf.

Műcsarnok 1919 Köztulajdonba vett műkincsek kiállitása.

MIK.

Paál László

Kiállitási hiradás

He esmegyei Népujság 1966 jan.11.lap-

Paál László festő M.D.K.

Müve külfö di kiállitásra kölcsönadva

/ Drez dai Albertinum /

A Nemzeti Galéria te veiről

Magyar Nemzet 196 . otktóber 13. 4.1.

Pál László

Művei aukció-kiállításon

MO. 1930. XI. 30.

zpont meginditotta rotaprintes for-

köteteként a

pzőművészeti Élete"

mely a Közoktatásügyi Népbiztosság

a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es

kozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

iadványai közül kapható

k 1954-55."

zpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

k 1956-58."

k a Művészettörténeti Dokumentációs

Padl

A XIX. század romantikus tájfestői után léptek fel a realista tájfestők, melyek képviselője a művészi.

Független Magyarország, 1952. május 26.

MDK

Paál László

A velencei magyar kiállitás. Ország-Világ 1909. 238.l.

MDK

Paál László

Szinyei Merse Pál emléke. Magyar Művészet 1934. 56-57.l.

MDK

Paál László

Ybl E.: Szinyei Merse Pál és a magyar tájképfestészet. Magyar Müvészet 1926. 1. sz. 7.l.

MDK

Paál László

Szépmüvészet 1941. 12. sz.

Paál László, festő MDK

Paál képek is vannak a
visszatartott képek között.

— : Visszakerülnek = e a magyar képek Ausztriából?
10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. okt. 30.

Paál [ ], festő MDh

Az én múzeumom sorozatban

Paál, Mészöly, Szinyei-kötet

jelenik meg Kontha Sándor

tollából

– : Érdekes ~~[illegible]~~ monográfiák a Képzőművészeti

Kiadó nyári terveiben 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. júl. 15.

Paál László, Jestő

MDK

Az Ś. B. naptárát Paál-reprodukció is díszíti.

- :Naptár, naptár, naptár

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. nov. 27

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismertetik műveit. (N. Galéria)

–: A hét végi kulturális programból

9.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 25.

MDK

Paál László, festő

Barbizonban Paál László egykori lakóházán elhelyezett emléktábla előtt ünnepség volt.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 23.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Paál László, Jestő

Emléktábláját megkoszorúzták Barbizonban.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 22.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Művészet
1969 II.

Bényi László: Paál László

F 1021

PAÁL LÁSZLÓ HALÁLÁNAK 90. ÉVFORDULÓJÁRA

„Le peintre hongrois *Ladislas Paál* habita ici au cours des années 1873–1877. C'est là que la commemorative a été posée à l'occasion du cinquantiéme anniversaire de sa mort par la societé artistique hongroise qui porte son nom, le mars 1929."

Paál egykori barbizoni lakóházának feliratát Gárdos Aladár bronzplakettjével 1929-ben, Paál halálának 50. évfordulóján helyezték el. Műterének közvetlen szomszédságában a Grand Rue-n lakott Diaz, közelében Daubigny és Millet. Ez utóbbinak háza — ma múzeum — régi egyszerű köntösében áll, hatalmas kertjében elszórt faóriásokkal. A többiek lakóháza többé-kevésbé hangulatos vendégfogadókká alakítva várja a párizsi kirándulókat. Delacroix, Théodore Rousseau, Corot, Millet, Diaz, Daubigny, Verlaine, a Goncourt testvérek, Murger, George Sand, Alfred Musset törzsvendégek emlékét idézi Ganne vendéglőjének felirata.

Mohalepte kőkerítések, vadrózsával, repkénnyel befutott faerkélyes, kőpados házikók — olyanféle zsaluval fedett kapukkal, aminőket Kalotaszegen, vagy Székelyföldön látni — szegélyezik a fontainebleau-i erdőig vezető utat. Ez a francia mesterektől halhatatlanná tett táj mindmáig megőrizte egykori varázsát. Az erdő csendje legyőzi a keresztül-kasul rohanó autók, vagy a távolodó repülőgépek zaját. Ma is azt az igazi arcát mutatja, mit Paál képeiről olyan jól ismerünk: a mélység mintha örvénylene a sötét fák alatt, az erdő szinte veremszerűen mély és hideg. Lehullt vörös, sárga leveleken, nedves, süppedő talajon, kidőlt fatörzsek közt járunk. Az elszórt hatalmas sziklák tövében életre kap a színgazdag, változatos növényzet, a rőt páfrányerdő, a lombvesztette őszi fák között átkandikál a távolból a fehér ég egy kis darabja. A nyugalomnak azt a hatalmát érezni itt, amelyet csak a valóságos természet sugároz. Ott vagyunk Paál erdei tisztásain, ösvényein, magányos tölgyei, vörösfenyői, nyárfacsoportjai előtt, szívünkben valami névtelen meghatódottsággal.

*

Paál László képein „lelke minden költészetét akarja kifejezni". „Az eső után őszi hangulat" címűn az erdő fái mögött most bukott le a nap, fehérsárga izzás jelzi a nyomát kék, szürke felhősávok között: az ég most tisztul, permetező, elcsituló cseppek peregnek még a lombokról, a fák moha színű törzse szivacsosan megszívta magát, s a nagy csendességben csak egy esernyős öregasszony lépte-cuppogása hallatszik a latyakos erdei úton. Karján kosár, kis motyójával. Fejét kicsit meghajtja, tanácstalanság és magányosság van a tartásában. A hosszú, csupasztörzsű fák lombkoronája fent a magasban összeborul, tömören lezárja a teret.

Egyes alkotásain — felszabaduló kedvét, máskor a baljós borongás hangulatait érezzük.

A „Fontainebleau-i erdő"-jén új és merész hangot üt meg. A fényben fürdő természetet a formák feloldása nélkül, s mégis a maga vibráló, áttetsző légiességében és ugyanakkor színgazdagságában adja. A nedvesen tündöklő erdei zöldek számtalan változata szinte sziporkázik a felettük, közöttük táncoló, bujkáló napcsóvákban. S hogy ez a sok zöld a zöldben nem válik unalmassá, az a mester rendkívül intenzív színélményeinek, a természet bensőséges tanulmányozásának köszönhető. A nedves füveken és leveleken megcsillanó zöld olive-je, a vékony erezetű levélkéken átszűrődő nap sápadt borsószíne, a mohán villanó tengerzöld és platinazöld, a hűs árnyékokból előragyogó tüzes méregzöld, a fák kérgén tükröződő fehér-zöld, s az erdőben álló fiú zubbonyának üvegzöld fényben való fürdése: Paál palettájának olyan fortélyaira vallanak, amelyeknek maga a természet, a valóság a sugalmazója. Az a minden szorongás és nyűg alól felszabadult kedv, ujjongás, amely — oly nyomasztó körülményei közepette is — a „Fontainebleau-i"-ből árad, talán a kolorista önmagára találásának örömeből származik.

Csak itt, művészetében lelhette kedvét, mert a való élet — mint azt Kacziány Ödönnek egykorú cikkéből tudjuk — egyre jobban szorongatta: „. . .szerződött egy műárussal, aki mérsékeltebb díjért ugyan, de minden képét hajlandó volt megvenni. Reggeltől estig szorgalmasan dolgozott, hogy anyagi viszonyait rendezve minél előbb függetlenül álljon. Mennél többet dolgozott, a műárus annál többet követelt, különféle modorban kívánt tőle, különféle tárgyú képeket. Hol meg ugyanazon képet többször kellett festenie. Nagyobbszerű művet akart kezdeni, mindannyiszor kénytelen volt fölhagyni tervével. Kényszerítve mint a gyárimunkás, előre kijelölt úton haladva megszabott munkát végezni . . . Ébren és álmában a kérlelhetetlen becsvágy, s a még kérlelhetetlenebb műárus . . . voltak rémképei."

Az 1875–77-es évek telve beteljesülő balsejtelmeivel, magasra fokozott nyugtalanságával életművének legerőteljesebb, legszenvedélyesebb alkotásait váltják ki. Fájdalma és magányossága férfias erővel zeng fel képein. Reprezentatív szépségű és erejű műve 1875-ből a „Békák mocsara". A földbegyökerező, viharral küzdő faóriás ennek a képnek főszereplője. Viharos égbolt adja meg a mű drámai hangulatát; a háttér mélyén a sötéten ólmos, gomolygó felhők széle fehér, tarajosan habzó; az előtér vizét is ennek a látványnak tükröződése teszi életteljessé.

Egymásután születnek most képei, amelyeken széltépett fák küzdelmét ábrázolja. „Az októberi szél" címűn a vihar már félig csupaszra tépte a terebélyes tölgyet, pőre ágainak rajza cikázik, mint a villám. A szél megkergeti a vastag felhőket és végigsöpör a kiégett rőt-sárga fűcsomókon. Az „Erdő szélén" c. képén szinte lábrakel az egész táj, a vihar irányában futnak a sötét fakoronák, az égbolt, mint a hullámzó tenger ezer darabra törik, sötét apró foltjai felcsapnak és tajtékzanak; nyugtalanul mozgó sötét és megmegvilágosodó mozaikkockákból, teliecsettel, vastagon, lázasan felrakott pásztákból felépítve — így viharzik, söpör el előttünk a táj, amely Paál néhány „Naplemente" című művével együtt: a magyar tájfestészet legdinamikusabb, legelragadtatottabb hangját szólaltatta meg.

Paál Barbizonban a nagy francia mesterekhez hasonló és méltó bensőséggel, megszállottsággal tanulmányozta és festette az erdőt. E tekintetben az erdélyi erdőjáró fiút vitte el magával franciahonba: gyermekkori erdőélményéhez tér vissza. „A gyönyörű felelevenedett természet . . . új vágyakat ébreszt bennem művészi tekintetben . . . s ha egyikén vagyok azon nyugodtabb napoknak, hol aggodalmaim háttérbe szorulnak, egész titáni erőt érzek karjaimban s alig várom, hogy kielégíthessem egy darab vásznon, mely talán lehűti ismét izgatottságomat."

Amint egyszer — 1877 nyarán — mélyen átitatva az erdő beszédétől és ecsete gyors, lázas munkálkodásán eltűnődve hazaérkezett barbizoni szállodájának szobájába: hirtelen felülkerekedett rajta a szédülés — éhségtől-e vagy a rendkívüli benső élményeitől — összeesett. Reggel aléltan találták, vérző fejjel. Soha többet nem tért egészen magához. Emlékezőtehetsége gyakran cserbenhagyta. Munkácsy ezidőben festette róla az egyetlen és utolsó arcképet. Talán Paál nem is tudott róla. Félig hátulról egy maga elé merengő arcot látunk. Harcminckét évével, nyíratlan szakállával és hajával

kissé megrokkant tartásával: inkább látszik ötvenesnek. A kép egy életéből kifelé tartó embert ábrázol, azzal a finom megérzéssel, ami csak Paál legjobb barátjától s a zseniális lélekábrázoló Munkácsytól tellett.

1878 tavaszán szanatóriumba kellett szállítani.

A következő esztendő koratavaszán, 1879. március 3-án — talán még a hó fel sem engedett Paál erdőinek mélyén — a charentoni gyógyintézetben végzett vele a legkegyetlenebb betegség. Már nem vehetett tudomást a hírről, hogy egyik főműve, a Fontainebleaui erdő a párizsi világkiállításon kitüntetést kapott.

Csak néhány festőkolléga, jóbarát és műgyűjtő tudta Paál László halálakor, hogy mit veszített a magyar és az egyetemes művészet e hatalmas tehetség derékba törésével. Huszonhárom esztendő és talán véletlen körülmények segítsége kellettek ahhoz, hogy *hazájában* felfigyeljenek az egyik legjelentősebb magyar festőegyéniségre.

Paál első kiállításainak rendezője, monográfusa és életművének lelkes méltatója, Lázár Béla feljegyzéseiből tudjuk meg Paál „felfedeztetésének" történetét. Az egykori Japán kávéházban a híres művészasztal tagjai egy alkalommal (1900 táján) arról vitatkoztak, hogy vajon ki volt a XIX. század legnagyobb magyar tájképfestője. Szinyei, Munkácsy, Mészöly neve hangzott el, amikor valaki (talán Perlmutter Izsák) Paál László nevét említette. Nem ismerték (két remekműve — amelyeket Munkácsy vásárolt meg a hagyatéki árverésen — volt a Szépművészeti Múzeumban).

E beszélgetésen kapta Lázár Béla az indítást, hogy foglalkozzék Paál művészetével. Végigjárja azokat a helyeket itthon és külföldön, ahol Paál dolgozott: Arad, Bécs, Düsseldorf, Beilen, Barbizon, Párizs útjának főbb állomásai. Felkeresi azokat a kollégákat vagy gyűjtőket, akik ismerték Paált, vagy őrzik műveit. Igen jellemzők és figyelemre méltók azok az észrevételek, amelyekkel Lázárt fogadták. A barbizoni mesterek műveinek angol gyűjtője Forbes U. Staates — amint azt Lázár feljegyezte — ezt mondotta: „Huszonöt év óta várom önt. Tudtam, hogy Magyarország egyszer fel fogja ismerni Paál nagyságát. A világ egyik legnagyobb mestere lett volna, ha annyi ideig él, mint Millet, vagy Munkácsy."

Elmondotta még Forbes, hogy egy alkalommal beszélgetett Millet-vel Paál Lászlóról. Millet szerint Paál a legnagyobb tehetség volt, akit valaha Barbizonban látott. Hasonló értelemben nyilatkozott Mesdag hollandi festő (akinek híres barbizoni gyűjteményéből lett Hága egyik legjelentősebb múzeuma). Lázár így írja le látogatását: a hatalmas szál ember egész testében remegett, amikor Paál művészetéről beszélt: „Na végre — harsogta — csakhogy Magyarországon is meghallották a nevét! Tudja meg uram, hogy Paálból a világnak talán a legnagyobb tájfestője lett volna, ha a maguk közönye, amellyel egy ilyen nagy talentumot kutyába se vettek idejekorán meg nem öli." Érdemes Lázár feljegyzéseiből megemlíteni még Paál egykori házigazdájának, egy barbizoni szállodatulajdonosnak megjegyzéseit: „Oh Monsieur de Paált mindenki szerette itt, korai halála a legnagyobb csapás volt a művészetre. A művészek, akik nálam étkeztek — pedig mind jelentékeny nevű mester volt — idegenek és franciák, mind elismerték, sőt tanultak tőle, ők maguk is bevallották egymás között. A saját fülemmel hallottam." A szállodás életből ellesett megfigyelése nem lehetett alaptalan kitalálás és fényt vet arra a kérdésre, hogy vajon a művészek miért őrizték éveken át Paál műveit műtermükben, s miért áldoztak szűkös garasaikból egy kolléga képeinek megvásárlására?

A hazai művészetpolitika Paál és sok más jelentős művészünkkel szemben — nagyot vétett, de nagyot nemzeti kultúránk fejlődése ellen is, azzal, hogy a munkaképességét felőrlő gondokban hagyta sínylődni ezt a zseniális magyar művészt. Talán Lyka Károly volt az egyetlen, aki megírta az igazat az első 1902-es Paál kiállításról szóló cikkében: „Magyarország az ujját sem mozgatta, hogy itthon tarthassa a művészt. Künn is súlyos körülmények között élt, ez úgy látszik közös végzetük a magyar festőknek. Mégis a legkitűnőbb műértők vásárolták össze képeit. Ezek felismerték benne azt, amit a mi vaskalaposaink még nem láttak."

Az 1902-es kiállítást követően 1910-ben a Könyves Kálmán-féle kiállító helyiségben 42 művét, 1925-ben az Ernst Múzeumban rendezett kiállításon 38 festményét mutatják be. 1954-ben Paál halálának 75. évfordulója alkalmából az Országos Szépművészeti Múzeum Új Magyar Képtárában rendezett kiállításon 51 olajfestmény és 4 grafikai mű került a közönség elé.

Paál László munkásságának és Barbizonban töltött idejének megható emléke műveinek immár maradandó, halhatatlan becsessége nem foszlott szét a franciák között sem, mert halálának hetvenötödik évfordulója alkalmából a francia művészeti élet vezető egyéniségei, művészek és írók megkoszorúzták Paál egykori barbizoni szállásának falán levő emléktábláját. Az időközben elhunyt Leon Moussinac, a kiváló francia műtörténész, a párizsi Iparművészeti Főiskola egykori igazgatója emlékbeszédében ezeket mondotta: „Paál László művészi síkon mély összekötő kapcsot jelent a francia és a magyar nép között. A Habsburgok feudális elnyomó rendszerének nehéz időszakában Franciaország menedéket nyújtott és alkalmat adott a magyar művészeknek tehetségük kinyilvánítására. Paál László — aki Barbizonban fiatalságának forró élményeit festette meg — a fontainebleau-i erdőt megörökítő képein egyaránt jelen van, otthon Magyarországon és itt Franciaországban. Paál László művészete egyaránt gazdagította Franciaországot és Magyarországot."

Az egyik legelőkelőbb francia művészeti lapban, a Connaissance des Arts 1967 júliusi számában jelent meg Pierre Granville-nak a barbizoni művészetről írott tanulmánya, amelyben az illusztris szerző kiemeli Paál művészetének jelentőségét és a legjelentősebb mesterek képeivel együtt közli egyik ismert képének, az Erdei út-nak színes reprodukcióját. A kilencvenes évfordulót szeretné emlékezetessé tenni 1969 márciusában a Kulturális Kapcsolatok Intézetének, a párizsi Magyar Intézetnek a franciákkal tervezett közös készülődése.

*

Kilencven esztendő telt el Paál László halála óta. Ebből huszonhárom úgy, hogy hazája nem vett tudomást e gigászi festőegyéniségről. Évek és évtizedek lassú sodra összehozta ugyan művészetének legfontosabb tanúbizonyságait, azonban e munka még nem nyert befejezést. Itthon és külföldön lappangó művek légiója várja felkutatását. Hiánytalan összegyűjtésre érdemesek franciaországi életének még elérhető emlékei: a szereplését kísérő egykorú sajtókritika anyaga. Műveinek a barbizoni mesterekkel történő egybevetése az eddigi értékmegállapításokat továbbvivő válaszok lehetőségét rejti. Művészete nemzeti jellegének vizsgálódásában is mélyebbre kell hatolnunk. Mindezekkel és további kapcsolatos kérdésekre adandó válaszokkal járulhatunk hozzá Paál igazi ünnepléséhez ahhoz, hogy egy életében agyonhallgatott szerény magyar zseni az őt méltán megillető hazai és nemzetközi értékelésben részesüljön.

Bényi László

Paál László

Falu vége (a párizsi erődítések környéke). 1874 k.
Le bout du village (les environs des fortifications de Paris). Autour de 1874
На краю деревни (окрестности парижских укреплений). Около 1874

Nyárfák. 1876
Peupliers — Тополя

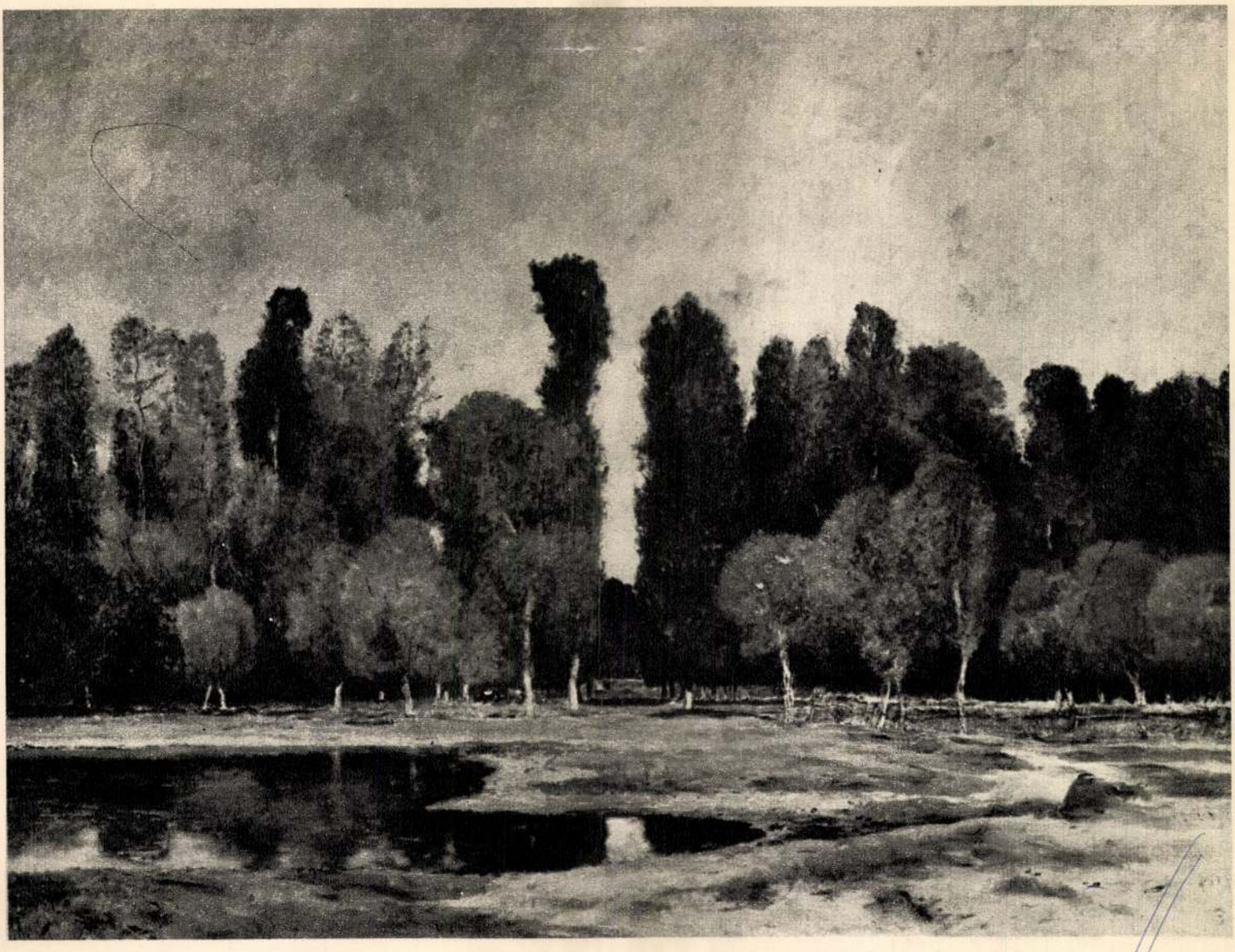

A FESTŐ JÓKAI MÓR

Jókai Mórról, a képzőművészről, néhány évvel ezelőtt e lap hasábjain Kampis Antal szólt egy véletlenül kezébe került Jókai-notesz apropójából. Festői tanulmányait, első pályaválasztását és fennmaradt munkáit e cikk írója korábban a Petőfi Irodalmi Múzeum egyik évkönyvében ismertette bőséges képanyaggal. E munkát azonban — úgy látszik — nem lehet lezárni, a téma újból felvetése ismét sok kedves rajzot és festményt csalt elő a jól őrzött ismeretlenségből.

Jókai, aki szeretett fiatal éveire emlékezni, saját maga is többfelé megírta, hogy először festőnek készült, mégpedig nem is akárkinek, hiszen a családi krónika szerint édesapja kisfia jövőjéről álmodozva Raffaello és Michelangelo nevével példálózgatott. Éveken keresztül szorgalmasan tanult Orbán Gábornál a révkomáromi Rajz Oskolában, melyet 1841-ben, őszhó 25-én végzett be. Bizonyítványa szerint „Jókai Móritz négy esztendők elforgása alatt, hetenkint háromszor a fent említett Oskolában bejárván, leginkább az artzképeket, úgy nemkülömben az Architecturának kezdetét, Jelessen és Szorgalmatossan tanulta . . .” Még két mesteréről tudunk, az egyik Siklósi Vastag Miklós, akiről Jókai annyit jegyzett meg egyik önéletrajzában, hogy: „városunkban étappeot tartott arczképfestés végett s a mellett kálvinista tornyok számára csillagos gömböket aranyozott. Ő volt egyedüli mesterem.” A másik Szabó Sándor, a kecskeméti kollégium filozófia professzora volt. Nem kell azonban hinni Jókai csapongó fantáziájának és változó emlékezésének. Az alapot, a becsületes rajzkészséget nem a gömbaranyozó mestertől tanulta, hanem a révkomáromi rajzoskolában, bár emlékezéseiben — jól megőrzött bizonyítványa ellenére — ennek semmi nyomát nem találjuk.

Jókai munkáit, rajzait és festményeit nagy vonalakban három periódusra oszthatjuk: a komárom—pápai, a kecskeméti és a pesti korszakára. Az első a precíz, vonalas munkák időszaka, amikor még otthon, majd Pápán, félig-meddig leendő művészként lelkiismeretesen, aprólékos gonddal rajzolta az arcképek sorát (ő maga írta, hogy: „aki csak híres ember volt Komáromban azt mind lerajzoltam”). De szívesen portrétirozta családjának tagjait és barátait, iskolatársait is.

Művészi munkásságának e korai, termékeny szakaszából igen sokat ismertünk már és a most felbukkant emlékek nagy része is idetartozik. A komáromi híres emberek közül Tóth Ferenc református superintendensnek portréja, Jókai kőrajz-technikával sokszorosított munkája, több példányban is fennmaradt, s most Pázmándy Dénesnek, a dunántúli református egyházkerület ugyanakkori világi főgondnokának arcképe is előkerült, igaz, csupán régi fényképkópiában. Eredetijéről Váli Mari emlékezéseiben olvashatjuk, hogy 1849 húsvétján, Komárom bombázásakor Jókayék égő padlásáról egyedül ezt a képet mentették meg, mint írja „Jókai Mórnak tanuló korából való acélmetszetű tollrajzát”. Sajnos a fényképről sem lehet teljes biztonsággal eldönteni, hogy e bájosan szakszerűtlen meghatározás mögött valójában milyen technika rejlik, annyit azonban elárul, hogy Jókai Lütgendorf eredetijéből másolta Pázmándy Dénes arcképét. — Ehhez a korszakhoz tartozik annak az ismeretlen, nagybajuszú férfinak ceruzarajzú portréja is, melyet

Jókai Mór: Két ismeretlen férfi arcképe
Portraits de deux hommes inconnus — Портреты двух неизвестных мужчин
Papp Dávid — David Papp — Давид Папп

M.D.Y.

Paál László
festő

Farkas Zoltán ért Paál László-ra.

Tibély Gábor: Farkas Zoltán
Művészet, 1969. junius – 21 lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

-1-

M.D.K.

Paál László, festő

művészetére vonatkozólag érdekes -és a magyar művészettörténészek részéről eddig sajnálatosan mellőzött- motivumra hívja fel szerző a figyelmet. A harajában igen megbecsült festőművész, C.E. Hill, franciaországi tartózkodása alatt, mintán Corot hatása alól felszabadult, melegbarátságot kötött Paál Lászlóval, akinek festőr ./.

Művészettörténeti Értesitő, 1968. XVII. 3-4.sz.
Kardoss Béla: Svéd - magyar kapcsolatok Barbizonban. C.E. Hill és Paál László.
265-268.old.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

-2-

M.D.K.

Paál László, festő

...felfogását (luminarizmus) és technikáját is, leveleiben a hűséges tanítvány ragaszkodásával emliti. Paál ösztönzésére Barbizon környékén kezd festeni. Szerző párhuzamba állítja a két művész motívumait, képeik hasonló méreteit, de főképp arcuos betegségüket (sizofrénia), mely Paált hamarabb vissi sírba (1879, marc. 4.) mig Hilld 1878-tól kezdve-mint a Passy-i gyógintézet lakóját, majd harájában./.

Müvészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 3-4.sz.
Kardoss Béla: Svéd - magyar kapcsolatok Barbizonban. C.E. Hill és Paál László.

265-268. old.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

-3-

M.D.K.

Paál László, festő

... Családi gondoráskban úgyszólván munkaképtelenné tesz. A stockholmi Nemzeti Muzeumban 1949-ben, Hill születésének 100-ik és fordulója alkalmából nagyszabású emlékkiállítást rendezter, melyen Hill nek 117 képe volt látható, a II. kabinetben pedig „Francia tajképfestő" körök Paál László nak svédországi magantulajdonban lévő, nálunk egyáltalán nem ismert két képe szerepelt. Szerző nyomatékosan felhívja a magyar művészettörténeszek figyelmét, hogy az elmulasztokkal minél előbb pótolják

Művészettörténeti Értesitő, 1968. XVII. 3-4.sz.
Kardoss Béla: Svéd - magyar kapcsolatok Barbizonban. C.E. Hill és Paál László.

3 kép Hill festményeiről. 265-269. old.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.K.

Munkácsy Mihály, festő

neve, Paál László-val együtt, sunitsen elfordul a Barbizonban járt svéd festő, C. E. Hill levelezésében

Müvészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 3-4.sz.
Kardoss Béla: Svéd - magyar kapcsolatok Barbizonban. C.E. Hill és Paál László.

265-269. old.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Paál László, festő

Túrlatvezetésen ismertetik műveit. (Nemzeti Galéria.)

-: A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, ~~ESTI HIRLAP~~, Br. 1969. szept. 27.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Paál László, festő

A Nemzeti Galériában,

↓

— : Vasárnapi tárlatvezetés 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. aug. 29.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Paál László, Jestő

MDK

A Tabák mal kapcsolatban megemlítve.

Békes Attila: Holnap nérő a palotában

5.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. aug. 19.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Paál László.

A Szépművészeti Muzeumban a legfontosabb, legreprezentálóbb művei külön teremben vannak elhelyezve.

Ujság, 1928 Okt. 30.

M.D.K.

Paál László „festő"

nevét említi a könyv "Szépművészet" c. fejezetének szerzője /Németh Lajos/, mint aki Munkácsy világ-hírének hatása alatt szinte Franciaországban, Barbizonban telepedett le, ahol a barbizoni iskola magyar képviselője lett.

Hongrie 66, Bp. 1966. Szerk.: Gárdos, Miklós

Ed.: Pannónia, 183. old.

MOK

Paál László

Erdőszéle

Erdei ut

M.festészet haladó hagyományai. Főv.képtár,1951.

MDK

Paál László

MNG. Magyar forradalmi müvészet. Mücs. 1957.

MDK

Paál László

Szolnoki művészetelep kiáll. Műcs. 1961. V.

Paál László, festő

MDK

Tárlatvezetésen ismertetik
művénetét.

-: A hét végi kulturális programból

8

NÉPSZABADSÁG

kp. 1966. ápr. 23.

Paál László festő

Szovely említi műveinek részvételét a párisi Petit Palais magyar kiállításán

1966. ápr. 13. Magyar Hírek

M.D.K

Paál László
festő

Paizs Goebel Jenő, Paál László
művészetét nagyra értékelte,
feltehető, hogy ezért hóltóxott
Barbizonba

Barcsay Jenő: Paizs Goebel Jenő
Művészet, 1966. junius – 38 lap

Paál László

A párizsi magyar kiállításon szerepel.

Reforme 1966. máj. 7.

Paál László

A párizsi Petit Palais-ban rendezett magyar kiállításon szerepel.

Figaro X 1966. máj. 12.

Paál László

A párizsi Petit Palais-ban rendezett magyar kiállításon szerepel.

Carrefour 1966. máj. 4.

Páal Vánló

A párizsi Petit Palais-ban rendezett magyar kiállításon szerepel.

The Times 1966. máj. 18.

Páál Lánló

A párizsi Petit Palais-ban rendezett magyar kiállításon szerepel.

Journal de l'Amateur d'Art 1966. máj. 10.

Páál Vándor

A párizsi Petit Palais-ban rendezett magyar kiállításon nevelpel.

Magyar Nemzet. 1966. jún. 29.

Pál Vánkó

A párizsi Petit Palais-ban rendezett magyar kiállításon szerepel.

Élet és Irodalom 1966. jún. 6.

Pál Vánló

Neve emlétve

Dunántúli Napló 1966. jún. 21.

Pàcd Làszlò

Szovegy említi tájképet a párisi
Magyar Kiállításon

Georges Boudaille:
La peinture moderne

Les Lettres Françaises 1966 máj 11

Pál Károly.

A Nemzetiben rendezett magyar kiállításon „Őszi táj" c. műve szerepelt, melyről a Svenska Dagbladet" c lap illusztrációt közöl.
(emlitve.)

Magyarság, 1928. dec. 25.

Paál László

Festő: Delacroix-t tartotta
ezmérnyképének

Artur Tivadar: Delacroix

Élet és Tudomány 1963 nov. 1458.l.

Paál László

Festő: Delacroix d. karlotta
emulsiópelvel

Artur Tivadar: Delacroix

Ell és Tvalovsky 1963 nov. 1958.l.

Paál László, festő

A francia művészettel való kapcsolatok egyik reprezentása.

—: A magyar képzőművészet nagy sikere Párizsban

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. máj. 8.

Paál László, festő MDK

Tárlatvezetésen ismertetik.

–: A két végi kulturális programból 11

NÉPSZABADSÁG, 1966. máj. 21.

MDk

Paál László festő

Paál művei tetszenek a párizsi magyar kiállításon.

Kovács István: A magyar és az európai művészet új arcát ismerték meg 7

NÉPSZABADSÁG, Gy. 1966. jún. 11.

MDK

Paál László

neve emlitve

Ernst Muz. koll. kiáll. Uj Kultura 1922.
2o4.1.

Paál László MDK

Tájkép

Mücsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusa

Paál László MDK

Erdőmélye

Műcsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusa

Pádl László

A magyar tájfestészet mestere.

Kis Ujság, Budapest, 1917 I. Okt. 9.

Pàál László.

A Szovjetunióban rendezett magyar kiállítások képei szerepeltek.

Kéi Ujság, 1951. Jún. 14.

Paál László

a Siepmův. Múz. gyűjteményében

NU. 1942. II. 15.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Györ
Megrendelés esetén az összeg MNB 149
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "A
mely a terület épitészeti állagának a tör

M

Paál László.

festőművész

A II. Magyar Képzőművészeti kiállításon szerepelt műveivel

Népszava, 1957, Nov. 30.

Paál László

festőről tesz említést, sötét erdőket ábrázoló festményeivel kapcsolatosan,

„Em-" jelzésű cikk: „Ausstellung im Budaer Burgpalast" címmel

Neueste Nachrichten, Budapest, 1967 okt. 22. 61.

Paál László

mint a modern magyar festők egyike,
stílusa új szint ad festépetünknek;
a franciaországi Barbizonban dolgozott;
ő az erdők mélyének költője

A XIX század nagy magyar mesterei
Budapest, 1956. Bev.: Lyka Károly

Pál Lóránt

„Fontainebleaui erdőben" (1875-76) olaj 91,5×63, az Országos Szépművészeti Múzeumban őrzött képét, színes táblán közli

A XIX század nagy magyar mesterei

Művelpest, 1956.

Paál László

„Egyedei út." 1876. o.v. 60,7 x 49,6., a Magyar Nemzeti Galériában őrzött képét színes táblája közli

Lyka Károly: kis könyv a művészetről.

Budapest. 1964 56-57 l között

Paál László

Szerepel a „Magyar művészet párisi tiáltításán a Kép. mův. Muzeumban

Gerevich Lászlóné: A magy. mův. párisi tiáll. a Kép. mův. Muzeumban

Magyar Hírlap 1966 VIII. 20.

Paál László

Szellemi rokonságban munkácsyval, akinek jó barátja. Csak tájképeket festett (Barbizon)ban dolgozott e legtöbbet. ~~[illegible]~~ A fontainebleaui erdőben festette A fontainebleaui erdőrénlet c. képét

A műalkotásokról Bp. 1960. 62 l., 24 t. 20 cm. (Kultúrális Élet) 37. l.

Paál László

Fontainebleau i erdőrészlet
(repr.)

A műalkotásokról. Bp. 1960. 62 l., 24 t.
20 cm. (Kultúrális Élet)

17. kép

Paál László (1846–1879)

a magyar tájfestés legnagyobb mestere. Kisszámú képe van.

A műalkotásokról Bp. 1960. 62 l., 24 t., 20 cm. (Kulturális Élet) 58. l.

MDK

Pozál László, festő

Túlatvezetésen ismertetik.

— : A hét végi kulturális programból

11

Népszabadság, Bp. 1968. máj. 25.

MDK.

Paál László

A Nemzeti Galériában lévő müweiről

Pestmegyei Hirlap 1965 ápr.18.lap -

Paál [László]. festő

MDG

Hamisították képeit

– : Képhamisítókat leplezték le

6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. jún. 7.

Paál László

festő

Méltatás.

Losonczi Miklós: Látogatás Lorán't Jánosnál

Művészet, 1970. július – 24 lap.

Paál László

kép van dr. Smidt Lajos szombathelyi sebészfőorvos gyűjteményében (Interjú Zörlés)

Kossuth pecsétnyomója, Széchenyi sétabotja, Aulich pohara (Huba László)

Harai Körkép

Magyar Hírlap, 1968 június 5 4. e.

Paál László

Emlitve

Szolnoki nyarak
Pestmegyei Hírlap Bp. 1970. jul 18.

Paál László

„Novemberi nél" c. képe emlitve

Balogh-Xantus: A viridis nevelés pedagógiája
Tankönyvkiadó Bp. 1969 101. old

Paál László

Szerepe jelentős a XIX. századi európai realista képző művészet fejlődésében.

Szigeti József dr.: Esztétikai kislexikon, Budapest, 1969.

292.

Pál László

Tájain Constable angol festő" hagyott nyomot.

Gál István: Magyar-angol művészeti kapcsolatok „Művészet" folyóirat, 1968. március 3. sz. 9. l.

MDK

Paál László, Jertő

Tárlatvezetésen ismerteti k
műveit. (Nemzeti Galéria.)

-: A mai kulturális programok 11.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 29.

Pàl Lèrló

Említve

Ungerstuló

Erzsébetgeneration, Miskolc 1970. júl. 22

Pavel Szenlő

Említve

Lőrinc L: A Magyar Nemzeti Galéria
új szerzeménygyarnak kiállítása

Pavel László

Emlétve

Dolgozó Lapja Tatabánya
1970 - júl. 18.

Paál László

Emlékére

Deák-Ébner Lajos
Szolnok Megyei Néplap Szolnok
1970. jul. 18.

Paál László (1846–1879)

Landschaft c. Képe (emb.)
a Déri Museumban van

– bázóky – : Die Gemäldegalerie
im Déri Museum Debrecen

Daily News 1969 VII. 27

Faál László, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtárban ifjúkori kísérletének tartott "Esta Maros partján"c.képe, valamint Fa tanúlmánya szerepelarti-ztikusan szép rajzával. 220.old. 14.jegyz

Romváry Ferenc: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

Pavál László

Említve

Évfordulós

Eszakmagyarország, Miskolc

1970. jul. 18.

Paál László,festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán gyüjteményét,nemzeti érdekü.A 19.-20.sz. magy.képzőművészetének keresztmetszete.388.mü,180 művés Paál három müvel szerepel. 227.old

RÓNAY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.-68.,1968

Pavel László

Emlitve

Molnár György: Magyar festő Pavinska
Magyar Hírlap, Bp. 1970. nov. 14.

Paul Lévalé

Sculpture

Malatesta gyűrű: Rogyi fiatt Pamela

Rogyi Hilary, Tg. 1970. nov. 14.

Paál László

szép tájképe (1873) a Mesdag dell'Aja muzeumban van riállitva.

Genthon S.: Monumenti Artistici Ungheresi All'Estero. Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

201.

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismertetik.
(Nemzeti Galéria.)

–: A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 19.

Paál László

Bár külföldön alkotta műveit egy részét, magyar művészeknek tartják őt számon.

Genthon I.: Monumenti artistici Ungheresi All'Estero. Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-252.

10 l.

Paál László

művét a „Mocsár-parton" Vécsey Armand, Miami gyűjteményében őrzik.

Genthon I.: Monumenti Artistici Ungheresi All'Estero. Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

Paál László

Tájképe látható a debreceni Déri Muzeumban

-bozóky-: Die Gemäldegalerie im Déri Muzeum Debrecen. Neueste Nachrichten, Budapest, 1969. jun. 27.

61

Paál László

művét mutatták be a budai Vár-palotában rendezett kiállításon.

- „Bozóky": Hungarian masterpiece.

Daily News, Budapest, 1969. sept. 19.

21

M.D.K

Paál László
festő

A háború alatt Ausztriában
hurcoltak internáltak művészt.

Sz. É.: A titkok tava
Vörös Lapja, 1963. november 16 – 4 lap

MDK

Paál László

D.Rózsaffy: Une promenade rapide au Musée des Beaux-Arts. A Mügyüjtő 1928. 8-9. sz.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Paál László

ESTI PÉCSI NAPLÓ

1963 MÁR 20.

○ Ismeretlen Paál László festményt találtak a Nemzeti Galériában. Címe: Mocsaras táj, a fontainebleau-i erdő egy részét ábrázolja.

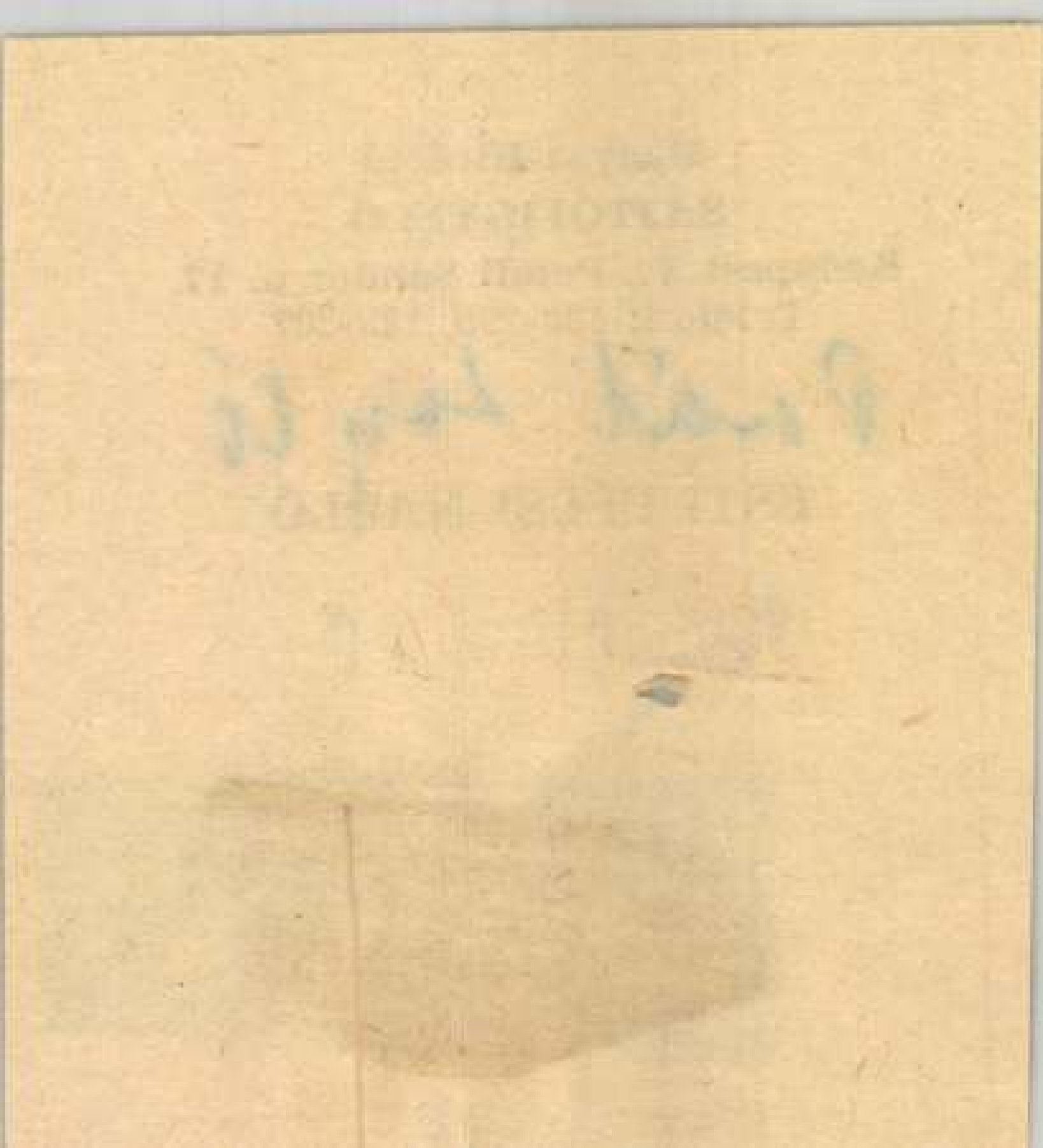

Paál László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1983 JUL 23

Szombaton a miskolci Herman Ottó Múzeumban kiállítás nyílt Észak-Magyarország legnagyobb magángyűjteményének legszebb képeiből. A gyűjtő, dr. Petró Sándor főorvos, a többi között Munkácsy Mihály, Szinyei-Merse Pál, Paál László és Benczúr Róbert egy-egy művét állította ki.

A Magyar
Szövetsége
munkacsoportja
július 24-én nyí
rospataki Rákó
ban.

Képzőművészek
Csongrád megyei
ának kiállítása
lik meg a Sa-
zi Múzeum-

intes szoba kony-
fürdőszobás laká-
, hallosra, vagy
lyzetisre, meg-
... 336-361.

úti villamosmegálló-
nál, étteremhez kö-
zel, I. em. világos
lakásomat — szoba

Kö
bás
mél

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Paál László

1963 FEB 19.

Kedd, 1963. február 19.

NAPLÓ

Február 19

1021

Paál László festményt találtak a Nemzeti Galériában, ahol a raktárban hosszú évek óta őriztek egy olajfestményt, melynek szerzőjét nem ismerték. A restaurálás után kiderült, hogy a festmény Paál Lászlónak Mocsaras táj című alkotása, amelyet eddig csak monográfiából ismertek.

nden szépért, igazért
tesedő, 36 éves, kö-
magas, elvált, dip-
nás nő, hozzáillő
zastársat magának,
lányának apukát
es. »Egy igaz em-
V. 75c jelig. a
dóba.

Nyugdíjas mérnök,
yedülálló, jólszituált
ismeretségét keresi
házasság céljából,
venötig. »Őszi nap-
gár 73420c jelig. a
lszabadulás téri hir-
tőbe.

eresem azt a szolid,
csinos hölgy isme-

36 éves özvegy szakmunkás, házasság céljából megismerkedne korban hozzáillő lánnyal vagy elvált asszonnyal, ki tízéves kisleányának édesanyja lenne. Részletes leveleket »Tavasz N. 1350c jelig. a kiadóba

60 éves nyugdíjas szakmunkás megismerkedne házasság céljából, elvált vagy özvegyasszonnyal, lehetőleg lakással rendelkezővel. »Megbecsülés N. 1460c jelig. a kiadóba.

Paál László MDK

Erdő belseje, szén

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiáll.

MDK

Paál László

Dr.Fleischer Gyula művészettörténetiró könyvében szerepel Paál László, a bécsi művészeti akadémián tanult magyarországi növendékek névsorában.

Y.E.: Magyarok a bécsi Képzőművészeti Akadémian

B.H.,1935.febr.17. 18.1.

MDK

Paál László

K.: Három kiállitás. Nemzeti Ujság 1927. nov. 13. 13.l.

MDK

Paál László

Tájkép, repr.

Képzőművészet 1932. 52. sz. 147.l.

MDK

Paál László

Nyári délután, repr.

Gerő Ö.: A magyar népéletkép. Magyar Művészet 1927.
11.1.

MDK

Paál László

Beileni táj, repr.

Magyar Művészet 1936. 231.l.

MDK

Paál László

Gergely I.: Budapest szfőv.ujabb szerzeményeinek kiáll. Képzőművészet 1932. 52. sz. 152.l.

Paál László, festő MDK

P. Bak János Paál Lászlótól Rudnay-ig érő nemzeti hagyomány folytatója.

A. T.: Egy őszinte festőről 2. l.

ESTI HIRLAP. bn. 1962. ápr. 17

MDK

Paál László, festöm.
1846-1879.

Erdörészlet. Olf. J.l.j.

Árv.Közl. 1931. 3.rk.sz. 63.l.

Paál László MDK

Erdőmélye, olf.

Műcsarnok 1932. Budapest Közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

Paál László

MDK

Tájkép

Műcsarnok 1932. Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

MDK

Paál László

Tájkép, of.,repr.

Budapest szőv. ujabb szerzeményeinek kiáll.
Képzőművészet. 1932. 52. sz. 152.l.
Repr. 147.l.

MDK

Paál László

Erdő belseje

Naplemente

Thirring G.dr.: Szépmüv. Muzeum. Budapest részletes kalauza. Részletes helyi kalauzok 1. Bp. 1926. lol.l.

Pádl László

Bukarestben, a Magyar Népköztársaság képzőművészeti kiállításán két tájképe volt látható. (említve.)

Utunk Kolozsvár, 1952. máj. 15.

MDK

Paál László

Fatanulmány

Tájképek

Erdei részletek

Thirring G.dr.: Szépmüv. Muzeum. Budapest részletes kalauza. Részletes helyi kalauzok 1. Bp. 1926. lol.l.

MDK

Paál László

Spectator: Kováts József: Török Gyula élete.
Pásztortüz 1930. jun. 1.

M.D.K.

Paál László, festőművész
---

vászon

"Ut a fontainebleau-i erdőben" c.olajképe. Fekete repr. 309.o.10.kép. (875-76, 91.5 x 63 cm

M.Kiss Pál: Művészetről mindenkinek, Corvina, Budapest, 1966

Paál László

Szerepel az Ernst
Múzeum LIII. aukciójáni,
kiemelik 2 ismeretlen
réfét

N. U. 936 V 3.

M.D.K.

Paál László, festőművész

"Nyárfák" c.képe. Feketecrepr.309.o.12.kép.
olaj, vászon 1876, 53.3 x 72.6 cm

M.Kiss Pál: Művészetről Mindenkinek, Corvina, Budapest, 1966

Padl

Kohner aukció kiállításon az Ernst Múzeumban képeivel szerepelt.

~~MTI~~ A reggel 934. II. 19.

Paál László

P.H.932.XI.22.

PESTI HIRLAP 932 XI/22

— **Balló Ede ajándéka a Szépművészeti Muzeumnak.** *Balló Ede* festőművész-tanár, aki kiváló művészi munkásságán kivül művészeink és művészeti intézményeink nagyszabásu támogatásával már eddig is maradandó érdemeket szerzett, legujabban ismét becses ajándékkal gazdagitotta a Szépművészeti Muzeum képtárát. Kiváló magyar művek megszerzésére szánt alapitványának kamataiból megvásárolta a muzeum részére *Benczur Gyulának* Trefort Ágostont ábrázoló festményét, amelyet a mester 1885-ben festett, tehát kevéssel azután, hogy Münchenből éppen Trefort kultuszminiszter meghivására hazaköltözött és átvette a számára felállitott festői mesteriskola vezetését. A festmény, amely a nagy kultuszminisztert vörös bársony karosszékben ülve ábrázolja, egyike Benczur Gyula legkiválóbb műveinek. Balló Edének, aki csak nemrég *Paál Lászlónak* egy kitünő művével gyarapitotta a muzeum képtárát, ezért az ujabb nagy adományáért is bizonyára őszinte hálával fog adózni a muzeumnak és a művészetnek minden barátja.

Paál László

Kohner aukció kiállításon az Ernst Múzeumban szerepelt.

Meglehetős izgalom előzte meg *Paál* László képeinek árverezését. Éppen azért meglepő volt, amikor *Tájkép* című 1500 pengőre tartott képe izgalommentesen 2800 pengőért került az új tulajdonos birtokába. Annál hevesebb volt a közelharc *Erdőben* című vászonáért, amely az ugyancsak 1500 pengős kikiáltási ár után 4900 pengőt ért el. A *Táj szénaboglyával* 3100 pengős áron változtatott gazdát.

MH. 934. II. 28.

Paál László

Kohner gyűjteményén az Ernst Múzeum-
ban szerepelt

A következő küzdelmesebb momentum *Paál László* képeinek árverése. Különösen egy kis erdőrészletért megy vérre a dolog. Ezt a vásznat 1500 pengő limitről 100 pengőnkint 4900 pengőre verik föl. A többi Paál László — van még négy darab — 2000—3100 pengős áron kel el.

NM.934.ii.28.

M.D.K.

Paál László „festő"

„remekműveit szerezte meg a Múzeumnak, s a modern képtár átrendezésénél külön teremben mutatta be azokat."

Balogh Jolán: Petrovics Elek /írásainak 6 oldalnyi bibliográfiájával/
Művészettörténeti Értesítő, Bp.1967.XVI.évf.2.sz.
132-133.old.

Paál László

oltára, egy *Tintoretto*, egy *Tiepolo*, é *Maulbertsch* képviseli régi korok művszetét. A többi teremben túlnyomórész magyar anyag van. Egy gyönyörű *Pá László*, néhány *Szinyei-Merse*, *Borsos*, *Benczúr*, *Lotz*, *Deák-Ébner*, *Markó Károly*, *Ferenczy Károly*, *Rippl-Rónai*, *Munkácsy*, *Mednyánszky*, egy nagyon szép *Csontváry*, és az élők, majak és fiatalok közül *Aba-Novák*, *Csók*, *Szőnyi*, *Bernáth Aurél*, *Czóbel*, *Molnár C. Pál*, *Egry József* egy-egy igazán múzeális értékű képe.

Maillol és *Barye* képviseli a francia szobrászokat, a fiatal magyarokat pedig *Mészáros László*, *Meggyessy Ferenc*, *Varga Oszkár*.

Az előkelő nívójú kiállítás újabb bizonyítéka annak, hogy *Petrovics Elek* milyen lelkes szeretettel és tökéletes hozzáértéssel vezeti és fejleszti a legnehezebb viszonyok között a múzeumot. (m—i)

M.o. 934. VI/12

M.O.934.VI.17.
Függetlenség,934.VI.17.
Est,934.VI.17.
M.934.VI.16.

M.D.K

Paál László
Pesti

Méltatás

Dr. Tehpy Katalin: Szár éve születtett Fényes Adolf
Nők Lapja, 1967. okt 21 - 16 lap

MDK

Paál László festő

Jelenleg 7 műve van kiállítva.

Róna Gyula: A tíréves Nemzeti Galéria

8.

Népszabadság, Bp., 1967. szept. 17.

Pál László
festőművész

— A Pál László-Társaság rendezi a Nemzeti Szalon következő kiállítását. A Pál László Társaság a Nemzeti Szalon kiállítási termében rendezi III-ik kiállítását. A kiállításnak különös érdekességet kölcsönöz, hogy ez alkalommal állítják ki azt az emléktáblát, amely *Pál* Lászlónak, a fiatalon elhunyt nagy magyar festőművésznek barbizoni tartózkodását fogja megörökíteni. Az emléktáblát *Gárdos* Aladár szobrászművész mintázta meg. Február 10-én nagy ünnepségek színhelye lesz a Nemzeti Szalon, ekkor nyílik meg a „KÉVE" Művész Társaság huszadik jubiláris kiállítása, amely egyben jubileuma a Nemzeti Szalonnak is, mert ez a Nemzeti Szalon fennállása óta a négyszázadik kiállítás. *Március 3-án nyílik meg a francia modern művészet reprezentatív kiállítása* és ez alkalommal a francia modern művészetet mutatják be visszamenőleg egészen az impresszionizmusig.

Kunstler újság
1929 I 24.

Összesen

Bi/.....ügyosztá

.....

A főpénztárkönyvbe bejegyezte:

192.....

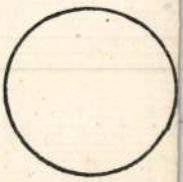

Könyveltetett a folyószámla-könyvben:

192.....

Könyveltetett.....a könyvben:

192.....

Paál László festő M.D.K.

Müve a kiállitáson

Bényi László: XIX. száz di magyar festészet kiállitása a Magyar Nemzeti Galériában

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI II. Bp. 1960.

Paál László

Szerepel a Szépművészeti Múzeumban
Balló Ede Nagyatéki kiállításán

Nagyar Hirlap 1938 IV. 10

Pál László

szerepelt Weiss Béláné gyűjteményének aukcióján.

P H 1936. XI. 15.

Paál László

Szerepelt az Árverési Csarnok kiállításán.

Mo. 1936. XI. 8.

Paál László

Szerepelt az Árverési Csarnak kiállításán.

PN 1936. XI. 8.

Paál László

Alkotása szerepel az Ernst-muz. LI aukc.-kiállitásán.

M.935.III.30.

M.D.K.

Paál László

"Erdőrészlet" c. alkotásáról ir Kóla Margit: "Balogh István államtitkár" cimmel s felsorolja a min.elnökségi áll.titkár képgyüjteményében szereplő művészek alkotásait.

Szinház, Bp. 1946. ápr. 6-12. II. évf. 12.sz 4-5. lap

Paál László

Alkotása szerepel az Ernst-muzeum LI aukció-
ján.

P.H.935.III.31.

Paál László

Egy tájképe, az Ernst-muzeum aukc.-kiállitásán.

Ujság, 935. III. 31.

Paál László

„Brezovai út" c. műve szerepel a XXI. valencei biennálén (emlitve)

Nemzeti lyság 1938 VI. 19

Paál László

Tájképe szerepel a Balló Ede
hagyatéki kiállításon a Szép művészeti
Múzeumban

Nemzeti Újság 1938 IV. 6

Paál

szerepelt a rigai, helsinkii, tallini, kaunasi magyar képzőművészeti kiállításon

Nemzeti lipróg 1938 V. 10

Paál

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

A festői akvarel lényegét keresi

Magyarság
1934.I.14.

Paál László

szerepelt az Ernst-aukción.

Elt 1936. V. 22.

Paál

Szerepel a Velencei Biennálén

Neumann Lajsóg 1938 VIII. 14

Paál László

Szerepelt az Ernst-aukción.

M. 1936. XI. 22.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP
1968 DEC 29.

MŰHELYTITKOK,

A Szépművészeti

926

RENDHAGYÓ KIÁLLÍTÁST RENDEZ
VÉSZETI MÚZEUM. A NAGYBECSŰ REN
LYETT JÓBB, VAGY ROSSZABB MÁSOL
EGY NAGY MŰVÉSZ NEVÉVEL HAMISÍT
TOKAT LÁTHATUNK. MÉGIS: RENDKÍV
SÉGŰ EZ A TÁRLAT.

A MŰTÁRGYAKRÓL NEHÉZ ÍTÉLKEZ
DÁS, MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TAPASZT
GES, HOGY KÜLÖN LEHESSEN VÁLASZ
ÉRTÉKET AZ UTÁNZATÁTÓL. A MŰKIN
SÁNAK KÉT, TELJESEN KÜLÖNBÖZŐ VA
A MÁSOLÁS ÉS A HAMISÍTÁS.

A MÁSOLÁS

A másolást a mű iránti rajongás és tisztelet ihleti. Hatalmas múltja és rengeteg formája van. Már a régi rómaiak tömegével másoltatták a görög művészet remekeit, s ennek köszönhetjük, hogy sok alkotást ismerhetünk, annak ellenére, hogy az eredetiek eltűntek. Nagy szerepe volt a másolásnak a reneszánszban is. A festőiskolák növendékei feladatszerűen másolták a nagy mesterek képeit. A másolás tipikus esete például az a kiállításon szereplő kép is, amelyet egy XVI. századi német festő készített — felhasznál-

lán az a két
firenzei Uffi
Museo Nazi
Mindkettő
rázolja, de a
a másik An
kotása. Sart
ceg utasítás
leszansz óri
herceg a
eredetit meg
a kép hami
szült, mégis

A HAMIS

A hamisí
nem így áll
misítás azót
műkincsekn

HAMISÍTVÁNYOK

Múzeum kiállítása

ETT A SZÉPMŰ-
EMEKMŰVEK HE-
LATOKAT, EGY-
TOTT UTÁNZA-
TULI ÉRDEKES-

ZNI. ÓRIÁSI TU-
ALAT SZÜKSÉ-
TANI A VALÓDI
ICSEK UTÁNZA-
LTOZATA VAN:

remekmű, amit a
ziben és a nápolyi
onaleban őríznek.
K. Leó pápát áb-
z egyik Raffaello,
drea del Sarto al-
5 a toscanai her-
ira másolta a re-
ás képét, hogy a
korábban elígért
tarthassa. Bár ez
sítási céllal ké-
remekmű.

SÍTÁS

tások jó részénél
a helyzet. A ha-
létezik, mióta a
k piaca van, te-
A hamisítvá-

színvonalúak és primitív kiképzésűek, mégis elérik céljukat — megtévesztik a turistákat. A kiállítás néhány szép eredeti darabot állított az utánzatok mellé, szemléletessé téve ezzel a köztük levő különbséget. A római művészet hamisítása már sokkal magasabb színvonalon folyt. A múlt század végén szenzáció számba ment Magyarországon, a Dunából Mohácsnál kifogott ún. Magyar Vénusz, amelyről csak később derült ki, hogy egy korabeli műhely tehetséges hamisítványa. Bár hamisítványnak készült, nagy művészi értékű az az itt kiállított, kétalakos etruszkszobrocska is, amelyért annak idején — mint eredetiért — óriási összeget adott a vásárló. Vannak egészen kitűnő hamisítványok is. Rembrandt és Dürer rajzainak egy-egy itt kiállított hamisítványa sokáig eredetiként szerepelt kiállításokon is, s csak az alapos összehasonlító vizsgálat derítette ki róluk, hogy nem eredetiek. Nemcsak a régi, hanem az újabb mesterek képeit is szívesen hamisítják.

Paál László

remekművei c. kiállítás nyitvatartását egy hónappal meghosszabbitották a Pesterzsébeti Múzeumban.

Magyar Nemzet, 1967. XII. 29. 4. o. Napi Krónika

Paál Lánló

Munkácsyval közös kiállítása
nyílt a Pesterzsébeti Múzeumban

Házéves a mony /szepró/
Falusi ház "

Hárffy Albin: Munkácsy és Paál Lánló
remekei Pesterzsébeten

Négyművelés 1968 II. 39 old.

Paál László

Képeiből kiállítás nyílt
meg a pestszentlőrinci múzeumban.

Magyar Hírlap, 1967. XII. 2. 4. o
Hanló

Paál Lóuló

1846. júl. 30-án született.
Fiatal korától Munkácsy Mihály barát-
ja
Bécsi, müncheni és düsseldorfi tanul-
mányok után (Munkácsy hívására)
Párizsba ment és a barbizoniakhoz
csatlakozott.

Pestmegyei Hírlap, 1966. júl. 30. nombat, 5.o

Saál László

a Franciországi Barbizon-i festők
között fejtette ki munkásságát s
haláluk alatt alkotta műveit.

Aradi Nóra: „L'art des XIX et XX siècles."
L'art de Hongrie du XIX au XX siècle.
Kiállítás, Paris, 1966. Katalógus.

Paál László

Témája a Fontainebleau-i erdő. 1879-ben halmeg Párizsban. Bemutatott művei:

„Erdei út", vászon, olaj, 60,7 x 49 cm. 227 sz.

„Nyárfák", vászon, olaj, 53,3 x 72,6 cm 228. sz.

fekete-fehér tábla reprodukció.

L'art de Hongrie du X au XX siècle

Paris, 1966. kiállítás, katalógus.

Paál László

Élete végéig poros baráti viszonyt tartott fel Munkácsy Mihállyal; az ő hívására ment Düsseldorfba; utóbb Angliába utazik, ahol Constable hatása alá kerül. Idővel Párizsba megy s 1873-ban Párizs-melletti Barbizonba költözik.

L'art de Hongrie du X au XX siècle
Paris, 1966. kiállítás, katalógus.

Paál László

A XIX század második felének legnagyobb magyar tájképfestője. A bécsi festőiskolán először Rahl tanítványa, majd 1866-tól Zumbusché. 1870-ban Hollandiában tett utazást, ott a XVII. század mestereit tanulmányozta.

L'art de Hongrie du X au XX siècle

Paris, 1966. kiállítás, katalógus.

Paál László

Erdővidék c. képe az 1890-1905-ös átalakítás után a budai palota „E" épülete Nagy nalonjában volt elhelyezve.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 212 kép

98. l.

PAÁL László /

3. Gyertyános 1872. Olaj, vánon, 65x43 cm
M.n. MNG. ltn.: 56.132 T. (5441)

4. Táj tehenekkel (Tehenek a fák alatt)
1872. Olaj, vánon, 74x132 cm.
M.b.l.: Paál László MNG. ltn.: 56.131 T.
(5440)

5. Napleménte az erdőben. 1873.
Olaj, vánon, 65x54 cm. M.j.l.: L. de Paál 73.
MNG. ltn.: 56.191 T. (5553)

Erdő a magyar festészetben. Sopron 1958. Kiállitás
Katalógust irta: Bodnár Éva

t.l.

PAÁL László /

6. Erdei út. (Reggel). 1875 körül.
olaj, vászon, 61.3 x 42.4 cm. J.j.l.: L. de Paál.
MNG. ltsz.: 8303 (J 134)

7. Erdő belseje (őszi hangulat). Olaj, vászon,
82 x 100 cm. J.j.l.: L. de Paál.
MNG. ltsz.: 2166 (240)

8. Fatanulmány (Nyírfa tanulmány) 1876 körül
olaj, vászon, 91.5 x 72.5 cm. J.n.
MNG. ltsz.: 2225 (238)

Erdő a magyar festészetben. Sopron 1958. Kiállítás
Katalógust írta: Bodnár Éva

J.l.

PAÁL László / 1846–1879 (2)

vélünk olvasni tudni, mint egy élő
emberi portréról."

1. Magyarországi erdő részlet. 1869.
Olaj, vászon, 94 x 63 cm.
M.j.l.: Paál László 1869. MNG. ltsz.:
3423 (248)

2. September. 1871. Olaj, vászon, 40.3 x 44.3 cm
M.j.l.: Paál László
MNG. ltsz.: 2224 (250) S.l.

Erdő a magyar festészetben. Sopron 1958. Kiállitás
Katalógust irta: Bodnár Éva ~~I.lol~~

PAÁL László / 1846–1879 (1)

fiatalon, alig 33 éves korában halt meg
Zádor Anna 1928-ban „Erdőábrázolás a
magyar festészetben" c. tanulmányában
ezt írja „Nyírfatanulmány" c. képéről:
„Az egész erdő lelke szólal meg az egy
fehér törzsű fában, melynek lombjából
jóformán semmit sem kapunk. A fa
grandiozus portréja ez, melyből úgy S.O.

Erdő a magyar festészetben. Sopron 1958. Kiállitás
Katalógust irta: Bodnár Éva ~~S. old.~~

Paál Lionló

1877 nyarán balesetet ér, és 33 éves korában sírba viszi

1902 Budapest, első gyűjteményes kiállításán 9 képe tűrvén áldozata lett.

Szárazpuhány ismert képéből 20 van a Nemzeti Galeria tulajdonában

Pestmegyei Hírlap, 1966. júl. 30. 5.o.

MDK

Paál László, festő

Képeinek megmentése nem kis feladat.

V. A.: Klimaberendezéssel szabályozott képkőmérséklet a Magyar Nemzeti Galériában 9.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 25.

MDK

Paál László, festő

Az újjárendezett Munkácsy- és Paál-kiállítást ápr. 25-én nyitják meg. (N. Galéria)

—: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 24.

Paál László, festő

MDK

Egy műve megjelent reprodukcióban.

– : Újabb műveki képes levelezőlapok 11

Népszabadság. [Bp. 1969. febr.] 15.

MDK

Pál László, festő

Szerepel az aukción.

–: Jubileumi művészeti kiállítás és aukció
13. l.

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 1.

M.D.K.

Paál László

Aradi gimnáziumi évek után Bécsbe ment a Képzőművészeti Akadémiára. Itt Zimmermann mester iskolájában tanul. Később Hollandiába került. Majd Munkácsyhoz Düsseldorfba megy és két évig itt marad. Mikor Munkácsy Párisba kerül magához hivja Paál Lászlót. Az 1873.-i bécsi kiállitásra küldött képét Párisban festi, de szin fölfogásban egészen düsseldorfi,- irja Lázár Béla: "Mütárlatok" c. cikkében.

Magyar Salon, Bp. 1902. dec. hó, XXXVIII.kötet 257-266. lap

Paál László

festő

M.D.K

A harmincas években Paál László művészete nagy hatással volt Boros Gézára.

D. Fehér Zsuzsa: Boros Gézáról

Művészet, 1968. december - 24 lap.

Paál László /1846-1879/

Munkácsy hortársa és barátja. Tagja a barbizoni iskolának. Tájakat festett /A Fontainebleau-i erdő néle, Budapest, 1870 körül/.

Major Máté: Építészettörténet. Tőkés és szocializmust építő társadalmak ééitészete. Bp. 1960. Müszaki k., 589 l., 388 kép.

161-162. l.

Paál László

„P. és más jelenlős festőt alkotásait mutassuk be a tanulóknak. — "

Balogh Jenő, Rartanitás az ált. ist. alsó tagozatában.

Paál László
festő

M.D.K.

„Az októberi szél" című művén
már félig csupaszra tépte a szél
a terebélyes tölgyet. Az „Erdőszélén"
c. képen a vihart ábrázolja

Benyi László: Paál László halálának 90. évfordulójára
Művészet, 1969. február – 7 kep.

M.D.

Paál László
festő

Az eső után őszi hangulat "ciminí
"képén az erdő fái mögött most bu-
kott le a nap. A „Fontainebleau"-i
erdő"-jén a fényben fürdő természetet
adja

Bényi László: Paál László halálának 90. évfordulójára
Művészet, 1969. február - 7 lap.

M.D.V

Paál László
festő

Egyhori barbizoni lakóházán
Gaździs Aladár bronzplak ~~ettjét~~
1929 ben Paál halálának 50 is-
fordulóján helyezték el.

Benyi László: Paál László halálának 90 isfordulójára
Művészet, 1969 felszár – 7 lap

M.D.K.

Paál László

festő

1877-ben készített Munkácsy Mihály a 32 éves művészről arcképet. A kép egy életből kifelé tartó embert ábrázol.

Benyi László: Paál László halálának 90. évfordulójára

Művészet, 1969. felmár – 7 kép

M.D.Y

Paál László
festő

1878 tavaszán szanatoriumba kellett
szállítani és 1879 március 3-án a
charentoni gyógyintézetben meghalt.
Már nem tudhatta meg, hogy főműve
a pozsi vzlá ghiállításón kitüntetést nyert.

Bényi László: Paál László halálának 90. évfordulójára
Művészet, 1969. február – 7 lap

MDK

Paál László
festő

1877 nyarán barbizoni
szállodája szobájában össze-
esett és reggel eszméletlen találták. Soha többé nem tért ma-
gához.

Benkő László: Paál László halálának 90 évfordulójára
Művészet, 1969. február - 7 lap

Paál László

barátja volt Max ~~Liebermann~~
Liebermann német festő

Pest melyei Hilegy, 1967. júl. 29. 5.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PESTMEGYEI HÍRLAP

MŰHELYTITKOK, HAMISÍTVÁNYOK

A Szépművészeti Múzeum kiállítása

RENDHAGYÓ KIÁLLÍTÁST RENDEZETT A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM. A NAGYBECSŰ REMEKMŰVEK HELYETT JÓBB, VAGY ROSSZABB MÁSOLATOKAT, EGY-EGY NAGY MŰVÉSZ NEVÉVEL HAMISÍTOTT UTÁNZATOKAT LÁTHATUNK. MÉGIS: RENDKÍVÜLI ÉRDEKESSÉGŰ EZ A TÁRLAT.

A MŰTÁRGYAKRÓL NEHÉZ ÍTÉLKEZNI. ÓRIÁSI TUDÁS, MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TAPASZTALAT SZÜKSÉGES, HOGY KÜLÖN LEHESSEN VÁLASZTANI A VALÓDI ÉRTÉKET AZ UTÁNZATÁTÓL. A MŰKINCSEK UTÁNZÁSÁNAK KÉT, TELJESEN KÜLÖNBÖZŐ VÁLTOZATA VAN: A MÁSOLÁS ÉS A HAMISÍTÁS.

A MÁSOLÁS

A másolást a mű iránti rajongás és tisztelet ihleti. Hatalmas múltja és rengeteg formája van. Már a régi rómaiak tömegével másoltatták a görög művészet remekeit, s ennek köszönhetjük, hogy sok alkotást ismerhetünk, annak ellenére, hogy az eredetiek eltűntek. Nagy szerepe volt a másolásnak a reneszánszban is. A festőiskolák növendékei feladatszerűen másolták a nagy mesterek képeit. A másolás tipikus esete például az a kiállításon szereplő kép is, amelyet egy XVI. századi német festő készített — felhasználva munkájához Albrecht Dürer és Martin Schongauer metszeteit. Érdekes együtt látni Dürer „Szerelmes aggastyán" című képét korabeli másolatával. Szintén nem hamisítás, hanem másolás az is, ha egy műhely saját alkotásáról másolatokat készít. (Néha 8—10-et is.) A kiállításon ilyen például Angelo Bronzino nagy méretű „Allegória"-ja. A másolás legszebb példája talán az a két remekmű, amit a firenzei Uffiziben és a nápolyi Museo Nazionaleban őríznek. Mindkettő X. Leó pápát ábrázolja, de az egyik Raffaello, a másik Andrea del Sarto alkotása. Sartó a toscanai herceg utasítására másolta a reneszansz óriás képét, hogy a herceg a korábban eligért eredetit megtarthassa. Bár ez a kép hamisítási céllal készült, mégis remekmű.

A HAMISÍTÁS

A hamisítások jó részénél nem így áll a helyzet. A hamisítás azóta létezik, mióta a műkincseknek piaca van, tehát eladhatók. A hamisítványok többnyire értékesítési szándékkal készültek, s a hamisítók mindig arra törekedtek, hogy művük eredetinek lássék. Ezt az „eredetiséget" elérni nem mindig oly könnyű feladat, napjainkban egyre nehezebbé válik. A hamisítónak ismernie kell az utánozandó mester teljes művészetét, életét, korát, stílusát, de még az anyagot is, amire és amivel festett. A hamisítás a művészettörténet párhuzamos jelensége volt mindig, és az ma is. Egyiptomban például a bennszülött lakosság valóságos iparágává fejlődött az „eredeti" alkotások készítése. Bár többnyire ezek alacsony színvonalúak és primitív kiképzésűek, mégis elérik céljukat — megtévesztik a turistákat. A kiállítás néhány szép eredeti darabot állított az utánzatok mellé, szemléletessé téve ezzel a köztük levő különbséget. A római művészet hamisítása már sokkal magasabb színvonalon folyt. A múlt század végén szenzáció számba ment Magyarországon, a Dunából Mohácsnál kifogott ún. Magyar Vénusz, amelyről csak később derült ki, hogy egy korabeli műhely tehetséges hamisítványa. Bár hamisítványnak készült, nagy művészi értékű az az itt kiállított, kétalakos etruszkszobrocska is, amelyért annak idején — mint eredetiért — óriási összeget adott a vásárló. Vannak egészen kitűnő hamisítványok is. Rembrandt és Dürer rajzainak egy-egy itt kiállított hamisítványa sokáig eredetiként szerepelt kiállításokon is, s csak az alapos összehasonlító vizsgálat derítette ki róluk, hogy nem eredetiek. Nemcsak a régi, hanem az újabb mesterek képeit is szívesen hamisítják. Látható így a tárlaton Paál László, Csontváry, Mattisse egy-egy utánzata. Jan Kupeczky híres képe, a „Tárogatós férfi", gyengébb párjával együtt látható. Szerepel még egy „eredeti" „Kupeczky-aláírással jelzett kép — annyi szépséghibával, hogy Kupeczky soha nem szignálta képeit.

Jó elrendezésű, gazdag anyaggal mutatja be a múzeum a hamisítás és a másolás történetét, tömör magyarázó táblákkal segítve a tájékozódást. A kiállítás, amely február végéig tart nyitva, „csemege" a múzeumlátogatók számára.

E. J.

Leopold házasodik

ni akart már titkolt érzelmeiről, de mindig belépett valaki a boltba: egy gyerek péksüteményért szaladt, vagy egy asszony tejfölért az ebédhez. Máskor az utolsó pillanatban elfogyott a bátorsága, s rendíthetetlen, hűséges érzelmei tanúságaképpen csak egy újabb pohár tejet ivott. Többször elhatározta már: vagy meghal a tejfiókban a kannák, sóskiflik, ementáli sajtok, juhtúró, rokfort, kvárglik, prézliscsomagok között, vagy elárulja szerelmét.

De nem halt meg, és hallgatott tovább.

Már törzsvendégnek számított. Segített a tejeskannát kihordani, barátként üdvözölték a pultra kirakott sárga sajtok és Dudásné, akit a tejfel, a péksütemény bódító illata lengett körül. Az aprópénz fizetésénél a kezük összeért, ujjaik egy pillanatra találkoztak.

— Magának férje van... — mondta Leopold csalódottan a puha, kövér ujjakat szorító karikagyűrűre nézve, és szerette volna megsimogatni a rózsás kezet, de nem volt bátorsága hozzá, ezért csak úgy tett, mintha egy legyet akarna elhessegetni róla.

— Nem, özvegy vagyok, szegény jó férjem, isten nyugosztalja, nagyon jó ember volt, olyat még egyet nem kapok, nagy erős ember volt, hentes és mészáros üzletünk volt nekünk, de itthagyott egyedül, árvaságra — vallotta pirulva Karola és az emlékezés fájdalmától már rázta is a sírás.

— Ne sírjon — kérlelte Leopold meghatottan, és odaadta kockás zsebkendőjét az özvegynek, aki beletörölte hatalmas könnyeit, majd utána nagyot trombitálva kifújta az orrát.

— Ne sírjon — kérlelte Leopold egyre bátrabban, és simogatni kezdte Karola bodorított haját.

— Szegény jó férjem milyen boldog volna, ha most látná, hogy van, aki vigasztal — sóhajtott fel Karola és teljes súlyával szemérmesen Leopold vállára borult.

Leopold kicsit megtántorodott, két karjával tartotta és vigasztalta a bánatos özvegyet. Hátát a falnak vetette, és a lába remegni kezdett a megerőltetéstől.

— Legyen a feleségem — kérte vakmerően Leopold, egész testében remegett, és izgalmában szemét behunyta, mint egy kisdiák.

— De hát nem tudja, hogy gyászolom az én megboldogult drága jó uramat? Mit akar egy bánatos özvegyasszonytól?

Leopold nem felelt, csak bénultan állt, elvetemedett gazembernek, aszfaltbetyárnak, szégyenletesnek, szemérmetlennek érezte magát, a vakmerő ajánlatért.

— Habár az én megboldogult drága jó uram biztosan örülne, sőt, egyenesen rámparancsolna... A múltkor is megjelent álmomban, s azt mondta:

— „Karola, menj feleségül hozzá..." Maga nagyon rokonszenves neki...

— Én? — kérdezte Leopold hüledezve.

— Igen. Maga... Magáról már többször dicséröleg nyilatkozott...

Figyelmeztetem, hogy csak gyászruhában, talpig feketében vagyok hajlandó az anyakönyvvezető elé menni. Ha így nem szégyell, ám legyen, de csak az én drága jó megboldogult uram és a maga kedvéért. Most pedig gyorsan húzza le a redőnyt, zárunk — tette hozzá szemlesütve. — Egyébként karikagyűrűt nem kell venni, az van, szegény megboldogult férjem ujjáról még a halottas ágyán lehúztam — mondta gyöngéden Leopoldnak, aki boldogan szaladt a rúddal a vasredőnyt lehúzni.

Paál László
festő

M.D.K.

A „Naplemente" című műve
a magyar tájfestészet egyik leg-
dinamikusabb műve.

Benisz László: Paál László halálának 90 évfordulójára
Művészet, 1969. február - 7 lap.

MDK.

Paál László
festő

Első kiállításának rendezője, monográfusa és életművének kritikai méltatója Kassák Béla volt.

Bernáth László: Paál László halálának 90. évfordulójára
Művészet, 1966. február – 7 lap

M.D.K.

Paál László
festő

1954-ben Paál halálának 75. évfordulója alkalmából az Ifj. Magyar Képtárban 51 olajfestménye és 4 grafikai műve került a közönség elé.

Bényei László: Paál László halálának 90. évfordulójára
Művészet, 1969. február – 7 lap.

Paál László

festő

M.D.K

1902-es kiállítást követően, 1910-ben a Könyves Kálmán féle kiállító helyiségben 42 művét, 1925-ben az Ernst Muzeumban rendezett kiállításon 38 festményét mutatták be.

Bérényi László: Paál László halálának 90. évfordulójára Művészet, 1969. február – 7 kep.

M.D.4

Paál László
festő

Reprezentatív népségű és erejű
műve az 1875-ből való „Bé-
kák nocsara". A földbegyökerező,
vizhozzal kiszáló faóriás ennek
a hepinek a főszereplője.

Bényi László: Paál László halálának 90. évfordulójára
Művészet, 1969. február - 7 lap.

M.D.Y.

Paál László
festő

Kilencven esztendő telt el Paál László halála óta. Ebből 23 év úgy telt el, hogy haraja nem vett tudomást művészetéről.

Bényi László: Paál László halálának 90 évfordulójára
Művészet, 1969. felszínár – 7 lap.

M.D.K

Paál László
festő

A kilencvenes évfordulót, 1969-ben emlékezetessé akarja tenni a Kulturális Kapcsolatok Intézetének és a párizsi Magyar Intézetnek a francia ahhol közös készülődése.

Bényi László: Paál László halálának 90 évfordulójára
Művészet, 1969. február - 7 lap.

Paál László
festő

Halálának 75 évfordulója alkalmából a francia művészeti élet vezetői megkoszorúzták Paál ugyhosi barbizoni szállásának falán lévő emlektáblát.

Bernyi László: Paál László halálának 90 évfordulójára. Művészet, 1969. február - 7 lap.

Paál László

-val kapcsolatosan említi, hogy mű-
vein épkelhető a francia Barbizon-i
festőtelep stílushatása.

Chastel André: „Découverte de l'art
magyar." Le Monde, Paris, 1966.
április 29. 12 l.

MDK

Paál László, festő

Több műve színes másolatban
került leporellóra.

– : Híres festmények új kis reprodukciói

13.

Népszabadság, Bp. 1969 máj. 24. [Vidéki]

Pál László

14 képét állította ki A szocializált művészet első kiállításán, 1919-ben.

Kós Lajos: A Tanácsköztársaság képzőművészeti kulturája. Bp. 1959. 22 l., 6 kép. /Művészeti osztályi utmutató 1./

13-14. l.

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismerteti
műveit.

–: A hét végi kulturális programból 11.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. május 3.

MDK

Paál László festő

Tárlatvezetésen ismertetik műveit.

(Nemzeti Galéria.)

–: A hét végi kulturális programokból 11

Népszabadság Bp. 1969. jún. 21.

Paál László

Tájképeit egybeveti Munkácsy Mihály „Poros út" című művével.

Bondaille Georges: La peinture moderne. Les Lettres Françaises, 1966.

ápr. 28. 36 l.

Paál László
festő

M.D.4

Munkácsy Mihály megfestette
a művész arcképet.

Bindai Tamót: Munkácsy Mihály 125 éve . . .
Művészet, 1969. május - 3 lap.

Pacal László
festő

Méltatás

László Gyula: Boros Géza kiállításának ...
Művészet, 1969. október - 46 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Paál László

Tárlatvezetés a Nemzeti Galériában

Vasárnapi tárlatvezetés
Esti Hírlap, Bp. 1969. aug. 29.

Paál László
festő.

A Magyar Nemzeti Galéria új
kiállitásán üvegtárlokban mu-
tatja be Paál László legszebb művét.

Márffy Albin: Kísérlet a mult szavadi ...
Művészet, 1969. november – 9 lap.

Paál László
festő

Méltatás.

Rácz István: A badacsonyi Egry Lázár
Művészet, 1969. november - 15 kap.

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismertetik műveit.

– : A hét végi kulturális programból

9.

Népszabadság, B..., 1969. dec. 13.

Paál László
festő

1873 - 1877 között hosszú időt töltött Barbizonban. Amelyik kárban dolgozott, ott emlék-táblea örökíti meg ittlen munkásságát.

René Jullian: Emlékezés Paál László

Művészet, 1970 február - 9 lap

Paál László,festő

Ligeti Antal,festő,Markó tanitvány,1868-tól a Nemz. Múz.képtárának a felügyelője,sok fiatal tehetséget támogatott,ösztöndijat is szerzett számukra,közöttük Paált is. 45.old

László Emőke: Ligeti Antal rajza Sopronról 45.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XX.évf.1966
Sopron

MDK

Paál László, festő

Táclat vezetésen ismertetik.
(Nemzeti Galéria.)

– : A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 21.

Paál László
festő

1969 október 21-én halálának
90 évfordulóján Barbizonban
konzorciási ünnepség volt.

René Julian Emlékeres Paál Lászlóra
Művészet, 1970. február - 9 kap

Paál László

egy sötét árnyalatú erdőpletet ábrázoló képe látható egy bpesti műgyűjtőnél. /Kunvári/

-bozóky- A private collection in Budapest, Daily News, 1969. jan. 14. Budapest.

61

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetés ismerteti
művészetét. (Nemzeti Galéria.)

–: A mai kulturális programból

8.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 2

Pap Károly
festő

1875 körül Párizsban ismerte meg
Medgyánszky Károlyt.

Lázár Sándor: Medgyánszky Károly
Élet és Tud. XXIV. 1969. IV. 18. 16. n. 743.

Pacal Károly

festő

Pogány Ferenc válaszolta festői eszményképeire Pacal Károlyt.

Dévényi Iván: Pogány Ferenc emlékezete
Művészet, 1970. június - 9 lap.

Pavál László

Emlétve

Napló
Magyar Nemzet, Bp. 1970 máj. 28.

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismertetik.
(Nemzeti Galéria.)

–: A hét végi kulturális programokról 9.

Népszabadság Bp. 1970. jún. 20.

85

Paál László
festő

„Tájkép" 1876. (repro)

René Jullian: Emlékezés Paál Lászlóra
Művészet, 1970. február — 9 lap

Paál László
festő

Sajátos ízű, egyéni, az erdőkről
hiszült tájképei. Képeinek sok
közös vonása van a nagy var-
buzni mesterek alkotásaival.

René Jullian: Emlékezés Paál Lászlóra
Művészet, 1970. február - 9 lap.

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismertetik
műveit. (Nemzeti Galéria.)

–: A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 14.

Pavál

Emlitve

Egy názorlat örökitett meg
Déli Hírlap 1970. feb. 10.

Paál

Emlékirat

Emlékkönyvemből
Petőfi Népe, Keerkemét, 1970. feb. 10.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Paál László

NÉPSZABADSÁG

1969 OKT 23

1021

— EMLÉKÜNNEPSÉGET tartott kedden a Párizsi Magyar Intézet Barbisonban, a Paál László egykori lakóházán elhelyezett emléktábla előtt a festőművész halálának 90. évfordulója alkalmából.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPTÖ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Paál László

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Pécs

1969 OKT 23

1021

✦ **PÁRIZS: A párizsi magyar intézet emlékünnepséget tartott kedden délután a Fontanebleau melletti Barbizonban, a Paál László egykori lakóházán elhelyezett emléktábla előtt a festőművész halálának 90. évfordulója alkalmából.**

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 OKT 23

Paál László

DÉLMAGYARORSZÁG

Szeged

— **A Párizsi Magyar Intézet** emlékünnepséget tartott kedden délután a Fontainebleau melletti Barbizonban, a Paál László egykori lakóházán elhelyezett emléktábla előtt a festőművész halálának 90. évfordulója alkalmából.

Paál László

Szerepel az alábbi tárlatban

Kőműves gyula: hagyat nemekművek
Kiállítás a Budavári Palotában

Szabad Föld 1969 IX. 28

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismertetik

műveit.

-: A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 7.

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismertetik.
(Nemzeti Galéria.)

— : A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1970 febr. 28.

Paál László

utcát nevesnek el róla Barbizonban.

– Bényi László rajza Paál barbizoni lakóházáról. –

Magyar Nemzet 1970 január 7.

4. old.

Paál László

műcei jómódú gyűjtők révén kerül-
tek a szépműcészeti Muzeumba.

Lyka Károly: Vándorlásaim a műcé-
szet körül, Budapest, 1970. 363 l

282 l

Paál László

Festménye szerepel a Pápai Helytörténeti Múzeum Ziállításán

Magyar Nemzet
1969 augustus 2
Kiold

MDK

Pacal Károly festő

Tárlatvezetésen ismertetik műveit.

—: A mai kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 31.

Paál László
festő

Egyik legnagyobb tájképfestőnk, aki
az erdők mélyén kereste és találta
meg az őszközép természetet.

Márffy Albin: Emlékezés Sárdy Brutusra.
Művészet, 1971.január - 17.lap

Paál László
festő

Két fontainebleau-i erdőrészlete
van kiállítva.

Borbély László: A Petró-gyüjtemény kiállitása.
Művészet, 1971. január - 30. lap

Pál László
festő-

Művészetet Bölöni György méltatta

Dévényi Iván: Bölöni György a művészeti író.
Művészet, 1971. február - 20.lap

Paál László

„Juhakol" c. Zipe szerepel a Nemzeti Galéria új szerzeményeinek kiállításán

Magyar Nemzet 1970 június 24
4. old.

Paál László

Lázár Béla írt róla
Neve említve

– Napló –

Magyar Nemzet 1970 május 28

Paál László

Művének szerzője szerepel a
„Magyar festészet a XIX. sz.-ban"
c. Könyvben (Corvina, 1971)

N. N.: Bőnyérő

Magyarország 1971 III. 14

Paál László

bitumenes alapra festett képeit kondicionált falvitrinben mutatja be a M. Nemzeti Galéria.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

1881

Paál László

Kedvét szegte Kelety Gusztáv abban, hogy folytassa művészeti tevékenységét

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

1961

Paál L.

neve szerepel a Münchenben 1968-ban kiadott „100 Jahre Münchener Künstler-genossenschaft" katalógusában.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 148 1

Paál László

Számos képe Corot névjelzésével került műkeres-kedelmi forgalomba.

Kampis A: Hamisítások a művészetben; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 55. l.

Paál László

Realista festőink.

Erdey Gyula: Magyar design; Ipari Művészet, 1969. III. 8. l.

Paál László
festő.

Karlak (fuhaklok). 1872. o.v. 58,5 x 94,5 cm.
Budapest MNG Repr.

Nyárfák. 1876 körül. o.v. 53,3 x 72,6 cm.
Budapest MNG. Repr.

Út a fontainebleau-i erdőben (Fontainebleau-i erdőrészlet) 1875-1876 o.v. 91,5 x 63 cm Budapest MNG. Repr.

A magyarországi mův. lőst. IV. Képn. 650, 651, 652
Corvina 1970

Paál László

festő

~ pól: Lázár Béla monográfiája / Bp. 1903 /
tanulmányai

Farkas Zoltán kiad. Paál L. levelei
Munkácsy Mihályhoz / Szépműv. Múz. Évkve.
1946. 195–201 / ≤ / 1954 /

A magyarországi műv. tört. I. 442.
Corvina 1970.

2) Paál László
festő

Barbizonba költözik. Baláója tragédiája.
Súlyos beteg.
Művei: „Erdei út", „Erdő belseje",
„Nyárfák", „Monarastáj", „Puszta táj".

A magyarországi műv. tört. I. 430.
Corvina 1970.

1) Pacál László
festő

Tájfestő. 1846–1879. Aradon Böhm Pál volt a mestere. Innen Bécsbe kerül, 1870-ben Hollandiában van.

Munkány hirására Düsseldorfba ~~költözik~~ költözik, innen Párizsba megy.

A magyarországi műv. tört. I. 429.
Corvina 1970.

Paál László, festő

– műveit is tartalmazza a Nemzeti Galériából a Kis képek nagy művekről sorozat egyik első „albuma".

hobby
Magyar Ifjúság, 1967. VI. 10.

Padl Károly, Jenő

– képei a Budavári Palotában rendezett kiállításon

Simon Gy. Ferenc: Remekművek birodalmában

Magyar Ifjúság, 1969. IX. 19. 12. l.

Vadál László, festő

– az Omega-együttes Molnár György nevű tagjának kedvelt festője.

Omega
Magyar Ifjúság, 1968. I. 5. 9. l.

Paál László

Arnold ér ettségizett

Murádin ~~József~~ ehő: Klein József – a művész és ember helytállása
korunk, Kolozsvár 1966. IV. 579.

Pavel László

Említve

Pavlány László: A Petró-gyűjtemény kiállítása

Déli Hírlap 1970. máj. 3.

Paál László, festő

MDK

Utcát neveztek el róla

Barbizonban.

– : □ Paál Lászlóról 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. márc. 3.

Peál László
festőn

„Erdőrizle", „Szekaklok"
c. művei ~~[illegible]~~ Miltatása

Baki Miklós: Jókai és Orlai Petrich
Művészet, 1970. apriliz. – 34 lap

Paál László, festő

MDK

Tárlatvezetésen ismertetik.

– : A hét végi kulturális program tól

9.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 11.

Pavel László

Emlitve

Pákány László A Petró-gyűjtemény kiállítása

Déli Hirlap 1970. máj. 3.

Paál László

1021

PAÁL LÁSZLÓ EMLÉKE BARBIZONBAN

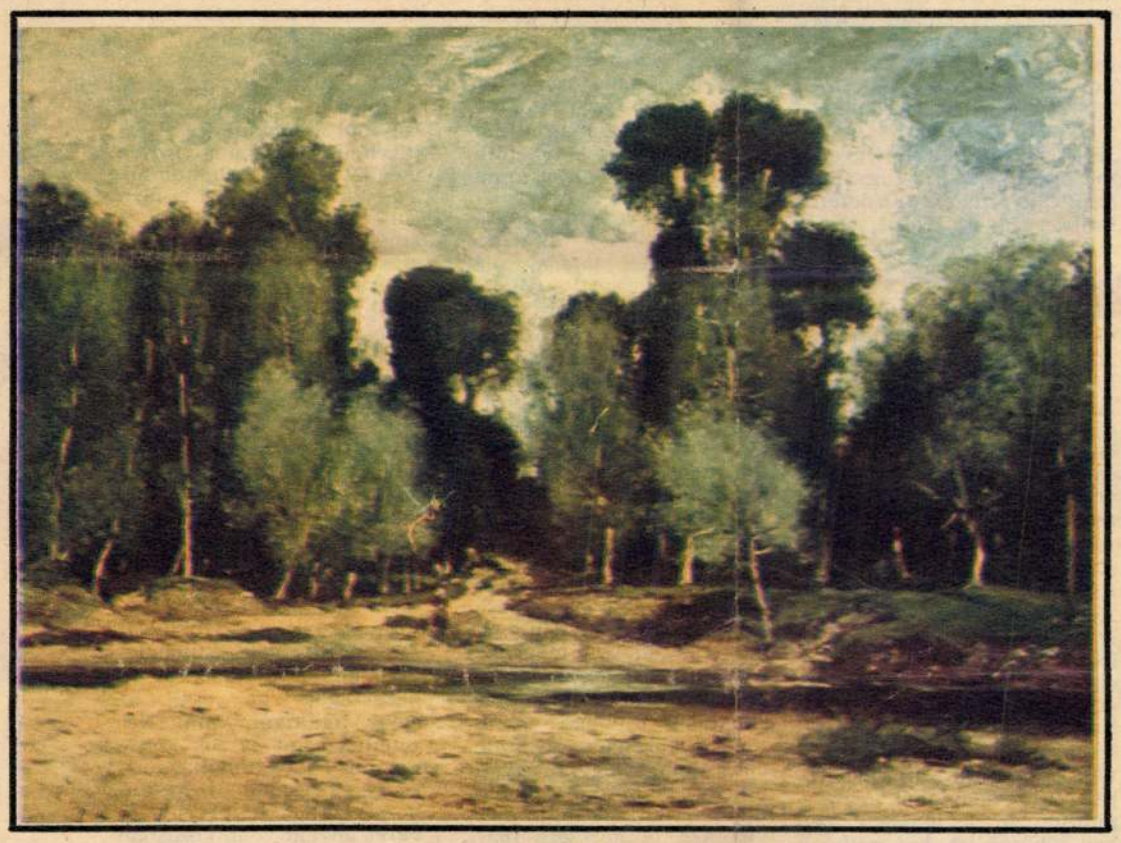

NYÁRFÁK

OKTÓBERI SZÉL

ERDEI ÚT

Az egykori Japán kávéházban a híres művészasztal tagjai egy alkalommal — 1900 táján — arról vitatkoztak, hogy vajon ki volt a XIX. század legnagyobb magyar tájképfestője. Szinyei, Munkácsy, Mészöly neve hangzott el többek között, amikor valaki — Hermann Lipót emlékezete szerint Perlmutter Izsák — Paál László nevét említette. Nem ismerték.

E beszélgetésen kapta *Lázár* Béla — Paál első lelkes méltatója — az indítást, hogy foglalkozzék Paál művészetével. Végigjárja azokat a helyeket itthon és külföldön, ahol Paál dolgozott — Arad, Bécs, Düsseldorf, Beilen, Barbizon, Párizs — útjának főbb állomásait. Felkeresi azokat a kollégákat vagy gyűjtőket, akik ismerték Paált vagy őrzik műveit. Igen jellemzők és figyelemre méltók az észrevételek, amelyekkel Lázárt fogadták. Az angol Forbes elmondotta, hogy Barbizonban egy alkalommal beszélgetett Millet-vel, aki szerint Paál a legnagyobb tehetség volt, akit valaha Barbizonban látott. Hasonló értelemben nyilatkozott Mesdag, hollandi festő-műgyűjtő. Ezt a látogatását így írja le Lázár: *„A hatalmas szál ember egész testében remegett, amikor Paál művészetéről beszélt: Na végre — harsogta —, csakhogy Magyarországon is meghallották a nevét! Tudja meg uram, hogy Paálból a világnak talán a legnagyobb tájfestője lett volna, ha a maguk közönye, amellyel egy ilyen nagy talentumot kutyába se vettek, idejekorán meg nem öli."*

Évek és évtizedek lassú sodra összehozta Paál művészetének legfontosabb tanúbizonyságait és meghozta művészetének értékelését, megbecsülését. Munkásságának és Barbizonban töltött idejének emlékeként olvashatjuk egykori barbizoni lakóházán a portréját megörökítő bronzplakettel kifüggesztett feliratot: *„1873—1877 között itt lakott Paál László magyar festőművész. Ezt az emléket halálának 50. évfordulóján állította a nevét viselő magyar művésztársaság, 1929 márciusában."*

Paál volt műtermének közvetlen szomszédságában laktak híres nagy festőtársai, többek között Millet, akinek háza — múzeumként — ma is régi, egyszerű köntösében áll, hatalmas kertjében elszórt faóriásokkal. A szomszédos Ganne vendéglőjének felirata a többi törzsvendég, Delacroix, Theodore Rousseau, Corot, Millet, Diaz, Daubigny, Verlaine, Goncourt testvérek, Murger, George Sand, Alfred Musset emlékét idézi.

A LEGCSINOSABB ANGOL KÉPVISELŐNŐ

rr munkáspárti képviselőnő

KERR az a brit
ti képviselőnő,
merikai kormány
s úton bocsánatot
kak véleménye sze-
a legcsinosabb, s
éppen a legbalol-
z alsóház 26 nőtag-
. Különös képessé-
rá — mondják róla
visszás helyzetek,
sszetűzések kellős
en találja magát.
gazán nem keresem
odalmakat, mégis
mindig utolér a
— magyarázkodik
de cinkos közvet-
l.

isztó gáz — és pardon!

Kerr az elsők közt
vért adott a har-
tnamiaknak, napo-
ogolt az aldermas-
békemenetekben,
úja (és szenvedő
volt az írországi
utalitásnak és le-
ták Chicagóban, a
tapárt elnökjelölő
ja idején. Férjét,
tt, aki szintén kép-
Eugene McCarthy
(a békeerők volt
ltje) meghívására
Chicagóba. Egyik
en vacsorázni in-
ikor szállója előtt
kezdtek gyülekez-
kérdezte, mire ké-
Abban a pillanat-
osztag megvadult
rendőr a csoportra
és se szó se beszéd,
kkal együtt betusz-
brit képviselőnőt a
ıtóba. „Hogy vala-
vezessem a felhá-
omat, elkezdtem
a polgárjogi moz-
ımnuszát, a „We
)vercome"-ot (ma-
győzni fogunk) —
k vissza Anne. Er-
endőr közvetlen kö-
önnyfakasztó gázzá
folyadékot spriccelt
az arcomba. Igazoltatás után a rendőrségről hazaengedtek. Egy hétig félvakon, arcomon csúnya sárga folttal jártam a városban. Az orvosi számlát kiegyenlítés végett mindenesetre Daly főpolgármesternek küldtem el, a chicagói rendőrfőnököt pedig bepöröltem. Nemrég külügyminiszterünkön keresztül megkaptam a washingtoni kormány bocsánatkérő levelét.

Anne Kerr komolyan veszi képviselői teendőit, éppen ezért állandó hajszában él. Nem azért fogadta el meghívásomat, hogy önmagáról beszéljen, s én sem azért hívtam. Olyasmiről akartam véleményét hallani, ami régóta izgatja fantáziámat, s aminek ő avatott ismerője: az angol nők helyzetéről.

Az elspórolt bér összege: 12 milliárd font

Számomra mindenesetre megdöbbentő volt a felfedezés, hogy ilyen fejlett és felvilágosult ipari országban, mint Anglia, melynek állampolgárai oly büszkék rég kivívott demokratikus jogaikra — a nők gazdaságilag és jogilag is ennyire hátrányos helyzetben vannak. Tavaly az egyik angliai Ford-gyár munkásnőinek sztrájkja irányította drámai módon a figyelmet a nyolc és fél—kilencmillió dolgozó nőt sújtó igazságtalanságokra. A férfiakéval egyenlő bérért léptek sztrájkba és olyan egységesen és kitartóan harcoltak — megakadályozva 50 millió fontnyi exportmegrendelés legyártását — hogy végül is győztek. Ezt követően a gépipari munkások új kollektív szerződésének tárgyalásain Marion Veitch szakszervezeti titkárnak sikerült erélyes és okos, a férfiakat maradiságukért megszégyenítő fellépésével megakadályozni egy olyan bérrendezést, amely még jobban növelte volna a női és a férfi bérszint közötti különbséget. Azóta lépésről lépésre terjed a mozgalom, melynek időszerűségére az 1968-as év külön is figyelmeztetett. Ez volt ugyanis az ENSZ által meghirdetett Emberi Jogok Éve, s egyszersmind 50 éves jubileuma a nők szavazati jogának, melyet az angol szüffrazsettek hihetetlenül kemény és áldozatos harcok árán vívtak ki. A mai Angliában azonban a nők átlagbére csak 57 százaléka a férfiakénak, s e tekintetben a „haladó" Nagy-Britannia a legtöbb európai ország mögött, az ipari államok közül egyedül csak Japán előtt áll. A dolgozó nők az összmunkaerő 34 százalékát jelentik — hangsúlyozza Anne Kerr — s több mint a felük férjezett. Ha figyelembe vesszük, hogy mintegy tíz százalékuk — főleg orvosok, tanárok, állami tisztviselők stb. — a hasonló munkát végző férfiakkal egyenlő díjazásban részesül, nagyjából rátapinthatunk a lényegre: a brit tőkések kb. hét millióra tehető olcsó női munkaerőt zsákmányolnak ki. 1964-ben a Munkáspárt választási ígéretei között szerepelt az egyenlő munkáért egyenlő bér elvének megvalósítása. Évről évre halogatták, míg végül tavaly a dolgozó nők és a szakszervezetek egy része megelégelte az ígéreteket és megindította a gyakorlati harcot az egyenlő bérért. A kormány tovább nem térhetett ki, s Barbara Castle asszony foglalkoztatásügyi miniszter — aki a legmagasabb kormányposztot betöltő nő Nagy-Britanniában — kénytelen volt kötelezettséget vállalni, hogy hét éven belül azonos szintre hozzák a női béreket a férfiakéval. Azért csak hét év múlva, mert úgymond az ország gazdasági helyzete nem teszi lehetővé az óriási, 12 milliárd font sterling „pluszkiadást". Mivel a szóbanforgó 7 millió nő túlnyomóan magántulajdonban levő üzemekben dolgozik, egyenlőtlen helyzetük kereken 12 milliárd font extraprofithoz juttatja a munkaadókat. Érthető hát az ellenállás az egyenlő bérezés elvével szemben!

Más körülmények is nehezítik- bonyolítják a problémát. A múlt szokásainak és szemléletének ma is érvényesülő hatása, hogy a lányoknak összehasonlíthatatlanul kevesebb lehetőségük (s részben ambíciójuk) van a szakmai, vagy a magasabb, egyetemi képzés megszerzéséhez, mint a fiúknak. Kénytelenek hát olyan munkát vállalni, amely nem igényel szakképzettséget a kereskedelemben, élelmiszeriparban, stb., ahol a munkások szervezettsége is gyengébb, a bérek is alacsonyabbak, a szakszervezetekben is a férfiak a hangadók! A gyárosok pedig ravaszul kijátszák a férfiakat a nők ellen. Bérrendezéseknél kijelentik: egy bizonyos összeg áll csupán rendelkezésre, ha tehát a női béreket nagyobb arányban emelik, hogy jobban megközelítsék a férfiakét, annál kevesebb jut az utóbbiaknak. Csakhogy újabban „a teremtés koronái" is kezdenek rájönni, hogy az egyenlőtlen helyzetből előbb-utóbb ők húzzák majd a rövidebbet. A korszerű iparágak; az elektronika, a computer-ipar, a műszer és hírközlőeszköz-gyártás térhódításával mind nagyobb szükség van a pontos, aprólékos munkát végző ügyes női kezekre, s lassacskán kihalnak a nehéz fizikai munkát igénylő, kimondottan férfi szakmák. A menedzserek miért is ne alkalmaznák szívesebben az olcsóbb és könnyebben beletörődő női munkaerőt a férfiak helyett is? Kezdik hát ők is felismerni: a nőkkel együtt közös érdekük az egyenlő bérezés, s azt is, hogy szakszervezetben és szakmai képzésben is egyenlő jogú társuk kell legyen a nő.

A válás könnyítése ellen szavazott

A nők jogi helyzetét szabályozó törvények alaposan elavultak nálunk, folytatja Anne Kerr. Néhány példát említ: a dolgozó nők többsége kizárólag férje után részesül társadalombiztosításban; a közös otthon csakis a férj tulajdonának számít, a házasságban élő asszonynak nincs „saját" lakhelye, jogilag férjének eltartottja és „lakója". Válás esetén a törvény automatikusan a férjnek ítéli a gyermekeket, hacsak nem indít külön pert az anya. A feleség keresetét adózás céljából hozzáadják a férj jövedelméhez, ami erősen megnöveli az adókulcsot. Válópernél a törvény nem ismer „közös szerzeményt", amelyből az asszony is részesülne, sőt, jog szerint a saját zsebpénzéből megtakarított összeg is a férjet illeti meg.

— Persze — folytatja a képviselőnő —, nálunk is sok minden változóban van mostanában. Hónapok óta tárgyalja a parlament például a válás megkönnyítéséről szóló törvényt, amely alapjában helyes és szükséges reform. Én mégis ellene szavaztam. Sőt, ezúttal a férjem ellen is, aki viszont az „igen"-ekkel tartott. Az új törvényjavaslat szerint ötévi különélés után akkor is felbontják a házasságot, ha csak az egyik fél kíván válni. Nézetem szerint ez sok könnyelmű „továbbálláshoz", rengeteg családi tragédiához vezethet. A törvénytervezet anyagi vonatkozásban sem gondoskodik az elhagyott feleségről (vagy férjről) és a felnevelendő gyermekekről. Megnyugtat, hogy sikerült — jelenlegi formájában — megakadályozni a reformterv törvénybe iktatását.

Hosszúra nyúlt beszélgetésünk végén Anne Kerr figyelmeztet, nehogy az angol nőket valamiféle szánni való, elnyomott teremtésekként tüntessem föl a magyar olvasók előtt. Ha igazságtalanok is velük szemben a jelenlegi törvények és szokások, ők azért nagyon is érezhetően hallatják hangjukat a közéletben. Az alsóházban ugyan a 630 képviselőből csak 26 a nő, de a kormányban nyolc női miniszter és helyettes van, a szűkebb kabinetben pedig ketten töltenek be magas funkciót. A társadalmi szervezetekben, a közvéleményformálás terén és mindenekelőtt a békemozgalomban sok tehetséges és haladó szellemű asszony tevékenykedik.

Bebrits Anna

És a képek után a valóság: barbizoni erdőrészlet

Moha lepte kőkerítések, vadrózsával, repkénnyel befutott faerkélyes, kőpados házikók — olyanféle zsaluval fedett kapukkal, aminőket Kalotaszegen vagy Székelyföldön látni — szegélyezik a fontainebleau-i erdőig vezető utat. Ez a francia mesterektől halhatatlanná tett táj mindmáig megőrizte egykori varázsát. Az erdő csendje legyőzi a keresztül-kasul rohanó autók vagy a távolodó repülőgépek zaját. Ma is azt az igazi arcát mutatja, amit Paál László képeiről ismerünk: a mélység mintha örvénylene a sötét fák alatt, az erdő veremszerűen mély és hideg. Lehullt vörös, sárga leveleken, nedves, süppedő talajon, kidőlt fatörzsek közt járunk. Az elszórt, hatalmas sziklák tövében életrekap a színgazdag, változatos növényzet, a rőt páfrányerdő, a lombvesztette őszi fák között átkandikál a távolból a fehér ég egy kis darabja. A nyugalomnak azt a hatalmát érezni itt, amelyet csak a valóságos természet sugároz. Meghatódottan járunk Paál erdei tisztásain, ösvényein, magányos tölgyei, vörösfenyői, nyárfacsoportjai előtt.

*

Számos jel arra vall, hogy Paál László, ez az életében agyonhallgatott, szerény magyar zseni, egyre inkább megkapja az őt méltán megillető nemzetközi értékelést is. A halála 75. évfordulóján rendezett emlékünnepségen Leon *Moussinac*, a kiváló francia művészettörténész rámutatott: *„Paál László művészi síkon mély összekötőkapcsot jelent a francia és a magyar nép között... művészete egyaránt gazdagította Franciaországot és Magyarországot."*

A közelmúltban Pierre *Granville* a barbizoni művészetről írott — s ez egyik legelőkelőbb francia művészi lapban, a *Connaissance des arts*-ban megjelent — tanulmányában emelte ki Paál művészetének jelentőségét, és a legnagyobb francia mesterekkel, Corot-val, Courbet-vel, Millet-vel, Rousseau-val együtt közölte egyik ismert képének, az *Erdei út*-nak színes reprodukcióját.

Halálának 90. évfordulóján a Párizsi Magyar Intézet a francia művészeti élet vezető egyéniségeivel együtt, művészek és írók jelenlétében koszorúzza meg Paál László egykori barbizoni lakóházán elhelyezett emléktábláját.

Bényi László

FONTAINEBLEAU-I ERDŐ

Millet egykori lakóháza — ma emlékmúzeum

Paál László barbizoni otthonát ma emléktábla jelzi

A SZERZŐ FELVÉTELEI

TV „sztárok” TANYÁN

Sötétzöld terepjáró gépkocsi futott be az országútról, a még fagytól kopogó tanyaudvarra. Megjöttek! — villantak össze a tekintetek a kultúrnak nevezett teremben. Az asszonyok kezében megállt a szorgosan munkálkodó horgolótű. Félretették a tarka vietnami terítőket — majd legközelebb befejezik, most nem lenne türelme egyiküknek sem a további horgoláshoz. A mai délutánra tévé-„sztárok” lesznek a kerekegyházi termelőszövetkezet asszonyai. A Tv-jelenti riportere, *Kovalik* Károly léptette elő őket főszereplőkké. Nem azért, hogy szórakoztassák a több millió tévénézőt, hanem, hogy gondolatokat ébresszenek: miként is lehetne segíteni a még ma is tanyán élő egymillió embernek.

— Szurkolnak egy kicsit?

— Hát, egy icipicit... De annak meg nagyon örülünk, hogy végre elmondhatjuk gondjainkat az egész ország színe előtt.

— No, csak mondják bátran! — lép a színre mikrofonnal a kezében a tévériporter.

Erre felzendül az asszonyok kórusa:

— Kezdjed te, Szilvásiné, legnagyobb a szád!

Szilvásiné nagy darab, jó beszédű asszony, a helybéli juhász felesége, nem is kéreti magát:

— Van nekünk mondanivalónk, csak hallgassa. Elsősorban az, hogy egész télen nincsen keresetünk. Pedig nagyon ránk férne. Csak halljuk, hogy másfelé ennyit, meg annyit fizetnek a tszek! Hát itt minálunk meggyőzzük olvasni a pénzt. Nagyon jól jönne nekünk is valamiféle melléküzem.

— Adhatnának az üzemek valami bedolgozást — mondja egy fiatal lány.

— Például?

Szilvásiné: — Örülünk, hogy egyszer az egész ország színe előtt mondhatjuk el, ami fáj

— Varrni tudunk. M
időtöltésből gyűlünk öss
lutánonként, egy kis sz
meg pénzt kereshetnénk

— Azám, a kultúrterembe el-
hoznánk a varrógépet, világos van, meleg van, szívesen dolgoznánk itt télen át, kiváltképp a fiatalabbja.

— Igazuk van az asszonyoknak — bizonygatja a kézimunka-szakkör vezetője, *Kovács* Istvánné pedagógus. — Működik benn a községben, Kerekegyházán a Habselyem és Kötöttárugyárnak egy üzemegysége. Onnan adhatnának ide bedolgozásra, összeállításra félkész darabokat.

Ismét Szilvásiné veszi át a szót:

— Tudják, mit helytelenítek még nagyon? Hogy a mi iskolánkban nincsen orosz tanár. Mi is szeretnénk, ha tovább tanulhatnának a gyerekeink, de hát nagyon nehezen tartják magukat a felsőbb iskolákban. Az én kislányomnak, hogy gimnáziumba került, az első évben az öt év orosz tananyagát kellett megtanulnia.

— Persze, hogy nem szívesen jönnek ide a tanárok, mert mi van a tanyán? Sár meg sötétség! Ha tévét akarunk nézni, ide jövünk a tanyaközpontba, mert itt van csak villany.

Két kilométernyire laknak innen. Mondhatom, jó kis séta.

— Miért nem gyártanak telepes televíziót a tanyasiaknak?

— Televíziót? Elemet a telepes rádióhoz!

— Tömítőgumit a kávéfőzőhöz!

— Meg tüzes vasalót. Azt hiszik, hogy a tanyasiak vasalatlan ruhában is eljárhatnak?

— Hallom, már szabályozható villanyvasalókat csinálnak, de hát

mit érünk mi azzal, mikor a sparherden melegítjük.

— Egy mosógépre való igazán kitelne tőlünk. Jóval kevesebb idő menne rá a mosásra. Na de ahhoz is villany kellene...

Mivel pedig az nincs, odaállnak súrolókefével a teknő mellé. Vagy — mint Kelemenné, akinek háza van a községben, innen nyolc kilométerre — batyuba köti a heti szennyesruhát és bebiciklizik vele, hogy mosógéppel kimossa, villanyvasalóval kivasalja.

— A mi boltunkban sokszor

Készül a tévé-riport

TÓTH SÁNDOR FELVÉTELEI

Ungarischer Maler in Paris

László–Paál–Strasse in Barbizon

Als Théodore Rousseau und seine Freunde um 1830 den malerischen Zauber des Waldes von Fontainebleu entdeckten und sich an dessen Rand, in Barbizon, niederließen, war dieses Dorf von Bauern und Waldarbeitern bewohnt. Heute befinden sich hier mit auserlesenem Geschmack gepflegte Villen und Gärten namhafter französischer Schriftsteller und Schauspieler sowie wohlhabender Bürger, und nur einige aus grauem Stein errichtete Bauernhäuser deuten auf das ehemalige Dorf hin, dessen Stimmung auf dem Gemälde von Bodmer im Jahre 1885 als letzte Botschaft festgehalten wurde. In der Grande Rue stehen heute nur noch zwei alte Häuser: das ehemalige Wohnhaus von Millet und das einstige Wirtshaus von Papa Ganne.

László Paál: Im Wald von Fontainebleu

Auf dem verwitterten Firmenschild des Ganne-Hauses stehen Namen alter Stammgäste: Delacroix, Theodore Rousseau, Corot, Millet, Diaz, Daubigny, Verlaine, die Brüder Goncourt, Murger, George Sand, Musset. Zwischen vergilbten Fotos und zerfetzten Zeitungen blätternd erzählt die jetzige Besitzerin, die alte Madame Gautier daß hier einst Jean Dupré, Troyon, sein Schüler Charles E. Jacque, Liebermann, Eugen Jettel und ihr Freund László Paál ihre Gläser geleert haben.

In der niedrigen Schankstube sind auf einem Wandschirm die Figuren von Murgers Bohème abgebildet, auf einem anderen sehen wir ein Blumenstilleben von Diaz, wobei uns seine an Millet gerichteten Zeilen in den Sinn kommen: „Du malst Brennesseln, ich bevorzuge die Rosen." An der Kredenzseite sehen wir als Posse eines hungrigen Malers die hinter der geschlossenen Tür erhofften Speisen und Getränke abgebildet, auf einem Paravent die erste Version des Sturms von Rousseau, an den Wänden Tierbilder von Ch. Jacque, Zeichnungen von Millet und Corot sowie Werke eines heute weniger bekannten Künstlers namens Luniot: „Seinerzeit wurde er aber um seiner Karriere willen am meisten beneidet", erzählte Madame Gautier, „denn er heiratete die Tochter des Wirtes."

Als der „letzte Große von Barbizon" wird in der Fachliteratur Millet genannt, obgleich mancher von seiner Generation, so Diaz, Daubigny, Dupré und Jacque, ihn überlebt hat. Allerdings haben sich diese mehr oder weniger zerstreut, die Meeresküste und die unruhige Schönheit der Flüsse haben sie vom Wald weggelockt. Millet aber, der ehemalige Bauernsohn der Normandie, ist Barbizon bis zuletzt treu geblieben. Seinen bekannten „Angelus" malte er in der Umgebung von Barbizon mit der mittelalterlichen Kirche des Nachbardorfes am Horizont, in deren Nähe die Gräber von Millet und Rousseau liegen.

Das Haus, in dem László Paál wohnte, liegt ganz nahe am Wald und wurde angeblich von Pere Copain, dem Schäfermeister des Dorfes, erbaut, als sich die Gaststuben von Papa Ganne als zu eng erwiesen, um immer neue Maler zu beherbergen. Die ehemalige Künstlerherberge ist heute eines der elegantesten Hotels von Barbizon, wo die französische Regierung des öfteren ausländische Delegationen unterbringt so z. B. die Gruppe ungarischer Abgeordneter, die sich unlängst in Frankreich aufhielten.

„1873—1878 wohnte hier der ungarische Maler László Paál" — steht auf einer Gedenktafel an der Wand des Hauses, die auf Anregung von Béla Lázár zum 50. Todestag des Künstlers von der László-Paál-Gesellschaft angebracht

an seine in Barbizon verbrachte Zeit ist bei den Franzosen auch seitdem nicht verlorengegangen: 1954 fand anläßlich seines 75. Todestages eine Feier statt, auf der der Festredner Léon Moussinac, ein bekannter Kunsthistoriker, betonte, László Paál bedeute auf künstlerischer Ebene ein festes Verbindungsglied zwischen dem französischen und dem ungarischen Volk: „Seine Kunst hat sowohl Frankreich als auch Ungarn bereichert."

Im Vorjahr, zum 90. Jahrestag des Todes von László Paál pilgerten wieder etwa hundert französische und in Paris lebende ungarische Künstler und Kunstfreunde nach Barbizon. Von französischer Seite wurde die Bedeutung László Paáls durch René Jullian, Professor an der Sorbonne, gewürdigt, der diesen in die „Schule von Barbizon" einreihte.

„Zweifellos haben seine Bilder vieles mit den Werken der großen Meister von Barbizon gemein, der Akzent seiner Werke ist jedoch vollkommen anders, dies fällt besonders ins Auge, wenn wir etwa eine seiner Waldlandschaften mit den Bildern gleichen Themas der anderen vergleichen. Auf Paáls Werken erscheint das glühende Gefühl auch in seiner leidenschaftlichen Pinselführung, seine Malerei verdichtet sich und explodiert in flammenden, düsteren Blitzen: seine Kunst ist grundlegend romantisch und ich meine darin ist der Ausdruck der Quintessenz ungarischen Gefühls und Geistes zu finden."

Prof. Jullian führte weiter aus, der Begriff der in der Malerei des vergangenen Jahrhunderts so bedeutenden „Schule von Barbizon" habe sich in unseren Tagen erweitert: die Ausmaße und die Bedeutung ihres europäischen Wirkungskreises werden analysiert, haben doch außer den Franzosen Maler der verschiedensten Nationen hier gearbeitet — Belgier, Holländer, Schweizer, Italiener, Rumänen, Amerikaner und nicht zuletzt Ungarn. Die hervorragenden Künstler, denen auch László Paál angehört machten Barbizon ein halbes Jahrhundert hindurch zum bedeutungsvollsten Inspirator der europäischen Landschaftsmalerei.

Als Zeichen der Hochschätzung wurde ein Vorschlag angenommen, in Barbizon eine Straße nach einem der größten ungarischen Meister der Malerei des 19. Jh. László Paál, zu benennen. Anläßlich der Gedenkfeierlichkeit wurde ein Kranz des Pariser Ungarischen Instituts mit folgender Aufschrift niedergelegt: „Im Lichte Deines Angedenkens begegnen sich zwei Völker, so wie Deine Wälder auf Deinen Werken einander Nachricht geben."

Die Walküre

Neuinszenierung in der Budapester Oper

Olga Szőnyi (Brünnhilde) und András Faragó (Wotan)

Das Budapester Opernpublikum bekommt vom 15. Januar ab eine neue *„Walküre"* zu sehen, sowohl das inals auch das ausländische. Letzteres zu betonen ist schon deshalb angebracht, weil sich das Publikum der beiden Budapester Opernhäuser bis zu 20% aus Ausländern zusammensetzt, insbesondere wenn eine besonders beachtenswerte Vorführung stattfindet. Die Neuinszenierung der *Walküre* gehört verständlicherweise in diese Kategorie.

Die *Walküre* gehört zu jenen Werken Wagners, die mit Ausnahme des Vorjahres, als bereits die Neuinszenierung vorbereitet wurde, seit langen Jahren ständig auf dem Programm der Budapester Staatsoper standen. Ihre Aufführungen stützten sich auf Ungarns äußerst reiche Wagnertraditionen, ebenso wie die des *Fliegenden Holländers*, des *Tannhäusers*, *Lohengrins* oder der *Meistersinger* von *Nürnberg*, die jedesmal Festtage des Budapester Opernlebens sind. (*Tannhäuser* und *Lohengrin* werden seit einigen Jahren ebenfalls in erneuerter Form in Budapest gespielt.)

Diese kurze Einleitung sollte lediglich das etwaige Mißverständnis beseitigen, wonach Wagner in Ungarn nicht gespielt wird oder gar nicht gespielt werden „darf". (Unmittelbar nach dem Krieg waren Wagners Werke tatsächlich nicht im Repertoire der Budapester Oper enthalten — infolge der mit Wagners Namen künstlich verbundenen unwahren Assoziationen vielleicht nicht ganz unverständlicherweise.) Heute kann man jedoch in Ungarn von einem in jeder Hinsicht neuen Kultus des deutschen Musikgenius, von einer Wagner-Renaissance im wahrsten Sinne des Wortes in unseren Tagen János Ferencsik.

Diesmal handelt es sich aber um die jüngste Etappe des Prozesses, um die Wagner-Renaissance, namentlich um die Neuinszenierung der *Walküre*, von der sich aber nicht ohne die vorjährige Neuinszenierung des *Rheingoldes* sprechen läßt, da die beiden, ebenso wie der ganze Ring organisch zusammen gehören.

Genau vor einem Jahr, im Winter 1969, realisierte sich der erste Teil der künstlerischen Konzeption unserer Oper. Mit dem *Rheingold* begann die Erneuerung des ganzen Ringes, die *Walküre* ist jetzt die zweite Station, der nächstes Jahr *Siegfried* und im darauffolgenden Jahr *Die Götterdämmerung* folgen.

Die Rheingold-Neuinszenierung war nicht nur im künstlerischen Sinne, sondern auch an Anziehungskraft einer der größten Erfolge der Budapester Oper. Diese Wagneroper war eines der Repertoirestücke, das am häufigsten auf das Programm gesetzt werden konnte und ständig vor ausverkauftem Haus gespielt wurde. Die neue Auffassung der Wagneraufführung, die Konzeption des jungen Regisseurs *András Békés*, die „Humanisierung" der Wagner-Werke, — all dies trug wesentlich zum Erfolg bei. Unsere heutigen Wagnervorführungen entfernen sich von den mythischen Anhängseln und dem falschen Pathos der jüngsten Vergangenheit, halten sich aber zugleich auch von jener Konzeption des Modernen fern, die die Vorführungen in Bayreuth, die jüngsten Produktionen von Wieland und Wolf führung; das Bühnenbild des jungen *Gábor Forray* ist eine moderne Wagnersche Vision (nicht abstrakt) aber in diesem vereinfachten Medium ist unverletzt und unversehrt die ganze Handlung enthalten — die ganze Wagnersche „Story" alle Bestreben und schmerzhaften Mißerfolge der gebrechlichen Menschengötter. Ein äußerst wichtiger und heilsamer Wesenszug der neuen Konzeption (und eine ihrer größten Errungenschaften) ist die verständliche Diktion, denn lange Zeit hindurch erging es einem mit den Wagneropern wie mit den lateinisch gelesenen Messen: nur wenige Eingeweihte wußten (und auch die unrichtig), um was es sich eigentlich handelt. Beim Wotan der Budapester Auffassung sind nur noch das Schild und die Lanze göttlicher Prägung — ebenso wie bei Brünhilde —, ansonsten ist der eine so sehr Mann und die andere Frau, daß man geneigt wäre, selbst das tragische Schicksal Wotans einen Beruf zu nennen. Bei Brünnhilde entfällt diese Versuchung nur deshalb, weil sie dem „Beruf" nach die FRAU selbst ist. Und wer kann schon sagen, ob dies Gott oder Mensch ist?

Die Budapester Staatsoper bringt seit Jahren jede Premiere zumindest in zwei kompletten Rollenbesetzungen heraus. (Ich wüßte nicht, daß auch andere Opernhäuser dies so konsequent tun.) Es folgt daraus, daß die Lösung großer Aufgaben des öfteren jungen Künstlern anvertraut wird. Hier möchten wir nur einiges hervorheben.

Der Wotan und die Brünnhilde einer der Rollenbesetzungen sind auch vielen ausländischen Opernfreunden bereits bekannt. *András Faragó* und *Olga Szőnyi* haben in der Hauptrolle des Bartók-Meisterwerks Herzog Blaubarts Burg verschiedenen Ländern Europas und in den USA öfters gastiert. Die kleine, aber heikle und anspruchsvolle Rolle der Walküren übernahmen hervorragende, reife und junge Solokünstler der Oper.

In der anderen, „jüngeren" Rollenbesetzung möchten wir den Siegmund-Darsteller *Béla Turpinszky* nennen, der jahrelang im Opernchor und dann als Bariton sang und jetzt zum erstenmal als Wagnertenor auf die Bühne trat. *Gyula Veress* (Hunding) nahm zehn Jahre hindurch Gesangstunden, während er gleichzeitig als Autobuschauffeur arbeitete. *Eszter Kovács*, *Margit Ercse* und *Katalin Kasza* (Sieglinde, Fricka und Brünnhilde) haben erst unlängst die Budapester Musikakademie absolviert und gehören zu den großen Hoffnungen der ganzen Ring-Neuinszenierung. Das gleiche kann man auch von der anderen Darstellerin der Sieglinde (Mária Dunszt), von Siegmund (Ferenc Szőnyi) und von Hunding (*József Bódy*) sagen, ebenso wie von der international anerkannten Wagnersängerin *Rózsi Delly*, die Jahre hindurch die Brünnhilde spielte und jetzt als Fricka bezaubert.

Die neue Budapester Walküre-Version läßt sich selbstverständlich diskussieren (wie übrigens über jede künstlerische Unternehmung, insbesonders, wenn es um die Interpretation und Realisierung Wagners geht), doch ist sie unbestreitbar konkurrenzfähig mit jeder europäischen Wagnerproduktion. Dies bedeutet auch, daß sie überall in der Welt als eine hervorragende Vorführung gelten würde. Soweit ich informiert bin, sind die ausländischen Zuschauer bisher derselben Meinung.

András Rajk

MDK

Paál László, festő

Tárlat vezetésén ismertetik.

—: A hét végi kulturális programból

9.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 3.

Paál László

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61.

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Budapest

1969 OKT 22

— PAÁL LÁSZLÓ EMLÉKTÁBLÁJÁT, a művész halálának kilencvenedik évfordulója alkalmából kedden Barbizonban megkoszorúzták. A párizsi Magyar Intézet által rendezett ünnepségen René Jullian, a Sorbonne professzora és dr. Bényi László művészettörténész, a Magyar Nemzeti Galéria osztályvezetője mondott beszédet.

19021

mincévi maradandósághoz is ele-

Paál László

Mészöly Géza mellett az „intim táj" mestere, bár tájainak hangja komorabb, mint Francia elődeié. Méltatói újják róla, hogy ha fontainebleau-i tájat fest, akkor is a konai táj hangulatát jelenti meg.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968, 10. 1.

Paál László

Szerepel a „Remekművek" c.
Láslatan a Várban

Ferenc Szamosi: Von der Romantik
bis zum Naturalismus

Budapester Rundschau 1969 X. 31

Paál

Múzeinek szerkesztő postai

Képeslapokon forgalomban vannak

N.N: Postamúzeum Balatonszemesen

Magyar Hírlap 1970 VI. 28

Pauk László

Rosta József őt a Munkácsyt nevezi meg, mint a „tiszta magyar művészet" örök példáit, amit nekünk is követnünk akar.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968, 30. l.

MDK

Pál László, festő

Tárlatvezetésen ismertetik
műveit. (Nemzeti Galéria.)

– : A hét végi kulturális programokból

13.

Népszabadság, Bp. 1969. jún. 28.

Pál László
festő

M.D.K.

A Connaissance des Arts 1967
jelenti számában jelent meg
Pierre Granville-nak a barbizoni
művészetről írott tanulmánya,
amelyben Pál művészetéről ír.

Bernyi László: Pál László halálának 90 év fordulójára.
Művészet, 1969. február – 7 lap.

M.D.V

Paál László
festő

Falu vége. 1874 } repro
Nyárfák. 1876

Benyi László: Paál László halálának 90. évfordulója
Művészet, 1969. február – 7 lap.

M.D.K

Paál László

festő

Az 1902-es Paál kiállításról
Lyka Károly úgy ír, hogy
Magyarország az ujját sem
"mozgatta, hogy itthon tartsa, a
művészt, aki kiszu is nehéz
körülmények körött élt."

Benyi László: Paál László halálának 90. évfordulójára
Művészet, 1969. február – 7 lap

Paál László
festő

M.D.K.

"Méltatás"

Vádor Zoltán: Maurice Vaigh-Weinmann
Művészet, 1968. október - 47 lap.

Paál László

Képei először vannak 1910-ben a berlini „Sezession"-ban rendezett magyar kiállításon.

Dévényi Iván: Tihanyi Bp. 1968.

10 o.

Padl László

baslizoni mester.

festő ki volt állítva Párizsban a magyarországi művének kiállításon.

Boris Lossky: A magyarországi művének tűrérnázada
(Petit Palais, Paris, 1966. ápr.-jún)

Magyar Műhely, 1966. nov. 15. 110.o.
(Párizs)

Pável Lénárd

Erdei út, 1877.
(rajz.)

Popáry D. Gábor:
A magyar Nemzeti Galéria 18.l.
Budapest 1966

Paál László

Műve szerepel a Birományi Áruház aukcióján

Halasi Mária: Senki többet, Larmadszor...

Tükör 1968 XII. 17

Paál László

A I. emeleti teremsor végén Munkácsy Mihály és Paál László ~~fest~~ festményeiből látható gazdag válogatás.

Pogány Ö. Gábor, A Magyar Nemzeti Galéria (vezető) 16. C.
Budapest 1965

Paál László, festő

MDK

A M. Nemzeti Galériában
több elődje is lesz Paál
Lászlónak.

— . Hír

8.

Népszabadság Bp. 1969. febr. 27.

M.D.K

Paál László
festő

Méltatás

Kocsogh Ákos: Nagy Imre hetvenöt éves
Művészet, 1968. december - 18 lap.

Pál Lánló

Szerepelt az Ernst-aukción.

MO. 1936. XI. 22.

Pádl László

szerepelt az Ernst-aulában.

Nyíság 1936. XI. 21.

M.D.K.

Paál László,festőművész/1846-1879/

A múlt századi általános fejlődésből a magyar művészek sem maradtak ki,A tájképfestés terén különössen Paál tünt ki./Barbizoniak/.Kép309.o.

M.Kiss Pál: Művészetről mindenkinek,Corvina,Budapest,1966

Paál László

festőművész

Az Árverési Csarnok tavaszi kiállítása - Postatakarékpénztár termeiben - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.V.9.

Paál László

Kolmer aukció kiállításon az Ernst Múzeumban tájképeivel szerepelt.

BH. 934. II. 18

Paál László

Báró Kohner Adolf aukcióján az Ernst Múzeumban tájképeivel szere-pelt.

PH.934. II. 18

Paál László

Kohner aukció kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

Paál László öt képe 17.000 pengőt hozott. A közönség kedvence az *Erdőben* című képecske volt, amely az 1500 pengős becsárat háromszoran átugorva 4900 pengőért kelt el.

PH. 934. II. 28

Paàl Làszló

Bàró Kohner Adolf aukció kiállítàsàn az Ernst Múzeumban szerepelt.

PN.934.II.18.

Pàl László

Kohner aukció kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

NU.934. II. 18.

Paál László

Kohner-gyűjtemény kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

MO.934.II.18

Paál

Kohner - műkincsek aukciós kiállításán az Ernst Múzeumban képei szerepelnek.

Az Est 934. II. 18.

Paál Lánló

Szerepel az Ernst bú-
reum LIII. aukcióján

B. H. 936 V3.

Pál László

festőművész

Klebelsberg-emlékkiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel. Szép képe: a „Boreas idő."

Magyarország
1933.II.12.

Pál Lánló, festő

MDK

A „Krónika"-ró megemlíti.

Bodó Béla: Ön 3

ESTI HIRLAP Bp. 1966 szept. 24.

09

Paál László

Művével szerepel az Ernst-
múzeum aukciókiállításán.

M. O.	929.	XII. 1.					
Est.	929.	XII. 1.					
M.	929.	XII. 1.	N. U.	929.	XII. 1.		
M. K.	929.	XII. 1.	Ujs.	929.	XII. 1.		

MDK

Paál László, festő

Műveiből

↓

– : Szines diapozitívre kerül 9

Népszabadság, Bp. 1967 ápr. 25.

Pál László

festőművész

Ernst Múzeum LII.aukciója - képével szerepel.

Pesti Napló
1935.XI.17.

Paál László

festőművész

Ernst Muzeum ötvenkettedik aukció kiállitása -
képével szerepel.

Budapesti Hirlap
1935.XI.17.

Paál László

festőművész

Ernst Muzeum 52-ik aukciókiállitása - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1935.XI.17.

Paál László

festőművész

Csoportkiállítás - Ernst-Muzeumban - képével szerepel.

Esti Kurir
1933.I.17.

1)

M.D.K.

Paál László, festő, 1846-1879

Bécsben Zimmermannnál tanúlt, majd Hollandiában a régi és a korabeli festőket tanúlmányozta. Munkácsi után Párizsba ment, de Barbizonban telepedett le. Itt az iskola egész útját végigjárta. Nem utánzó, a tájat szereti. Képeinek egy része idegen néven futott tvább, igen sok kiállitásra összegyüjtött képe elégett. 508-513.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene, a szinház és a film. Minerva. Bpest. 1960

2.)

M.D.K.

Paál László, festő, 1846-1879
-----Munkáinak nagy része a Nemz. Galériában van. Falúvége, Kazlak, Borus idő, Erdő mélye, Békák mocsara, Nyárfák, Erdő széle, Reggel az erdőben, Nyár elején, Októberi szél, stb. Sok müve itthon magánosoknál is. Hatása itthon nem volt. Nem élt itthon, alig is ismerték. 510-511.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene, a szinház és a film. Minerva. Bpest. 1960

Pál László

festőművész

Ernst Múzeum aukció kiállítása - képével szerepel.

Magyarság
1936. VI. 17.

Paál László

festőmüvész

Ernst Muzeum aukció kiállitása - képével szerepel.

Megragadó szépségűek erdei részletei

Nemzeti Ujság
1935.XI.17.

Pál László

festőművész

gróf Klebelsberg Kunó-emlékkiállitás - Mücsarnokban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1933.II.12.

Pásl László

festőművész

Gróf Klebelsberg Kunó-emlékkiállitás - Mücsarnokban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1933.II.12.

Paál László

90 éve halt meg

– cikk a 2. oldalon –

Népszava 1969 március 4

Paál László

képei szerepelnek Glattfelder Gyula szegedi megyéspüspök ma is együtt tartott gyüjteményének megmaradt részében.

Szelesi Zoltán: Völgyessy Ferenc képei és a szegedi műgyüjtés útja. - Művtört.Ért. 1971.1.sz. 23-30.l.

Paál László

M.932.V.25.
N.U.932.V.25.
N.U.932.VII.17.

*** Paál László-festményt kapott ajándékba a Szépművészeti Muzeum.** *Balló* Ede festőművész-tanár, aki tudvalevően nagy alapítványokat létesített a Képzőművészeti Főiskola és a Szépművészeti Muzeum javára, legujabban muzeumi alapítványának jövedelméből Paál Lászlónak egy nagyszabásu tájképét vásárolta meg a muzeum számára. A kép viharos tájat ábrázol és komor színeivel, szenvedélyes, széles előadásával, drámai erejével egyik legkiválóbb terméke Paál László utolsó korszakának. Jelentőségét a muzeumra nézve az is fokozza, hogy olyan tipust képvisel, amely eddig hiányzott a muzeum egyébként igen gazdag Paál-gyüjteményéből. A művészet minden barátja bizonyára őszinte hálával adózik Balló Edének nagyszabásu áldozatkészségéért.

M. 932 V/25

Paál Kárló
festő

Út a fontainebleau erdőben,
1876.
Repr.

Magyar műv. tört. 7. 39. k.
Kiprámű. Kiadó 1971.

Paál László
festő

Nyárfák, 1876 k.

Repr.

Magyar művt. tört. 7. 42.
Képzőműv. Kiccl. 1971.

Paál László
festő

1846-1879. Arad, Bécs, Hollandia, Düsseldorf pályakezdésének színhelyei.
Élete utolsó évét a Párizs melletti Barbizonban töltötte.

Magyar műv. tört. 7. 42.
Képzőműv. Kiadó 1971.

Paál László

neve emlitve

Pestmegyei Hírlap 1970, julius 18
5. old.

Paál László

173 éve született

Párizsban 1969 július 30
4 old.

Pál László

120 éve született

Nyíregyháza 1968 július 30
4. oldal.

Paál László festő

91 éve | halt meg

Alépszava 1970 március 4
4. old.

Paál László

Schafhürden, 1872., repr.

100 Jahre Kunst in Ungarn
Museum am Ostwall, 1971.
Dortmund

Paál László

MDK

Pogány Ö.Gábor javaslata szerint az ő szobra egyike lenne a kupolától jobbra-balra felállítand ó nagyméretü szobrok küzt.

Gárdonyi Jenő: 45 millió a budavári palota képzőművészeti alkotásaira.

MAGYAR NEMZET 1964 máj. 10.

Paál László, festöm. MDK

A Képzömüv.Társulat téli tárlatának müvészi
anyagát ill. annak rendezését most fejezték be
Részt vesz rajta a Magy.Akv. és Paszt. festök
Egyesülete és a Paál László Társaság is.
Azonkivül ditrói Siklódy Lörinc szobrászati
és Thomas Antal épitészeti kollekciójával.

Müvcsarnok, Téli tárlat. 1938. febr.6.
Nemzeti Ujság. 1938. jan. 30.

Paál László, festő

M Dk

Napos ház az erdőszélen c. képe a tárlaton.

– : A Nemzeti Galériában megnyílt az Austriából hazaérkezett képek kamarakiállítása

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. dec. 1.

01

Paál László MDK

Nyári délután 1869., olf.

Erdő szélén, olf.

Műcsarnok 1927 Magyar táj- és életképkiáll.

MDK

Paál László

Paál Lászlótól két finom szinvázlatot és egy hatalmas alkotást(utóbbi a Forbes-gyüjtemény ékköve volt)naplementét ábrazol) volt a Jánossy Béla dr.gyüjteményében.

Jánossy B.gyüjteménye

Modern Müv.1905,1.1.sz.37 l.

MDK

Paál László

Több műve
Jánossy Béla dr.gyüjteményében

Cikk:J.B.gyüjteménye

Modern Művészet,1905,I.1.sz.37 l.

Paál László.

Müveit kiállitotta a Könyves Kálmán Szalon 1930-ben.

Bende J:

A Képzőmüvészeti egyesületek története,kézirat.

Paál László.

Az Ernst muzeom kiállitást rendez müveiből 1925-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch 1. 1.-ó

Paál László

Munkácsy-val való kapcsolatai

Lázár Béla emlékezései müvészekről.

Lázár Béláhé közlése.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch.l.

Paál László.

Lázár Béla:HOgyan ösmertem meg Paál Lászlót.
kézirat.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch.114-3

Paál László

Bálint Endre kikérdezéséből.

kikérdező:lakatos József. 1955 szept 12

-Paál László.

A róla elnevezett társaság alapitása.

Bende János:
A Müvészeti Egyesületek Története.

Paál László.

*** Paál László uj életrajza.** *Paál* László halálának félszázados évfordulója jövő év tavaszán lesz. A Franklin-társulat ez alkalomra uj, teljesen átdolgozott kiadásban adja ki *Lázár* Béla, Paál felfedezőjének, huszonöt évvel ezelőtt megjelent életrajzát. *Lázár* Béla kéri azokat, kik ujabban Paál képet szereztek, tudassák azt véle az Ernst-muzeumban (Nagymező-u. 8.), hogy Paál hiteles müveinek jegyzéke minél teljesebb lehessen.

Magyarország, 1928. június 16.

MDK

Paál László 1846-79

Tájkép
" "
" "

A M. nemzeti festőiszet kialakulása. N.Szal. 1949. febr.

MDK

Paál László
festő

Erdei lak" című műve visszakerült
" az Alt-Aussei sóbányából

Fedor Ágnes: Visszatérés
Nők Lapja, 1963. dec. 21 - 8 lap.

Paál László festő M.D.K.

Müve a visszakapott képek között

Erdei táj.

Várkonyi Tibor :Ma visszakapjuk Ausztriától az alt-
ausseeei sóbánya 135 képét

Magyar Nemzet 1963. novemberr 20. 5. 1.

Paál László festő M.D.K.

Műveinek méltatása a "Magyar festők remekművei" c. reprodukciós kiállításon a csehszlovák Leh-múzeumban

Magyar Nemzet 1963. november 3. 9.l.

MDK

Paál László

Magyar Művészet 1937. ~~xxxxx~~ 199 l.

Pál Lajos, festő

MDk

Tárlatvezetésen ismertetik.

–: A hét végi kulturális programokról 11.

NÉPSZABADSÁG, 1965. dec. 18.

Paál László MDK

Borus idő

Mücsarnok 1933. Klebelsberg Kuno emlékkiáll.

MDK

Paál László

Petrovics E.: Wolfner Gyula képgyüjteménye. Magyar Müvészet 1925. 6. sz. 301-308.l.

MDK

Paál László

Három téli kiáll. Ernst-muzeum. Művész-Élet 1933. II.2.sz. 4.l.

Paál László
festő

M.D.Y.

Méltatás.

Pogány Frigyes. Viski Balás László
Művészet, 1964. junius – 29 lap.

Paál László, Jestő

MDh

A római-fürdői arboretum látványa az esti órákban Paál Lászlóra emlékeztet.

Artner Tivadar: Vasárnapi Jestők 2

ESTI HIRLAP, bp. 1963. ápr. 10.

MDK

Paál László

Erdei ut, szénrajz

Magyar Studio II. auk. 54.l.

MDK

Paál László

Magyar Művészet 1937. 66.l.

MDK

Paál László

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960.

Pál László festő M.D.K.

Terv szerint a Nemzeti Galéria uj paletátjának

hemlekzetára kerülne szobra

Gárdonyi Jenő: 45 millió a budavári palota

képzőművészeti elketásaira

Magyar Nemzet 1964. majus 10 . 13.1.

Paál László

Erdőben c. képe a Szolnok megyei vándorkiállításon.

(emlékre).

Népművelés, 1964. 6. szám, 35. lap.

MDK

Paál László

"Naplemente" c. festm. Repr.

Magy.Művészet, 1937. 171.l.

MDK

Paál László

E.G. II. 600.l.

MDK

Paál László

Müvész Élet 1933. 2. sz. 4.l.

MDK

Paál László

Rónay K.: Az 1939-es Szalon. Képes Krónika 1939. 63,64.l.

MDK

Paál László, festő

460. Falurészlet. Repr.

. Közlöny. 1937. okt. rk.sz.

Paál László, festő MDH

Tárlatvezetésen ismertetik művénetét.

— : A hét végi Kulturális programból

10. l.

Bp. 1964. szept. 5.

NÉPSZABADSÁG

MDK

Paál László

Képzőművészet 1928. 8-9. sz. 84.l.

MDK

Paál László festőművész

Emléktábláját leplezték le 1930.jun.17.-én
Barbizonban, amelyet Gárdos Aladár készitett.

Magy.Iparművészet, 1930. 132.lap

MDK

Paál László (1846-1879)

Erdőszéle. Jelz. lent balra: L. de Paál. Kiállítva az 1925.évi Munkácsy-Paál kiállitáson. Vászon, 62x86.

Ernst Muzeum aukciói. XXXIV. 32.lap

MDX

MDK

Paál László

A Paál László Társaság jub. kiáll. Képzőművészet 1934. 79. sz. 244.l.

MDK

Paál László

A békák mocsara, toll

Erdélyi művészek, erdélyi tájak. Szépmüv. Muzeum graf. oszt. 76. kiáll. /1940/. 1o.l.

MDK

Paál László

Tavasz

Ernst Muzeum kiáll. 47. sz. Magyar remekművek. 1921. máj. 14.l.

MDK

Paál László

Tragikus táj

Ernst Muzeum kiáll. 47. sz. Magyar remekművek. 1921. máj. 13.1.

MDK

Paál László

Az országos képzőm. társulat. Vas. Ujs. 1872. 2o2.l.

MDK

Paál László, festöm.

65. / Rét, fák, távoli házak./ Repr. III.

Ernst Muzeum aukciói. 49.sz. I.r.
Nemes Marczell magyar képgyüjteménye.

MDK

Paál László

Mocsaras vidék

Erdő széle

Ernst Múzeum kiáll. CVIII. /1930/. 17.1.

Paál László, festőnagymester MDK

190. kat. sz.: " Táj"

193. kat. sz.: "Táj szénaboglyával" ,állitólag min
kettő 1872-ben készült, noha az előbbi régebbi
eredetünek tünik.

Pogány Kálmán: Kőhner Adolf báró gyüjteményének
aukciója.- Kalauz. 3-6.l.

MDK

Paál László

Rózsaszedő

Erdő mélye

Ernst Muzeum kiáll. CVIII. /1930/. 17.1.

MDK

Paál László

A Mügyüjtő. 193o. évf. 299.l.

MDK

Paál László

Ernst Muzeum kiállitásai LXXX. /1925/.
4.l.

Paál László

MDK

Tájkép, repr.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Paál László

festő-

MDK

Út a Fontainebleau-i erdőben

(repro)

A bórítólapon

Művészet, 1965. március

Paál László

festő

M.DK

A bihák morsara" c. olaj festménye
"magántulajdonban van. Ennek a
-témának két változata New Yorkban
van és egy tollrajz és egy vázlat a
Nemzeti Galériában.

Horváth Béla: Ismeretlen Paál László kép
Művészet, 1965. právcius - 9 kép

M.D.K.

Paál László

Báró Hatvany Ferenc festőművész palotájának berendezését mutatja be fényképfelvételeken a lap.
A képek között szerepel Paál László egyik alkotása is.

Szinházi Élet. Bp. 1937. jan. 31.-febr. 6.
XXVII. évf. 6. sz. 71. lap.

Paál László
festő

M.D.K.

1876-ban festette az „Erdei utat" és ugyanakkor vagy előtte a „Bérák mocsará"-t. Ezzel a kippel 1876-ban jelent kerett a Salonban először

Horváth Béla: Ismeretlen Paál László kép
Művészet, 1965. március. — 9 kap.

Paál László

festő

M.D.K.

Holdfeljöbbe" - c. képéről Paul

"Lervi megemlékezett.

Horváth Béla: Ismeretlen Paál László kép

Művészet, 1965. március - 9 lap

M.D.

Paál László

festő

repro
- A béhák mocsara. Olaj
- A béhák mocsara. Tusrajz
- A béhák mocsara; a fontainebleau erdő
- A béhák mocsara. Olaj
- Tajképvaíkat a „Béhák mocsarahoz"

Horváth Béla: Ismeretlen Paál László kép
Művészet, 1965. máj. aus – 9 kép

MDK

Paál László

Bíró Béla dr.: Sikó Miklós élete és művészete 1818-1900. Kolozsvár, 1944.

MDK

Paál László

A képzőművészeti év eseményei. P.H. 1933. évi nagy naptára. 54.l.

Pál László festő

M.D.K.

Művei "A XIX. és XX. század magyar festészete" c reprodukciós kiállításon

napló

Magyar Nemzet 1964. február 14. 4.l.

MDK

Paál László

Paál László 1874.-ből és 1876.-ból való öt képével volt képviselve a berlini Secessio helyiségében 1910.febr.5.-én megnyitott kiállitason.

Petrovics Elek: Hazai krónika.

Művészet, 1910. 218-222.lap

MDK

Paál László

Ybl Ervin: Szinyei Merse Pál és a magyar tájkép-festészet.

Magyar Művészet, 1926. 7.lap

MDK

Paál László

Kállay, Ernest: Quelques artistes de Transylvanie. Nouvelle Revue de Hongrie. 1940. okt. 328, 329. l.

MDK

Paál László, festöm.

két képét szerezte meg a Muzeum. Az egyik a nála megszokott fasor-téma, a másik egy a maga nemében teljesen egyedülálló ábrázolás, egy hollandi majorságnak 1871-ben festett esti hangulatu képe, hangulati mélysége és szinbeli értéke egyaránt meglepök.

F.Z.: A Szépm.Muz.uj szerzeményei. Kiáll.
Vas. Ujs. 1918. 65.évf. 40.sz. 567.l.

MDK

Paál László

Magángyüjtemények. Modern Művészet I. évf. 1. sz.
33-38.l.

MDK

Paál László

R.A.: Erdélyi művészek, erdélyi tájak. A Szépmüv. Muzeum alkalmi kiáll. Magyar Nemzet 1940.szept.22. 10.1.

Paál László festő M.D.K.

A mult század utolsó harmadának egész Európában elismert müvésze.

Telepy Katalin:Bencezur 1844-1920 Bp. 1960 5.l.

MDK

Paál László

Tájkép, repr.

Kézdi Kovács L.: A magyar nemzeti művészet fellángolása. P.H. 1927 évi nagy naptára. 261,272.l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Paál László

MAGYAR NEMZET

1966 NOV. 6.

— A Bizományi Áruház karácsony előtti aukciójára szombaton zárult a festmények felvétele. Minden eddiginél több festményt vettek át, a listán több mint 140 festmény szerepel, összesítve 400 000 forintot meghaladó kikiáltási áron. A legértékesebbnek minősített alkotás Paál László egyik tájképe, amelynek kikiáltási ára 45 000 forint, több Lotz Károly-festmény kerül árverezésre. Szőnyi István 14 képét bocsátják kalapács alá.

Londonból jelenti az *MTI:* A brit külügyminisztérium szombaton bejelentette, hogy George *Brown* külügyminiszter november 22-én és 23-án nem hivatalos látogatást tesz

Cousins le

Paál László

Művei nerepeltek a varsói magyar kiállításon.

NU 1939. V. 2.

Paál László.

Az Ernst Múzeum aukciós kiállításán műre szerepel.

Az Est, 1927. nov. 13.

Paál László, festő

MDL

Paál László – hamisít van, is szerepel a kiállításon.

R. Gy.: Műhelytitkok a Szépművészeti Múzeumban 8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. dec. 17.

MDK

cikk Paál László

neve emlitve

Benczur Gy. emlékkiáll. 1958. Nemz.Gal.

MDK

Paál László, festőm.
/megjegyzi, h, a magyarok -ugy látszik- jobban szeretik az embert, mint a természetet, mert a kiáll.-on sok az arckép, alakos ábrázolás.!

Nya Dagligt Allehanda okt.4.-sz. Benczur "Budavár visszavétele" c. festményének reprodukcióját közli és a 29.sz. részletesen foglalkozik a magy. kiállitással.

Benczurt összehasonlitja Jan Matejkoval.

A stockholmi magy. képzőm. kiáll. /1928/ a svéd sajtóban. -MIP. 1929. XXX 3. sz. 174. l.

Paál László, festőm. MDK

Stockholms Tidningen okt. 21.sz.-ban Gunnar Maccell Silverstolpe svéd iró méltatja a magy. kiáll. -t s érdemszerüen emliti.

A stockholmi magy. képzőm.kiáll./1928/ a svéd sajtóban.-MIP 1929. 6.sz. 476.l.

MDK

Paál László, festöm.

jobban érdekli a svédeket Hill festövel való barátsága folytán. Ö a Barbizon-iskolának legtehetségesebb magyar tagja.
Sydsvenska Dagbladet okt. 22.sz. Doktor Axel Sjöblom müv.tört.iró.

A stockholmi magy.képzöm.kiáll./1928/ a svéd sajtóban. -MIP 1929 3.sz. 177.l.

Paál László

Művei szerepeltek a krakkói magyar kiállításon.

Vh 1939. IV. 12.

Paál László festő M.D.K.

Müve a kiállitáson

S.M.: A párizsi magyar kiállitás anyaga mától lát
látható a Szépmüvészeti Muzeumban
Magyar Nemzet 1966. augusztus 19. 4.1.

Paál László

Művei szerepeltek a krakói magyar kiállításon.

N. U. 1939. III. 22.

Paál László

Kezdet a „Magyar táj és életkép"
kiállításon a Műcsarnokban

Magyarság 1927 I. 15

Pavál László

„Erdő szélén" c. festménye szerepel a „hagyar genre és tájképfestészet" c. kiállításon a hűvösvölgyben

Pesti Hirlap 1927 I. 13

Paál László festő M.D K.

Müve a Bizámnyi Áruház karácsonyi aukcióján

T ájkép / kikáltási ára:45000 Ft /

Napi krónika

Magya r N emzet 1966. nov. 6. 4.l.

Paál László

Alkotása, az Ernst-Museum kiáll.-án.

M.934.A.6.

Pásztor László

Két tájképe (a 70-es évekből)
szerepel a „Magyar táj és népélet"
c. kiállításon a Műcsarnokban

Nemzeti Ujság, 1927. I. 14

Pál

Szerepel a „Magyar táj és életkép" c.
kiállításon a Műcsarnokban

Esti Kurir, 1927, I. 14

MDK.

Paál László

Kiállitási hir

Magyar "emzet 1966 dec.22.

Paál László

Tájképe a Beczkói-Biró magángyüjtm.kiáll.-án.

P.H.934.X.6.

MDK

Paál László, festöm.

a rXXXXXX retrospektiv anyagból emelik ki XXXXXX.különösen müvét. Corot -t juttatja észbe.
Göteborgs Posten nov.8. száma.

A stockholmi magy.képzöm. kiáll./1928/ a svéd sajtóban. -MIP 1929 3.sz. 178.1.

szövarch 20.-150.lap

Paal László.

A Nmezeti Szalon kiállitást rendezett müveiből 1902-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

MDK

Paál László, festöm.

Malmö. Arbetet dec.8.-ik száma, néhány sikerült képet közöl, azok között M. Rákóczi arcképét, Paál László erdei táját és Ferenczy István Pásztorleányka-ját.

A stockholmi magy. képzöm.kiáll./1928/ a svéd sajtóban.-MIP 1929 3.sz. 178.l.

MDK

Paál László, festöm.

képein felfedezi a magyar vonást, bár teljesen Daubigny tanitványa.

Svenska Morgonbladet okt.13.-ik száma.

A stockholmi magy.képzőm. kiáll./1928/ a svéd sajtóban. -MIP 1929. 3.sz. 177.l.

MDK

Paál László, festöm.
a svédeket Hill festövel való barátsága révén különösen érdekli, a Barbizoni-iskola tipikus képviselöje.

Aftonbladet ck.18. sz.-ban Gotthard Johansson svéd müvész.krit. véleménye: ..eddig csak Munkácsyt ismerték a magyar müvészek közül...

A stockholmi magyar képzöm. kiáll/1928/ a svéd sajtóban. MIP.1929.3.sz. 173.1.

MDK

Paál László

Lyka K.: A Műcsarnok téli tárlata. Új Idők 1903. II. 532-535.l.

MDK

Paál László

Képzőművészet 1935. 83-84. sz. 81.1.
82.1.

MDK

Paál László

Képzőművészet 1933. 58. sz. 60.l.

MDK

Paál László, festöm.

Tájkép. Repr. 311.1

Petrovics Elek: Wolfner Gyula képgyüjteménye. Magyar Müvészet. 1925.

MDK

Paál László

/gy./: A Paál László Társaság kiállitása. Képzőművészet 1929. 48.l.

MDK

Paál László

Magyar Mivészet 1929. 67.l.

MDK

Paál László

A százéves asszony. Olajfm.

Képzőm.Társ. 1908/9. téli kiáll. 40.l.

M.D.K.

Paál László

Kunsági Elek: Aukciókiállitás az Arverési Csarnokban c. közl.-ben a kiállitó müvészek nevei között emliti a müvész nevét, akinek alkotásai szerepelnek a kiállitáson.

Szinházi Élet. Bp. 1935. május 12-18. XXV. évf. 2o. sz. 96. lap

M.D.K.

Paál László

A Wolfner Gyula gyüjteményben, palotájának zeneteremében "..az egyik falat Paál László és Munkácsy Mihály... képei diszitik."i irja az alanti cimü beszámoló.
Egész oldalas felvételen mutatja be a lap a zeneteremnek ezt a falát.

"Világhirü festmények budapesti palotákban" c. Szinházi Elet. Bp. 1927. dec. 11-18. XVIII. évf. 50. sz. 46-47. lap.

Paál László MDK

A százéves asszony, olf.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

MDK

Paál László

Kézdi-Kovács L.: A magyar genre-és tájfestészet első virágzása. P.H. 1927 évi Kincsesháza. 40 o l.

mdk

Paál László

Erdei ház" c. művét is kiállítják
"a N.G. kupolatermében.

Kiállítás az Ausztriából hazatozott fest-
ményekből

Nepszava, 1963. nov. 29.

emlap

Paál László festő M.D.K.

Müve a sóbányában

Visszakapjuk-e Ausztriából az Alt-Aussee-i sóbányában tárol magyar festményeket?

Magyar Nemzet 1963. október 30. 3.1.

MDK

Paál László

"Borús idő"/ a Szelényi-alap örök letétje/ és "Felhős táj"c.festményeivel gyarapodott a Szépm. Múz.modern képtara 1926-ban.

Cikk:A Szépm.Múz.gyarapodasa 1926-ban.

Magyar Művészet,1927. 2.sz. 111.l.

Paál László festő M.D.K.

Benső világának voltak olyan külső jegyei, amelyeket

külföld nemzeti jellegként simert föl művészetében

Bényi László : Az Alföld festészetünkben 46.1.

Az alföldi festészet kérdései Hódmezővásárhely 1960.

Paál László festő M.N.K.

Aradon barátkozott össze az akkor még asztalos-segéd Munkácsyval.

Kampis Antal: A képzőművészetek története 717.1

A Kultura Világa Bp. 1963.

-a ál László festő M.N.K.

1846-ban született.

Bécsben tanult Zimmermann osztályán.

Bécsből Hollandiába ment.

Követte Munkácsyt Párizsba, de Barbizonban telepedett le.

Ifjukorában jólétben élt, férfikorában Munkácsy támogatására szorult.

Kampis Antal: A képzőművészetek története 719.1.

A Kultura Világa Bp. 1963.

./.

Paál László festő M.D.K.

Sike r nem övezte életében.

33 éves korában halt meg. /1879/

Hagyatékának egy részét idegen néven a tengerentulra küldték, ami megmaradt jórészt elégett.

Faluvége.

Kazlak.

Borus idő .

Lampis Antal: A képzőművészetek története 719.
720.
A Kultura Világa Kp. 1963.

/ .

Paál László festő M.D.K.

Erdő mélye.

Békák mocsara.

Nyárfák.

Erdő széle.

Tájkép tehenekkel.

Nyár elején.

Októberi szél.

720.1

Kampis Antal: A képzőművészetek története

A Kultura Világa Bp. 1963.

MDK

Paál László

Erdő mélye, repr.

Képzőművészet 1934. 79. sz.

Paál László festő M.N.K.

Juh-aklok. 1872.

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1960-1961-es évben 158.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963.

MDK

Paál László

Lyka K.: Szinyei Merse Pál. Magyar Muzsa 192o. 4. sz. 164-17o.l.

MDK

Paál László

Petrovics E.: Wolfner Gyula képgyűjteménye. Magyar Művészet 1925. 6. sz. 301-308.l.

KDK

Paál László

A Műcsarnok 1908 **évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásárolta** Százéves asszony c. olajf.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm.társ. kiáll.-ból.

Szm KT 50-135. 1.

MDK

Paál László

Magyar Nyomdászat 1910. 2o.l.

MDK

Paál László

Lehoczky Gy.: A stilusok és a politika a XX. században. Vasárnapi Ujság. Az Uj Magyarság melléklete. 1938. febr. 27. 7.l.

Paál László; festő 7 Dk

Ék Sándor tájképein felismerhetők
Paál László ösztönzései.

Artner Tivadar: Ék Sándor kiállítása 2.1

ESTI HIRLAP, dp. 1962. szept. 1.

Paál [Lántó], festő MDK

Paál, Mészöly, Szinyei művészetéről
Kontha Sándor ír tanulmányt.

—: Az én múzeumom címmel képzőművészeti
könyvsorozat indul 9.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. jan. 10.

MDK

Paál László, festöm.

egy képét reprodkulja a

Malmö.
Sydsvenska Dagbladet dec.9.sz. Dr. Anderberg.

A stockholmi magy. képzöm. kiáll. /1928/ a svéd sajtóban. -MIP 1929 3.sz. 18o.l.

MDK

Paál László, festöm.
1846-1879

Erdörészlet.	Olf.	Jelzett.
? Hegyvidék.	"	-

Árv. Közl. 1940.1.rk.sz. 31.1.

MDK

Paál László

Réti I.: A harminc éves Nagybánya. Magyar Művészet 1926. 6. sz. 307.l.

MDK

Paál László

Művészet 1917. 61.l.

MDK

Paál László /1846-1879/

Réti I.: Tájékoztató. Nyugat 1928. jun. 1.

792.1.

MDK

Paál László

Erdőrészlet, of.

Erdőrészlet, szénrajz

Árverési Csarnok aukció kat. 1934. szept. 53.l.

MDK

Paál László

Rózsaffy Dezső meghalt. Pesti Napló 1937.nov.21.

MDK

Paál László

Lyka K.: Müvészeti krónika. Magyar Müvészet 1929. 51.l.

MDK

Paál László

Hétfőn temetik Rózsaffy Dezsőt. Magyarország 1937. nov.21.

MDK

Paál László, festöm.
1846-1879

Falurészlet. Olf. Jelz.
Illusztrálva a III.táblán.

Árv. Csam.1937.évf. 33.sz./Árv.Közl. 1.sz./ 33.1.

MDK

Paál László

Rózsaffy Dezső dr. Magyar Iparművészet 1937. 256.l.

MDK

Paál László

"Naplemente" c. alkotása az Ernst Vilmos magán-gyüjteményében.

Cikk: A Mügyüjtő Ernst Vilmos gyüjteménye.

Képzőmüvészet,1929.évf. 164.1.

Pál László festő MDh

Két kanadai diáklány — egyik festő — másik néprajzos — Munkácsy a' Pál Kiállítást látták Párisban. Hozzánk is elkísérkeztek.

Kiss Dénes: Tanulmányút — autóstoppal

S. l.

Bp. 1961. nov. 26.

ESTI HIRLAP

Paál László, festő

MDK

Antonin Chitussi fontainebleau-i táj-
képei előtt Paál László ugyanott készült
képeire kell gondolnunk.

Murányi-Kovács Endre: Csehszlovák festőművek
a Műcsarnokban 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. jún. 4.

Paál László, festön.

kiválóan van képviselve egyik mesteri alkotá-
tásával. /A barbizoni időkben festette./ Hatal-
mas monumentalitásu "Erdö széle". Egyike P.L
legmélyebb hatásu képeinek./

Lázár Béla dr.: Biczói Biró Henrik gyüjteménye.
Magyar Művészet. 1933. 633-634.l. Képekkel.

Pál László, festő

MDK

Tárlatvezetésen ismertetik.

—: A hét végi kulturális programból

11.

NÉPSZABADSÁG, szn. 1966. jún. 22.

Paál László

"Tölgyfaerdő"

Rajztanitás 1962. I. sz. 11.1.

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismertetik

művészetét.

-: A hét végi kulturális programból

13.

NÉPSZABADSÁG Bp, 1967, jul. 15.

M.D.K.

Paál László festő

A bécsi akadémián ismerkedett meg és kötött barátságot Munkácsyval,
Düsseldorfban együtt laktak.

Lyka Károly : Munkácsy, Bp. 1964, 8.l.

Paál László

A postatakarékpénztár ankaróján szere-
peltek művei.

PH. 1932. XII. 6.

Pocál László

festő

M.D.Y

Munkácsy 1876-77-ben
festette le a művészet.

Bodnár Éva: Munkácsy-kiállítás Dreidalban
Művészet, 1967 julius - 6 lap.

Paál László

Az Ernst-museum retrospektív kiállításán szerepeltek művei.

E.K. 1932. XII. 25.

Paál László

kezdet a magyar kiállításon a bécsi Künstlerhausban

Cujság 1937 III-6.

Paál László

Az Ernst-museum retrospektiv kiállításán szereplés művei.

PK 1932. XII. 18.

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismertetik
műveit. (Nemzeti Galéria.).

– :A hét népi kulturális programjai 11.

Népszabadság, Bp., 1971. ápr. 10.

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismertetik műveit. (Nemzeti Galéria.)

—: A mai kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 16.

Paál László, festő

Tárlat vezetésén ismerteti
műveit. (Nemzeti Galéria)

— : A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 24.

Paál László

Barbizonban fejezte be életét. Szerepelt azon a Petőfi Palais kiállításon.

B. Lossky: A magyarországi művészet 10 évszázada; Magyar Műhely, 1966. XI. 15. 110. l.

Paál László
festő

Paál László hatása erődek
Widder Felix erdőrészletein.

Keszi Imre: Widder Félix emlékkiállitásánakmegnyitása.
Müvészet, 1971. április - 32.oldal.

Paál László
festő-

Czimra Gyula Barbizonban
Paál László unokaöccse Bivette.

Szalisch Lenke: Czimra Gyula
Művészet, 1971. június – 43 lap

Paál László

uve említve

Kampis Antal: „A magyar művészet a XIX. és XX. -a -ban c. könyvével ismertetése

Képzőművészet

Vigília 1969 március
206. old.

Paál László

„Fájkép juhaklokkal" c. Zipe szerepel a Nemzeti Galéria új szerzeményeinek kiállításán

Képzőművészet

Vigilia 1970 szeptember
629. old

Paál László

(1846 – 79) tizesztendős munkássága alatt a tájfestést még a szép előzmények után is tökéletesíteni tudta különleges lírai értékkel.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX században, Budapest, 1970.

31 l

Paál László

Párizsba érkezése után Barbizonban telepedett le, ez időtől fogva erdőrészletet festett. Első ilyen nemű alkotása az „Eső után" (1873)

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. században, Budapest, 1970.

361

Paál László

Legfeljebb ha 120 festményét tartja számon a tudomány. 1870-77 közötti időből származnak legmegbesültebb alkotásai.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festépeta XIX században, Budapest, 1970.

351

Paál László

Aradon ismerkedett meg Munkácsy Mihállyal.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. században, Budapest, 1970.

341.

Pál László

csak tájképeket festett.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet

a XIX. században, Budapest, 1970.

351

Paál László

a fontainebleau-i művésztelepen két évig még sokat találkozott Millet-vel.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. században, Budapest, 1970.

37 p

Paál László

Bécsben, Münchenben és Düsseldorf-ban Munkácsy Mihállyal sok időt töltöttel.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX században, Budapest, 1970.

Paál László

Munkácsy Mihály hívására költözött Düsseldorfba, Párizsba. Az hollandiai Beileinben is tartozkodott, hol „Juhaklok" cimü képét festette meg.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX században, Budapest, 1970.

35 P

Paál László

„Esőután" cimű képére az csernyós néni alakját Munkácsy Mihály tette rá.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészeta XIX században, Budapest, 1970.

361.

Paál László

majdnem teljes életműve külföldön készült.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. században, Budapest, 1970.

381

Paál László

Bibliográfia: Farkas Zoltán: Paál László, Budapest, 1954.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. században, Budapest, 1970.

Páal László, festő

MDK

Megemlítve.

Pogány G. Gábor: Berényi Ferenc és Nagy Sándor kiállítása a budapesti Ernst Múzeumban 73–76. old.

Jászkunság, Szolnok. 1967. június

XIII/2.

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismertetik művészetét.
(Nemzeti Galéria.)

— : A mai kulturális programból

8.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 21.

MDK

Paál László, festő

Tárlatvezetésen ismertetik műveit a Nemzeti Galériában.

– : A mai kulturális programokból 8.

Népszabadság, Bp. 1971. március 28.

Paál László, festő

MDK

Tárlatvezetésen ismertetik műveit.
(Nemzeti Galéria.)

— : A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1971. március 13.

Paál László

neve emlitve

Magyar Hanszet 1971 junius 4

„Pairs Goebel Jenő"

4. old.

Paál László

Tépei szerepelnek a Bizományi Áruház Tépaukcióján 80- ill 50 ezer forintos Tiziáltási áron.

Magyar Nemzet 1971 május 9
12. old.

Paál László

124 éve született

Nógrád 1970 július 30

4. old.

Paál László

műve szerepel a miskolci

Képtárban a emlétve

Ezakmagyarország 1970 május 4

4. old.

MDK

Paál László

"Erdőben"

c. müve szerepel a 15 képből álló

"Nagy magyar mesterek" cimü vándorkiállitáson.

Bánszki Pál: Képzőművészeti nevelés Szolnok megyében.
NÉPMÜVELÉS 1964. 6. szám.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDITŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 JUL 30

KELET MAGYARORSZÁG

1971. július 30, péntek

JUDIT NAPJA

A Nap kél: 4 óra 18 perckor, nyugszik: 19 óra 22 perckor.
A Hold kél: 12 óra 54 perckor, nyugszik: 22 óra 08 perckor.

125 évvel ezelőtt, 1846. július 30-án született Paál László festőművész, a XIX. századi magyar művészet kiemelkedő alakja.

Aradon középiskolás korában ismerkedett meg Munkácsy Mihállyal, és részben az ő hatására kezdett festeni. Bécsben tanult, majd Hollandiában tanulmányozta a XVII. századi mesterek művészetét.

Munkácsy hívására Franciaországba költözött, és Fontainebleu mellett, Barbizonban telepedett le. Ő is, mint az úttörő barbizoni művészek, Corot és a többiek, a természetet festette. Kedvelt témája volt az erdő mélye, ahol a sűrű fák homolyából a szabad, világos égre nyílt kilátás, továbbá az erdő széli házak, szénakazlak, vagy a pusztai táj; ezek sajátos hangulatát megkapó festői realizmussal tudta visszaadni.

Felhős idő

Hajdu Vasasból ... átigazol
Tóth Z. és *Balogh*, a Nyír
egyházi Felsőfokú Mezőgaz
dasági Technikumból leiga
zolt *Kokas*. Rajtuk kívül új
ra elkezdte az edzések láto
gatását *Torma* is.

— *Talán még egyszer sem*
állak ilyen jól játékosok
dolgában?

— Az tény, hogy az ide
bajnoki nyitány előtt az oko
majd gondot az edzőnek
hogy a rendelkezésére áll

Paál László

33. p. „It a Fontainebleau-i erdőben."
1876. olaj, vászon, 91.5 x 63 cm. Szines
reprodukció egész táblán.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a
XIX. században, Budapest, 1970.

Paál László

31. p. színes reprodukció, egész táblán:
„Erdei út", 1876. Olaj, vászon, 65 x 46 cm.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a
XIX században, Budapest, 1970.

Paál

Nemes Marcell gyűjteményének II. aukciójáin az Ernst-múzeumban szerepelt képeivel.

NM.934.IV.18.

Paál László
festőművész

Petrovics Elek muzeumigazgató hat uj művével gyarapitotta a muzeum anyagát a barbizoni magyar mester ceuvrejét,köztük olyan remekekkel,mint a Viharos táj és a Bakonyi-gyüjtemény borus tája.

Ujság
1935.VI.25

Paál Lánló

Lüve nerepel
az Ernst-museum
Karácsonyi aukcióján.

N. U. 934. XII. 2.
Ujság. 934, XII. 2. | U. 934. XII. 2.

Paál László

Műve nerepel a karácsonyi aukción.

P. H. 1933. XII. 3.

Paál László

festőművész

Weisz Fülöp gyüjteményében szerepel két képe.

U j s á g
1935.V.12.

Paál László

Művével nevepel'a
Műcsarnokban rendezett
Kapar Kiállítás

m. 934. IX. 27.

Paál

festőművész

Klebelsberg-emlékkiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarság
1930.11.12.

Paál László

Nemes Marcell magyar gyűjteményének II. aukciós kiállításán az Ernst-múzeumban szerepelt.

Az Est 934. IV. 15.

Paál László

Nemes Marcell képgyűjteményének aukcióján az Ernst múzeumban szerepelt.

Az árverés attrakciója *Paál* László-nak *Táj fákkal* című vászna volt, amely körül ugyancsak heves csata alakult ki. Végül is a 3000 pengős kikiáltási árral szereplő képet 3800 pengőért *Moskovitz* szeszgyáros szerezte meg.

MH. 934. IV. 24.

Paál László

— **Az Ernst Muzeum aukcióki állítása.** Vasárnap délelőtt nyilik meg az Ernst Muzeumban az a kiállitás, amelyet Csiszarik János, Egger Gyula és mások kalapács alá kerülő mütárgyaiból rendeztek. Igen sok nagybecsü és ritka mükincs van együtt ezen a páratlanul gazdag kiállitáson. Értékes a képek sorozata, régi és ujabb magyar mesterek müvei. Legnagyobb érdeklődésre tarthat számot *Paál* László*nak* két Londonból hazakerült ismeretlen képe. Értékes *Barabás*nak De Caux Mimi színésznőről festett portréja. Van három *Munkácsy* és több *Lotz* kép. Érdekesek a *Liezenmayer*, *Rippl Rónai* és *Vaszary* képek is. A kiállitás egyik legértékesebb darabja Vischer Herkulese. Van egy *Corvin* Codex cimlap, néhány pompás XVI. századbeli flamand gobelin, igen sok szép butor, himzés, szőnyeg, ötvösmunka, urbinói fajansz. Ritka értékei a kiállitásnak a gyönyörü holicsi disztálak.

N.U. 936 V.3

N. U. 936. V. 3

Paál László

Nemes Marcell képgyűjteményének aukcióján az Ernst-múzeumban szere-pelt.

- Munkácsy barátja és lelki rokona, *Paál László* egy borongós hangulatu tájképpel szerepel. Ennek van legmagasabb kikiáltási ára: háromezer pengő. *Ferenczy Károly* és *Holósy Simon* művészetéből is kapunk izelitőt.

PH. 934. IV. 15.

Paál Lánló

N. U. 934. XI. 11.

Vasárnap, 1934 november 11. N. U.

Délután volt az ünnepélyes megnyitás a *Nemzeti Szalonban*. A kiállitáson igen nagyszámu, előkelő közönség jelent meg. Többek között dr. *Petri* Pál államtitkár, ifj. báró *Wlassics* Gyula államtitkár, a müvészeti ügyek vezetője, dr. *Tihamér* Lajos miniszteri tanácsos, dr. gróf *Kuun* István min. o.-tanácsos, mig a székesfőváros részéről dr. *Liber* Endre alpolgármester, dr. *Némethy* Károly tanácsnok, *Csánky* Dénes, a Fővárosi Képtár igazgatója, dr. *Pacher* Béla tanácsjegyző, *Petrovics* Elek főigazgató, stb. vettek részt a megnyitáson. A társaság elnöke *Vesztróczy* Manó festőmüvész lendületes beszédben üdvözölte a megjelent előkelőségeket, élükön Petri Pál államtitkárt, aki azután megnyitotta a kiállitást.

t és egyben mint zenei irányitót fog-
lkoztatja a fiatal Farkas Ferencet.
arkas Ferenc nem uj ember a filmnél,
szen Fejős balatoni filmjének muzsiká-
t is ő komponálta. Ennek a két év
ött készült magyar filmnek a külföldi
emutatóját most engedélyezte a német
enzurabizottság és Berlinben hamaro-
n meg is tartják a bemutatót.

— Giacomo Rimini énekli a Falstaff

Paál László

Nemes Marcell képgyűjteményének aukció-kiállításán az Ernst Múzeumban táj-képével szerepelt.

BH. 934. IV. 15.

Pàl László

Barabàstól Vaszary-ig a Műcsarnok nagy magyar kiállításain szerepelt.

M.932.II.21.

M.D.K.

Paál László,festő

Tájkép tehenekkel.Bpest.Magy.Nemzeti Galéria.Fekete repr.510.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.köt.A képzőművészetek,a zene, a szinház és a film.Bpest.Minerva.1960

Paál László

Nemes Marcell gyűjteményének II. kiállításán az Ernst Múzeumban képével szerepel.

MH-934.IV.17.

Paál László, festő, (1846-1879) -1- M.D.K.

Munkácsynak fiatalkori barátja, aki mint tehetős családból származó, kezdetben sokszor segített nélkülöző asztalosinas barátján. Becsben Zimmermannál tanult, majd Hollandiában tanulmányozta a régi mestereket. Munkácsyt követve Düsseldorfba majd Parisba ment, akonnét azonban hamarosan Barbizonba költözött, ahol egyénien erzékeny festői lényének megfelelő környezetre talált. Korai haláláig itt élt. Életében semmi elismerést nem ért meg. Későbbi, anyagi gondjai idején Munkácsy támogatására ./.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina 280. és 284-285 old.

M.D.K.

Paál László, festő

... szorult. Műveit is mintha balszerencse kísérte volna: sok körülük hamis névvel Amerikába került, amikor pedig hátrahagott festményeiből, finoman átérzett tájképeiből, barátai egy emlékkiállítást rendeztek, a gyűjtemény egy része, tűzvész áldozata lett. Életében idehaza ugyszólván nem is tudtak róla; kiváló festői értékét csak később ismerték fel és magyar műgyűjtők kezdtek visszavásárolni a külföldön fellelhetőket ./.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

286. old.

M.D.K.

Paál László festő

... melyek közül a legjelentősebbek a Nemzeti Galériában vannak. Szerző két képét közli:

- Szénaboglyák, olaj, (1872)
- Erdőszéle, olaj (1876).

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

280. a 281. old.

Paál Lánló

P. H. 934. XI. 11.

A Paál László társaság jubiláris tárlata.

A *Nemzeti Szalonban* egy keveset szereplő, de tagjaiban értékes művész-csoport jubileumot ül. A csoport Paál László neve alatt egyesült s huszonkilenc tagból áll, akik ezuttal 135 művel mutatják be munkásságukat.

Most kivételesen magát a nagymestert is élvezhetjük hét szép tájképes vásznán. *Paál László* tudvalevőleg Barbizonban élt s fiatalon halt meg 1877-ben, elborult elmével. Egész művészetét a buskomorságig mély érzés uralja, tájképein a gordonka hangjainak fájó bugása érzik. Az erdő festésében a magyar művészek közül *Munkácsy*, aki vele együtt dolgozott s az erdőfestés másik nagy poétája, báró *Mednyánszky* közelitette meg.

A neve alatt működő művészcsoportban egyedül *Tornyai János*, a kitünő hódmezővásárhelyi mester használ palettáján olyan mélyzengésü szineket, mint ő. De a csoport azt hirdeti, hogy nem is akar a nagymester utánzója lenni, csak benne értékeli a természet utáni festéstudás tökéletességét.

Ezt a törekvést azután meg is látjuk a csoport mostani tárlatán, ahol főképen tájképek, napsugaras, szines-tarka vásznak töltik be a falakat, a plein-air ragyogásával. Vezető mesterük *Vesztróczy Manó* „Hullámzó tenger" és „Tengerpart" cimü vásznain a buja kék szinek akkordjai csendülnek fel, müterem-intérieurjét meleg piros szinek uralják. Ragyogó plein airt látunk *Biró József* képein, melyeket eddig a svájci művészet hideg kékesfehér szinei jellemeztek, most izzóan magyar lett Mária-Besnyő ege alatt s ezt a magyarosodását (ő maga is szóval hirdeti) több elsőrangu vásznán dokumentálja. Ilyen a „Déli pihenés" s „A réten" c. két üdezöld tája, ilyen az „Átültetés" kerti munkásasszonya s (v muzeálisan szép képmás, melyet a művész feleségéről festett. — Üde szinpompájukkal tünnek fel *Lakatos Artur* pécsvidéki tájai is, meleg és gondos indokolással festve, különösen a „Pécsi látkép" részletezésében. A „Csucsives templom Seewalchenben" is kitünő képe.

A csoport főszereplői közül is kiválik *Feszty Masa* muzeális szépségü *„Szent Erzsébet"*-jével, mely a Regnum Marianum gyönyörü oltárképe. A művésznő firenzei tanulmányozásának egyik drágagyöngye ez a kép: alakjának megható szépsége, kitünő rajza, drapériájának festői redőzete s a tájképkeret hozzásimuló poézise, — elsőrangu értékké avatják a művésznőnek ezt az alkotását. — Másik főszereplő *Tornyai János* „Betyárszerelem" c. nagy drámai erejü vásznával s néhány finom, meleg tónusu tájrészletével. — A főszereplők közé sorozzuk *Rózsaffy Dezsőt* is, akit eddig főleg Cézanne-hatásu csendéleteiről ismertünk, most pedig klasszikusan szép figurálisokat állitott ki, „A modell" és „Női arckép" cimmel. — Nagyszerü humoru karikaturákkal szerepel *Gedő Lipót* Kernstok Károlyról, Csók Istvánról és Herman Lipótról festett képeivel.

A többi szereplő közül feltünik *Barta Ernő* „Éneklő árvák" és „Merengés" cimü rajza; *Bertalan Albert* igen frissen festett, jó képeivel („Nő pettyes ruhában", „Önarckép"); *Biai Föglein István* nagy szeretettel megfestett tájrészleteivel („A Hangli őszszel", „A szomszédasszony kertje") és a „Cigányok" c. genre-kép élénk csoportjával. Viszontlátjuk itt *Borbereki Kovács Zoltánt* két igen szép olasz tájképével („Tiberis-part" és „Gianicolo") és förtelmes óriási fejeivel (egyet mükőből is kiállitott), *Bornemisza Géza* parkrészlete, *Csabai Ékes Lajos* néhány jó tájképe, *Diener-Dénes Rudolf* igen friss pasztell-csendélete, *Fáy Dezső* lágy világos szineivel festett „Fiesole"-je és biblikus képe; *Förstner Dénes* japános szépségü felhős balatoni hangulatai, *Jobbágyi Gaiger Miklós* friss párizsi vázlatai, *Körmendi Frim Ervin* szines utcarészletei, *Pólya István* „Tiszai halászok" és „Kubikosok" c. szép vásznai, *Reiter László* „Lovak" c. dekorativ temperája, *Révész-Ferryman* papagájos stencil-ie, *Szigeti Jenő* erőteljesen szinezett tájai, *Vadász Endre* finom, mesehangulatu temperái („Cirkusz", „Álom", „Haza'érő vadászok"), *Zsótér Ákos* szürke-kék tónusban tartott jó figurálisai („Szegény asszony", „Félakt", „Anya gyermekével"), mind olyan müvek, amik nem rontják a Paál-társaság kiállításának szinvonalát.

Sőt — csak hozzájárulnak annak sikeréhez.

Kézdi-Kovács László.

*

A Paál László-Társaság jubiláris kiállitását a Nemzeti Szalonban szombaton délután a kultuszminiszter képviseletében dr. *Petri Pál* államtitkár nyitotta meg. A kultuszminisztérium részéről ott volt még ifj. báró *Wlassics Gyula* helyettes államtitkár, dr. *Tihamér Lajos* miniszteri tanácsos és gróf dr. *Kuun István* miniszteri osztálytanácsos, mig a székesfőváros részéről dr. *Liber Endre* alpolgármester, dr. *Némethy Károly* tanácsnok, *Csánky Dezső*, a Fővárosi Képtár igazgatója és dr. *Tacher Béla* tanácsjegyző vett részt a megnyitáson. Ott volt még *Petrovics Elek*, a Szépmüvészeti Muzeum főigazgatója, továbbá a magyar művészeti és társadalmi élet sok kiválósága. *Petri* államtitkárt *Vesztróczy Manó* festőművész, a Paál László-Társaság elnöke üdvözölte.

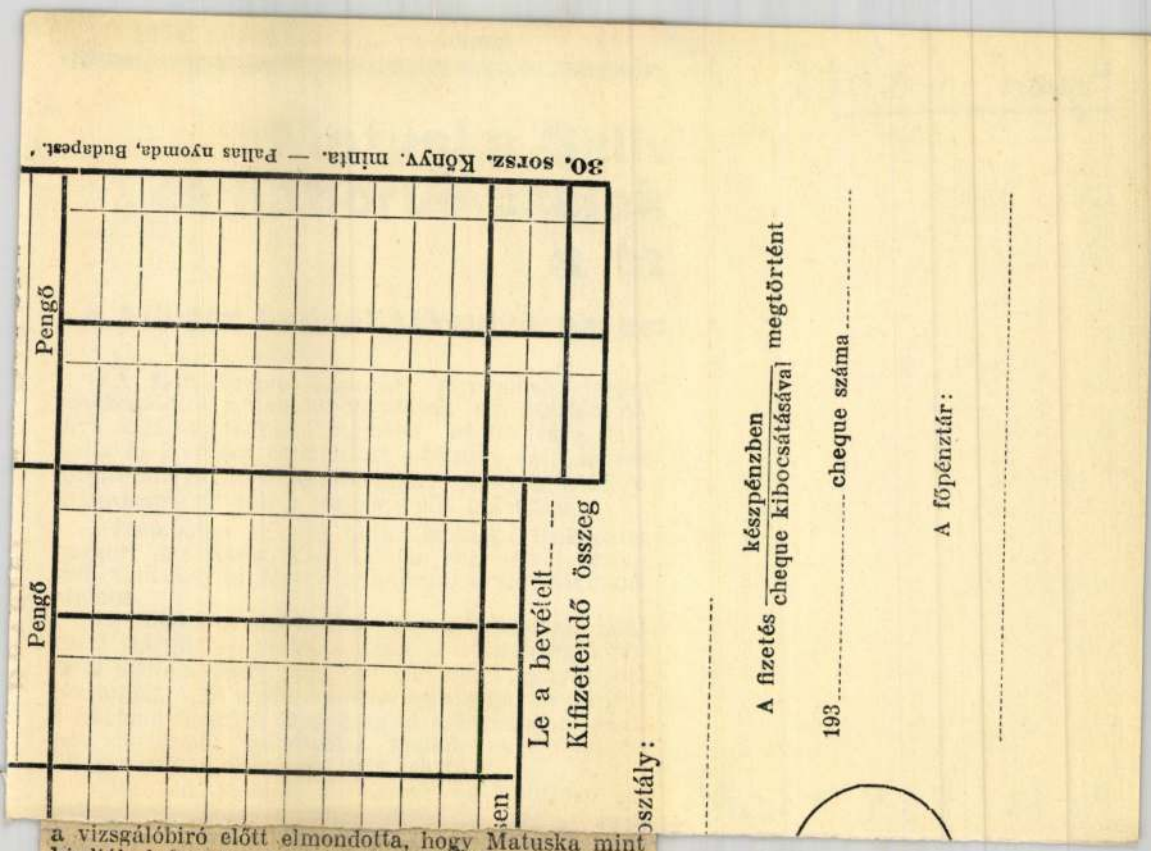

a vizsgálóbiró előtt elmondotta, hogy Matuska mint kisdiák leányoknak udvarolt, őrült, ha vonatot látott és sokszor a sinekre feküdt. Amikor egy gyártelepen kénport szerzett, azt a sinekre helyezte és figyelte, hogy miként szikrázik, amikor a vonat kereke átmegy rajta.

Kopeczky István és *Kühnel Sebestyén* tanitók arról vallottak a vizsgálat során, hogy Matuska Szilveszter nem tanusitott olyan magatartást, ami figyelmüket felkeltette volna. Emlékezetük szerint közepes, jó viselkedésü tanuló volt, semmiféle rendellenességet nem tapasztaltak nála.

Kőszegi János honvéd számvevőségi főtisztviselő, aki a kalocsai tanitóképzőből ismeri Matuskát, tett ezután tanuvallomást.

— Mosolygó, vigkedélyü, vallásos fiunak ismertem Matuskát, — vallja Kőszegi János.

— Észrevette-e ön már akkor is Matuskán, hogy szeretett volna kiválni a többi közül? — kérdezi az elnök.

— Élénk fantáziája volt és a szokásosnál gyorsabb felfogása. A háboru alatt is több izben találkoztunk; ő 6-os hadnagy volt. Egyenruhában igen jó benyomást keltett. Kitüntetései is voltak és csak az tünt fel előttem, hogy különösképpen ragaszkodott a szép, elegáns holmihoz. A háboru után 1926-ban találkoztunk ujra. Ekkor Matuskának csemegeüzlete volt Budapesten, a Kuria-utcában.

Lévai Tibor védő ismét kérte Matuska Szilveszter tizennégyéves leányának a kihallgatását.

— A kihallgatást nem ellenzem — jegyezte meg dr. *Götz Béla* főügyészhelyettes —, de erkölcsi érzékemmel nem tudom összeegyeztetni, hogy egy tizennégyéves leányt, akit meg sem lehet esketni vallo-

Matuska petróleum- és só az összeo

A délutáni tárgyaláson folytatták Ozsvár Béla földbirtokos tanukénti kihallgatását. Nem tud arról, hogy Matuska az összeomlás után karhatalmi századot szervezett. Arról sem tud, hogy Matuska kommunista lett volna. Matuska nagyapja templomszolga volt, apja pedig papucsos. Apja halála után a papucsos-segéd feleségül vette Matuskánét. Tudomása szerint Matuska apjának nem volt földbirtoka.

— *De volt tiz hold*, — szólt itt közbe Matuska.

Matuska üzleti leleményességéről mond egy érdekes esetet ezután a tanu. Abban az időben a fél Bácskában nem lehetett találni petroleumot, mire Matuska Dél-Szerbiába utazott és kétizben egy-egy ciszternával szállitott Csantavérre. Olyan jó üzletet csinált, hogy mások is akarták utánozni, erre Matuska abbahagyta a petroleummal való kereskedést és vagonszámra szállitotta a sót a környék szükségletének a kielégitésére. Ebből aztán annyi pénzt keresett, hogy százhusz magyar hold földet vásárolt.

— Mint kereskedő: Matuskánál bizonyára voltak már sokkal jobbak is, de nagyobb vállalkozási szellemmel megáldva még nem láttam embert éle-

Az első „Leó" öc

Gáspár Ottó csantavéri születésü állami tanitó, az első „Leó", az azóta már elhunyt Gáspár Leó tanitó öccse, a következő tanu. Elmondta, hogy néhai fivére és Matuska együtt jártak a kalocsai gimnáziumba és a tanitóképezdébe. Matuska — mondotta — szegényesen öltözött fiu volt, akitől szülei tiltották

Paál László

Est, 934. XI. 11.

A Paál László társaság kiállítása

Irta Szomory Dezső

A Paál László társaság már azért is nagyon rokonszenves társaság, mert egy halhatatlan művész szépségeszményét álmodja a maga számára. Ez annál tiszteletreméltóbb, hogy ez az álom, mint nagyrészt minden álom, nem válik valóvá. Sok száz esztendőnek kell elmúlnia bánatban, gyönyörben, szerelemben és szenvedésben, hogy mégegyszer egy ilyen festőnk legyen, mint Paál. — merném mondani Szent Paál! Amit ő tudott és érzett a maga lírai s elborult lelkével, azt talán csak barbizoni mestertársai tudták és érezték, de még ezek se olyan mélyen s olyan zengőn, mint ő! Ez egy tündéri művész, — ez egy gyönyörű művész, azt kell mondani. Az erdő nagy költője ez a művész. Hét vászna van itt ezen a tárlaton, hét olyan remekműve, hogy ez elég volna, ez a hét kép, tájképfestészetnek egyszer s mindörökre, ezen a világon! Egy eszményi világban. Ahol már senki nem festene tájképet többé. De mindenki beérné azzal a hét darabbal, ami itt ki van állítva. Ez volna az az eszményi világ, amelyről két sorral föntebb szóltam.

De addig is meg kell mondanom, hogy *Rózsaffy* Dezső sok szeretettel, ízléssel s verzátussággal rendezte a Paálosok e kiállítását, amelyen maga is résztvesz, többek között egy *Női arckép*-pel, ami meghatóan érzelmes és finom. Sajnos, nincs terem, hogy kellőképpen méltassam *Vesztróczy Tenger*-ét kék hullámaival s *Biró* József napfényes tájait Máriabesnyőn, családi élete és boldogsága minden fösteni való nyugalmával. Nagyon lendületes fényvízió a *Förstner* Dénes *Balaton*-ja s *Vadász* Endre *Dunai esté*-je, nagyon érdekes, sőt erotikus hatású *Biai Föglein* István *Cigányasszony* csoportja s meglepően kellemes a *Zsotér* Ákos meztelen félfigurája olyan lágy, sőt légies szürkében, hogy ez már nem is lehet lágyabb.

De milyen kedves, finom, őszinte művész ez a *Fáy* Dezső evangéliumbeli *Halászat*-ával s milyen szellemes ez a kitünő *Pólya* Iván a maga civil halászaival a Tiszán! Lehet érezni, hogy ezek milyen igazi emberek, milyen könnyelmű emberek, állva egy csónakban, amilyeneket csak Pólya tud meglátni a Tiszán s az életben. *Tornyai* János, noha mély érzéssel emlékszik Munkácsyra, mégis nagyon egyéni és erőteljes és *Bertalan* Albert *Párizsi nő*-je nagyon kedves és vonzó jelenség. Még *Jobbágyi Geiger* párizsi látképeit s *Gedő* Lipót három virtuóz karikatúráját kell említenem s akkor azt hiszem aligha felejtettem el valakit e kitünő művészek közül, akik minden jót megérdemelnek s főkép, hogy eladják szép műveiket...

A lóhússal csakhamar megismer
dem. Délben nyílik az ajtó, szép n
adagot adnak be, mindnyájunknak
szaga kitünő, friss, meg is van fő
Normális lelkiállapotban szíve
nekilátnék. Most képtelen vagyok
nyelni egy falatot. A többi mo
csik neki, engem is biztatnak. M
nem eszel? Ha kiváltanak, nem
fizeted a napi egy pengőt; ha
nem... legalább jóllaksz, utoljár
Ilyen évődések közt telt el a
után. Estére elnyom a bágyadt
Rettenetes álmokra többször felé
dek éjszaka. A konyhaajtót keres
Junót és Cinit... nekiütődöm a r

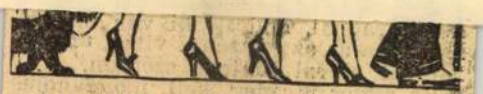

A hasított szoknya divatja, melynek most a nők hódolnak, akkor vonzó, ha a kivillanó lábak ápoltak és könnyed járásúak. Elferdült, dagadt bokák, kínosan mozgó lábak lerontják a kedvező véleményt, melyet egy jó arc és helyes termet gyakorolnak. Minden nő egyszerű módon szert tehet szép bokákra és kecses járásra, hordhat egy számmal kisebb cipőt, ha egy lavór vízben felold néhány dekagram valódi Rókus lábsót. Tejszerű, dús oxigénes fürdő keletkezik, melyben a lábfájások mintegy varázsütésre megszűnnek, a feltörések, bokaduzzadások elmúlnak, nem szorít és nem éget a cipő, megszabadul az összes kellemetlen érzésektől, tyúkszemektől és bőrkeményedésektől.

A Rókus lábfürdőtől a lábak újjászületnek. Egy kisdós csomag Rókus-só már 70 fillértől beszerezhető.

Est 934 XI. 11

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Paál László

KISALFÖLD

1971 VII 30

MA:

1971. július 30., péntek.
Judit napja.
A Nap kél: 4,18, nyugszik: 19,22 órakor.
A Hold kél: 12,54, nyugszik: 22,08 órakor.

★

125 ÉVVEL ezelőtt, 1846. július 30-án született

Paál László

festőművész, a XIX. századi magyar művészet kiemelkedő alakja. Aradon középiskolás korában ismerkedett meg Munkácsy Mihállyal, és részben az ő hatására kezdett festeni. Bécsben tanult, majd Hollandiában tanulmányozta a XVII. századi mesterek művészetét.

Munkácsy hívására Franciaországba költözött, és Fontainebleau mellett, Barbizonban telepedett le. Ő is, mint az úttörő barbizoni művészek, Corot és a többiek a természetet festette. Kedvelt témája volt az erdő mélye, ahol a sűrű fák homályából a szabad, világos égre nyílt kilátás, továbbá az erdőszéli házak, szénakazlak vagy a pusztai táj: ezek sajátos hangulatát megkapó festői realizmussal tudta visszaadni.

Ma

A Ki
meiben
csütörtöl
keztek G
ban meg
nikai me
Vanyus J
zilabda-sz
nek tagja
tok vezetői
lyait, majd
közések be

Az eredetileg kitűzött időpontokon változtatni volt kénytelen a versenybíróság: nem készült ugyanis el a Rába ETO kézilabdapályájának világítása, s így csak sötét-
játszani

halovce, férfi mérkőzés,

Budapest—Győr, női mérkőzés,

Sumen—Győr, férfi mérkőzés.

Vasárnap délelőtt fél 9 órakor kezdődik a mérkőzéssorozat, melynek találkozói:

Győr—Drezda, női mérkő-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1971 JUL 30

-krónika—

ÉVFORDULÓNAPTÁR

125 -évvel ezelőtt, 1846. július 30-án született Paál László festőművész, a XIX. századi magyar művészet kiemelkedő alakja. Aradon középiskolás korában ismerkedett meg Munkácsy Mihállyal, és részben az ő hatására kezdett festeni. Bécsben tanult, majd Hollandiában tanulmányozta a XVII. századi mesterek művészetét. Munkácsy hívására Franciaországba költözött, és Fontainebleu mellett, Barbizonban telepedett le. Ő is, mint az úttörő barbizoni művészek, Corot és a többiek, a természetet festette. Kedvelt témája volt az erdő mélye, ahol a sűrű fák homályából a szabad, világos égre nyílt kilátás, továbbá az erdőszéli házak, szénakazlak, vagy a pusztai táj; ezek sajátos hangulatát megkapó festői realizmussal tudta visszaadni.

— Az első sikerem után hívtak a fővárosi nagy egyesületek, menjek hozzájuk úszni. Akkor még azt mondtam: míg Debrecenben lehet valamit kezdeni, addig maradok. De 1969-ben már én vártam, hogy mikor szólnak újra. Itthon nem lehet az emberből semmi. Így történt, hogy a „második elvándorlási hullámmal" én is a Budapesti Spartacushoz kerültem. Ez így elmondva nagyon egyszerűen hangzik, a gyakorlatban azonban sokkal keservesebb. Persze ne higgye senki, hogy Pesten mindjárt menőt csinálnak az emberből. Úszók itt lettünk Debrecenben. Amit tudunk, azt ez a város adta nekünk. Bármikor visszajönnék, s talán egyszer itt lehetek edző is. De hova jöjjek?

Dániel Andrással, az egykori DVSC-mellúszóval beszélget-

fiatal
án,
verse
képvi
nagy
52 in
tős v
négy
addig
Az id
a DV
ken i

Mi
ros
vüli
szen
nyug
nagy
kezik
a köz
re er
dult
Balla
megi

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1971 JUL 30

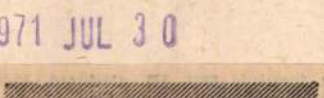

1971. JÚLIUS 30., PÉNTEK
Judit napja

A Nap kel 4 óra 18 perckor, és nyugszik 19 óra 22 perckor.
A Hold kel 12 óra 54 perckor, és nyugszik 22 óra 08 perckor.

SZÁZHUSZONÖT EVE,

1846. július 30-án született Paál László festőművész, a XIX. századi magyar művészet kiemelkedő alakja.

Aradon középiskolás korában ismerkedett meg Munkácsy Mihállyal, és részben az ő hatására kezdett festeni. Bécsben tanult, majd Hollandiában tanulmányozta a XVII. századi mesterek művészetét.

Munkácsy hívására Franciaországba költözött, és Fontainebleau mellett, Barbizonban telepedett le. Ő is, mint az úttörő barbizoni művészek, Corot és a többiek, a természetet festette. Kedvelt témája volt az erdő mélye, ahol a sűrű fák homályából a szabad, világos égre nyílt kilátás, továbbá az erdőszéli házak, szénakazlak, vagy a puszta tája; ezek sajátos hangulatát megkapó festői realizmussal tudta visszaadni.

5. rész. S. O. S. Grönland partjaihoz. 16.05 Műsorainkat ajánljuk! 16.30 Delta. 16.55 Országos úszóbajnokság: Közvetítés a Nemzeti Sportuszodából. 18.30 „Egészségünkért". 18.40 Esti mese. 19.00 A Hét... 20.00 Hírek. 20.05 Sporthírek. 20.15 A kegyelmes úr szárnysegédje. Szovjet tv-filmsorozat. IV. rész. 21.30 „Kicsoda — Micsoda?" 22.20 Hírek. — Sporthírek.

VÍZIÓVÁSÁR

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1971 JUL 3 0

1021

Paál László

Évforduló

Százhuszonöt évvel ezelőtt, 1846. július 30-án született Paál László festőművész, a XIX. századi magyar művészet kiemelkedő alakja.

Aradon középiskolás korában ismerkedett meg Munkácsy Mihállyal, és részben az ő hatására kezdett festeni. Munkácsy hívására Franciaországba költözött és Fontainebleu mellett, Barbizonban telepedett le. Ő is, mint Corot és a többiek, a természetet festette. Kedvelt témája volt az erdő mélye, ahol a sűrű fák homályából a szabad, világos égre nyílt kilátás vagy a pusztai táj; ezek sajátos hangulatát megkapó festői realizmussal tudta visszaadni.

Gyulán, Farkashalom 62. számú tanya, egy új vastengelyes parasztkocsi és egy pár kulcs-szerszám eladó. 244576

407-es Moszkvics, műszaki vizsgázott, sürgősen eladó. (Részletfizetésre is). Érdeklődni: Gyula Klapka Gy. u 21., vasárnap délután. 244578

500-as Trabant 15 000 Ft-ért eladó. Mezőmegyer, Ady u. 11. 273717

Wartburg, újszerű állapotban eladó. Mezőberény, Hajnal u. 17. 273719

MEGLÁTOGATTUK AZ ISMERETLENT

Holnapnéző a palotában

Lift az Oroszlános udvarban ✦ A kupola alatt

1021

A török kert lesüllyed, az északi fal kiemelkedik, a Hunyadi-udvar lejjebb kerül, s felfut a keleti út. A Szent György tér a helyén marad...

Az Oroszlános kapu felett. Készítik az új tetőt, a párkányon már elhelyezték a fehér kőből faragott díszeket.

(Wormser felv.)

A KÖNYVTÁR

Furcsa felsorolás. Pontosabban: részlet a budavári palota építési programjából — *kép a jövőből.*

A palota történelmileg hitelesen, értékes-szépen kibontott, rendbe tett déli oldalát már ismerjük. Immár budapesti nevezetesség, birtokba vettük, csodáljuk, járjuk lépcsőit, köveit, Mátyás, Zsigmond szobáit. A gótikus terem kristálytiszta akusztikájában *Jeney Zoltán* fuvolája szól, cimbalom, lant pendül, hárfa zendül esténként, esetenként — *a mának kél életre a régi magyar hangszeres muzsika.* A fal itt tégla, cserép, kő, márvány, bronz, réz, fa, s párosulva-csatlakozva hozzá századunk féme, az alumínium. Együtt mindez akár a zene: *tiszta, szép, harmónia.*

Most a jövőt látogattuk meg, a ma még láthatatlant — részlet a budavári palota holnapjából. Tabán. Kiszállunk a villamosból a Dózsa-szobornál. Megyünk a *Széchényi Könyvtárba.* Előttünk magasodik, ide költözött, ez a palota nyugati oldala. Három, egyenként húszszemélyes, gyors lifthez érünk. Kiszállás az Oroszlános udvarban. Elmegyünk az állandó kiállítás előtt, azután egy házon belüli barokk utcában sétálunk tovább. Lépcső következik, s előttünk a könyvtár grandiózus feljárója. *Az ember eltörpül az óriási oszlopok, falak, ablakmélyedések, kiszögellések méretei mellett.* Luxori arányok.

ÚJ LÁTÓSZÖG

Első emelet: *a Corvina-terem.* A Corvinák bemutatóhelye. Püspöklila velúrszőnyeg, a mennyezeten hófehér gipszminták, faberakások a falon, Mátyás és Beatrix reliefje. A hetedik emeleten két olvasóterem. Négymillió katalóguscédula, speciális, 60, 80, 100 fiókos asztalokban. Mindenütt mahagóni. Mennyi? Senki sem tudja, a könyvtár méreteit ne is ezzel illusztráljuk. A palota félmilliós kubatúrájából csak a könyvtár *250 ezer légköbméter*...

Kilencemeletes könyvespolc a város felett. Még magasabban a nagy előadóterem, nyugati oldalán széles erkély. S fölötte: üvegsejtmennyezet. Kapu a természetes fénynek szűrő, szelídítő a napsugárnak. Erre borul az attraktív kupola, valóságos bronzkorona, oldalában ablakszemek, pazar kilátó, egy pillantásba belefér a világhírű, tündéri pesti körkép.

A holnapból a mába: az erkély már a jelen valósága. Itt megállni, innen lenézni a Tabán Paál László-zöldjére, Szinyei-Merse fúben hevergő figuráira, Czóbel pasztellszín házaira, a játéknak látszó villamosokra — *új élmény, új látószög, új érzés.* Csend van, most azért, mert éppen véget ért a kőművesek műszakja, pihen a vakolókanál, meg azért is, mert ide már nem ér fel a város lármája. Madártávlat, csak a mozgás látható. Holnap pedig beköltözik a rengeteg könyv, s akkor ősi pergamenek, kódexek, Corvinák parancsolnak majd áhítatos csendet.

GALÉRIA, VÁRSZÍNHÁZ

A nyugalmat most csattanás vágja szét: lerobbant egy tégla. Még egy. Aztán a harmadik. Az Oroszlános udvar előtt ácsolt facsúszdából zuhant szalmaágyára a tégla, vigyázva, hogy ösz-sze ne törjön. Elmentek a kőművesek, de megjöttek a katonák, *ők dolgoznak délután.* Honvédek. Mátyás vitézeit, Zsigmond páncélosait, Karakas pasa janicsárjait, a 48-as vörössipkásokat már látták ezek a falak. De ilyeneket, építő katonákat, kőműves honvédeket sohasem...

A tégla azért üt döngő zajt a csendben, mert ahová esik, a födém alatt iszonyatos mélység kezdődik. *Tizenegy emelet lefelé: ez a két — már elkészült — toronyraktár,* a régi palota két világítóudvarának helyén. Óriási raktárak, 380 négyzetméter alapterület, légkondicionált tárolás. Itt pihennek majd a könyvek, a folyóiratok, az újságok; mozgatható, acélkeretes polcok, páternoszterek. A torony alatt a könyvfertőtlenítő, de ez már a holnapé. S a holnaputáné: *a Nemzeti Galéria és a Várszínház a volt karmelita kolostorban.* Az eredeti barokk tér meghagyásával, vasbeton kagylóban helyezik el a foyer-t. Kagylóban lesz a nézőtér is. Helyreállítják a nézőtér emeleti megközelítésére a két Kempelen-féle lépcsőt is. Az előadás szünetében séta az udvaron, csillagos estében, a reneszánsz kút körül...

— Hová értem?

— *A csikósudvar alá.*

A holnapból a mába — visszatértem a most még szürke romfalak, csupasz termek világából a jelenbe —, s el is tévedtem: két emelettel lejjebb kötöttem ki...

Békés Attila

veltár berendezése egyszerű. Hosszú asztal, néhány szék, két szekrény — tele könyvekkel —, s az ablaknál alacsony, kocka alakú páncélszekrény. Amikor felnyílik az ajtaja, öt polcot számolhatok meg. Rajtuk *150 Árpád-kori* oklevél.

— *Forrásoknak hívjuk őket. Aki a magyar történelmet tanulmányozza, kutatja, innen indul el. Más út nincs.*

Furcsa a pillanat: előttem, az asztalon, *István király kiváltságlevele, Stephanus rex kézjegyével*, nyílegyenes soraival, szálkás, szép betűivel —, s hogy röpke összehasonlítást is tehessek, a főkönyvtáros mellé helyezi a tihanyi apátság alapítólevelét, legrégibb papírra rögzített magyar szavainkkal, *1055-ből*. A teljesen latin okirat, István királyé régebbről való: *1001-ből*.

Talán.

Talán — kell írnom, talán legelső oklevelükről (amelyből egyébként már önálló könyvtárat kitevő tanulmányok, elemző kötetek születtek), *egy 1000 éves rejtély fekszik szemem előtt*, egy igazán el nem döntött vita főszereplője.

Tudósok, kutatók, történészek érvei és ellenérvei között lehet válogatni. Támpont nincs sok, csupán maga a szöveg, István király fogadalmáról, miszerint Koppány felett aratandó győzedelmekor *„a somogyi ispánságnak mindennemű tizedét késedelem nélkül e monostor apátjának biztosítom. Midőn ez elgondolás után a győzelem birtokába jutottam, amit elmémben meghánytam-vetettem, azt tettem foganatosítva teljesíteni is törekedtem ...”*

Hanem éppen ezen sorok miatt robbant ki az oklevélháború századunkban! Igaz, annak idején, 1215-ben már a veszprémi püspök, aki szintén igényt tartott azokra a somogyi tizedekre, a pápa előtt megtámadja, el is veszti a pert, s 1721-ben az esztergomi érsek próbálkozik — sikertelenül.

A kutatók egyik csoportja szerint mégsincs rendben valami a tizedek körül. István király — szerintük — nem sorolta fel részletesen a pannonhalmi apátságnak adott somogyi tizedeket: *azt 100 vagy 200 évvel később beleírták az oklevélbe, azaz a dézsmákról szóló három sor — finoman fogalmazva — interpoláció ...*

1001, 1002, 1101, 1209,

san lemásolta, s megtoldotta azzal a bizonyos sorral. 1102-ben. Tehát — talán — másolatról van szó. (Ezt támasztja alá az oklevél hátán levő Könyves Kálmán korabeli pecsét is.)

De ez is *csak egy nézet.* Talán eredeti, talán másolat, bárhogy is legyen: *a múltból hozott tudósítás értékét mindenképp magán viseli.*

S ezért *minden fontos,*

augusztus
a könyvt
tóknak
nap
vitrin
ben
vekkel
kabőrt
és ezü
gából
marad
szakai
szekrénybe.

K. Cs.

Árpád-
lyok
tokán
szer

sü kövek és a XIII. század eleji épülettöredékek nyomán kezdtük meg — mondja a professzor. — *Tudtuk, hogy itt állott az 1184-ben III. Béla által alapított ciszterci kolostor. Most a magyarság ezer évvel ezelőtti történetét fordítja ki az ásó ...* Megtaláltuk a kolostor, a középkori európai építészet kulcsfontosságú alkotásának maradványait. Annak az épületcsoportnak az alapjait leltük meg, amely *a korabeli európai kultúra leghaladóbb irányzatát reprezentálja.* A stílust franciaországi ciszterek honosították meg Európa-szerte. Magyarországon Zircen, Pilisszentkereszten, majd innen sugárzott szét az országba. Ha sikerül feltárnunk az emlékeket, *az egész magyar és a nemzetközi építészettörténet is jelentősen gazdagodik.* De ennél jóval többre vagyunk kíváncsiak. A pal

Bezárják a bélyegmúzeumot

Október elején bezárja kapuit a Budapesti Bélyegmúzeum, hogy 1971-ben, a magyar bélyeg 100. születésnapján megnagyobbítva, modernizálva fogadja látogatóit.

Jövőre lesz negyven éve, hogy megnyílt az első hazai bélyegkiállítás,

és harminc esztendeje őrzik a KPM Dob utcai épületében a napjainkban is szaporodó bélyegritkaságokat.

Az őszig látható állandó kiállításon öt világrész valamennyi országának majdnem minden bélyegét, szám szerint több mint 170 ezret — a kiadások időrendjében láthatja az érdeklődő. Köztük van a világon elsőként 1840-ben, Angliában kiadott hét „ősbélyeg”. Szépek, érdekesek a korszerű technikával foglalkozó, a kor eseményeit és érdeklődését tükröző modern bélyegek. A nyomdatechnika fejlődése, a bélyegkiadások gyakorisága folytán

korunk valamennyi jelentős eseménye végigkísérhető a bélyegeken, a gyarmatok felszabadulásától a világűr meghódításáig.

A bélyegeken kívül bélyegtervrajzok és bélyegnyomó formák is láthatók a kiállításon. (MTI)

CSAK ÉN...

Szép Budapestünk közepén van egy pici önkiszolgáló bolt, oda járok olykor-olykor, ha megbíznak, hogy vigyek haza kenyeret, vajat, paprikás szalonnát, vagy más közszükségleti cikket. Eddig — kisebb zökkenők fölött szemet hunyva — azt mondhatom, hogy még nem csalatkoztam ici-pici törzsüzletemben. A kisebb zökkenők közé számítom, hogy nem mindig volt friss a kenyér, megtörtént, hogy szállítási akadályok miatt deka vajat sem kaptam, előfordult, hogy éppen az orrom előtt elfogyott a paprikás szalonna. A kis zökkenőket természetesen, szótlanul tűrtem, mert ugyebár ilyen apróságok miatt nem szakítja meg az ember az üzleti viszonyt.

A minap viszont azt mondták: vigyek haza egy zacskó búzadarát. Betértem hát a törzshelyre, karomra vettem a nagy drótkosarat, tekintetemmel végigpásztáztam a polcokat, ahol feltehetően megtalálom a búzadarát. Talán százféle zacskó is volt azokon a polcokon. Volt kávé, rétesliszt, kristálycukor, keményítő, mosópor, és a többi és a többi. De búzadara nem volt.

Gondoltam: talán az én szememben van a hiba. Szóltam hát a kisasszonynak, akinek részint az a dolga, hogy árgus szemmel figyelje, nehogy elcsenjen valamit a kedves vásárló, részint pedig az a kötelessége, hogy segítsen az énfajta amatőr vásárlónak kiválasztani a portékát. Szép barna szemével ő is végigpásztázta a polcokat, majd tömören kijelentette:

— Nincs!

— Miért nincs? — kérdeztem ártatlanul.

Úgy meglepte a kérdés, hogy belepirult.

— Azért nincs — felelte rövid tűnődés után —, mert nem keresik ...

A kétségtelenül eredeti indoklás viszont engem lepett meg annyira, hogy kissé megkésve, csak most tudok eltöprengeni rajta. Csak most lamentálok, hogy elfogadjam-e, visszautasítsam-e a talpraesett

választ. Tegyük fel — töprengek —, hogy a búzadara nem keresett cikk. Tegyük fel, hogy vannak emberek, akik hónapokig, sőt évekig vidáman eltengődnek búzadara nélkül. De mert ezek az emberek nem keresik, azért nem kell engem büntetni, aki ugyanis keresem. Követelem tehát, hogy ilyen alapon szolgáltasson nekem is igazságot a kereskedelem. Mégpedig úgy, hogy ne tartson olyan cikkeket, amit én nem keresek. Úgy emlékszem, eddig még sohasem kerestem például cipőtalpaláshoz szükséges faszeget. Tehát ne legyen. Nem kerestem háztartási

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

NÉPSZAVA

NÉPSZAVA

1971 MÁR 4

Pade László

ÉVFORDULÓK

PÁLY ELEK

színész, operaénekes, műfordító, a magyar opera úttörője és megalapítója 125 esztendeje halt meg.

KÁROLYI MIHÁLY

liberális, majd demokrata politikus, volt köztársasági elnök születésének 96. évfordulója.

SALAMON BÉLA

komikus, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze 86 esztendeje született.

PAÁL LÁSZLÓ

festőművész, a XIX. század egyik legnagyobb tájképfestője halálának 92. évfordulója.

N. V. GOGOL

kiváló orosz író, a kritikai realizmus kiemelkedő képviselője 119 esztendeje halt meg

levő, s így földrajzi helyze
a nemzetközi egészségügy
ból rendkívüli jelentőségű
tósan kirekeszt az Egészs
szervezet hasznos és az eg
számára nagy jelentőségű
géből. Olyan országot, ame
elmondottakból is látható
ségügyileg legfejlettebb és
tebb államok közé tartozik
leteken hatékony hozzájá
hatna a világ egészségügy
fejlődéséhez. Olyan országg
nemzetközi kapcsolatai á
vülnek és egészségügyi té
nemzetközi egyezményber
partnerként vesz részt.

Az Egészségügyi Világsz

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPMŰVELÉS

1971 MÁJ

1021

ESEMÉNY-NAPTÁR

július hóra

1.

Orvosnap — **Semmelweis** Ignác születésének évfordulója.

75 éve, 1896-ban halt meg H. **Beecher-Stowe** amerikai írónő, a rabszolgafelszabadítás híve, a **Tamás bátya kunyhójának** írója.

2.

10 éve, 1961-ben halt meg E. **Hemingway** Nobel-díjas amerikai író.

4.

Nemzetközi szövetkezeti nap.

7.

30 éve, 1941-ben kezdődött **Jugoszláviában** a fasisztaellenes népi felkelés.

8.

350 éve, 1621-ben született J. de **La Fontaine** klasszikus francia költő.

10.

100 éve, 1871-ben született M. **Proust** modern francia regényíró.

11.

A **mongol népi forradalom** évfordulója, Mongólia nemzeti ünnepe.

13.

125 éve, 1846-ban készült el Pest és Vác között az első magyarországi vasútvonal.

16.

75 éve, 1896-ban halt meg E. de **Goncourt** francia író, a naturalizmus előfutára. Ő alapította a nevét viselő ismert irodalmi díjat.

17.

120 éve, 1851-ben halt meg **Egressy** Béni zeneszerző, író, kora egyik legkiválóbb magyar dalszerzője.

125 éve, 1846-ban született N. N. **MiklhoMaklaj** orosz utazó, antropológus és néprajztudós. (UNESCO-javaslat)

80 éve, 1891-ben született B. A. **Lavrenyov** orosz regény- és drámaíró.

18.

250 éve, 1721-ben halt meg A. **Watteau**, a XVIII. századi festészet kiemelkedő mestere.

21.

175 éve, 1796-ban halt meg R. **Burns** angol lírikus, kora kiemelkedő költőegyénisége, a skót népköltészet hagyományainak ébrentartója.

22.

Lengyelország nemzeti ünnepe. A független, demokratikus lengyel állam megalakulásának évfordulója.

70 éve, 1901-ben született **Tarcsay** Vilmos, a magyar ellenállási mozgalom vértanúja.

25.

80 éve, 1891-ben született **Fogarasi** Béla marxista filozófus, a Társadalmi Szemle első főszerkesztője.

90 éve, 1881-ben született **Rerrich** Béla építész (főműve a szegedi Dóm tér kialakítása).

28.

50 éve, 1921-ben e napon cserélték ki a szovjet kormány kezdeményezésére a magyar proletárdiktatúra foglyul ejtett vezetőit.

70 éve, 1901-ben született **Vándor** Sándor zeneszerző, a forradalmi munkáskórusmozgalom vezető egyénisége.

30.

125 éve, 1846-ban született **Paál** László festő, a XIX. századi magyar művészet kiemelkedő alakja, a barbizoni iskola tagja (UNESCO-javaslat).

Festett pohárszék
és láda
1831-ből

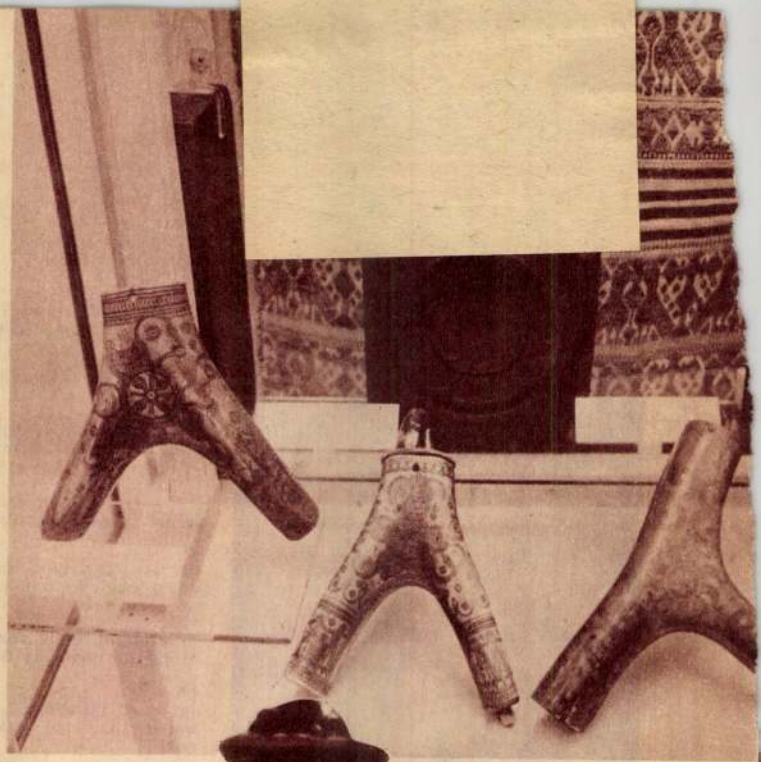

Csontfaragások

„Anno 1899-ben készült kanecsó Mezőcsáth városában Kiss Károly úr és neje Szabó Juliána részére készítette Bartha György"

ENETE

Hartai ágyvég
a múlt század
elejéről

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2 - Vyšehrad. K rotundě 8/82 - tel.: 544-778

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

1021

Uj szó, Bratislava

- 4. III. 1969

ze dne .....

Paál László

■ 1824-ben született GUSTAV KAZIMÍR ZECHENTER-LASKOMERSKÝ szlovák író (+1908) ■ 1849-ben adták ki az „olmützi alkotmányt", amely az összmonarchia elvével megvonta Magyarországtól a független államiság jogát ■ 1879-ben halt meg PAÁL LÁSZLÓ festő, a 19. sz.-i magyar művészet kiemelkedő alakja (szül.: 1846) ■ 1894-ben született FRANTIŠEK KUBKA cseh író, érdemes művész.

Franciaországban is kupafordulót bonyolítottak le. Eredmények: St. Etienne — Girondins Bordeaux 0:1, Metz — Strassbourg 2:0, Reds Star — Sedan 3:2, Angoulene — Olympique Marseille 3:3.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Paál László halálának kilencvenedik évfordulójáról Franciaországban is megemlékeznek ma délután a festő barbizoni emléktáblája előtt René Jullian, a Sorbonne professzora és Bényi László, a Magyar Nemzeti Galéria osztályvezetője mond beszédet. Az emlékünnepséget a párizsi Magyar Intézet rendezi.

*

Havannába utazott Mura Péter karmester és Gabos Gá-

Paál László

Pál László

festőművész

Aukciókiállítás - Postatakarékpénztár árverési Csarnokával - képével vesz részt.

Pesti Hirlap
1935.X.6.

Paál László

festőművész

Harsányi Zsolt: Ecce Homo c.Munkácsy Mihály életregényében foglalkozik a tragikus sorsu művészszel.

Nemzeti Ujság
1935.II.17.

Paál László

Hertőművész

Faragó Ödön művészeti hagyatékának kiállítása – Ernst-Muzeumban-képével szerepel. –

Ujság

1935 XI. 17

Paál László

[illegible]

M.D.Y.

Méltatás.

Tibely Gábor: Fáy Györö Kulföldi sikerei

Művészet, 1967. április – 16 lap.

Paál László

Mühe nerepel az Árverési
Csarnok Krausz Simon
antcióján.

E. K.	929.	IX.	6.
N. Ü.	929.	X.	30
P. H.	929.	X.	27.
P. N.	929.	X.	27.
N. U.	929.	X.	27.

Paál László

festőművész

Postatakarékpénztár árverési csarnokának LXXIV. aukciója - képével szerepel.

-

U j s á g
1935.V.8.

Paál László

festőművész

Klebelsberg emlékkiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel. Tájkép.

Pesti Hirlap
1932.II.1.

PAÁL LÁSZLÓ

Rozsaffy Dezső. Louis Réau legújabb könyvéről: "Histoire de l'expansion de l'art français. Belgique et Hollande, Suisse, Allemagne et Autriche, Bohême et Hongrie" Paris, 1928

A könyv behatóan foglalkozik többek közt Paál Lászlóval is.

Magyar Művészet 1928, 659. old

PAÁL LÁSZLÓ REPRODUKCIÓ

Erdő belseje

A Szépművészeti Múzeum tulajd.

620. old.

(Felemisztáció Zádor Anna: Az Erdőálva-zolás a magyar festészetben c. cikkben)

MAGYAR MŰVÉSZET 1928

1928

PAÁL LÁSZLÓ REPRODUKCIÓ

Fatamulmány

Öreg fa törzse néhány ággal erdő belsejében

Szépenův. Mirz.

621. old

(Illusztráció Zádor Anna: Az erdőbeli-zoló a magyar művészetben c. cikkéhez)

MAGYAR MŰVÉSZET

1928

PAÁL LÁSZLÓ

Zádor Anna: Az erdő ábrázolása
a magyar festészetben

(Illusztráció is! 8 kötőn)

Magyar Művészet 1928, 610-15 old

PAÁL LÁSZLÓ REPRODUKCIÓ

Fatanulmány
Öreg fák csoportja réten
Szépmüv. Múzeum

620. old

(Illusztráció Zádor Anna Az erdőábrázolás a magyar művészetben c. cikkéhez)

MAGYAR MŰVÉSZET ~~1928~~
1929 ~~1930~~

PAÁL LÁSZLÓ

A Paál László-Társaság emléktáblával jelöli meg azt a házat Barbizonban ahol a művész lakott

Magyar Művészet 1929 51. old

PAÁL LÁZLÓ REPRODUKCIÓ

- Bikák mocsara 1875
- Barbizoni erdő széle 1874
- Reggel az erdőben 1875 (színes)
- Fenyves 1876
- Erdő mélye 1875
- Magányos fák 1871
- Napos út 1871

(Illusztrációk Lázár Béla: Paál L. képzelete c. tanulmány
Magyar művészet 1929 (92. old. 4 kor)
96 ig.)

PAÁL LÁSZLÓ

Lóczár Béla Paál László képzelete

(részlet a szerzőnek a "Paál László élete és művészete" c. könyvéből)

[illusztrációk is (: külön)

Magyar művészet 1929, 93. old

PAÁL LÁSZLÓ

A stockholmi magyar képzőművészeti kiállítás a svéd sajtóban.

Paál L. valis fejlalkozik az

- Aftonbladet 1928 okt 18 i
- Nya Dagligt Allehanda okt. 4. i
- Norrköpings Tidningar okt. 24-i
- Stockholms Tidningen okt 21-i
- Svenska morgonbladet okt 13-i -/.

Magyar művészet 1928, 173-180. ...

- Svenska Dagbladet okt 22-i
- Göteborgs Handelstidning nov. 19-i
- Göteborgs Posten nov. 8-i
- Arbetet (Malmö) dec 8-i
- Sydsvenska Dagbladet dec 9-i
  dec 15-i

Sammanfattning.

PAÁL LÁSZLÓ

Lóczár Béla Paál László élete és művészete, Bp, 1929. (Önismertetés)

Magyar művészet 1929, 295-98 old

Paál László

Petrovics Elek: Báró Kohner Adolf gyűjteménye
(illusztrációt l. külön cédulán)

Magyar művészet 1929. 308.

PAÁL LÁSZLÓ

Budapest székesfőváros művészeti vásárlásai és rendelései az 1928-ik évben.
Megvásároltak P. L. egy erdei témájú képét

Magyar Művészet 1929, 358. old

PAÁL LÁSZLÓ REPRODUKCIÓ

- Erdő mélye
- Erdei tájkép (rőzsészedő asszonnyal)

(Illusztrációk Petrovics Elek: Báró Kohner Adolf gyűjteménye c. sikkéhez)

Magyar Művészet 1929. 309. old.

PAÁL LÁSZLÓ

Andre Michel "Histoire de l'Art depuis les premiers temps chrétiens jusqu'à nos jours" c munkájának ~~XVII~~ 17. kötetében Louis Reau: A művészet Magyarországon c. fejezetében ír Paál L.-ról is. (A fejezetet Razsaffy Dezső ismerteti

Magyar művészet 1930, 297-300. old

PAÁL LÁSZLÓ

Péter András Fruchter Lajos gyűjteménye

(Képmelléklet is. l. külön)

Magyar művészet 1930. 66-69.
73/74; 92, 99. old.

PAÁL LÁSZLÓ REPRODUKCIÓ

- Napsütés az erdőben 1875 (színes)
- Tanya a fák között. Beilen. 1870
- Erdő széle ~~[illegible]~~ Beilen 1871
- Falu vége A beilen korszakból 1871.

(Illusztrációk Péter András: Fruchter Lajos gyűjteménye c. cikkéhez)

Magyar Művészet 1931, 60.73.74. old

PAÁL LÁSZLÓ

Lázár Béla Beckói Biró Henrik

gyűjteménye

(illusztrációs kiállítás)

Magyar művészet 1931, 534. old

PAÁL LÁSZLÓ

Dömötör István Magyar művészképmások.

Magyar művészet 1931 314; 18, 20, 26 old

PAÁL LÁSZLÓ REPRODUKCIÓ

– Őszi hangulat

(i illusztráció Lázár Béla: Beckói Báró Henrik gyűjteménye c. Lihkéhez)

Magyar művészet 1931 523. old

PAÁL LÁSZLÓ

Dömötör Istvánn: Nyolc évtized magyar művészete
(Pál és Munkácsy)
Magyar Művészet 1932 71. old.
80. 81. old

PAÁL LÁSZLÓ

Lyka Károly Lyka Károly emlékezete

Magyar Művészet 1933

353. old.

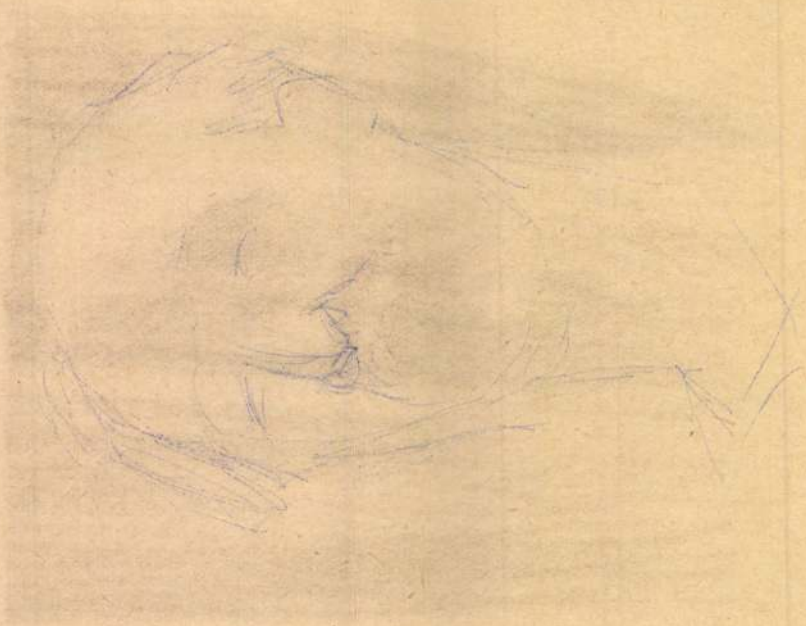

PAAL LÁSZLÓ

Elek Artúr: A szépművészeti múzeum új szerzeményei (1931-34)

Magyar művészet 168. old
1934.

PAÁL LÁSZLÓ REPRODUKCIÓ

Párizsi út a fontainebleaui erdőben

(illusztráció a Művészeti élet rovatba)

Magyar Művészet 1935
28. old.

PAÁL LÁZLÓ

Pigler Andor ~~Fleischer Gy.~~ Magyarok a bécsi képzőművészeti akadémiáon (könyvism)

Magyar művészet 1935 119 old

PAAL LÁSZLÓ

Farkas Zoltán Magyar mesterművek kiódlitása
(illusztráció is.)

Magyar művészet 1936
227. old

PAÁL LÁSZLÓ REPRODUKCIÓ

— Nagymyugla (Erdőben)

— Beileni tój

(illusztráció Farkas Zoltán Magyar mesbetűmű-
vek kiadatása c. cikkéhez)

Magyar művészet 1936, 230/31 rk

Kasalógus

Paál bibliográfia

1969-~~et~~ 1972 tanévben
művészettörténész hallgatók
gyűjtése

Wesseley Anna
Hetényi Ágnes
Kirnai János
Keserű Katalin

PAÁL LÁSZLÓ REPRODUKCIÓ

- Karlak
- Erdei tisztás
- Jegenyék köit
- Patak partján

(Illusztrációk a Művészeti élet rovatban)

Magyar Művészet 1925 II. 46. old.
48. old.
51. old.
55. old.

PAÁL LÁSZLÓ

Emlékkiállítás az Ernst-Múzeumban
1925 május 24-én

Magyar művészet 1925 II. 56. old.

PÁAL LÁSZLÓ

Farkas Zoltán Iványi - Grünwald Béla

Magyar művészet 1925 II. 125. old

PAÁL LÁSZLÓ

Petrovics Elek Wolfner Gyula kép-gyűjteménye

(illusztrációs 311. old.)

Magyar művészet 1925 II. 307. old.

PAÁL LÁSZLÓ REPRODUKCIÓ

Erdő belseje

(illusztráció Rippel-Rónai József: Munkácsy ról, az emberről c. cikkéhez)

Magyar művészet 1925 II sz 32 old

PAÁL LÁSZLÓ

Rippl-Rónai József munkácsyról, az emberről.

~~[illegible]~~ (reprodukció is.)

Erdő belseje.

Magyar Művészet 1925 II sz. 33. old

PAÁL LÁSZLÓ

Lányi Béla Megemlékezés Hunfalvyról

Magyar Művészet 1925 II. k.
12, 15, 17, 20–1.; 28. old

PAÁL LÁSZLÓ

Elek Artúr A Szépművészeti Múzeum

új szerzeményei

Magyar művészet 1926, 548. old.

PAÁL LÁSZLÓ

ANDERBERG, A.: Magyar és svéd művészkapcsolatok a 70-es években
Paál László és Carl Hill

Magyar művészet 1926 495-99. old

PAÁL LÁSZLÓ

Dr Zózár Béla angol mesterek magyar gyűjteményekben

Magyar Művészet 1926, 196. old

PAAL LÁSZLÓ

Munkácsy és Paál László művei az Ernst-Múzeumban kiállításról szóló cikkek bibliográfiája az 1925-ri év I. feléről.

Magyar művészet 1926 180. old

PAÁL LÁSZLÓ

Művészeti élet rovat

Paál hamisítósokról

~~Művészetre~~

Magyar Művészet 1926 175 old.

PAÁL LÁSZLÓ

Ybl Ervin Szinnyei Merse Pál és a magyar tájképfestészet

Magyar művészet 1926 7-561.

PAL LÁSZLÓ REPRODUKCIÓ

Tájkép tehenekkel

(Illusztráció Petrovics Elek Wolfner Gyula
képgyűjteménye c. cikkéhez)

Magyar Művészet 1925 II. 311. old

PAÁL LÁSZLÓ REPRODUKCIÓ

Erdőszélen 1869
Dr Horváth Géza tulajdona
10. old.

MAGYAR MŰVÉSZET 1927

PAÁL LÁSZLÓ

Rozsnyay Dezső [illegible] jelentősége
a magyar művészetben
(Fülep Jenő és P. L. hasonlóságának említése)

Magyar művészet 1927 610. old

PAÁL LÁSZLÓ

A Szépművészeti Múzeum gyarapodása

— Borús idő (a Szelényi-alap ö. rök letéte)

— Felhős táj

Magyar művészet 1927 111. old.

PAÁL LÁSZLÓ REPRODUKCIÓ

Tájkép (szines)

A szépmüv. müzeum bulajd.

7. sz.

Gomlosi Gy.: Andrássy Gyula gróf gyűjteménye

MAGYAR MŰVÉSZET 1920

PAÁL LÁSZLÓ REPRODUKCIÓ

Nyóvi délutám 1869

Dr. Freysinger Istvánt tulajdona

11. old

Gerő Ödön: Magyar népéletképek

MAGYAR MŰVÉSZET 1927

PAÁL LÁSZLÓ

Fk.: Pogány Ü. Gábor — Pj 691570

XVII. terem

37-38. Paál László

Sz. Zámon 1846 julius 30-án. † Charentonban 1879 márczius 4-én.

37. Erdő-részlet.

Az ábrázolt erdőben, a hol egyes sudar fák vállnak ki, jobbról karókat raktak garmadába, míg balról parasztasszony közeledik hátán galyköteggel, a melynek zsineggét mindkét kezével tartja. Fejét fehér kendővel kötötte be, ingvállának ujja hosszú, ruhadereka barna, szokujája sötét. A lombon át látszó égbolt szürke. Jelzése alól jobbra: „L. de Paál 77."

Vászon, méretei 100:70 cm. - Felt. sz. 2801. - A. Nemz. Muz. Magy. Képtárából 385. - Vétetett az 1880 junius 10-iki 15967. sz. leirat alapján.

38. Szeptember

A Maros vizétől szelt és szeptemberi hangulatban ábrázolt vidék előtéréből széles út kanyarodik a háttérben lévő fűzes felé, mely fölött madarak röpködnek. Balról a tisztáson egy asszony ül. A háttérben pedig a lenyugvó nap sugarai aranyozzák meg a felhők szélait. Jelzése alól jobbra: „Paál László 71."

Vászon, méretei 40.3:74.3 cm. - Felt. sz. 2227. - Vétetett az 1902 deczember 20-iki 90013. sz. leirat alapján.

Az Orsz. Magyar Szépművészeti Muzeum A modern képtár leíró lajstroma. Dr. P. J.
Budapest 1906

271 oldal

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

IV.terem

143. † PAÁL LÁSZLÓ. A százéves asszony.Olajf. Eladó.

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat.Téli Nemzetközi kiállitás. 1908-9 Mücsarnok

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

XVII. terem

34. Paál László

Sz. Zámon 1846 julius 30-án. † Charentonban 1879 március 4-én.

Falu vége

A középtérbeli szalmafedeles házakon innen a földön ülő két gyermekkel álló társuk beszélget; az előtérben az út mentén gyep terül el; a háttérben pedig balról fák képeznek csoportot. Az égbolt felhőzött. Jelzése alól balra: „L. de Paál."

Vászon, méretei 46:82 cm. - Lett. n. 2226 - Vétetett az 1902 deczember 20-ízi 90013. n. leirat alapján.

Fk.: Pogány Ü. Gábor — Pj 691570

Az Orsz. Magyar Szépművészeti Muzeum. A modern képtár leíró lajstroma. Dr. P. J.
Budapest 1906

269 oldal

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

XVII. terem

28-29. Paál László

Sz. Zámon 1846 julius 30-án. † Charentonban 1879 március 4-én

28. Naplemente

A napnyugtakor ábrázolt erdős vidéken, egy takerítéssel körülvett nyíresen át, jobbra kanyarodó út vezet, hol enyelgő fiatal pár halad. A legény, kineg inge mellén nétáll, néles karimáju kalapot, ujjast, rövid nadrágot és csizmát, a karba tett kezekkel sétáló leány pedig vállkendőt, rövid ujju ingvállat, kurta nőknyát, fehér harisnyát és kivágott czipőt visel. Az előtér köves. A háttér égboltozata piros. Jelzése alól jobbra: „Paál L. 73."

Vásron, méretei 126.5:189 cm. - Lelt. sz. 3200. - Vétetett az 1905 október 12-iki 81903. sz. leirat alapján.

29. Tájképvázlat

Egy sík területen dús lombozatu fák képeznek ligeteket; az előtérben jobbról mocsaras víz csillog a partot szegélyező sás között; az égboltot zivataros szürke felhők, melyeknek nélei a nap sugaraitól ezüst szinben ragyognak, borítják. Jelzés alól jobbra: „L. de Paál"

Vásron, méretei 63:92 cm. - Lelt. sz. 1772. - Vétetett 1900 április 30-án. - A vétel jóváhagyatott az 1900 december 17-iki 14683 szm. leirattal.

Az Orn. Magyar Szépművészeti Muzeum. A modern képtár leiró lajstroma. Dr. P. J. Budapest 1906

266 ddal

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

XVII. terem

26. Paál László

Sz. Zámon 1846 julius 30-án. † Charentonban 1879 március 4-én.

Erdőrészlet.

A kép a fontaineblaui bükkerdő egy részét, a melyen keresztül széles út vezet, őszi hangulatban ábrázolja. A háttérben felhők látszanak, a melyeket a lenyugvó nap sugarai világítanak meg. Jelzése alól balra: „L. de Paál."

T-a, mérete 34.6 x 45.6 cm. - Lett. sz. 2229. - Vétetett az 1902 december 20-iki 90013 sz. leírat alapján.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA 1957

Az Orsz. Magyar Képzőműrészeti Múzeum. A modern képtár leíró lajstroma. Dr. P. J. Budapest 1906

266. oldal

Vous êtes cordialement prié
par la Galerie Nationale Hongroise
d'assister au concert organisé
à l'occasion de l'exposition

"CÉRAMIQUE RUSTIQUE"

lundi, le 15 septembre 1969,
à 20 heures

PAÁL LÁSZLÓ

XVII. terem

24. Paál László

Sz. Zámon 1846 julius 30-án. T Charentonban 1879 március 4-én.

Erdei út.

A siklás vidéket borító erdőből széles út vezet a háttérbe, hol a szürke égbolton fényes felhő látszik. Az úton podgyászt vivő asszony közeledik. Fejét fehér kendővel kötötte be, ingvállának ujja hosszú, ruhadereka vörösbarna, felgyűrt szoknyája sötétzék. Podgyásza kendővel van letakarva, melynek egyik vége lelóg. Jelzése alól jobbra: „L. de Paál 76."

Vászon, méretei 65:46 cm. - felt. sz. 2804. - ~~Vétetett~~ A Nemz. Muz. Magy. Képtárából 384. - Vétetett 1880-ban.

Az Orsz. Magyar Szépművészeti Muzeum A modern képtár leíró lajstroma. Dr. P. J. Budapest 1906

265. oldal

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

XVII. terem

10. Paál László

Sz. Zalon 1846 július 30-án. † Charentonban 1879 március 4-én

Fatanulmány

Az előtéren középütt lidrom terebélyes tölgyfa képez csoportot, a háttéren pedig erdő terül el. A vidéken őszi hangulat uralkodik. Az égbolt felhőzött. Jelzése alól jobbra: „Oct. 18."

Vászon, méretei 75 : 109.5 cm. - Lelt. n. 2228. - Vételét az 1902 decemberi 20-iki 90013. n. levél alapján.

Az Orsz. Magyar Szépművészeti Múzeum. Modern képtár leíró lajstroma. Dr. P. J. Budapest 1906. 258. oldal

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

XVII. terem

13. Paál László

Sz. Zámon 1846 julius 30-án. † Charentonban 1879 márczius 4-én.

Erdő belseje.

Az előtérből, a vén cserfák között, néles út vezet a háttér felé, a hol felhőzött, de mégis derült égbolt látszik. Jobbról egy asszony kapál előrehajoltan. Fejét fehér kendővel kötötte be, réklije barnás szürke, szoknyája kék. Jelzése alól jobbra: „L. de Paál."

Vászon, méretei 81:100 cm. - Lelt. n. 2156. - Vétetett az 1902 àprilis 18-iki 26802. n. leirat alapján.

Az Orn. Magyar Szépművészeti Muzeum. A modern képtár leiró lajstroma. Dr. P. J. Budapest 1906. 260. oldal

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

XVII. terem

7. Paál László

Sz. Zámon 1846 julius 30-án. † Charentonban 1879 március 4-én.

Erdő belseje

A sűrű vén erdő előterében a földet őni harasz borítja, míg a bükk- és tölgyfák közül, két fehér nyír válik ki. A háttérben a lombok között, a kisse felhőzött égbolt látszik. Jelzése alól jobbra: „L. de Paál Ctr. de Lepine Nov. 15. 73."

Vászon, méretei 69.5 : 98.5 cm. - Lelt. n. 2313. - Vétetett az 1903 február 4-iki 7682. n. leirat alapján.

Az Orsz. Magyar Szépművészeti Muzeum. A Modern képtár leíró lajstroma. Dr. P. J. Budapest 1906 257. oldal

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

XVII. terem

5. Paál László

Sz. Zámon 1846 julius 30-án. † Charentonban 1879 március 4-én.

Erdő belseje.

A vén tölgyerdő előterében balról egy munkás rakosgatja az összevágott fát karókkal feltámasztott rakásba. Kissé előrehajlik és kezeiben hasábot tart. Nemez kalapja puha, mellénye barna, ingének ujja bő, kötényje kék, pantallója nürke. A háttér sötét. Az égbolt felhős. Jelzése alól jobbra: „L. de Paál."

Vásznon, méretei 130: 97.8 cm - Jelt. n. 2155. - Vétetett az 1902 április 18-iki 26802. n. leirat alapján.

Az Orn. Magyar Szépművészeti Muzeum. A Modern képtár leíró lajstroma. Dr. P. J. Budapest 1906 255. oldal

Fk.: Pogány Ü. Gábor — Pj 691570

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

II.terem

32. PAÁL LÁSZLÓ. Erdőrészlet.Olajfestmény. 5oo frt

VII. /fölülvilágitott/terem

222. PAÁL LÁSZLÓ. Erdőrészlet.Olajfestmény. 1ooo frt

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Mücsarnokában rendezett Őszi kiállitás második sorozatának Tárgymagyarázata. 188o november 7. XX.

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

I.terem

8. PAÁL LÁSZLÓ. Erdőrészlet.Olajfestmény. 1ooo frt

VIIX.terem

176. PAÁL LÁSZLÓ. Erdőrészlet. Olajfestmény. 5oo frt.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Műcsarnokában rendezett Őszi kiállitás első sorozatának tárgymagyarázata. 188o október 3. XIX.

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

III.terem

82. PAÁL LÁSZLÓ Düsseldorf Tájkép 8o frt

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Mücsarnokában kiállitott müvek jegyzéke. 1875.

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

III.terem

127. Paál László, Berzova. "Tájkép juhokkal,"

Ára 25o Ft

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat bel- és külföldi művekkel vegyitett tárlatának müsorsorozata, Mücsarnok, 187o.

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

Nagy terem
Magyar művészek mestermüvei
PAÁL LÁSZLÓ (1845-1879)
181. Beileni falurészlet

Az Ernst-Múzeum kiállításai CXXXVII. Horváth Béla, Basilides Sándor, Csélvi Pogány István, José Clemente Orozco (MEXIKÓ) festőművések és Keller Kató iparművésznő gyüjteményes kiállítása.
Magyar mesterek mestermüvei
Budapest, 1933 február hó

Vous êtes cordialement prié
par la Galerie Nationale Hongroise
d'assister au concert organisé
à l'occasion de l'exposition

"CÉRAMIQUE RUSTIQUE"

lundi, le 15 septembre 1969,
à 20 heures

PAÁL LÁSZLÓ

Nagy terem Magyar művészek mestermüvei

PAÁL LÁSZLÓ /1845 - 1879/

156. Beileni falurészlet

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA 1957

Az Ernst-Múzeum kiállításai CXXXVI. Magyar-Mannheimer Gusztáv, Borbereki Kovács Zoltán, Marangláb Nemes József, Kádár Béla, Ruzicskay György, Weil Erzsébet festőművészek és Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrászművész gyűjteményes kiállítása.
Magyar mesterek művei.
Budapest, 1933 január hó.

Vous êtes cordialement prié
par la Galerie Nationale Hongroise
d'assister au concert organisé
à l'occasion de l'exposition

"CÉRAMIQUE RUSTIQUE"

lundi, le 15 septembre 1969,
à 20 heures

PAAL LÁSZLO

FK.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

I.terem
Olajfestmények

24.PAAL LÁSZLO:Tájkép
29.PAAL LÁSZLO:Erdő mélye

~~288~~

Budapest székesfőváros közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendez tt kiállitás tárgymutatója.1932 junius -julius.Országos Magyar Képzőművészeti Társulat. Budapest,Mücsarnok.

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

Fk.: Pogány Ö. Gábor — PJ 691570

I.terem
A magyar képzőművészet uttörői
Olajfestmények és szobormüvek.Magántulajdonok.

11.PAÁL LÁSZLO:Tájkép legelő tehenekkel.Wolfner Gyula tulajdona
16.PAÁL LÁSZLÓ:Erdei ut. Káldi Jenő tulajdona
24.PAÁL LÁSZLO:Borus táj. Dr.Majovszky Pál tulajdona
27.PAÁL LÁSZLO:Erdő széle.DANOS Géza tulajdona

Képes tárgymutató a magyar képzőművészet uttörőinek és az összes müvészcsoportok tagjainak válogatott müveiből rendezett kiállitásról 1850-1932. 1932 február-március.

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat.Budapest,Városliget, Műcsarnok.

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAAL LASZLO

FK.: Pogány Ö. Gábor — PJ 691570

ELOSZÓ.

"Munkácsy, Paál, Székely, Lotz, Benczur, Szinnyei s még néhány vezető jelentőségü müvészünk olyan módon jelenik meg, amely méltó nagyságukhoz,..." /7.oldal/

Képes tárgymutató a magyar képzőmüvészet uttörőinek és az összes müvészcsoportok tagjainak válogatott müveiből r rendezett kiállitásról 1850-1932. 1932.február-március. Országos Magyar Képzőmüvészeti Társulat. Budapest, Városliget, Mücsarnok.

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

FK.: Pogány G. Gábor — Pj 691570

Nagy terem
Magyar müvészek mestermüvei./13-15.oldal/
PAÁL LÁSZLO. /1845-1879/

123.Tanya

PAÁL LÁSZLÓ. /1846-187o/

125.Beileni falurészlet.

A bevezető mindkét képről megemlékezik.

Ernst-muzeum kiállitásai cxxxv.Márk Lajos,Barcsay Jenő, Förstner Dénes,Simkovics Jenő festőművészek,Kisfaludy Stróbl Zsigmond szobrászmüvész gyüjteményes kiállitása. Magyar mesterek mestermüvei.Budapest 1932 december hó.

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

Az Ernst-Múzeum XX. éves fennállása alatt rendezett kiállításokon részvett kiállítók névsora.

Régi mesterek:

Paál László 76.

Ernst-múzeum kiállítása CXXXI. Az Ernst-múzeum fennállásának XX. évfordulója alkalmából Ernst Lajos és Dr. Lázár Béla tiszteletére rendezett jubileumi kiállítás. Budapest, 1932 május-június

5. oldal

Vous êtes cordialement prié
par la Galerie Nationale Hongroise
d'assister au concert organisé
à l'occasion de l'exposition

"CÉRAMIQUE RUSTIQUE"

lundi, le 15 septembre 1969,
à 20 heures

PAÁL LASZLO

Fk.: Pogány G. Gábor — Pf 691570

Előszó. /4-5.oldal/

".... Itt látnak napvilágot Zichy Mihály nagyszerü alkotásai,Lotz Károly,Székely Bertalan,Izsó Miklós,Madarász Viktor,Than Mór,Keleti Gusztáv,Barabás Miklós,Brodcky Károly,Molnár József,Markó Károly,Ligeti Antal,Telepy Károly,Paál László,Bemczur Gyula,Szinnyei Merse pál ... korszakalkotó müvei,..."

Országos Magyr Képzőművészeti Társulat.50 éves fennállásunk emlékére rendezett Jubileumi kiállitás képes tárgymutatója.Budapest 1930 december - 1931 január.

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAAL LASZLO

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pf 691570

A Paál László Társaság kiállitói:

V.terem

1930.évi Tavaszi kiállitás képes tárgymutatója.1930 március 16-április 13ig.Országos Magyar Képzőművészeti Társulat.Budapest,Városliget,Mücsarnok.

36-37.oldal

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

Dr.Lázár Béla bevezetője. /15.oldal/

Nagy terem. Ismeretlen magyar remekművek.
Magyar gyüjtők ujabb szerzeményei.Első sorozat.

185.PAÁL LÁSZLÓ /1846-1879/,Mocsaras vidék.Jelezve: L. von Paál 187o.Wertheimer Adolf uré.
188.PAÁL LÁSZLÓ /1846-1879/,Erdő széle.Veste de Paál jelzés. Beczkoi Biró Henrik uré.
189.PAÁL LÁSZLÓ /1846-1879/,Rózsaszedő.Veste de Paál jelzés.Magántulajdon.
19o.PAÁL LÁSZLÓ /1846-1879/,Erdő mélye.Jelezve:L. de Paál 1876.A székesfővárosi Muzeum tulajdona

Az Ernst-muzeum kiállitásai CVIII.Csoportkiállitás Csók István,Permutter Izsák,Csóka István és Feszty Masa festőművészek.Ismeretlen magyar remekművek /első sorozat/.
Budapest,193o január hó.

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

Fk.: Poéány Ö. Gábor — Pj 691570

PAÁL LÁSZLÓ

XIII.terem

PAÁL LÁSZLÓ Társaság
Elbirálta saját biráló bizottsága.Rendezték:
VESZTROCZY MANO és
BELÁNYI VIKTOR

682 - 713

1928.évi Tavaszi kiállitás képes tárgymutatója.1928 március 11-április 9ig.Országos Magyar Képzőművészeti Társulat.Budapest,Városliget,Mücsarnok.
32-33. oldal

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLO

FK.: Pogány Ö. Gábor — PJ 691570

I.terem
Olajfestmények.Magántulajdonok.Nem eladók.

25.PAÁL LÁSZLO: Nyári délután 1869. Dr.Freisinger István tulajdona

26.PAÁL LÁSZLÓ: Erdő szélén./Tájkép/ Dr.Horváth Géza tulajdona

88

Az 1927. évi Magyar táj- és életkép-kiállitás tárgymutatója /XIX. és XX. század/.1927 január-február.Országos Magyar Képzőművészeti Társulat.Budapest,Városliget,Mücsarnok

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLO

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

A PAÁL LÁSZLO TÁRSASÁG kiállitóinak névsora:

Barta Ernő f. /338,346,348,37o,371/ KE.
Belányi Viktor f./333,334,331,341,342,352/
Biró József f. /362,365,368/
Csizik Gyula f. /335,336,339,34o,374/
Feszty Masa f. /343,347,351/ KE.
Gara Arnold f. /359,36o/
Jeges Ernő f. /344,35o,356,372/
Lakatos Arthur f. /345,349,364,366,369/
Szigeti Jenő f. /354,358,363,367,373/
Vesztróczy Manó f. /353,355,257,361/ RSZ.LK.

1927.Tavasz ~~tárlat~~ kiállitás tárgymutatója.Mücsarnok.
O.M. Képzőmüvészeti Társulat

39. oldal

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

dr. Thirring G.: Szépmův. Múz. Ep.
katalóza
Részletes helyi katalózok 1. Kp. 1926.
101. l.

Fakszimilmány, Tájképek,
Erdei részletek

PAÁL LÁSZLÓ

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

Munkácsy Mihály és Paál László emlékkiállitás

Rendezték: Ernst Lajos és Lázár Béla

Dr. Lázár Béla: Paál László /12-13. oldal/

PAÁL LÁSZLÓ MUVEI

Hatodik terem
64 - 75
Nagy terem
76 - 1o2

Melléklet: 4 kép 73 Munkácsy, 1 Paál/

8888

Az Ernst-muzeum kiállitásai LXXVI. Budapest, 1925. május-augusztus

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

PK.: Pogány G. Gábor — Pj 691570

"Ugyanez a döbbenetes erő csap felénk Paál lászló szineiből akkor is,ha tragikus hangulatokat vagy ha lágyan omló dallamokat zeng." /Dr.Lázár Béla;7.oldal/

Második terem.
Klasszikus mesterek.
PAÁL LÁSZLÓ /1846-1879/
38.Tragikus táj.Dr.Majovszky Pál ur tulajdona
PAÁL LÁSZLO /1846-1879/
44.Tavasz.Wertheimer A.ur tulajdona

Az Ernst-muzeum kiállitásai XLVII.Magyar remekmüvek.Első sorozat.Rendezték:Ernst Lajos és Lázár Béla.Budapest,1921 évi május hó.

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLO

A KÖZTULAJDONBA VETT MÜKINCSEK ELSÖ KIÁLLITÁSA.
/II. JAVITOTT KIADAS/

BUDAPEST. MÜCSARNOK. 1919

Vous êtes cordialement prié
par la Galerie Nationale Hongroise
d'assister au concert organisé
à l'occasion de l'exposition

"CÉRAMIQUE RUSTIQUE"

lundi, le 15 septembre 1969,
à 20 heures

PAÁL LÁSZLÓ

FK.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

IX.terem

3. Paál László 1846-1879
Erdőrészlet.Olajfestmény. /Schuler Gusztáv/

15. Paál László 1846-1879
Falusi ut.Olajfestmény. /Wolfner Gyula/

16. Paál László 1846-1879
Tájjép.Olajfestmény. /Bakonyi Károly/

17. Paál László 1846-1879
Erdő széle.Olajfestmény. /Kohner Adolf/

18. Paál László 1846-1879
Tájkép.Olajfestmény. /Glück Frigyes/

20. Paál László 1846-1879
Szénaboglyák.Olajfestmény. /Kohner Adolf/

21. Paál László 1846-1879
Erdő széle.Olajfestmény. /Hatvany FErenc/

A köztulajdonba vett mükincsek első kiállitása. /II.javitott kiadás./ Budapest.Mücsarnok.1919.

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAAL LÁSZLO

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

IX;terem

22.Paál László 1846-1879
Vizpart.Olajfestmény. /Glück Frigyes/

24.Paál László 1846-1879
Szénaboglya.Olajfestmény. /Kohner Adolf/

25.Paál László 1846-1879
Falu vége.Olajfestmény. /Nemes Marcell/

27.Paál László 1846-1879
Erdőrészlet.Olajfestmény. /Wolfner Gyula/

29.Paál László 1846-1879
Tájkép.1871.Olajfestmény. /Nemes Marcell/

X.terem

38.Paál László 1846-1879
Vázlat az "Erdő széle"c.képhez.Szénrajz./Schuler G./

42.Paál László 1846-1879
Erdőrészlet.Krétarajz. /Schuler Gusztáv/

44.Paál László 1846-1879
Erdő széle.Olajfestmény. /Faragó Ödön/

A köztulajdonba vett műkincsek első kiállítása. III. javított kiadás/.
Budapest. Műcsarnok. 1919.

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc. Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAAL LÁSZLÓ

A KÖZTULAJDONBA VETT MÜKINCSEK ELSŐ KIÁLLITÁSA.

BUDAPEST. MÜCSARNOK. 1919

Vous êtes cordialement prié
par la Galerie Nationale Hongroise
d'assister au concert organisé
à l'occasion de l'exposition

"CÉRAMIQUE RUSTIQUE"

lundi, le 15 septembre 1969,
à 20 heures

PAAL LÁSZLÓ

IX.terem

3. Paál László /1846-1879/
   Erdőrészlet.Olajfestmény. /Schuler Gusztáv/
15. Paál László /1846-1879/
   Falusi ut.Olajfestmény. /Wolfner Gyula/
16. Paál László /1846-1879/
   Tájkép.Olajfestmény. /Bakonyi Károly/
17. Paál László /1846-1879/
   Erdő széle.Olajfestmény. /Kohner Adolf/
18. Paál László /1846-1879/
   Tájkép.Olajfestmény. /Glück Frigyes/
2o. Paál László /1846-1879/
   Szénybogláyk.Olajfestmény. /Kohner Adolf/
21. Paál László /1846-1879/
   Erdő széle.Olajfestmény. /Hatvany Ferenc/

A köztulajdonba vett mükincsek első kiállitása.Budapest 1919

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

IX.terem

22.Paál László 1846-1879
Vizpart.Olajfestmény. /Glück Frigyes/

24.Paál László 1846-1879
Szénaboglya.Olajfestmény. /Kohner Adolf/

25.Paál László 1846-1879
Falu vége.Olajfestmény. /Nemes Marcell/

27.Paál László 1846-1879
Erdőrészlet.1872.Olajfestmény. /Wolfner Gyula/

29.Paál László 1846-1879
Tájkép.1871.Olajfestmény. /Nemes Marcell/

X.terem

38.Paál László 1846-1879
Vázlat az "Erdő széle"c.festményhez.Szén./Schuler G./

42.Paál László 1846-1879
Erdőrészlet.Krétarajz. /Schuler Gusztáv/

44.Paál László.1846-1879
Erdő széle. Olajfestmény. /Faragó Ödön/

A körtulajdonba vett műkincsek első kiállítása. Budapest. Műcsarnok. 1919

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

Magyar Gyüjtemények I.
Dr.Sonnefeld Zsigmond gyüjteménye
"Hisz igy alkalom nyilik egypár finom müvészi alkotás-
bangyönyörködni,nemcsak francia,de magyar müvészek müvei
ben is,pedig azokat is Pársiban szerezte tulajdonosuk,
Munkácsy,Paál és Mészöly néhány festményében,a mesterek
java alkotásaiban." /Dr.Lázár Béla;5.oldal/

Első terem
1o.PAÁL LÁSZLÓ:Reggel
11.PAÁL LÁSZLÓ:Vázlat.1871

Ernst-muzeum kiállitásai VII.Iványi-Grünwald Béla festmé-
nyeinek és magyar mügyüjtemények bemutatása I.Dr.Sonnen-
feld Zsigmond gyüjteményéből.1913.

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAAL LÁSZLÓ

I.terem

Magyarok
28. Paál László † Erdő belseje.Szénrajz.A Szépmüv. Muzeum tulajdona.

Országos Magyar Képzőmüvészeti Társulat.Akvarellek,pasztelek és grafikai müvek nemzetközi kiállitása.
19o9 Mücsarnok

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

Petrovics E.: Orn. M. szépm. M. Az új szerzemények kiállítása 1931-34.
27 l.

Deák Ébner Lajos nak PL tematése c. képe a Sz. M-ban

23. l. Viharos táj (olajf.) a Sz. M-ban
24. l. Napos ház az erdőszélen (olajf, 1875). Sz. M-ban

PAÁL LÁSZLÓ.

MÁSODIK TEREM

PAÁL LÁSZLÓ 11846-1879/

24. Őszi hangulat. 1876. Vente de Paal-signummal

Az Ernst-Múzeum kiállításai CXLVIII. Beczkói Bíró Henrik gyűjteménye
/első sorozat/

Budapest, 1934 október hó

Vous êtes cordialement prié
par la Galerie Nationale Hongroise
d'assister au concert organisé
à l'occasion de l'exposition

"CÉRAMIQUE RUSTIQUE"

lundi, le 15 septembre 1969,
à 20 heures

PAÁL LÁSZLÓ

FK.: Pogány Ö. Gábor — PJ 691570

I.terem

Visszatekintő rész.
A magyar táj- és életkép-festés régi mesterei.

1o.PAÁL LÁSZLÓ:Brezovai ut. SZ.M.

Az 1934.évi Nemzeti Munkahét alkalmából rendezett magyar kiállitás tárgymutatója.1934 szeptember 27-től október 28-ig.Országos Magyar Képzőmüvészeti Társulat.Budapest, Mücsarnok.

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLO

Fk.: Pogány Ö. Gábor — Pj 691570

1.terem

"... Munkácsynak és Paál Lászlónak a Szépmüvészeti Muzeum részére a Bakonyi-gyüjteményből megszerzett egy-egy képe,melyeket az ő engedélye alapján a Szelényi-alap vásárolt meg és adott át örök letétként a Muzeumnak;..."
/Petrovics Elek,a Szépmüvészeti Muzeum Főigazgatója.
7. oldal/

1.PAÁL LÁSZLÓ:Borus idő. A Szelényi-alap örök,letéte a Szépmüvészeti Muzeumban

---

A gróf Klebelsberg Kuno emlékkiállitás tárgymutatója.
1933 február-március.Országos Magyr Képzőmüvészeti Társula
Budapest,Városliget,Mücsarnok.
7-8.oldal

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

PAÁL LÁSZLÓ

Nagy terem
Magyar művészek mestermüvei
PAÁL LÁSZLÓ 1845-1879
141. Belüri falusészlet

Ernst-Múzeum kiállitásai CXXXVIII/a. Kemstok Károly, Benczúr László, Galli Tibor, Pohánok Zoltán, Vaddn Endre festőművészek és Petri Lajos rézkarcművész gyüjteményes kiállitása.
Magyar mesterek mestermüvei
Budapest 1933 február hó

Vous êtes cordialement prié
par la Galerie Nationale Hongroise
d'assister au concert organisé
à l'occasion de l'exposition

"CÉRAMIQUE RUSTIQUE"

lundi, le 15 septembre 1969,
à 20 heures

Lázár B.: A Be[illegible] Bíró Henrik gyűjte-
mény [illegible]337.

23, 57, 44, [illegible] s. l.

Kép: Őszi hangulat

PAÁL LÁSZLO

XV.terem

PAÁL LÁSZLÓ TÁRSASÁG

422 - 449

FK.: Poszány D. Gábor — Pf 691570

Az 1938.évi Téli tárlat tárgymutatója.A tárlat keretében: A Magyar Akvarell- és Pasztelfestők Egyesülete,a Paál László Társaság,Ditrói Siklódy Lőrinc és Thomas Antal gyűjteményes kiállítása. Országos Magyar Képzőművészeti Társulat. Budapest, Műcsarnok, Hősök tere.

PROGRAMME

Ferenc Gerencsér et József Szalai virtuoses de la cymbalum	Couperin : Les roseaux Daquin : Le coucou Daquin : L'amusante Scarlatti : Sonate en la-majeur
Ferenc Béres	Chansons anciennes Bach : Suite francaise en si-mineur Chansons des Kouroutz

Pause

Le Gerencsér-Szalai duo	Bartók : La veillée aux Sicules Bartók : Danses populaires roumaines Bartók : Danses anciennes hongroises
Ferenc Béres	Szokolay : Adaptations des chansons populaires
Le Gerencsér-Szalai duo	Bach : Nocturne et Capriccio

Országos Szépmüvészeti Muzeum
Paál László emlékkiállitás 1954

A kiállitást rendezte és a katalógust készitette Bényi László.
Pl korábbi önálló kiállitásai:
1902 Nemzeti Szalon /46 mü/
1910 Könyves Kálmán-féle kiállitóhelység /42 mü/
1925 Erzsébet Muzeum /38 mü/
Lényegében a Biró bibliográfiát adja meg.
53 mü, feltüntetve a LázárB. könyvben reprodukálásuk helyét. Itt: 16+1 Munkácsy kép

M. N. G. verető 1965.

kép: Erdei út

PÖG: A M. N. G. vezető 16. l.
Bp. 1965.

1. emeleti kremsor végén Munkácsy
és Paál

Aradi Nóra: L'art des XIX et XX siècles
Kiállítás, Páris 1966. Katalógus

Barbizonban

PŌG: A M. N. G. 18. l.
kp. 1966.

Lep. Erdei ist 1877

...de Hongrie du x au xx siècle
..., 1966. kiáll. katalógus

élete
Angliába is utazik, Constable katása
bemutatott művei; Erdei út olaj
Nyárfák "

ez a kép kép reprod.

Boris Kossky: A mo-i mův 10 évszázada
Petit Palais, Paris, 1966. ápr-jún.

kiállításon szerepelt

PAÁL LÁSZLÓ.

XIX. - XX. század

Festészet

177. Paál László 1846-1879: Erdei út
O.v. 60,7 x 49 cm. J.j.l. „L. de Paál" - MNG, Ltsz. 5126

178. Paál László: Nyárfák
O.v. 53,3 x 72,6 cm J.b.l. „L. de Paál" - MNG, Ltsz. 5077 T.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA 1957

A magyar művészet kiállítása Párizsban.
Budapest 1966.
Szépművészeti Múzeum

Vous êtes cordialement prié
par la Galerie Nationale Hongroise
d'assister au concert organisé
à l'occasion de l'exposition

"CÉRAMIQUE RUSTIQUE"

lundi, le 15 septembre 1969,
à 20 heures

Bán András

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR
Dékáni Hivatala
Budapest VIII, Múzeum körút 6-8

Bpest, II.,
Krecsányi u. 20.

Kōyo

u.u.

Művészet szemlélet 1948

Összeállítás Munkácsy gyermekkori élményeiből saját írásai alapján

A műalkotásokról. Bp. 1960.

37. l. Munkácsyval szellemi rokonságban, csak tájképek, Barbizon.
58. l. a magyar tájképfestés legnagyobb mestere. Kevés képe van

kép: 17. Fontainebleau-i erdőrészlet

Gróf Apponyi Albert poliklinika Almanachja
1926. 13 f. l.

kép: Fakmulmány

Karácsonyi könyvárjegyzék 1939.
Lázár B. Pa

a legszebb magyar könyv
130 képpel és színes műmellék-
letel

9562

BUDAPEST
972 SEP 20
Fr 62 1/20

MOZGÓKÉPFORGALMAZÁSI
VÁLLALAT
BUDAPEST, V.
BÁTHORY UTCA 10.

MAGYARORSZÁG
060
FILLER

Bán Róbert

BUDAPEST II

Krecsányi u,20,

Átnézetlen
könyv

Farkas Zoltán

Paál László

Bp. 1954 p61, 48K.

ismerteti:

Czobor Ágnes, Könyvbarát 1955
Oltványi Imre Szabad művészet 1955

Simkó József: A 19. n. fertőmenvészete
1904.

28. l.

Szinnyei - Pulszky, Henriette von: Genie und Irrsinn im ungarischen Geistesleben 1935.

Schaper: Meshyámulay

4, 5, 14.2.

Kőnegi László: Revízió a művészet körül Bpest 1937.

Biró Béla dr. Sikó Miklós élete és művészete 1818-1900. Kolozsvár 1944.

Petrovics Elek emlékkönyv Bpest 1934.

239. c.

Lázár Béla
Ladislas de Paál
Paris 1904

Farkas Zoltán

La peinture Hongroise Moderne

Bp 1944 p11-12

Frakas Zoltán

Farkas Zoltán
Magyar festők
1941 p31,34

Lázár Béla
Emlékek és emlékezések
1951
1954-ben kézirat.

M. Nemet 1948. VIII. 15. 4. o.
V. 1. 6. o.

Magyar Nemzet 1949. III. 1. 4.o.

Farkas Zoltán: Szépenův Mizerinnuk és Európa
M. Nemzet 1956. okt. 18.

Sós Endre, Könyvek zenenezőkről és festőkről
M. Nemzet, 1959. júl. 3. 4. l.

Courbet katása

Dutka Mária: Képzőművészetünk híre a nagyvilágban
M. Nemzet 1960. márc. 6.

H. Wennet 1952. jun. 4. 5.0.
1955. dec. 23. 5.
52. jul. 2. 5.
54. sept. 12. 7.
16. 5.
okt. 21. 5.
dec. 7. 7.
8. 5.
jun. 19. 5.
jul. 31. 5.
márc. 2. 4.

M. Neumel. 1956. márc. 28. 5. l.
aug. 7. 5. l.
1948. V. 1. 6. l.
45. VI. 2. Ált
48. VIII. 15. 4. l.
53. febr. 22. 7

Farkas Zoltán. Ep- i levél
Forum 1935, 267-69. l.

Képrömův. kiáll. Kesthelyen
M. Nemet 1951. jan. 27. 7 l.

Szabad Nép 1950. 19.n. jan. 22. 12.é.

A m. bájkéfeferteszet
szabad Nép 1948. szept. 8. 4.

19. n-i m. mertesek
Szabad Nép 1948. okt. 16. 6.

Szabad Nép 1948. (VI.) 5. n. jan. 8. 4. l.

Szalmássy Galéria
„100 év festészete" kiáll.

Szabad Nep 1948. okt. 16. 6.

19. n-i m. mertek

A m. bijkeferteksel
Svabad Nep 1948. nept. 8. 4.

Szabad Nép 1950. dec. 24. 8. l.
I. 22. 12. l.
IV. 30. 15. l.

Lengyel Géza: Kiállítások
Pesti Napló 1910. nov. 16.

Szabó László dr: Lángész és
őrület
Pesti Napló 1935. dec. 3.

Vészi Margit

Max Libermann Munkácsyról és PL-ról

Müvészet 1914 plo2-lo3

Petrovics Elek
Munkácsy Mihály
Budapesti Szemle 1944 december

Vblx Ervin

PL

Budapesti Hirlap 1929 márc. 19

Szokoly Béla

PL

Élet 1929 p5o-52

Rózsaffy Dezső

A charantoni halott emléktáblája /PL emléke/

Lantos Magazin 193o p994-997

PÖG

A százéves PL

Szivárvány 1946 nov 16.

Művészet 1905 p68

Ismertetés R Lázár Béla PL könyvéről

nn PL elpusztult festményeit
Művészet 1902 p427-2428

nn PL képei Könyves Kálmánnál
Revue de Hongrie 1910 p681.

mm Pl. xiéper Kcryves (Jimenez)
Revue de Hongrie 1910 p681.

nn PL képei

Uj Idők 1902 p596.

nn Hazahozzák PL hamvait

A Mü 1927 1.sz p45

Lyka Károly

PL /1846-1879/

Természet és társadalom 1954 2.sz p7o-73

Lengyel Géza
PL képei
Nyugat 1910 p1758-59

Lengyel Géza
Il képei
Nyugat 1910 p1758-59

Lázár Béla
PL ujabban felbukkant festményeiről
Magyar müvészet 1937 2 p238-245

Lázár Béla
PL 1846-1879
Vasárnapi Ujság 19o2 p738-739

Képzőművészet
1929 16sz. p4-7

Lázár B.: PL (könyvismertetés)

Lázár Béla
Egy és más PL-ról
Magyar Iparmüvészet 19o2. p297-318

Iván Ede

PL ismeretlen levelei

Művészet 1911 p243-25o

Fieber Henrik
Müvészeti szemle
Katólikus szemle 1903 p78-89

Farkas Zoltán
PL művészete
Budapesti Szemle 1942 p288-297

Farkas Zoltán
PL művészete
Napkelet 1929 p346-349

Farkas Zoltán
PL
Budapesti Szemle 1936 p334-341

Dénes Tibor
Megálltam PL képei előtt
Élet 1933 p157-160

Ndperab. 1557. X. 15. 4. l.
IX. 24. 4. l.
58. III. 23. 2. l.

Lestyán Sándor: Egy arték Munkácsynak
Újság 1943. dec. 25. 21. l.

viuoc

Uránia 1903. 12 ~~m~~

Lánár Béla dr: P α képzelete

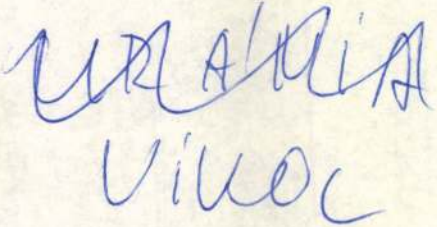

URÁNIA
VIKOC

Márkus László: PL
Alkotmány 1902. 279. n. ?

gyf.: MM és PA
8 órai Újság 1925. máj. 24.

БАКО

Ormós - Világ 1909. 238. l.
A velencei m. kiállítás

BAKÓ

Meier-Graefe J.: Zur alten Oesterreich-Ungarn
Berliner Tageblatt. 1920. aug. 8.

Magyar Mühely, Páris 1966. nov. 15.
110.0.

Géo-Charles : l'art bourgeois
Courrier Graphique 1948. okt. 39.e.

Munkácsy és P.L. ismeretlen lépei az Ernst-
Prix-ban
Gúnhári Élet 1925. 22. n.

M. Nemzet 196. okt. 13. 4. l.
A Nemzeti Galéria terveiről

PK művei bolcsonadva a drezdai
Albertinum számára

Nemzeti Újság 1934. X. 27.
Függetlenség 1934. X. 20.

postatakarékpénztár aukciója
jelentős összegre értékelt műv

Pesti Hírlap 1934. X. 23.

NV. 1932. II. 21.
PN. 1932. II. 20.
PH. 1932. II. 20.

Műcsarnok kiállításán. H m. műv. 1850-től 1932-ig c. kiállításon képeivel szerepelt, pl. tavaszi táj

Pesti Napló 1930. I. 5.
Pesti Hírlap 1930. I. 5.

M. Ernst-mű. retrospektív kiállítá-
sán szereplő művei

M. Nemet 1963. feb. 19.
Esti Pécsi Napló 1963. már. 20.

NG-ban ismeretlen PX képet
találtak - Mocsaras táj

Magyarság 1929. III. 6.
Nemzeti Újság "

Szinyei-Merse Pál Társ. előadásán
Glatz Oszkár megemlékezett az
50 évvel ezelőtt Barbizonban
meghalt művészről

Magyarság 1927. márc. 6, 19
Pesti Napló 1927. márc. 25.

Pl. művei részt vettek a varsói
m. kiállításon, a lengyel
művészegyesületek külön kérésére
(ápr. 2-án zsűrik)

Pestmegyei Hírlap 1966. júl. 30.
Komárom Megyei Dolgozók Lapja 1966. júl. 30.

120 éve született. Munkácsy
barátja
tehetségét kora nem méltányolta
többnyik ~~[illegible]~~ Corot neve alatt a képei

Szabad Művészet

1947	6-7, 8, 11, 12
1948	3, 4, 5, 6, 1o, 11-12
1949	1, 2-3, 4, különszám, 7-8 9-1o, 11-12
195o	1-2, 3-4, 5-6-7, 8, 9, 11
1951	3, 8, 9, 1o,
1952	2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12,
1953	1, 2, 3, 4, 5,
1954	1, 2, 4, 5, 6, 9
1955	3, 4, 5, 8, 9
1956	3, 4, 7, 8, 9,

lexikon

Information Hungary (Szerk. Erdei Ferenc)
Kp. 1968.

926.e.

rokon műv. Munkácsy bal
tragikus ihletésű, drámai erejű
tájképek. A legjobb barbizoni
mesterek nívóján.

kép. Erdőrészlet. 927.e.

Magyar Életrajzi Lexikon 1966.
KS né PL

1868/69 évi tárlaton szerepelt először
kp en: Radványi pank, Tájkép
1869. állami öszlöndíjjal Münchenbe
1871. Forbes meghívására Londonba
1873. Erdei út Bécsben emistéren
hagyatékát 1880 ban Párizsban elárverezte
A természet szimmagába, real. Rousseau-
hoz áll leghozelebb
90 db fontainebleau-i erdőrészlet

Kovács Irén: Ki ez? Műrtet társasjáték.
Kártyaszövegek: Kontha Sándor. Bp. 1960.

Munkácsy barátja stb.

lép: Vihanos táj.

TV 1966. máj. 10. 18.00 órakor.
egy magángyűjtemény kincsei.

dr. Tompa Kálmán gyűjteményében
P α is

teljes
Szabad Művészet | Vihol

Orsz. M. Képzőműv. Társ.
Közleménysei

Bp-i szemle
Sevda

semmi

teljes
Magyar Tűv.

Euk

~~[illegible]~~ teljes?

Élet és Tud. $\boxed{\text{Bakó}}$

Tükör

Pásztortűz +

Rádió-Élet +

~~Revue de H~~

~~Nouvelle Revue de H.~~

Naphelet +

Természet és Társ +

Művelt Nép +

Szivárvány

Lantos Magazin +

Ep-i Hírlap +

Haránk

Nemzeti Szalon Almanach

+

teljes [illegible]? $\boxed{\text{Wesselny}}$

Magyar Képzőművész

Athenaeum +

Nefelejts +

Magyar Műipar

Új Magyar Sion +

Magyar Géniusz +

Huszadik század +

Balatoni szemle +

Délibáb [nem létezik

Mo. vármegyei és városai +

teljes

Sz. Múzeum Évkönyve +

Szilágyi

Művészeti Ipar

Magyar Szemle

Katolikus Szemle

Revue de Hongrie +

Nouvelle R. — " — +

$\boxed{\text{Benási}}$ meghat. cikkek

Pozsonyi Forum

Forum

A M M M Évk.

Vasi Szemle +

Pesti Napló

Egyházművészeti Lap

Magyar Iparmův.

Művészetszemlélet +

Szabad Nép

Világosság

M. Nemzet +

Hűvösvölgy Értesítő

Magyar Csillag
Lit. +
Nemzeti Művészet +
Műv. és K. Ért.
Magyar Könyvszemle
Pécsi Napló
Magyar Szemle
Ért - Ért.
Erdélyi Napló
OMKT Évk.
M. Sion +

Jankovick

Èrtesitö teljes

okt 31

Gopcsa

Művészet

Művészet Értesítő

Bulletin 1970 –

Magyar Nemzet

1967 – 72

teljes

Kajzoletatás

Műcsarnok

Archeológiai Ét.

Művészeti Szalon

Nyugat

Művészet

Sármány

teljes

Vasárnapi Újság : Szirmai

A Hét

Élet

Pesti Hírlap Napjára

Új Idők

A Mű

Az Újság

teljes

A Műtárat [Sopron]

Művészeti Krónika

Magyar Salon

Modern Művészet

A thüngrüjtö

teljes

Tolnai Vil. $\boxed{\text{Körber}}$

Múzeumi Hirado

Képzőművészeti Szemle

Jövendő

M. Kultúra

A

Alföld 1960/2,5/

Aradi Közlöny 1911, 1912

Athenaeum 1873-4

Az Est 1927, 1929, 1935

Acta Historica Artium 1962

B

Budapester Rundschau 1970

C

Connaissance des Arts 1967

Csillag 1956, 1954

Csongrád Megyei Hírlap 1965

D

Daily News – Neueste Nachrichten 1967-9

E

Erdőgazdaság 1959

Esti Hírlap 1961 – 1970

Esti Kurír 1925 – 1938

Élet és Irodalom 1957 – 1965

Építés- a Közlekedéstudományi Közlöny 1964
Erdélyi Ujság 1958

F
Független Magyarország 1952
Függetlenség 1941

G
Grafikai Szemle 1909
Győrmegyei Hirlap 1951

H
Hevesmegyei Népujság 1966
Hétfői Hirek 1966
Hungarian Quarterly 1936
Hungarian Review 1964
Huszadik század 1902-3

I
Ifjúsági Közlemények 1946
Irodalmi Ujság 1956

J
Jászkunság 1955
Jelenkor 1967

K → képzőművészeti társulat
KMT Évkönyv 1928-30
Képes családi lapok 1904
Kincses Kalendárium 1929
Kisalföld 1965
Kis Újság 1950-51
Könyvbarát 1955-1963

L
La Sicilia 1948
Le Monde 1966
Les Lettres Francaises 1954, 1966
L'Humanité 1954
Literatura 1929

M
Magyar csillag 1942-3
Magyar Géniusz 1896
Magyar Hírlap 1970

Magyar Ifjúság 1957–1966
——— Sparművészet 1929–33
——— Könyvszemle 1911–12
——— Lányok 1929
——— Múzsa 1920
——— Műipar 1879
——— Művészet 1925–1936
——— Nemzet 1954–66
——— Nemzeti Galéria Közleményei 1959–65
Magyarország 1930
Magyarság 1928–1936
Magyar Ünnep 1944
MMM Évkönyv 1951–2
Mirroir 1948
Múzeumi & Könyvtári Értesítő 1911–16
Műemlékvédelem 1960
Műszaki Közlemények 1960–66
Műterem 1958
Művelt Nép 1950–55
Művészeti Szalon (Pest) 1929–30
——— (Kolozsvár) 1929
Művészeti szakköri útmutató 1959
Művészettörténeti tanulmányok 1960
Művész Élet 1933

N

Nefelejts 1869–74
Nemzeti Ujság 1929–1941
Népakarat 1957
Népmüvelés 1964–8
Népszabadság 1959–69
Népszava 1951
Nógrádi Népújság 1965
Nouvelle Revue de Hongrie 1932–43
Nők Lapja 1952–69
N. V 1932–39
Nyugat 1910
Napló (Veszprém) 1962

O

Orsz. Szépmüv. Müv. Bulletin 1940–56
Évkönyv 1939–40
Österreichische Zeitung 1954

P

Pásztortűz 1925-36

Pest 1941

Pesti Hírlap 1927-34; 1879-80

———— Naptára 1927

———— Könyvkiadása 1927

Pesti Napló 1929-39

A 80 éves Pesti Napló ajándékalbuma 1930

Pestmegyei Hírlap 1965-66

Pro arte 1944

S

Soproni Szemle 1966

Szabad Nép 1950-54

Színházi 1946-48

Színházi & Divat 1917

———— Mozi 1948

Színházi Élet 1927-57

———— Magazin 1939

Szózat 1924

T

Turbo 1964

Tükör 1935-6, 1966

U

Új Idők 1895

Új Magyarság 1935

— Magyar Szó 1885-6

Utunk 1952-64

V

Vasi Szemle 1935

Városi Szemle 1913-30

Vigilia 1955

Világ 1910-25

Világosság 1950-52

Magyar Csillag 1942. II/1./62. old.

Farkas Zoltán — Képrőművészeti nemle
— a kolozsvári Székely- és Paál-ki-
állítás

Székely B. és Paál L. műcit először
állítottál ki kolozsvárott. / Unió
palota /

Farkas Z: A kolozsvári Székely és Padl kiáll.
Magyar Csillag 1942. 1. 63. e.

Röviden beszámol arról, hogy a két erdélyi szülétésű festőművésznek mintegy negyven alkotását a vidéki közönség igen nagy érdeklődéssel fogadta.

Elek. Artur, Petrovics Elek
M. Csillag 1943. II. 269. c.

Megemlékezik arról, hogy a Petrovics Elek - művébetünk jelentőségéhez mérten - Munkácsy mellett Paál Lábl-ónak és binyai Merse Pálnak is külön termet juttatott.

Magyar Géniusz, Budapest

1896 — semmi

NN.: Postamúzeum Balatonszemesen
M. Hírlap 1970. VI. 28.

PL képei képeslapokon forgalomban vannak

A.T.: Ma cyílik a Nemzeti G.
M. Ifjúság. Bp. 1957. 43. sz. 1. l.

PK művei szerepelnek a M.NG.
első kiállításán

Gerevich László: A m. műv. párisi kiállítása a Sz. M-ban

M. 1 fjúság 1966. VIII. 20.

nevepel a kiállításon

A stockholmi m. képzőm. kiáll. (1928) a
svéd sajtóban

MIP 1929. 3. sz. 180. l.
Norrkopings Tidningen, okt. 24. Hill barátja
Malmö, Sydsvenska Dagbladet
dec. 9. sz.
Dr Anderberg
okt. 22. Doktor Axel Sjöblom
1 kép repr.
Malmö, Atbetet dec. 8-ik száma
repr. P.L. Erdei táj
dec. 19. büszke és nemzeti páton + nemzetközi műv. fejlődés alapvonásai

Stockholms Tidningen. okt. 21.

Aftonbladet okt. 18. Gotthard Johansson véleménye:
Hill festővel való barátsága miatt a svédeket különösen érdekli

Svenska Morgonbladet okt. 13.
magyar vonás PX kefein, bár teljesen Daubigny tanítványa

Göteborgs Posten nov. 8. Corot-t juttatja az ember szébe

M. Iparművészet 1930. 132. l.

PL emléktávlaját leleplezték
1930. jún. 17-én Bombicomban.
Gárdos Aladár készítette

Ybl Ervin. Gróf Klebelsberg Kuno Emlékkönyve
a Műcsarnokban
MIP. 1933. 44. c.

Pl festményei az 1. kerületben

Magyar könyvszemle 1911 ápr - jun.
XIX. köt. 2. füzet

„A Magyar Nemz. Múz. Széchenyi Orsz. Könyvtára állapotáról az 1911. év első negyedében" c. cikkben 163. o:

A kérivattár napordásáról, „Ezenkívül kiemeljük ... írói és művéni levelek körül Tompa Mihály ... Paál L. levelet"

Magyar Könyvszemle 1912 ~~Jan-Márc~~ juli-sept
XX. köt. 3 füzet

A Magyar Nemz. Múz. Orsz. Széchenyi könyvtára
az 1911. évben c. cikkben a 203. old-n:

„Az irodalmi és zenei levelek gyűjteménye Eötvös J.,
Erkel F. ..... Paál László ... leveleivel
gazdagodott."

Magyar Lányok 1929. 20. n. 313. o.

kép: Erdőrészlet

Lyka Károly: Szinyei M.P.

Magyar Mucsa 1920. u.n. 164-70.l.

166.o. „A sárosi Gentry fia volt egykoron Barabás is, Szinnyei kortársai körül pedig Székely B, Mészöly G, Zichy M, Paál László — meg-annyi onlopa művészetünknek"...

Magyar Múlpar, [illegible] pese

1879 — semmi

Buda

Péter Meller: Quattro pittori e due scultori della più schietta contemporaneità
La Sicilia 1948. jan. 20.

PL a Mai m. festészet és szobrászat kiállítása (Catania 1948. jan. 18-24) alkalmából a mai m. műv. gyökereit vázolja

Chastel, André: Découverte de l'art magyar

Le Monde, Paris 1966. ápr. 29. 12. l.

PL művein érzelhető a francia barbizoni festőtelep stílushatása

Les Lettres Françaises, Paris 1954. márc. 11.

P. K. 78. születésnapja alkalmából
halálának megemlékezés

Georges Boudaille : La peinture moderne
Les Lettres Françaises 1966. máj. 11.

említi képkeret a párizsi
m. kiállításon

Boudaille Georges: La peinture moderne
Les Lettres Françaises, 1966. dpr. 28. 36.l.

Pl. táj képeit egybevetni Munkácsy Poros
út c. képével

L'Humanité, Paris 1954. márc. 9.
manifestation d'art et d'amitié
franco-hongroise à Barbizon

75. évforduló alkalmából Léon
Moussinac benélt

Referdi Andor: Lázár Béla dr.: Pl élete és művészete
Literatura 1929 ápr. IV. évf. 4. sz.
134-36. o.

címlap: Domboldal

Petervdi Andor: Lázár Béla dr.: PL élete és művészete. Literatura 1929. 134–136. l.

Paál László halálának 50° évfordulója alkalmából megjelent könyv értékelése. Paál L. franciaországi működését Lázár B. tárta fel legelőször.
A könyv fejezeteinek címei és egyébb adatai. Paál László megható értékelése.

KMT Érk. 1928. 123. l.

Kép: Erdő mélén

KMT. Évk. 1930. 119.C.

230/79. n. alatt a párizsi m. művészi kolónia gyászjelentése px halá-láról

Képes Családi Lapok Bp. 1904. okt. 16.
26. évf. 42. n. 762
Dóry Béla: A Nemzeti Szalon kiállítása

eddig kevesek által ismert alkotásai
kerültek kiállításra
a legjobb az. képkeretek egyike

Kincses Kalendárium 1929. 111–117. l.
Farkas 2. PK éve

halálának 50. évfordulója
első fro-i siker: Békás mocsár 1876.
hagyatéka: 65 kép – Párizs, 1880.
m. állam 2 képét vette meg

kép: Nyárfák 112. o.
Farsáp az erdőben 113. o.
Erdőrészlet 115. o.

Kisalföld 1965. máj. 9. l.

PL művei a NG-ban

d: Pk Társaság Lidl.
Kis Újság 1950. jan. 12. 5. l.

Kis Újság, 1951. jún. 14.

SZV-ban rendezett m.-kiállításon képei szerepeltek

Gabor Ágnes. Farkas 2: Pα
A Könyv (Könyvbarát) kp. 1955. márc.

A Képzőmův. Alap kiadóvállalatának megjelent 40 oldalas tanulmány ismertetése

-r-: Murányi-Kovács Endre: Courbet
Könyvbarát Bp. 1959. júl. 335. l.

Courbet művészetének felszabadító hatása volt Parálva is

K. É.: Bényi László: Konta József
Könyvbarát, Bp. 1959. jún. IX/6. 285-86. l.

Konta tudatosan vállalta
a PL és Munkácsy útjának
követését.

S-s: Megbukott zenekritikák
Könyvbarát. Bp. 1959. máj. IX/5 238. l.

Ormos Imre (szerk.) megemlíti
nevét

-O- : Kovács Éva: Barbizon és a fr. real. Könyvbarát, Bp. 1963. nov. X/11. 527-28.o.

Barbizon megjelölte PL-t is

Keszegh Istvánné Krámer Márta: A szolnoki
műv. és művésztelep
A m. művészek megjelenése Szolnokon
Járkunság 1955. dec. 25-28. l.

Deák-Ébnerre nagy hatással
a PL-val való barátsága

Komváry F. Múltunkradi festmények a pécsi múz.-ban
Jelenkor 1967. 7-8. n. 734. o.

Ezt a Maros partján c festménye a pécsi múz.-ban van.

Hevesmegyei Népujság. 1966. jan. 11.

Kiállítási hírvadás

Hétfői Hírek 1966. szept. 19.

Pár képeinek restaurálá-
sáról

Hétfői Hírek 1966. jún. 6.
H. Nemzet, 1966. jún. 29.
Journal de l'Amateur d'Art 1966. máj. 10.

A párizsi Petit Palais-ban rendezett m. kiállításon szerepel

The Times 1966. máj. 18.
Carrefour, 1966. máj. 4.
Reforme 1966. máj. 7.
Figaro 1966. máj. 12.

Gachot, Francois: Modern Hungarian Painting
Hungarian Quatterly 1936. 1. 89.o.

a fontainebleau-i iskola elveit követte

1. R.: The painter of the forest
Hungarian Revieux 1967. 7.
rövid szöveg P α ról
Kép: Forest of oaks
Landscape with cows
A the edge of the forest
Út a fontainebleau-i erdőben
Road through the woods
Erdőben

Huszadik század, Budapest
1902 – III. évf. V. kötet — semmi

Huszadik század; Budapest 1903, IV. évf., VII. kötet, 72-73. old.

-e-: Paál László képeinek kiállítása

Lázár Béla rendezte
52 db (rendezéskor tűz → 5 elpusztult, 7 megsérült)
„simulékony" művész
Munkácsyéhoz hasonló sötét, tragikus természetfelfogás
életút nehézségei
nem ért egyet Lázárral, aki legnagyobb tájfestőnknek tartja

Dr Kiss Pál. PL. Az erdők festője
Ifjúsági Közlemények 1946. dec.

változó elismerés
hatása csak 1907-től
bizonyos, lendületes
betegsége után komor, sötét

Hetey L. Képzőművészetünk égető kérdéseiről

Irodalmi Újság 1956. 39. n. nept. 29.

— : Nemzetközi grafikai kiállítás a Műcsarnokban
Grafikai Remete 1909. 2. n. 29 l.

PK művei a kiállításon

Jpörmegyei Hírlap 1951. máj. 8.

a győri Múzeban megnyílt 19. és 20. n. m. festőművészeinek kiállításán szerepelt

Független Mo. 1952. ápr. 21.

Medgyánszky László val festette a barbizoni erdőt.

Független Magyarország 1952. máj. 26.

A 19. n. romantikus bájfestői után a realisták, mint Paál L.

Függetlenség 1941. nov. 9. 11.l.

a kolozsvári Székely-Pardi
kiállítás kapcsán

–: Diapozitívek – remekművekről
Esti Hírlap Bp 1967. nov. 17.

Az új diasorozatban szerepel

f.f.: „Ez volt az életünk vágya!"
Esti Hírlap Bp 1968. aug. 13.

H Vágh-Weinmann fivéreket
Munkácsy, Paál példája
vonzotta 1930-ban Párizsba

(Schiffer): Megszépült Tornyai, Paál, Munkácsy
Erti Hírlap Ap. 1968. jan. 2.

Több műve a Várban

Esti Hírlap Bp. 1969. aug. 29.
Vasárnapi bírlatverseny a Nemzeti
Galériában 2.

Esti Hírlap Bp. 1969. aug. 19.
Békes Hilda: Holmapnéző a palotában

Esti Hírlap, Bp. 1969. nov. 27.
- Nagytár, nagytár, nagytár

az Á.B. nagytárát P-reprodukció
is díszíti

Túri T. András: Vigyázat, karanténban!
Esti Hírlap Bp. 1970. ápr. 18.

Pár lelkes karanténjáró

Lyka: Munkácsy és P. L. nár képe
Esti Kurir. 1925. máj. 24.

Nemzeti Újság 1927. 1. 14.; Magyarság 1927. 1. 15
Esti Kurir 1927. 1. 14. P.H. 1927. 1. 13.

2 bájkép (7 kes évek) szerepel a M. táj és népéletkép c. kiállításon a Műcsarnokban

M. Mertsch a gróf Zichy-hagyatékban
E. K. 1930. XI. 30.

3 képe, talán a legszebb, a
St. Étienne de Malvire-itáj
kerül kalapám alá

Magyar szobát kap az amsterdami
városi múz.
Esti Kurir 1938. jun. 3. 11. l.

Oehmacher A: MNG
Élet és trod. 1. 17. n. 1957. okt. 25.
nov. 22.
↓
Artner T: Barangolás a tár-
laton

Thury Zsuzsa: Kilencven esztendő élet és hr. 1960. sept. 16.

Thury Zs. riportja a 90 éves Vedres Mártával.

Vedres Márta párizsi otthonáról van szó. Th. Zs. az akkori Párizsban tartózkodó magyar művészekről kérdezi:

Vedres M: „Rippl-Rónai volt Párizsban, Paál László, Munkácsy .. Ők azonban «arisztok» voltak, nemigen érintkeztünk."

Artner T: A m. műv. 1800 - 1945
Élet és Ir. 1962. szept. 8. 7. l.

Végvári Lajos tárgyalja a XIX. sz. 2. felét.
Munkácsyt a kiegyezés éppúgy megravarta, mint kortársait.
A századvég bonyolult visz-i közepette mind illuzórikusabb
a társ. bírálat életképszerű megfogalmazása, amit Munkácsy
követői majd állapotszerű emberábrázolással hefettsítenek;
végül pedig a drámai mondanivaló konkrét megfogalma-
zását a tájábr. lírai érzelmeivel hefettsítik, — mint már
a kortárs Paál László is.

Mihályi Gábor. Kissé hiányos kiállítás
Élet és Ir. 1965. jun. 5. 9.l.

a 19. n i m. fest. kiváló
tagja

Kor Andrus: Múzeumi séta, dürerjögé-
Sekkel

Élet és Ir. 1965. jul. 24. 8. l.

A magyar-ném. együttműk.-ből nőlelett 2. Louvre-album
a XIX. sz.-i festénetről (Seemann kiadó, Lipse)

A bevezetőt a németek írták. Ennek alapján sajnos nem
tudjuk ömekapcsolni a magyar anyagot a Louvre-belivel.
A német szerő ráirányítja a figy-t a XIX. sz. nellemi áramla-
taira is, de ... anyagába nem tudjuk beillenteni pl.

Munkásyt v. Paál L.-t.

Barcza Géza: Műemlékvédelem a M. Tk.-ide-
jén. Bp. 1964. 443-465. l.
(Közl. Építés és Közlekedéstud. Közl.)

a Műemlékek Társadalmasító
Bizottság a SzM-nak adott Pd-t is

Gábor Gusztáv: Mozaik
Érdekes Újság. Bp. 1958. okt. 4. 11. l.

PL megfordult Munkácsy
párizsi palotájában

Schiffer Ferenc. Hamis volt a kút is --
esti Hírlap 1967. nov. 11.

külföldön előkerült, Corot-val
szigmált PL-kép

A.T.: Egy őszinte festőről
Esti Hírlap kp. 1962, ápr. 17.

P. Bak János a PL-tól Rudnaiig
Kerő nemzeti hagyomány folytatója

(b.a.): 1 Akon van a 135 kép
Esti Hírlap Bp. 1963. nov. 23.

a Karakuldött képek között
Erdei út c. alkotása

– : Munkácsy Nyírbátorban
Esti Hírlap Dy 1968. jan. 19.

biállítanak Pα műveiből
is

Arthur Tivadar: M. Jertők sikere Milanóban
esti Hírlap Ep. 1965. sept. 10.

Wrábel Sándor PL modern
követője

(f. f.): Nagy mesterek – fillérekért
Esti Hírlap Bp. 1963. nov. 25. 2. C.

Erdei út népszerű a
reprodukciók között

Kiállítják az Ausztriától vissszakapott festményeket
Esti Hírlap 1963. nov. 20.

135 lap közt: Pl. Erdei táj (SzM.)
átadás Alt-Ausseeben, gótánya
kiállítás lesz tep en és gyűrben
átveni Jaras Klára

(f.f.) Nagy mesterek - fillérekért
Esti Hírlap 1963. nov. 25.

reprodukción PL Erdei útja
jó minőségű nyomás
PL. keresben bemutatott reprodukciós anyag

Artner T: Vasárnapi jertők
Esti Hírlap Bp. 1963. ápr. 10.

A szomai-fürdői arboretum látvá-
nya az esti óvákban Pα-ra
emlékeztet

Artner T: Ék Sándor kiáll.
Esti Hírlap. Bp. 1962. szept. 1. 2. l.

Ék S. tájképeri felismerhetők
Pl. ösztönzési

–: Képkamisítókat leplezték le
Esti Hírlap, Kp. 1962. jún. 7.

kamisították a képeit

Kiss Dénes: Tanulmányút - autóstoppal
Esti Hírlap Bp. 1961. nov. 26. B.l.

2 kanadai diáklány Munkánya és
Paál kiállítást látott Párizsban. Így
jöttek hozzánk

(ákos): Az erdő a m. fertőszetben
Erdőgazdaság 1959. okt. 10.

Kiállítás Sopronban
P.L. képein a romant. erdőszemlélet átalakulása. Munkács erdőátrszolásait
P.L. inlette

m – Ausstellung im Budaer Burgpalast

Neueste Nachrichten, Bp. 1967. okt. 22. 6. l.

sítét erdőket ábrázoló festményeiről

[illegible]ky Mária – Munkácsy and Paál
Daily News, Bp. 1968. III. 6. 2. l.

túlfeldon élt, tehetsége
túlnőtt a barbizoni iskola
művészetén

kép: várlat a Nyárfák c-képhez

róky – A private collection in Bp
Daily News, 1969. jan. 14. Bp.

Kunváry bp-i műgyűjtőnél egy
sötét tónusú, erdőszélet ábrázoló
képe látható

~~[illegible]~~, Pierre Granville a bartizoni
univerzetről
connaissance des Arts. Páris, 1967. július

kiemeli PL jelentőségét
kép: Erdei út rúnes reprodukciója

Bencze László: A m. képrőműn. mai eredményei

Csillag, 1956. X. évf. febr. 352. l.

a VI. Magyar Képrőmn. Kiáll. kapcsán

Benczé László: Székely Bert.
Csillag. IX. évf. 1955. okt. 2045. l.

Paál László – Bérely Bertalannal
együtt – Érdély mindenkinek említi:

Bencze L. Válasz Bernáth Aurélnak
Csillag 1954. VIII. évf. aug. 1565. l.

A III. fejezetben említi Paál László Munkácsy, Mednyánszky és Rudnay társaságában mintegy bizonyítékánál annak hogy nemcsak a nagybányaiak esetében beszélhetünk „festőiség"-ről; Bernáth A. ugyanis egy fejezetben tárgyalja a festőiséget és a nagybányai hérdést, Bencze L. szerint ezzel analóggá téve a két fogalmat.

Benczé L.: Variációk egy témára
Szillag. IX. évf. szept. 1895. l. 1955

Paál László, valamint Munkácsy, Tornyai, Binyai, Ferenczy, Rudnay, Kosta, Nagy István festésmódját kolorista (tet) teltnek, zengőnek erőteljesnek nevezi.

Bencze L.: Repin (Feljegyzések a Tretjakov Képtárban)
Csillag, 1954. okt. 1960. e.

Paál László, Munkácsyt, Szinyeit, Repint és Levitánt úgy említi meg, mint olyan nagy nemzeti festőket, „akik nem élhetten és teremthetten volna hatalmas tudás és horun vezérlő ezményei nélkül".

Országgyűlési Hírlap 1965. márc. 18.

emlités K festményeiről

László Bényi: Ungarischer Maler in Paris
László-Paál-Strasse in Barbizon
Budapester Rundschau 1970. jan. 23.

1 kép: László Paál: Im Wald von Fontainebleau

GÖP. L'Héritage des peintres de la Grande Plaine Hongroise. Acta Historiae Artium Bp. 1562. tom. VIII. fasc. 1-2. pag. 147.

Medenjánszky művésnetére
Ett Katása

Vikor

Lüsti Katalin: A „Merőgazdaság a kep-
zőművészetben" kiállításról
Alföld, Debrecen. 1960. 2. n. 85. l.

A kiállításon szerepel

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti éle-
téből
Alfild, Debrecen. 1960. 5. n. 88. l.

Szerepelt a Déri múzeumban
a múlt század grafikáját
bemutató kiállításon

A nagy művész gomorajó rokonai
Aradi Közlöny 1911. szept. 21.

Paál Gyula, a művész öcsse Arad
kegydíjasa
Fia, P. Albert 17 éves, fertőtelenítés

Hradi Közlöny 1912. febr. 21.
Aragyan fedezték fel PX-t

Lázár Béla dr előadása a Kolozsvár-
egyesületben

275.

Athenaeum, Budapest

1873/2., 1874/3., 5., 7

nincs szemle

Az Est 1927. nov. 15.

Az Ernst Múz. aukciós kiállítására nevelő

–: Munkácsy M. megrázó levele PL-ról
Az Est 1929. márc. 21.

Lázár B. könyvéből, PL nővérének írta

Az Est · 1935. jul. 11. 10. l.

Kép:

Silbermann Ábris hozta Amerikából.
Petrovics utolsó múzeumi szerzemé-
nye, Szt. Ivan lesz.

1.

Bán Róbert

Budapest

11, Krecsányi u 20. fsz.

NAGY KÁLMÁN
KÖZPONTI FŰTÉS-, VÍZ-, GÁZSZERELŐ
KISIPAROS
BP. VII., MAJAKOVSZKIJ U. 49.
TELEFON: 220-743
(MŰHELY: CSÁNYI UTCAI OLDAL)

Könyv
(szerző szerint)

Balogh András: A képzőművészeti gicas.
Kp. 1964. 134. l.

Pl fiatalkori erdőit levéből
levélre végigtanulmányozott rész-
leterés jellemzi.

Balogh Jenő: Rajztanítás az áll. isk. alsó tagozatában

Paál és mai jelentős festők albertáit mutassuk be a tanulóknak

Bényi László: Az alföld fertészetünkben
Az alföldi fertészet kérdései, Hódmezővásárhely
1960. 46. l.

benső világának egyes külső
jegyeit a külföld nemzeti
jellegként ismerte

Dévényi Iván: Tihanyi Bp. 1968.

PK képei 1910-ben a berlini
„Secession"-ban rendezett magyar
kiállításon

Dobai János, Székely B. Kp. 1955.
18, 19. l.

PL tájai a nemzeti realizmus
kefviselői (mint MM, Székely B.)
a 40 es években született nagy
realista nemzedék tagja

Farkas Zoltán
Munkácsy és Paál
Lyka Károly emlékkönyv Bp 1944. p244-247

Előkerült Munkácsy levelek kapcsán
MM és PL Barbizonban együtt
töltött 3 hetéről (1873)
Hely PL képekbe festett MM is?

Fleischer Gyula

Magyarok a Bécsi Képző-
művészeti Akadémián

Bp 1935

---

p 73. PL Bécsben 1866-69

I4. Route en Bavière.

La voiture
vaches trav
puis s'arrê
libre, la v

I5. Interieur de la voitu

La conversa
n'arrive da
L'ambiance

J
.
T
q
A
A

Fülep Lajos: Magyar művészet, Bp. 1923.

131. l.: Barbizon, Diaz-zal összefüggő, elkésett alakja. Összeveti színeivel, utóbbi javára. Paál L. művészete anachronizmus, a szerző szempontja szerint. történeti szerepe epizódszerű.

Fülep Lajos
Magyar művészet /válogatott tanulmányok/
Bp 1971.

77. kép PL2: Berzovai ut. 1871

p96-97 /1923-as kiadásban p131-2/ PL festészete, mint anchronizmus.

Genthon: Uj magyar festőművészet története; Bp, 1936

140-145. old.

A természet festője; mesterei: Iványi Grádon Böhm Pál, 1864-től Bécsben Albert Zimmermann ellenében a figurális rajz iránt.
Hollandiai út 1870-ben: a régi mesterek nagy hatása — Munkácsy Düsseldorfba hívja — Fontainebleau
- Munkácsytól tanult legtöbbet
- képei itthon 1868 és 69-ben, ismertté csak az 1902-es kiállítás után válik
- nem tartozik a barbizoniakhoz a 30-40-es évek miatt
- romantikus realista, részletekben objektív képet nyújtani
- felfedezésekor túlbecsülték

7778 1966 jún 9 cs 1 sz 5

460

24.-

SZUVOROV, G. D.: Szemejsztva ploszkih topologicseszkih otobrazsenij. Novoszibirszk, 1965. Red.-izd. otdel Szibirszkogo Otdelenija AN SzSzSzR. 264 p.

Gerekyes Edes A m. múzeumügy a 2 forr. időszakában 1918-19.
Bp. 1967. 207. l.

Pl műve a kiktulajdonba vett művek kiállításán

Odin: Modern m. festőművé-
szek. Bp.

12, 13, 14, 16. l.

Lip: Endő mélye 57. l.

Gerő Ödön

Művészetről, művészekről

(tanulmányok, vázlatok, emlékezések)

Bp é.n.

---

p. 192 Szinyeivel hasonlítja össze

p. 196. A gépi korszak és PL tájainak „lelke"

p. 258 Ripyl-Rónaival kapcsolatban

Hajós, E. M.: Deutsch-unga
im 19 Jahr
Ungarische Ja

rische Kunstbeziehungen
hhundert in:
hrbücher 1930. 10. t. 437-442

Heveny Iván: Az impr. művészete. Gyoma 1922.

48. o.

A pleinairisták és impresnionisták m. követői majdnem kivétel nélkül az objektív és szárazt gr. naturalista, bastien-Lepage művészetéből indultak ki. Kivétel a 2 legkiválóbb. Paál László, akinek bensőséges és mély művészete a barbizoniakéval rokon, és Szinyei-Merse Pál.

Lázár B.: Paál László Bp, Szinyei M. Pál Bp.
Leipnik Nándor: A barbizoni iskola, Bp.

Huzella Ödön: A remekmű halála
Kolozsvár 1937. 27-29.(.

gyerekkorában szabhasz utáni borzalmak
bejárja Erdély festő i tájait, rajzol, fest.
Hollandiában bontakozik ki
1872. Párizsban műtermet nyit, hűvösen fogadják. Csak a 80-as években
értékelik
1902-ben 12 festménye elpusztult;
Füzes 1872 (Forbes londoni gyűjtőé - sérült)
Fatanulmány 1876. Barbier versailles i gyűjtőé
Erdő tehenekkel 1872. Forbes. sérült

Erdő mélyi. 1875. Lövenstein, Paris. rézült
Erdő belseje 1875. " " "
Naplemente 1876. Sedelmayer. "
Temger 1869. Schauer, Arad. "
Erdőrészlet 1876. Schlesinger Bpest. "
Halászó fiú 1872. Forbes. teljesen elégett
Erdő mélye 1872. " "
Fontainebleau-i út 1876. Sedelmayer. "
Vízpart 1872. Volkhardt, Düsseldorf. "

Antal Kampis: Kunst in Ungarn
Bp. 1966. Corvina 280. és 284–285. l.

életrajz, művei közül sok hamis névvel Amerikában. Hátrahagyott festményei kiállításán egy csomó tűzvész áldozata lett.
Ahon nem is tudtak róla

2 kép: Szénaboglyák, olaj 1872
Erdőszéle, olaj 1876.

Kampis Antal: A képzőművészetek története
(A Kultúra Világa Bp. 1963) 717-720 o.l.

Aradon barátkozott össze az akkor
még antalosszegéd munkánsnyval.
Férfikorában munkánsny támogatta

A Kultúra Világa. III. köt. Bpest. Minerva
1960.

Kampis Antal. A képzőművészetek
508–513. o.

kép. Tájkép tehenekkel. M.N.G. 510. o.

M. Kiss Pál: Művészetről mindenkinek
Corvina, Bp. 1966.

19. n. ált. fejlődés – vájkéfejtésben
Paál tűnt ki

Kép. 309. o.

Kontha Sándor: Paál-Mészoly-Szinyei Kp. 1964.
(Az én múzeumom 7.)

Képek: Szárévés aszmony 1871. MNG
Erdőszéle 1872. MNG
Kegyel az erdőben 1875. MNG.
Nyárfák 1876. MNG
Erdei út 1876. "
Út a fontainebleau-i erdőben. 1876
M.N.G.

Lázár Béla
PL
Bp én /1903/

Ismertetés:
Művészet 1905 p68

Lázár Béla: Paál László élete és művészete; Pop, 1929 2. kiad. átdolg.
- 130 képpel = tkp. Paáltól 127 fekete-fehér, 2 színes tábla
(1) Ált. tört. vezető a tájképről, a tájkép műélvezetéről
A tájkép 18. old.
(2) Az ember részletes életrajz 43 old. műveinek sorsa és korabeli értékelése 19. old.
(3) A művész:
- képzelete, vizionárius látásmódja, „érzését minél biztosabban igyekszik kifejezni" 12. old.
- „megszabadul a rajzlátás bilinczeiből" és eleinte kemény kolorítjától. „Átéli a modern művészet fejlődését a maga fejlődésében. 28. old.
- A természet. „A felhőseget tesszi érzései kifejezőjévé." „Érzésvilágának alakulása szerint vonzódik egyes fafajtákhoz, az erdő egyes részeihez." Az emberi ala-

kot dárendeli az uralkodó
tájképi háttérnek. Vázlatsze-
rű jellegével, éri el a drámai
hatást, mert vele a szemet nov-
gatja". „Eljut az impresszionista
látáshoz, Manet-val egyidőben,
tőle függetlenül." 80. old.
(4) Magyarsága
(5) Addig ismert hiteles mű-
veinek jegyzéke

Ismerteti:

Képzőművészet 1929 16.sz p4-7

Magyar Művészet 1929 p295-296

Literatura 1929 p134-136 /Peterdi Andor/

Lyka K

Nemzeti romantika

(Magyar művészet 1850-67)

Bp 1942

---

p 81, 88 A művész származása hogy befolyásolja művészetét

p 92 Tanárairól

p 117 PL Bécsben

még p 260.

:

pas grosse.

ul ! ?

istoire, pour y revenir, c'est assez
aire. Oui, ceci dit, il y a quelque
les médecins appellent "commotion
. Après un accident, paraît-il,
se porte apparamment bien pendant
eures, et tout d'un coup, il meurt.
arriver. Probablement que c'est ça qui
à cette pauvre femme.
pas marrant, je reconnais.

flambées.

Lyka K.

Magyar Művészélet
Münchenben 1867 - 1896

Bp 1951

---

p 23 Pl Münchenben
(Bécsi utca)

előfordul még p 8, 40

e donc à la septième porte fatidique.
ense que les femmes massacrées sont
cette porte. Elle inssite donc pour
e-Bleu l'ouvre.

remet, reluctant la septième clé à
Vous observez le symbolisme de cette
orme de croix. Bon, la porte est
nt ouverte et trois femmes vivantes
nt. Vous les voyez sur ces images.

eu révèle alors que c'étaient ses
que Judith est la quatrième, qu'elle
place avec les autres, et lui,
eu, restera désormais seul.

ité regagne le Chateau, et le prince
re à mourir.

s'il vous plaît !

.../..

Lyka K.: A képírás újabb irányai
Ep. 1906.
155. l.

Paál László első sorban a fontainebleau-i
mesterek hatása alatt
lelki rokonság vonzotta Millethez, Daubigny-
hez.
természetimádó volt.
Az ő révén jut Munkácsy kapcsolatba
a barbizoniakkal.
Munkácsy tájképein Paál hatása:

Lyka K: Kis könyv a művészetről
Kp. 1964. 56-57 l.

kép: Erdei út, 1876. nincs
(NG.)

Kyka: A 19. sz. nagy m. mesterei
Kp. 1956.

a modern m. festők egyike, stílusa
új szint ad festészetünknek.
Barbizon
az erdők mélyének költője

kép: Fontainebleau-i erdőben 1875-76
(SzM.) szíves

Lyka: Festészetünk a 2 vh között Bp. 1956

33. l.

PL az 1. vh után még csak
tovedékesen volt kifejezve
a Sz M-ban

Lyka: Munkácsy Kp. 1964.

D. l.

a bécsi akadémián ismerkedtek meg és kötöttek barátságot Düsseldorfban együtt laktak

Lyka Károly

Közönség és művészet a
századvégen /1867-1896/
Bp 1947

---

p 29. Bp-nek nem volt vezető szerepe
a művészetben. Felsorolja a
jelentősebb festőket (PL-t is), ki
hol élt.

p 144. † származása hatása a
festészetre

Milotay István: Egy malálva ítélet
nemzet Bp. 1929.

103. l.

repr.: Erdő (Sz. M.

Németh Lajos. Modern m. művészet
Corvina, 1968. 30. l.

Koszta József őt nevezi meg, mint a
kiszta m. művészet örök példáját,
amit maga is követni akar
(+ Munkácsyt)

10. l.: az „intim táj" mestere, bár
hangja komorabb, mint francia
elődei é
mindig a harai táj hangulata

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Bp, 1968

10. old.
- a magyar romantikus festészet egyik ága: realista életkép és tájképfestészet felé vezetett; képviselői Munkácsy és P. L.
- P. L. = Mészöly mellett az „intim táj" mestere, komor, minden táj magyar hangulattal

30. old.
- Konta Józseftől idézve: P. L. és Munkácsy a példák

8o81 1966 jún 25 ecs 1 sz 82

XXXVII

56.-

SZOVETSZKOE literaturovedenie i kritika. Ruszszkaja szovetszkaja literatura /obscsie rabotü/. Knigi i sztat'i 1917-1962 godov. Bibliograficseszkij ukazatel'. Moszkva, 1966. Nauka. 587 p.

Németh Lajos
Hongrie 66. Bp. 1966. Szerk. Gárdos, Miklós

népszerűvészet c. fejezet (Németh Lajos) említi: munkácsy bilágkúrének hatása alatt szintén Fro-ban telepedett le, a barbizoni iskola m. képviselője

Passuth K.: A Nyolcak története
Kp. 1967.

75. l.

1910-ben a berlini Szecessionban m.
reprezentatív kiállításon szerepelt

Pemecskes, J.: Geschichte der ungarischen bildenden Kunst

Kulturelles Leben in Ungarn. Bp. 1966. 295. l.

Pl. nevét emliti

Petrovics Elek
Ujakról és régiekről
(művészeti dolgozatok)
Bp 1923

---

p 49-50 és p 82.

Az OSZM-hez került PL művek-
ről (1896-utáni)

Pernecsky: Kortársak szemével 1896–1945.
Bp. 1967.

101.o.

Bölöni György a legszerencsésebb véletlennek neveri PL művészi nagyságát a Nyolcak kiállításával kapcsban.

Idézve: Világ 1911. ápr. 29. 1–3.o.

Rabinovszky Máriusz. Z kornak katárán
Bp. 1965. 41, 30. l.

1880-ban 2 tájképét mutatták be tárlatom. Idehaza addig ismeretlen volt.
Keletey Gusztáv a Pester Lloyd-ban megjelent cikkében (1880. okt. 17.) Dian mellé állítja
Nem alkotott mindig jót

Réti István

A NAGYBÁNYAI MÜVÉSZTELEP

Bp 1954.

p93. A mult század vég festészetéről szólva PL élete és értékelése

p96-97. Nagybánya és Barbizon párhuzam kapcsán: PL is későn felfedezett.

p222. PL hatása Iványi-Grünwaldra.

Szana Tamás

Magyar Művészek

Bp 1889 nem 1887 sem

más kötete?

, déçue. En fait, Barbe-Bleu n'a
tté, ni massacré ses femmes. Il a
é l'amour que les femmes avaient
i. Les femmes, au départ, fascinées
sombre et mystérieux personnage de
leu finissent par être déçues et
t notre prince. Barbe-Bleu reste
ul avec ses souvenirs en attendant
.

ttent la salle. De la même manière
la caméra les précède dans un
t la musique beat du début revient.
uveau très serré. Paul et Jean-Marc
utres les suivent.

Szana Tamás

A magyar művészet századunk-
ban
Bp 1890

---

p 140-141

életéről, működéséről
Párizsi visszhangjáról
2 képe a Nemzeti múzeumban

réveiller.

C :
s... vous m'entendez ? ...

re soudain les yeux et regarde
.

:
vous m'entendez ?

IE :
Je vous entends parfaitement.

anière très naturelle, normale
-Marc est soulagé.

:
z pas de mal ? Vous n'êtes pas

.../..

Telepy Katalin. Benczur 1844-1920.
Kp. 1960. 5. l.

PL a mitt n. utolsó harmadá-
nak egész Eur-ban elismert
művésze

A. Tyjkomirov: Iskusztvo Vengrii IX-XX
Moszkva 1961. 107. l.

Munkácsyval gyerekkorában ismerkedik meg. Münchenből megy Párizsba 1869, majd Düsseldorfba. Munkácsyval együtt. Hollandiában kétszer.

kép: Karlak 1872. színes
Tájkép 1876-77.
Nyárfák 1876.

Végvári L. Munkácsy és kora
Kp. 1962.

sem M, sem P művészetének nem volt igazi követője. Semki nem közelítette meg őket

kép: Erdei út 1876. MNG
Napsütés az erdőben 1875. MNG

Végvány Lajos: Munkácsy és kora
Bp. 1955. 24 l.

PL és de Marches báró felesége adták vissza Munkácsy életkedvét ingyillossági kísérlete után (1872). Ezidőben PL Colpachon tartózkodott.

Más cédulàról:

MM. közvetlen kicetője és barátja

Zádor Anna: Erdőábrázolás a m. festé-
szetben. 1928. 5 l.

PL Nyírfatanulmány c. képéről
az erdő lelke

Paál László, festőm. KDK

Norrköpings Tidningar. Ok. 24. szám. a svédeket különösebben érdekli Hill tájképfestővel való barátsága révén.

A stockholmi magy. képzőm. kiáll./1929/ a svéd sajtóban. -MIP.1929. 3.sz. 175.l.

PAÁL LÁSZLÓ

Művészet. Atelier-bérházak.

Ne a külföldön elő művészeket csábítsuk haza és adjunk nekik műtermet, hanem építsünk az itthoni nagyon művészekhez a párizsiakhoz és münchenekhez hasonló atelier-bérházakat. Zichy és Munkácsy nevét említi csak a Külföldön elők közül.

Új Idők. Szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap.
Szerkesztő: Herczeg Ferenc. I. évf. 5. szám
1895. január 20. 83. oldal

R. sz. 2. – ÁKV – Könyvtárellátó – K[illegible]us

Ára: 5 fillér

68.84395 Közl. Ny. – 2000/m
MSZ 3406–50

Dékány András:
A Paál L. Társaság kiállítása
új Magyarság nov. 11.

nem érik utól PL-t

Új Magyarság Vasárnapja 1935.
okt. 6.

Kép: Erdélyi Új

Uj Magyar Sion, Esztergom
XVI. és XVII. évf. (1885, 1886)
– „egyházi irodalmi folyó-
irat", művészetről semmi

Utunk, Kolozsvár, 1952. május 11.

Bukarestben, a M. Népköztársaság képzőművészeti kiállításán két bájkehely volt látható

Útunk, 1964. máj. 15.

Kép: Erdő Mélyén
(A marosvásárhelyi Műv. Múz.
anyagából)

Kemény Gábor: Munkácsy lélekcserélő napjai a Dunántúlon.

Vasi Szemle: 1935 [illegible].

Kizárólag Munkácsyról szól, pályájának kezdéséről.
/nem műv-i szempontból/.

Hatósági étkező a fővárosi tisztviselők részére
Vázori Szemle Bp. 1913. VI. évf. 448. l.

a Vázori Étkezőt díszítő reprodukált műnek alkotói közt

Gallina Friggyes. Bp utcanevei
Városi Szemle XVI. évf. 1930. 1348. o.

Szerző kiángolja, hogy
nincs utca elnevezve róla

Hágé: Pα emlékkiállítás
Vigilia, 1955. jan. 51. l

szerepel Erdő mélye, Erdő belseje,
Erdei út, Őszi szél,
Hajnal az erdőben,
Fontainebleau-i erdőrészlet
c. képe

Bölöni György. Képek körött Bp. 1967.
vagy: Világ 1910. ~~[illegible]~~ nov. 12. ~~[illegible]~~ 163. o.

Lázár Béla rendezett kiállítást a Könyves Kálmán képkereskedésben. Bejárta Európát. PL folytatás nélküli mestere a táj képnek

Több olyan kép is szerepelt, mely esetleg hamisítvány, PL kézjegyével

BL: Munkácsy és PL.

Világ 1925. máj. 24.

Ernst Múzeumban megnyíló Munkácsy-Paál L. kiállítás-ról. A két művészről ~~[illegible]~~ együtt ír, és jellemzi művészetüket.

Bmási. ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

Világosság, 1952. júl. 11.

sz. M-ban „XIX. sz. m. fejlődése" c.
kiállításon 1x művei

Világosság. Bp. 1950. máj. 10. /2 old.

V.L.: Munkácsy Mihály 1844–1900.

Z.

Csak Munkácsyról szól!

Gulyás Károly: Marosvásárhely
képtára
Pásztortűz. 1931. 2502. 565. l.

Marosvásárhely i Képtárban
Paál L. képeket emlét.
Címet és pontos mérnot nem
ír.

Pásztortűz 1931. dec. 25. 544. l.

kép: Erdőrészlet

Pántortűz. 1930. május. 2140.
Gulyás Károly: Festők panama-
Képkemisítás elterjedéséről,
gicceseh árusításáról, ir,
Paál Lánkóról nem esik
nó.

Kovács József: Török Gyula élete
Párkutúz. 1930. jún. 1. 261.o

„Mert Kováts József azt tette
Török Gyulával, amit Lázár Béla
az aradi Pacl Lánkával, kiásta a fe-
ledés sirjából." (Spectator - 261l.)

Pásztortűz 1930. febr. 9.

Kép: Erdő mélye 63. l.
Berzovai udvar 52. l.
Szárévés arnony 56. l.
Mocsaras táj 58. l.
Nádas 59. l.

Pántostéz 1925.
Szokolay Béla Munkácsy M. halálának 25 ikév fordulójára - A magyar festőkisály

„A zálogházban e képén kezdődik a nincsek dicsérése (talán Paál Lánló révén a Barbizonial hatása alatt.)" (308)

Pántostúz. 1927. 4 sz. 831.

Vép: Pacál L: Erdei tintán

Szokolay Béla: Magyar tájkép és zsánerkép kiállítása a Műcsarnokban

Pásztortűz, 1927. 4. sz. 96. l.

Az első magyar nagymesterek neve között említi P.L. nevét – akik növekvő terméneti hűséggel ábrázolták a magyar tájakat, a magyar táj légkori és névvinonyai fejlentellik magyarrá a festők látását

Magyar kultúrkrónika
Pásztortűz, 1932. 5. n. 72. l. – y. i. –

Műcsarnokban: Utolsó 80 év magyar festénete ámmel 400-nál több elhúnyt és élő művén alkotásait állítottak ki. A XIX sz-i festőktől így Paál L-tól is egy-egy sorozatot állítottak ki.

Pántortűz. 1927. 9 sz.

Képek: 197 o. Tájkép. (erdő)
198 o. Tájkép. (erdő néle, nyáj)
202 o. Jegenyék között
207 o. Patak partján
209 o. Erdő belseje – acél alakot Mennkácsy festette a képbe. –
(Kiss Emil gyűjt-ből New-York

Pántostűz 1927. 9 sz. 213 l.

Paál Lánló kezetér (1846-1879) Jakab Géza.

A művész nőtteslét kéminek mezakozatni Franciaországból. Utal Lázár Béla tanulmányára (A zámi b. olcsótól a francia denkekoporsóig) majd adatokat közöl róla: Apja postamester volt, a 48 as nebkasa alatt Aradra menekült fiával, itt ismerkedett meg P. L. kenkécsyval. Vcsőbb Odvossa költözek, a vadregényes [illegible] [illegible] [illegible]tással volt terméketsze-

retetére. Érettségi után Bécsbe kerül, beiratkozik Zimmermann festőiskolájába, majd Münchenbe, utána Düsseldorfba angy (Munk-val ism. találkozik) Itt-honról öltönolíjat kap Hollandiába. → ismét Düsseldorf: műtermet nyit – 1872. Munkácsy Párizsba hívja. 1873-ban Erdei út, 1878-ban Fontainebleau-i erdő c. képe nyer díjat. Betegség, balaset éri, 1878-ban menatóriumba kerül, 1879-ben meghal. Hagyatékában lévő 65 kép nétnó-ródott.

Pántorteüz 1936. 205 o.

Huzella ödön: Kép és nobor – egy ismeretlen Paál L. kép fölfedezése

Teleki tér zsibvásári bódéiban egy budapesti műgyűjtő erdő rénletet ábrázoló P. L. képre bukkant, nigmálva is volt, felső bal sarkában. – L. de Paál. – párizsi évei alatt festette

Adatokat közöl életéből: Erdélyi nemesi családból származott. ~~Egyik 16~~ Egyik ose 1655-ben kap nemeslevelet II. Rákóczi Ferencz-tól. ... A kivetkeztében megőrült is a

chamaunixi odegmenatóriumban volt kie-
láláig. A Nemzeti Szalonban 1h hepe pusz-
tult el.

Pest 1941. jan. 18. 8. o.

ismeretlen Pa képet fedezték fel Pécsett
Krassó Dénes találta meg a szignót.

L. de Paál

méretei. 50 x 80 cm

Kacziány Ödön: Őszi műkiállítás
Pesti Hirlap 1880. okt. 4. 4.

2 erdőrészlet

Magyar művészek az őszi tárlaton
Pesti Hirlap 1880. sept. 25. 4.

Zerdahelyről

Kacziány Ödön: paál László
Pesti Hirlap 1879. márz. 15.
febr. 12.

Charenton
Fontainebleau

Vα festményeinek árverése
Perti Hírlap 1880. máj. 2. 3.

Tedesco műkereskedő

Perti A. 1934. X. 6.

K.
Bájkefe a Beczkói-Biró magán-
gyűjt. kiállításán

PA. 1932. XII. 6.

A postatakarékpénztár arkadóján szerepelek művei

Perti Hirlap 1930. VIII. 5.

Kiss Emil newyorki bankár
gyűjteményében: Erdő belsejec.
lépe

Perth Amboy 1930. IX. 13.

Kleinberger Ferenc newyorki
műkereskedő birtokában van
egyik legszebb képe

Tamás Ernő: Az Andrássy-műgyűjtemény
kiáll. a Műcsarnokban
P. H. 1930. nov. 23.

Erdei részlet c. képe szerepel
a hagyatéki kiállításon

Fótlny János. Aukciókiáll. az Ernst Múzeumban
PA. 1930. XI. 30.

Két barbizoni táj
Egyedül Corot emelkedik fel PL
magaslataira a barbizoni fa
mesterek körül. Se Rousseau,
se Millet

Pesti Hírlap. 1932, XI. 22.
Balló Ede ajándéka a Szépmův. M-
nak
PX egy kitűnő művét adta a mú-
zeumnak

Kévdi Kovács L. A m. nemz. műv. fellár-
golása
PH 1927. évi naptára 261, 272. lap

repr. Tájkép

Kézdi-Kovács L.: A m. genre- és tájfestészet
első virágrása
PH. 1927. évi kincsesháza

Pesti Napló 1934. jún. 17.
Kéfes melléklet.

Sz. M. új szerzeményei:
Pl. Napos ház az erdőszélen

Kéfs

Pesti Napló 1939. jún. 28.

Pl művészetével foglalkozik Körmendi András a Museum of Art c. amerikai művészeti folyóiratban

A töketerebesi Andrássy-kastély mű-
tárgyai aukcióra kerülnek
PN 1930. XI. 23.

2 PK-kép

Pesti Napló 1929. 1. 29.

PL Társ. kiáll. Nemzeti Szalon.
Gárdos Aladár nobrász: emlékt-
ka gipszmodellje, amelhyel
megjelölik PL barbiconi kakó-
kázát, PL kakálának 50 éves
évfordulóján

A nyolcvanéves Perti Nagyló
ajándékalbuma. 1850-1930.

39. l.

Kép: Nyárfák

E. J.: Mükelyfitkok, Hamisítványok
A Szépmű v. Mű.. kiállítása
Pestmegyei Hírlap 1966. dec. 25.

Pestmegyei Hírlap, 1966. júl. 30. 5.o.

Életrajz

Pestmegyei Hírlap 1966. júl. 30. 5.l.

1877 nyarán balaset, 33 éves korában
sírba viszi

1902. Bp. első gyűjt. kiáll. - 9 képe
tűrvész áldozata

20 kép a NG tulajdonában

Pestmegyei Hírlap 1965. ápr. 18.

A NG-ban levő kékeiről

Ybl, Erwinde: Peintres du XXe siècle a l'exposition hongroise en Suisse.
Pro Arte: Geneve. 1944. jun.

1 Cop repr.

Rajnai Miklós

PL

Szabad Müvészet 1954 p198-203 SK

Életrajz, müvészetének magyarsága, helye a magyar müvészetben, viszonya Munkácsyval, kapcsolata Barbizonnal, a francia kritika.

pro111,ja.

Oltványi Imre
Farkas Zoltán: PL /könyvismertetés/
Szabad Művészet 1955 p445-447

A korábbi PL irodalom kritikája /Lelety Gusztáv, Szana Tamás, Lázár Béla, Genthon István/
A szerző véleménye PL-ról. Farkas Zoltán élete és barátsága PL-val. A könyv részletes és dicsérő elemzése.

Turbo 1964. jan. 22.

megérkezett Ausztriából (Alt - Aussee).
az elhunyott festmények egy része.
Jonas Klára átvenni PK Tájkép c.
festményét — foto

Tüköz 1936. IV évf. 7 sz. 520 lap.

Vép: Paál László: Fontainebleau
cit.

Tükör 1936. 519. IV évf. 7 sz.

Hónap kiállításai – Péter András

jeninsban a Nemzeti Szalonban

rendezték meg a „Magyar Mester-

művek" c. kiállítást. Kizárólag

régi, vagy újabbak közül is mint

ellenyt művének képeit állítottak

ki Paál Lászlót 9 mű képviselte,

tájképek, fejlődésének különböző

korszakaiból.

Tükör 1936. 415 lap. IV évf. 6. sz.
Balázs-Pisi Lánló: Műtárgyak lemezítése

Gyakran találkoznak mélnek
is ál-Munkácsy, ál-Paál L.,
ál Mányoki képekkel.
(419 l.)

Zádor Anna: Ön a művészetben
Tükör 1935. okt.

B. n. a táj nem szimbólum,
a term. szava a művész Lelkén
keresztül, mint P. L.

kép. Őszi erdő

Tükör, 1966. máj. 10. 30. l.

művei a Tompa-gyűj-
teményben

László Emőke: Ligeti Antal rajca Sopron-Soproni Szle. ról. XX. évf. 1966. Sopron
45. l.

Ligeti Antal fertő 1868-tól a Nem. Mír. kifetávának felügyelője, rok fiatal tehet-séget támogatott, kiztük Paált is.

Szabad Nép 1950. április 30./15 old.
Pogány Ö. Gábor: Munkácsy Mihály
– Halálának ötvenedik évfordulójára. –

Munkácsyról való megemlékezés hapcsán, H-nak Paál L.-val való hortársi és baráti kapcsolata. /Főleg a francia országi időnak/

Artner T.: A tájképfestés munkácsyja
Szabad Nép 1954. nov. 21. 5. l.

halála 75. évford. alkalmából
PL emlékkiáll. az Új M. Képtárban
Párizsi 1874-es Szalon-kiállításon nem tűnik
fel. Családja inségben.
Párkmann a Sivalomkár és Berzovai út kört.
Munkácsyt bundította éveken át
szűk témaviláj

10 000 látogató a kiállításon

Bernáth

Benczúr: [illegible] P.L.
Szabad Nép: 1954. márc. 4.

1862. Aradon megismerkedik Munkácsyval. Gyermekkorát Berzován és Odvoson tölti
Bécsi akad. 5 év 1864-től
1870. Beilen, 71-ben London, Düsseld.
1872. Párizs
20 kép a Szépm. M. birtokában
8 kép kiállítva utolsó korszakából

Durán

Kóla Margit: Balogh István államtitkár
Szinkár, Bp. 1946. ápr. 6–12. 11 évf. 12. sz.
4–5. l.

PL Erdőrészlet c. befejéről ír, mint
a gyűjtemény egy darabjáról

Berend Ilona: Kiállítások
Szinház, Bp. 1948. aug. 10-16. 33. sz.

Az M-ban kiállításon
szerepelnek művei

Sünhár és Divat. Bp. 1917. febr. 25. 11. évf.
8. n. 26. l.

napleméntét ábrázoló műve
kerül aukcióra az Ernst Múz-
tan a „Politischer aukció" során

PÖG: Egy új nemzedék jelenik meg kultúránkban

Szinkár és Mozi Bp. 1948. aug. 25. 1. évf. 2. sz. 25 l.
szept. 8. " 4. sz. 20 l.

Rózsa Miklós Szalon a Károlyi palotában megnyílt. Szerepel egy PL is

A Főrk vezi Népműv. Központ Rákóczi-uti Szalonjában megnyílt „A magyar táj" c. kiállítás – szomorkás erdőrészletek PL-tól.

Világhírű festmények bp-i palotákban
Szinkári Élet Bp. 1927. dec. 11-18. XVIII. évf.
50. n. 46-47. l.

Wolfner Gyula gyűjteményében, a zene-
teremben Pl és MM képei
felvétel erről a falról

Súnkány Élet kgs. 1937. jan. 31 - febr. 6.
XXVII. inf. 6. n. 71. l.

Báró Hatvany Ferenc fertőművesi
palotájáról fényképek, a képek
közt PL egyik alkotása

Kunszági Elek. Őszi aukció kiállítás
Szinházi Élet kp. 1937. okt. 24-30. 86.l.

Tájkép c. alkotása kerül
kiállításra az Áverési Szamoktan

Szinkári Magarin kp. 1939. ápr. 9. 100.l.

PL fényképét közli, párizsi tárlatom
2 sikerült képe, amikor megtébolyult,
és a charentoni tébolyházba kellett
szállítani

Farkas Zoltán: A Műcsarnok kiállításának tanulságai

Szózat, 1924. máj. 10.

Kábosú után művészetünk kapcsolata megszakadt a külfölddel. Nem úgy, mint Paál, MM stb, ezek már nem tudnak hatni

Végvári Lajos
Lázár Béla
Szabad Müvészet 195o p268.

Életének legnagyobb eredménye a PL kiállitás és monográfia, amivel kiemelte a névtelenségből.

Rabinovszky Máriusz
Haladó hagyományok a magyar festészetben
Szabad Művészet 1950 p-190-206

A Fővárosi Képtár állandó kiállitása kapcsán
PL Erdő széle c. festményéről: PL sok tekintetben hasonló sorsu, mint MM, de példája ma kevésbbé utmutató.

PÖG

Munkácsy Mihály /1844-1900/

Szabad Művészet pl62-173 1950

MM pályájára döntő befolyással volt barátsága PL-val. Helyzetük és magyarságuk Párizsban. PL erdei részletetibe MM festette bele az alakokat.

Végvári Lajos
A PL-társaság jubileumi kiállitása
Szabad Müvészet 1950 p71.

Szefem. Mur. Évk. IX. 278. l. 1937–39.

1939-ben gyarapodott a Művészeti Adat- és Ereklyetár P.L-val kapcsolatos anyaga.

Szépmův. Múz. Évk. VII. 195. l., 177. l.
1931–34.

177. lap: „Balló Endre alapítványából a
‚Vihar a táj' c képpel gyarapodott a
képtár". ‚Reprodukcióban közölve a 195. oldon.

Országos Magyar Szépműv. Múz. Évkönyvei X.

1940. 195–201. l.

Farkas Zoltán. PL. levelei Munkácsy Mihályhoz

A korábbi irodalmat korrigálva azt állítja, h. P.L. nem 1872-ben, hanem 1873 tavaszán követte Munkácsyt Düsseldorfból Párizsba.

PL. nyolc levelét közli, jegyzetekkel, megjegyzésekkel a levelek stílusáról.

A leveleket Munkácsyné örököse, Barnewitzné, Ilges Cécile ajándékozta a múzeumnak 1925-ben.

Rajnai Miklós, Beszámoló az Orsz. Szépmű.
Múz. munkájáról 1940-53
Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts
1954. 5. sz. 129. l.

Erdei út és Fasor az 1941-45 ös
gyarapodásban

Rajnai Miklós: PL kiállítás
bulletin 1955. 6. n. ~~[illegible]~~ 101–103. o.

Rajnai Miklós: Paál László kiállítás

halálának 75. évfordulójára rendezett kiáll. 1954-ben. Nálunk ugyanúgy-tott valamennyi képe időrendben. Realista tájfestés csúcsai.

Kép: Októberi szél 55. o. 46. ábra
Fontainebleau-i erdőrészlet 57. o. 47. ábr.

Szépmův. Múz. 1955-ben.
Bulletin 1956. 8. n. 129. o.

Tehetek a fák alatt c. képe
az Új Magyar Képtár 1955. évi
gyarapodásában

Österreichische Zeitung, 1954. nov. 2.

PK és más 19. n-i m. festő reprodukciói ~~ból~~ kiállítás szerben a „Kleine Galerie für Schule und Heim" helységben
„igazságtalanul, kellően nem ismert m. forradalmi festészet"

Lengyel Géza: Az impresszionizmus példatára

A magyarok körül felelevenedik az ugabban szinte elfelejtett Mészöly Géza és Paál László.

Nyugat 1910. III. évf.
620. old.

N.U. 1939. III. 22.
IV. 12.

PL művei szerepeltek a krakkói
m. kiállításon

NU. 1939. V. 2.
rassói m. kiáll.

Márjás Viktor: A főváros műgyűjteménye a Műcsarnokban

N.V. 1932. VI. 17.

absolut értékű munka PL

29. számú tájhétel

Bérenyi László: PK emléke Barbizonban
Nők Lapja, 1969. márc. 29. 8-9. l.

hogyanar, mint a Művészetben

képek: Nyárfák, Erdei út, Októberi szél

szíves

Fontainebleau-i erdő

Sz. É: A titkok tava
Nők Lapja 1963. nov. 16. 4. l.

A kátorú alatt Amerikáta
vitték néhány művét

Nagy Ibolya: A modell
Nők Lapja 1961. jun. 24.

Kép. Kislány az úton

Bényi László: Munkácsy-kiállítás
Nők Lapja Bp. 1952. júl. 17. 10-11. l.

Nagy hatással volt Munkácsyra
tájképeinek festésénél. Munkácsy
házasságával barátságuk meglazult.

Nouvelle Revue de Hongrie 1943. 36. (12) évf.

297 – 303. l. Farkas Zoltán: A magyar tenger festői.

Mészöly Géza hortársaként említi, a Balatont sokasen festette meg. Mészöly közel került hozzá. Mészöly képei kevésbé ragadják meg a nézőt, mint Paál. tájai.

képrőművészet nagy ~~[illegible]~~
[illegible]nere Párisztan
[illegible]rabadság (Kp. 1966. máj. 8.

a fr. művészettel való kapcsolatok egyik reprezentánsa

Népszabadság Bp. 1969. szept. 27.
A két végi kultúrális programból 9.

Tárlatvezetésen ismertetik műveit

Rózsa Gyulai „Nagyobb igaza sokszor volt népszerű"
Népszab. 1967. okt. 14.

szerepel a Várpalotában levő
tárlaton

Népszab. Bp. 1969. okt. 23.
Hír. 8.

Barbizonban, PX egykori lakóházán elhelyezett emléktábla előtt ünnepség

Kósa Gyula: A tíréves N. 6.
Népszab. Bp. 1967. Szept. 17. 8.

jelenleg 7 műve van kiállítva

Népszabadság Kp. 1969. okt. 22.
Hír 8.

PL emléktábláját megkoszorúzták
Berbizonban

–: Híres festmények új kis reprodukciói
Népszab. Bp. 1969. máj. 24. 13. l.

Pl. több műve színes másolat-
ban leporellóra

Nefelejcs 1951. nov. 30.

A II. magyar képzőművészeti kiállításon szerzett művéről

Nógrádi Népújság 1965. ápr. 11.

anlítés a MNG ban kiállí-
tott műveiről

Nouvelle Revue de Hongrie 1932. 25.(1.) évf.

76-78.l C. Detré:

Paálf. nem berepel.

Nouvelle Revue de Hongrie, 1941. 34(10) köt.

539 – 545. lap: Farkas Zoltán: Ladislas de Paál.

Paál L. bemutatása a francia közönség számára. Az 1902-es kpesti kiáll. megnyitása előtt tűz keletkezett, 5 kép elpusztult. Ez a kiáll. nyitotta fel a gyűjtők, szakértők szemét Mo-on. Franciaor-ban maradt műveit Lázár Béla kutatja fel. A francia kritika is felfedezte, a barbizoni iskola nagy mestereinek méltó követőjeként értékeli. Az erdei gyakori ábrázolása, nosztalgia, szentimentalizmus nélkül.

„egy új korszak új vallása" = természetérzése.

Lírizmusa egy szenvedélyes lélek tragikuma. A romantikus, kissé tragikus optimisták fajtájához tartozott: 1846. szül. 1862. Aradon megismerkedik Munkácsyval 1864. Bécsbe költözik, Beirathozik a jogra, de az École des Beaux Arts előkészítő kurzusait látogatja. 1865. Zimmermann növendéke lesz. Hollandiában Ruysdael hat rá legerősebben. 1865. Munkácsy kivasára Düsseldorfba költözik, Aschenbach tanítványa lesz. Courbet képei, melyeket Münchenben láthat, nem hatnak rá erősen sem most, sem később. 1873 májusban Parizsba

Nouvelle Revue de Hongrie, 1941. 34.(10.) évf.

169–175. l. Farkas Zoltán: Magyar festők Párizsban

Pályáját Munkácsyéval állítja szembe, csak az utókor ismerte fel Páál L. tehetségét. Festészete, életének utolsó hat évében bontakozott ki teljesen. Művészetét csak a 19. sz. végefelé kezdték elismerni. Festészete a Barbizoni iskola hatása alatt fejlődött ki, joggal tekintik e stílus utolsó képviselőjének. Nem a franciák egyszerű másolója volt, bár képtémáik csaknem azonosak. A franciák realizmusába a romantika szellemét vezette be, élénk drámai képzelőerője révén értékes művészi

individualizmust alakított ki. Tragikus életfelfogás, a természet végtelenségét érez-tető formák – az ősajátságai. Tájképei különös lázban égnek.

Nouvelle Revue de Hongrie 1933. 26. (2.) évf

157. — 160. l. Lázár Béla: Ladislas de Paál,

– A Barbizoni iskola egy magyar festője –

A Charentoni Elmegyógyintézet temettette el.

Albert Wolff akkéből a „Figaro"-ban, évet nem

emelít, idéz: „Kifogástalan külseje volt..."

1869. Müncheni kiáll. hatott rá.

Forbes, angol mecénás Londonba hívja.

Élethőrülményeinek, természetszemléletének

szubjektív leírása. „Coin de Forêt"-

művészetének csúcsa. Reprodukálva is van,

jelenlegi címe: Fontainebleau-i erdőrészlet.
Érzelmek intenzitása ~~ban~~ révén a tájábrázolásban felülmúlja: Munkácsyt, Liebermannt, a norvég Hillt, a bécsi Jettelt. Őse: Magnasco, követője Van Gogh.

hölbözik. Rousseau, Diaz, Dupré állnak hozzá leghözelebb. A francia „paysage intime" mélkül nem találta volna meg saját útját, de nem volt ez irány másolója. Szenvedéges vérmérséklete malhadik a kompozicióin, festékete sokasem realista. +1879. Utolsó öt éve alatt nagy művésszé vált. „Sem ő előtte, sem vele egyidőben nem találunk mégegy magyar tájképfestőt, aki kortársaitól annyira független lenne, mint P.L."
A barbizoni iskolára támaszkodva újat alkotott. Nincs meg benne Rousseau mélysége,

Corot kifinomult technikája, színei nem oly gazdagok, mint Díaz-éi, de megjelenítő tehetségének szuverénitásával felülmúlja őket. Romantikus, anélkül, h. bármikor szentimentálissá válna.

Kovács István. A m. és az európai műv. új arcát ismertük meg

Népszab. Kp. 1966. jún. 11.

PL művei tetnenek a párizsi m. kiállításon

– : Képrőművészeti diafilmek múzeumainkban

Népszab. Bp. 1966. nov. 17. 7 l.

PL művészt ismertető diafilm készült

-: Hír

Népszab. Bp. 1966. szept. 3. 10. C.

restaurálták a NO-ban egy kifel

Rónai Mihály András: Czók
Népszab. Bp. 1961. febr. 5.

Czók és Rippl-Rónai egyik
művészi öntömője PK.

Murányi-Kovács Endre: Csekszlovák festmények a Műcsarnokban

Népszab. Bp. 1963. jún. 7.

Antonin Chitussi fontainebleau-i táj-lépei előtt PL képeire kell gondolunk.

Népszab. Bp. 1963. okt. 30.
—: Visszakerülnek-e a m. képek ausztriá-
ból? 10.

PL-képek is vannak a visszatartott
képek között

R. Gy.: Mühelytitkok a Gr. M-ban
Nepszab. Bp. 1966. dec. 17.

PL-kamisítvány is szerepel
a kiállításon

H. l.: Reprodukció és ízlésnevelés
Népszab. Bp. 1961. dec. 5. 8. l.

Derkovits Teremben bitűnő
P α - reprodukciók vásárol-
hatók

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról
Népszat. Bp. 1961. febr. 24. 9.l.

A Csók Galériában kiállító Fáry
győzőre erősen hatott

Gyökegyösi Nándor: Felszabadulásunk 15. Évfordulójára kiállítás gyűlik múzeumainak restaurált remekműveiből

Népszab. Bp. 1960. febr. 10.

Németo-ból történt visszaszállítás után lefeci helyreállításra szorulnak

Gyöngyösi Nándor. Külföldi képtárak mű-
kincseinek rendszeres bemutatását
kívánja a Sz. M.

Népszab. Bp. 1959. okt. 31. 8. l.

Szerekeppen sor kerülhet PL
képeinek külföldön történő
bemutatására

— : Rajz- és érembi állítás a Nemzeti G-ban
Népszab. Kp. 1959. aug. 18. 10. l.

PK szerepel az aug. 20-án
nyíló tárlaton

– Hír.
Nepszab. Bp. 1959. júl. 19. 9. l.

A TIT a NG-ban júl. 19-én de.
PL alkotásaival ismerteti meg az
érdeklődőket

Rónai Mihály András: Az ihlet kült helyén

Népszat. Bp. 1959. márc. 4. 8. l.

megemlékezés PL-ról

Barbizon főutcájának végén van az Hotel du Bas-Bréau, hajdan Stevenson lakott benne, majd Ladislas de Paál, kinek nevét a Kárpon egy domborrű őrzi: szakállas ifjú férfifej.

Kép: Patak partján 1872.

KÉP

Népművelés, 1968. II.

40. old: Szőttes anyag.

41. old: Falusi ház

8732
8732 1966 jul 9 kp 1 m 3K

40.- OSZK

SZOVJET Kommunista Párt.Az SZKP XXIII.kongresszusa 1966.március 29-április 8.
Bp.,1966,Kossuth Kk.479 p.

NÉPMŰVELÉS, 1968. február

Márffy Albin: Munkácsy és Paál László remekei Pesterzsébeten

- időszakos kiállítás a Budapesti Történeti Múzeum rendezésében: 11 tájkép és egy figurális kompozíció (Százéves asszony) Paál L-tól. Cím szerint említi még: Falusi ház, Nyírfa (tanulmány)

8748 1966 jul 9 vé 1 m 3K

40.- Kossuth Kb

A SZOVJET Kommunista Párt.Az SZKP XXIII.Kongresszusa 1966.március 29-április 8.
Bp.,1966,Kossuth Kk.479 p.

Népművelés 1964. 6. sz. 35. l.

Erdőben c. Lefke a Szolnok megyei vándorkiállításon

NÉPAKARAT, 1957. okt. 11.

6. old.: Szegi Pál: A magyar nemzeti képzőművészet új otthona

– a Nemzeti Galéria megnyitásáról: a magyar festészet 19. n. fejlődésének betetőződése Munkácsy és Paál, ihletett művészetében. A drámai Munkácsy képek mellett az ő tájképei „mutatják a költői mélység tekintetében mind gazdagabbá való magyar festészet" eredményeit

6617 1967 aug 8 ecs 1 sz 9

C
Moszkva

33.-

SZOVETÜ v pervüj god proletarszkoj diktaturü. Oktjabr' 1917 g. - nojabr' 1918 g.
Moszkva, 1967. Nauka. 418 p.
/Szovetü v Period Oktjabr'szkoj Revoljucii i Grazsdanszkoj Vojnü/

— (Megjelent a tízéves „Nouvelle R. de H.")
Nemzeti Újság 1941. dec. 28.

jubileumi számban
Farkas Z. PL-vól itt tanulmányt

Farkas Zoltán: Erdők, kugerek, vízerések fertője

Nemzeti Újság 1939. máj. 14. 23. l.

Ruisdaellel 1871-es hollandiai útján ismerkedett meg Pa, lelkivilágunk sokban azonos természetimádat, végtelenségkeresés borongós hangulatok fogalmai

Nemzeti Újság 1929. II. 6.

a nürnbergi magyar két képzőmův. kiáll. katalógusában szerepel mint finoménésű tájképfestő

Petrovics Elek, a SzM. igazgatója a vázori képtárban előadásában ismertette

Magyarság 1929. III. 6.
P. N. 1929. II. 24.

Nemzeti Ujság 1929. I. 20, 22.

Orlóban szerepelt a
m. képző mű. kiállításon

Nemzeti Újság 1938. V. 10.

PL szerepel a rigai, helsinki i, tallini, m. képzőmův-i kiállításon

Nemzeti Újság 1938. VIII. 14.

PL szerepel a velencei biennálén

Nemzeti Újság 1938. VI. 19.

Brezovai út c. képe szerepel a
XXII velencei biennálén

Wefelejts, Budapest

1874. IV. 19., XVI. évf., 16. sz.

Prém József: Műtárlat

csak Mészölyt említi, aki 2 képpel szerepel

Meitler László: M. remekművek másolatainak kiáll. Pápán
Napló (Veszprém) 1962. máj. 10.

PL portréja munkácsnyitól,
PL-tól: Erdei út, Erdőszélen, Táj és
karlak (ill. antagok)

Heitler László: M. remekművek másolatainak kiállítása Pápán

(Vesprémi) Napló 1962. máj. 10.

A pápai városi múzeum május 1.-i kiállítása magyar remekművek másolataiból.

Szerepelt: Erdei út,
Erdő-széle,
Táj
Kazlak c. képek másolatai.

Nyilatk 1869. 311. l.

B. Eötvös József kultuszminiszter 600 Ft ösztöndíjat adományozott PK-nak

Rabinovsky M: A modern m. mű vésnek
előzményei
Miroir 1948. automne no 4. 6–14. l.

MÚZEUMI és KÖNYVTÁRI ÉRTESITŐ V/1911.

„t Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Felügyelősége hatáskörébe tartozó közgyűjtemények fejlődése a 1910. évben"

190. old.: Temesvár múzeumába (Dél-magyarországi Történeti-Múzeum-Társulat Múzeuma) állami letétként egy Pál László-féle festmény"

8750 1966 jul 9 vé 1 m 3K

40.- Kossuth Kb

A SZOVJET Kommunista Párt.Az SZKP XXIII.Kongresszusa 1966.március 29-április 8.
Bp.,1966,Kossuth K.479 p.

Múz és Kotáchod. Ést. 1911. 190.c.

A Délmagyarországi Történeti Múzeum-Társulat Múzeumának képrőművészeti osztálya egy Paál László-féle festménnyel gyarapodott.

MÚZEUMI és KÖNYVTÁRI ÉRTESÍTŐ X/1916

Szentiványi Gyula kritikája Lázár Béla: A magyar művészet jövője könyvéről (206. old)

„A mit a Paál-festmények értékemelkedéséről a saját nemélyével kapcsolatban ír, az legenyhébben szólva; kissé kómikus"

8749 1966 jul 9 vé 1 m 3K

40.- Kossuth Kb.

A SZOVJET Kommunista Párt.Az SZKP XXIII;
Kongresszusa 1966.március 29-április 8.
Bp.,1966,Kossuth Kk.479 p.

Gerő László: A 19. n. végi későeklektikus építészet jelentősége Bp-n 162-175. l.
műemlékvédelem Kp. 1960. 3. n.

megemlíti

Major Máté: Építéstettörténet. Tőkés és szocializmust építő társadalmak építészete. Bp. 1960.
Műszaki k. 161–162. l.

Pl Munkány kortársa és barátja.
barbizoni iskola, tájakat festett

Czagány István: A budovári palota és a szt. György téri épületek.
Kp. 1966. Műszaki k. 98. l.

Pl. Erdővidék c. képe az 1890-1905-ös átalakítás ~~során~~ után a budai palota. E épülete nagy szabadjában volt elhelyezve.

Bodnár Éva: Erdő a m. festészetben
Műterem, 1958. 1. évf. 12. sz. 39-40. o.

8 képe a roprom Festőteremben
az Erdő a m. festészetben c.
kiállításon

Művelt Nép. 1950. 3 sz.
Zádor Anna.

nincs nó Paál
Zdulóról

Müvelt Nép. 1952 V. szám
Végvárdy

Ebben a mémban
nincs.

Művelt Nép. 1952. III évf. 8 szám
Bényi Lánló Munkácsy kiállítás
3/o

Megemlíti, hogy Munkácsy
festett egy Paál Lánló portrét

Művelt Nép 1954. V. 16. 6. l.

Egy francia tábornok ozvegye ismeretlen Paál László képet mutatott be a nagy magyar festő barbizoni emlékünnepségén.

A festő halálának 75. évf. alkalmából kiállítást rendeztek Barbizonban. Léon Moussinac, emlékbeszédében megemlítette, hogy sok Paál L. képkerült a múlt század végén Corot-festményként, forgalomba, mert a magyar festő nemtalan képét nem írta alá! Beszéd utáni fogadáson Mme Crousse ismeretlen P.L. képet kölcsönzött a kiáll. rendezőinek. Gyermekkorában ismerte P.L.-t. Adatokat közölt a Párizsi Magyar Intézet kérésére, a festő barbizoni életére vonatkozólag. Előnör Lyka és Lázár Béla hívta fel a figyelmet rá, 1902-ben Nemzeti Szalon kiállítására s. gyűjtött képet egy tűzvén elpusztította. A kutatómunkát meg ne-

Mezitette, h. alá nem ist hiszi Corot, Courbet, Rousseau, Diaz v. Dupré-hép gyanánt nó-ródtak két. A nyomdaló után vált csak ismerettel P. L. nevre

Művelt Nép 1954. máj. 16. 6. l.

Képek: Paál L.-Brezovai udvar
Corot - a Sin-le-Noble-i út
1902-es felvétel a Nemzeti K. belső
térről, melyben elpusztultak
P.L. képei.

Dépôt

Hír a Sz. M. által rendezett kiállításról
Művelt Nép 1954. X. 24. 4. o.

A napokban kiállítás nyílik meg a képművészeti Múzeum Új Magyar Képtárában Paal Lánló műveiből. Néhány adatot közöl P. L. életéből.

1846-ban született. Munkácsy barátja volt. Előbb Düsseldorfba, majd Párizsba ment 1872-ben. Néhány nor a bécsi akadémiától kapott öntöndíjat. Párizsban Munkácsy támogatta. A tájképfestés első mestere volt.

A kiállítást Bényi Lánló rendezi, átfogó képet ad művészetéről.

B. Jogansson. A m. képzőművészetről
Művelt Nép 1955. máj. 22. 7. l.

„Láttam Paál Lászlónak, a nagy-
szerű tájképfestőnek kiállítását
és teljességében örzékelhettem
nincs, rendkívül érdekes művé-
netét."

Joganszon

Paál László

Művészeti Szalon
1930. V. évf 8 sz.

5 Paál L. kép reprója

Paál László

Művészeti Szalon
1929. IV évf 8-9 sz.

Kende János: Paál László
az életpálya

Kende J.: PL
Művészeti Szalon (Kolozsvár) 1929. 8-9. sz.

sok képpel

Kós Lajos: A Tanácsköztt. képzőművészeti kultúrája.
Művészeti szakköri útmutató 1. Bp. 1959. 22. l.

PL 14 képét állítottak ki a szocializált műtárgyak első kiállításán 1919-ben

kép: 6 db

M. Heil Olga – Kiss Lenő – Török Lajos. 1945
utáni művészeti életre vonatkozó adatok
Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960.
221–250. l.

„Munkácsy és Paál" előadás
mezseknádasdon

Művész Élet 1933. 2.n. 4.l.

Művész Élet 1933. II. 2. n. 4. l.
3 Heli kiállítás Ernst Múzeum

Datka Mária – A tájképfestés legnagyobb magyar mestere
M. Nemzet 1954. nov. 12. 5. l.

75 éve, 33 éves korában halt meg
krajcáros gondok közt élt
8 évi munkásság
kiállítva 50 festmény
tragikus pátosz
rend. Bényi László

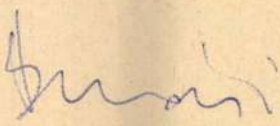

Dutka Mária: Az erdő költője
M. Nemzet 1954. márc. 4.

Arad – Bécs – München
nővérének írja: „A term. az én iskolám"
1868-as müncheni kiáll. a Glaspalastban – hatás
Düsseldorf, Párizs
1873 bécsi világkiáll. Erdei út – érem
1875. Párizs, Holdfeljötte
76. Salon. A békák mocsara
Lázár B. fedezte fel 1902.
1880 ban árverés – Figaro vikke
vevő ifj. Dumas, Zola
néhány vikk itthon is

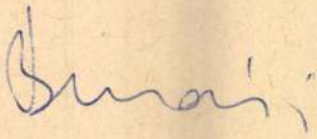

Huzella Ödön: Figyelmeztetés a Pα-kiáll. katasztrófája
M. Nemzet 1958. jan. 14.

A Nemzeti szalont lebontani nem szabad
A szárazdford. idején a Kossuth L. utcai papírkereskedésben volt, itt égett le 1907 ben a Pα-kiáll. — Ezért önálló kiállító helység → Nemzeti szalon

M. Nemet 1958. szept. 10.

Sajtóni Erdőmérnöki Főisk. fennállásának 150. évfordulóján: Erdő a m. fertőzetben c. kiállítás
MNG anyagából: PL: Nyírfatáncmelmány
rendezte Bodnár Éva dr.

Művészi levelezőlapok – csak műcsemmolban
Dr. Neumann 1958. nov. 16.

A mi fertőnégek reprodukciói
kört PX Erdei útja

Dutka Mária: A m. grafika és érem műv.
M. Nemzet, 1959. aug. 20.

PL grafikai műveiről

Dutka Mária: A Cerkovits-kiállítás sikere Velencében

M. Nemzet 1960. 167. sz. 4. l.

Az 1938-as velencei Biennálén szerepelt

Jábor István: Ezer m. festmény egy csatrák sóbányában
M. Nemzet 1962. júl. 11. 7. l.

elökerült Alt Ausseeből:
Házak erdőszélen (95 x 65 cm)

Visszakapjuk-e Ausztriából az Alt-A-ban tárolt m. festményeket?
M. Nemzet 1963. okt. 30.

1200 festmény

1961-ben járt itt m. szakértő bizottság
igen rossz állapotban vannak

~~Kép~~ Kiállították az alt-aussee-i sóbányából
harakerült képeket
M. Nemzet 1963. dec. 1.

nem ártott a sóbánya
Vk. Nagyos kár az erdőszélen
nolyan finom ányas-kűvös erdő-
illatot árasz

M. Nemet 1963. nov. 3. 9.l.

PL műveinek másolata a Magyar festők remekművei c. repr. kiállításon a csehsz. Lah-múzeumban

Gárdonyi Jenő: 45 millió a budováni
palota képrőmův. alkotásaira
M. Nemzet 1964. máj. 10. 13. l.

a N.G. új palotájának homlok-
zatára kerülne szobra

Napló
M. Nemet 1964. febr. 14. 4. l.

Pl. művei „A 19. és 20. sz. m. festészete" c. reprodukciós kiáll-on

M. Nemet 1964. febr. 14.
napló.

nőfiai m. kult. intézetben kiáll.
A XIX. és XX. n. m. festészete ám-
mel. Paál is.

M. Nemet 1965. okt - 13.

PK anyagából a drezdai
Albertinummal kölcsönzés

Kiállítások
M. Nemzet 1959. jul. 19. 4. l.

A MNG-ban képeiről tart
előadást Szijj Bálint

d. m.: Kadnai József kiállítása
M. Nemzet. 1959. aug. 12. 4. l.

Kadnai József PK utódja és
követője

Magyar képrömův. kiáll. a leningrádi
Ermitázsban
M. Nemet 1962. márc. 20. 4. l.

PL művek is

szovjet beszámoló a leningrádi m.
képzőműv. kiáll.-ról
Magyar Nemzet 1962. ápr. 29. 4. l.

Pál művei a kiállításon

S. M. A párizsi m. kiáll. anyaga mától látható a Sz M-ban

M. Nemzet 1966. aug. 19. 4. l.

PL műve a kiáll-on

Jemenky: A Nemzeti Galéria vendég-
kiállítása a Várban
M. Nemzet - 1967. X. 11. 4.o.

PK a párizsi kiállításon

M. Nemet 1966. nov. 6. 4. l.
Napi Krónika

a Biz. Ámbár karácsonyi ankeciójám
szerepel egy tájképe 45000 F

Farkas 2: Képzőművészetünk és Európa
A MNG Közleményei kp. 1959. 1. sz. 123. l.

PK továbbalakítója a barbizoni
festészetnek.

kép: Erdei út (MNG)

Rényi László: 19. n-i m. fest. kiállítása a MNG-ban

A MNG Közleményei 1960. 11. n. 95. o.

a teljes érettségben elérkezett 19. n. végi m. festészet egyik képviselője

B. Szepka Magdolna: Aba-Novák fertőszetének nemzeti sajátosságairól
A MNG Közleményei 1960. II. n. 79. o.

PL fertőszetünk első magyarányú magáraeszmélésének egyik főalakja

Jeszenszky Sándor: Szinyei Majálisa
A M. NG Közleményei 1960. II. sz. 38. o.

PL szerszel Ybl Erwinnek
Szinyeiről írt méltatásában,
csatai tanulmányában

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A MNG az 1960-61-es
évben

A MNG Közlemények IV. sz. kp. 1963. 158. l.

Juli-aktok 1872

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A MNG az 1962-63-as évben

A MNG Közlemények V. Bp. 1965.

161-Zl.

Erdőrészlet (rénvajc) c. kéfe a MNG gyűjteményéve került Nagyon hát az erdőszélen (Reggel), 1869. c. kéfe visszakerült külföldről. 2 variánsa is a galéria tulajdonában

Magyarország 1930. XII. 21.

Az O. M. Képző mův. Társ. 70 éves fennálását ünneplő műcsarnoki kiállítás alkalmából említik, mint a m. mův. vagyogó korszakában alkotó nagy művészt

Magyarság 1928. dec. 25.

A Malmöben rendezett m.
kiállításon „Őszi táj" c. képe
bronzérmet,
melyről kép a Sydsvenska
Dagbladet c.
lapban

Magyarság, 1928. jún. 16.

Pl új élethajza: Lázár Béla, Pl felfedezőjének munkáját átdolgozott kiadásban.

Magyarság 1932. márc. 6.

Kép: Legelésző tehenek
Erdőrészlet

Magyarság 1934. I. 14.

téli táchat – Műcsarnok
PL a festői akvarel lényegét keresi

B.E. Jub. mův. akció kiáll. az Árv. Csar-
nokban
Magyarság 1936. febr. 2. 14. l.

Pl.: Erdi részlet, Barbiconi táj

Istók: Magyar lélek a művészetben
M. Ünnep 1944. 6. n.

kép: Erdő szélén

Körner Éva: Az 1919-es m. Tköcl. befejezőmův. intézkedései

MMM Évkönyve 1951. 104. o. -

Czernátony Zsuzsa: Medvyánszky L.
rajzai és vázlatai
MMM Évkönyve 1951. 182. l.

PL katására önmagára talál
Medvyánszky Barbizonba

Zádor H.: A m. művészettudomány tiszténeteinek vázlata 1945-ig
MMM évkönyve 1951. 21. l.

Lázár Béla működésének köszönhető
PL értékének kiemelése
Lázár B tanulmánya PL-ról
Petrovics Elek 1916 ban rendezi az első modern
m. kiphiállítást. PL-nak külön terem

H. Kiss Pál: Dósa Géza
MNM Évkönyve 1952. 167. l.

1868-ban a bécsi képzőmüv. akadémián Dósával együtt tünik fel

PAÁL László

Bényi 1991 58-59. ll

3PL-AP. 65

ienna, 1797

the last artist from the
family of painters, was a
elo and Franz Sebald
younger brother of the
erberger. He began his
ld, and later in Rome he
circle of Anton Raphael
long time in Rome with his
1776 he returned to his
ttled in Vienna, where he
d mythological-allegorical
clear compositions and
s paintings made his works